Agatha Christie

Zece negri mititei

Crima din Orient Express

BIBLIOTECA
adevărul

Agatha Christie

Zece negri mititei

Traducere şi note de Mihaela Golban

editura
Adevărul
holding

Capitolul 1

Aflat în compartimentul de fumători al unui vagon de clasa întâi, judecătorul Wargrave, ieşit de curând la pensie din magistratură, fuma tacticos un trabuc, răsfoind cu interes ştirile politice din „Times“.

Câteva secunde mai târziu, lăsă ziarul din mână şi începu să privească pe geam.

Trenul intra în Somerset. Se uită la ceas. Încă două ore până la destinaţie.

Încercă să-şi amintească tot ce citise prin ziare despre Insula Negrilor. Mai întâi văzuse o ştire despre un milionar american, pasionat de iahting, care îşi construise o casă luxoasă şi modernă pe această insulă, situată în apropiere de coasta Devon. Milionarul pusese în vânzare casa şi insula întrucât, cea de-a treia soţie, cu care se căsătorise de puţină vreme, nu era deloc atrasă de plimbările pe mare. În ziare se dăduseră mai multe anunţuri de vânzare, în casete mari, vizibile, care să atragă potenţialii cumpărători.

După un timp, apăru o ştire cum că insula fusese cumpărată de un anume domn Owen. Imediat, în rubricile de scandal, se iviră tot felul de speculaţii şi bârfe pe această temă. Unii spuneau că Insula Negrilor fusese, de fapt, cumpărată de domnişoara Gabrielle Turl, celebra actriţă de la Hollywood, care se părea că şi-ar fi dorit să petreacă un timp în linişte, departe de lumina reflectoarelor. Revista „Busy Bee“ dăduse subtil de înţeles că insula ar fi urmat să devină mai degrabă o

reşedinţă regală. Domnul Merryweather, în schimb, îi şoptise discret lui Wargrave că tânărul lord L. ar fi cumpărat-o ca să-şi petreacă acolo luna de miere, când, în sfârşit, reuşise şi el să se căsătorească. Pe de altă parte, Jonas susţinea că ştie sigur că insula a fost cumpărată de Amiralitate pentru a putea face în tihnă nişte experimente secrete.

În orice caz, Insula Negrilor chiar era un subiect de ştiri în toate ziarele!

Judecătorul Wargrave scoase apoi o scrisoare din buzunar. Era scrisă de mână, iar literele abia se puteau descifra. Totuşi, din loc în loc, câteva cuvinte fuseseră aşternute surprinzător de citeţ.

Scumpul meu Lawrence,

Sunt ani de când n-am mai auzit nimic de dumneata... Trebuie să vii negreşit în Insula Negrilor... e cel mai minunat loc din lume... atât ca să mai stăm de vorbă ca-n vremurile bune, cât şi ca să ne bucurăm de natură... să simţim desfătarea razelor de soare... La 12.40 pleacă trenul din Paddington. Te aşteaptă cineva la Oakbridge...

Şi expeditoarea semnase:

Cu drag,
Pentru totdeauna a dumitale
Constance Culmington

Judecătorul Wargrave făcu eforturi să-şi amintească de când n-o mai văzuse pe doamna Constance Culmington. Să fi fost vreo şapte, opt ani de-atunci. Când o întâlnise ultima oară, ea urma să plece în Italia unde îşi propusese să facă plajă şi să se bucure de natură. Mai târziu, după câte auzise, plecase în Siria, unde soarele era şi mai puternic şi unde putea trăi în mijlocul naturii alături de beduini. Îi trecu prin minte că doamna Constance Culmington era exact genul de femeie care ar cumpăra o insulă numai din dorinţa de a se împresura de mister. Aprobându-şi acest gând cu o mişcare

uşoară a capului, domnul Wargrave se lăsă legănat de tren. După câteva minute, ațipi de-a binelea...

*

* *

Într-un compartiment din vagonul de clasa a treia, alături de alți cinci călători, Vera Claythorne stătea cu capul rezemat de spătarul scaunului, ținându-şi ochii închişi. Era prea cald în ziua aceea ca să mergi cu trenul. Ce bine că avea să meargă la mare! Chiar avusese noroc când a primit slujba aceasta!, gândea ea. Când cauți un serviciu pe timp de vară, cel mai frecvent găseşti un post amărât de îngrijitoare de copii; în schimb, într-o perioadă ca asta, găseşti extrem de rar o slujbă de secretară. Nici firmele de plasament nu prea puteau oferi aşa ceva. Şi uite că primise scrisoarea aceasta!

Am datele dumneavoastră de contact de la Agenția Skilled Women, care v-a recomandat. Am înțeles că cei de acolo vă cunosc personal. Aş fi încântată ca, în schimbul salariului pe care îl solicitați, să puteți veni la lucru, începând cu 8 august. Luați trenul de 12.40, din gara Paddington. Vă va aştepta cineva la Oakbridge. Găsiți în plic şi banii de drum.

Cu stimă,

Una Nancy Owen

În colțul de sus al scrisorii era trecută următoarea adresă: Insula Negrilor, Sticklehaven, Devon.

Insula Negrilor! Ziarele numai despre asta vorbiseră în ultima vreme! Se lansaseră tot felul de zvonuri şi de speculații. Probabil că multe din câte se spuneau erau neadevărate. Cu toate acestea, un lucru era sigur: casa chiar fusese construită de un milionar, după canoanele ultimei mode în materie de lux şi confort. Epuizată după un semestru agitat la şcoală, Vera îşi spuse:

„Ca profesoară de sport la o şcoală amărâtă nu te alegi cu mare brânză. Ar fi ideal dacă aş găsi un post într-o şcoală mai de Doamne-ajută“. Apoi cu inima strânsă îşi zise: „Bine că am

avut măcar norocul să găsesc acest post! La urma urmelor, cei care au de-a face cu justiția nu sunt prea bine văzuți, chiar dacă eu am fost absolvită de orice culpă!"

Ba fusese chiar şi felicitată pentru prezența de spirit şi pentru curajul de care dăduse dovadă. Ce putea fi mai bine de atât pentru o persoană anchetată? Iar doamna Hamilton o tratase cu o bunătate greu de imaginat. Doar Hugo... dar mai bine nu se mai gândea acum la el! Deodată, în ciuda căldurii din compartiment, o trecură fiori reci şi parcă şi-ar fi dorit să nu fie nevoită să se ducă la mare acum. În minte i se contură foarte clar o imagine: capul lui Cyril, mişcându-se în sus şi-n jos la suprafața apei, în timp ce încerca să ajungă înot la stâncă. Plutea uşor în sus, şi-n jos... iar sus, iar jos... Se vedea apoi pe ea însăşi înotând uşor şi încercând să-şi facă drum prin apă până la el, dar fiind totodată conştientă că nu avea să-l ajungă în timp util.

Îi veni apoi în minte marea de un albastru cald şi rememoră diminețile petrecute pe nisipul de pe plajă. Îşi aminti apoi de Hugo... Hugo care îi spusese că o iubeşte. Dar trebuia să înceteze să se mai gândească la Hugo! Deschise ochii şi se uită cu o uşoară încruntare la bărbatul care ocupa locul din fața ei. Era un tip înalt, cu fața măslinie şi ochii (cam apropiați) deschişi la culoare, şi cu o gură ale cărei linii dădeau impresia de aroganță şi cruzime. „Pun pariu că a călătorit în multe locuri interesante din lumea asta şi a văzut o grămadă de lucruri", gândi ea. „Ce n-aş da să fi găsit şi eu o slujbă decentă de data asta!", îşi zise apoi.

*

* *

Philip Lombard, măsurând-o din priviri pe fata din fața lui, gândi:

„E destul de atrăgătoare, dar parcă are un aer cam sever, ca de pedagog. Îmi închipui că este destul de distantă şi nu pare să cedeze cu una cu două, nici în dragoste, nici în fața problemelor vieții". I-ar fi plăcut s-o ia cu el în...

Îşi curmă acest din urmă gând, încruntându-se. Nu-şi putea permite să se gândească la aşa ceva în acest moment. Călătorea acum pentru afaceri şi trebuia să se concentreze

numai pe ce avea de făcut în acest sens. Dar oare despre ce naiba era vorba, de fapt? Evreul ăla afurisit fusese destul de misterios când îi spusese sec:

— Accepți sau nu, căpitane Lombard. Nimic mai simplu!

Iar el, dus pe gânduri, întrebase cu glas scăzut:

— O sută de guinee, zici?

O spusese pe un ton de parcă o sută de guinee nu însemnau mai nimic pentru el. Şi totuşi, o sută de guinee, în aceste clipe în care era falit, erau o adevărată avere. Îşi dădea bine seama că nu reuşise să-l păcălească pe evreu. Asta e marea problemă cu evreii în general: nu-i poți înşela la bani! Se pricep al dracului de bine!

Păstrându-şi tonul firesc de mai înainte, adăugase:

— Şi nu-mi poți da nicio infomație în plus?

Domnul Isaac Morris îşi clătinase capul chel cu o mişcare hotărâtă şi-i spusese ferm şi apăsat:

— Nu, căpitane Lombard. Vei afla totul la fața locului. Clientul meu ştie despre dumneata că eşti tipul de om care se descurcă în cele mai grele împrejurări. Pe mine m-a însărcinat doar să-ți dau o sută de guinee şi să-ți spun că trebuie să te duci în Sticklehaven, Devon. Cea mai apropiată gară de locul în care trebuie să ajungi este Oakbridge. De acolo te va lua cineva şi te va duce pe Insula Negrilor, cu o barcă cu motor. Ajuns la destinație, vei sta la dispoziția clientului meu.

Atunci Lombard întrebase cu o voce aspră:

— Pentru cât timp?

— Cel mult o săptămână.

Răsucindu-şi mustața scurtă, căpitanul Lombard spusese aproape convins:

— Sper că îți dai seama că n-am de gând să mă implic în nimic ilegal!

În timp ce rostise aceste cuvinte, îl privise pe celălalt fix în ochi. Buzele groase ale domnului Morris schițaseră un zâmbet vag, în timp ce, cu vocea lui gravă, răspunsese fără să clipească:

— Dacă ți se propune ceva ilegal, vei avea, desigur, libertatea să refuzi.

A dracu' specie de om, evreul ăsta! Îi zâmbise complice de parc-ar fi ştiut că nu toate faptele sale trecute fuseseră făcute în deplină legalitate. Rânji şi el în fața acestui ultim gând.

Fir-ar să fie! De vreo două ori fusese cât pe ce s-o pățească. Dar, slavă Domnului, s-a descurcat de fiecare dată și-a scăpat cu bine. De altfel, nu prea s-a dat el la o parte din fața provocărilor mai niciodată.

Acum simțea că avea să se distreze foarte tare pe Insula Negrilor.

*

* *

Într-un compartiment de nefumători, domnișoara Emily Brent stătea pe locul ei, cu spatele foarte drept, după cum îi era obiceiul. Avea 65 de ani și detesta trândăveala și lipsa de activitate. Tatăl său, colonel de școală veche, fusese destul de exigent în privința comportamentului și a ținutei. De aceea, ea reușea cu greu să tolereze nonșalanța incredibilă a tinerei generații, atât în ținuta pe care o afișa, cât și în multe alte privințe... Învăluită într-o aură de bună cuviință și principii de neclintit, domnișoara Brent depășise ușor disconfortul creat de căldura și aglomerația din compartimentul de clasa a treia în care călătorea. „În ziua de astăzi se face gaură-n cer pentru orice fleac", gândi ea. „Oamenii își fac anestezie când își scot o măsea, înghit pastile dacă au insomnii, au pretenția să stea pe scaune moi și confortabile, iar fetele au uitat de decență și umblă vara aproape complet dezbrăcate pe plajă." Domnișoara Brent își ținea buzele strânse. Vroia să fie un exemplu de conduită pentru toți cei din jurul ei. Își aminti de vacanța de vară din anul precedent. Spera că anul acesta va fi totuși altceva. Pe Insula Negrilor era...

Rememoră de câteva ori bune scrisoarea pe care o citise și recitise de zeci de ori, înainte de a pleca.

Stimată domnișoară Brent,

Sper din suflet că vă mai amintiți de mine. Am fost împreună la Belhaven Guest House într-o vară, acum câțiva ani, și se pare că avem destul de multe în comun. Tocmai îmi deschid o pensiune pe o insulă din apropierea coastei Devon. Cred că e suficient să gătești ceva bun și să te afli în preajma unor oameni de modă veche, ca să te poți simți bine, departe

de muzica zgomotoasă a vremurilor de astăzi şi de imaginea dezgustătoare a tinerelor dezmăţate, care umblă aproape goale pe stradă. Mi-ar făcea mare plăcere să puteţi veni pe Insula Negrilor pentru a petrece câteva zile liniştite de vacanţă împreună. Nu vă costă nimic! Sunteţi invitata mea. Ce ziceţi de prima parte a lunii august? Eventual ziua de 8?

Cu prietenie,
U.N.O.

Cum se numea oare persoana care semna? Nu prea putea desluşi semnătura. Emily Brent gândi cu indignare: „Majoritatea oamenilor îşi scriu numele aproape indescifrabil!“ Încercă apoi să şi-i amintească pe toţi cei pe care îi cunoscuse la Belhaven. Fusese acolo două veri la rând. Îşi amintea de o doamnă între două vârste, foarte drăguţă, pe care o cunoscuse într-una din acele zile. Dar cum o chema oare? Tatăl ei fusese preot. Şi-şi mai amintea o altă doamnă Olton, parcă... sau Orem! Ba nu! Oliver! Da, da! Clar! Sigur se numea Oliver!

Insula Negrilor! Parcă se scrisese ceva prin ziare despre această insulă. Ceva despre o actriţă de cinema sau parcă despre un milionar american. Nu mai reţinea bine. Normal că locurile de acest gen sunt destul de ieftine, având în vedere faptul că nu atrag pe oricine. Într-o primă fază, multora le poate părea romantic să trăiască pe o insulă, dar, când ajung să locuiască acolo, îşi dau seama imediat de dezavantaje şi nu ştiu cum să vândă mai repede şi să plece de unde au venit. Emily Brent gândi: „Orice ar fi, o să profit de această ocazie de a petrece o vacanţă gratis.“ Pentru ea, cu un venit atât de mic şi cu o mulţime de dividende neîncasate, acest prilej însemna ceva şi chiar nu trebuia scăpat. Ce bine ar fi fost dacă şi-ar fi putut aminti ceva despre doamna sau, poate, domnişoara Oliver?!

*
* *

Generalul Macarthur privea pe fereastra compartimentului în care se afla. Trenul avea să ajungă curând la Exeter, unde urma să se urce într-altul. Să le ia naiba de trenuri personale, că abia se mişcă! Şi drumul până la Insula asta a Negrilor e

aşa de încurcat! Nici măcar nu înțelese prea bine cine naiba era acest Owen, prieten cu Spoof Leggard şi cu Johnny Dyer's. Şi mai aveau să vină şi vreo doi prieteni mai vechi, ca să mai stea la palavre despre vremurile vechi. E drept că i-ar face plăcere să vorbească despre timpurile trecute. În ultima vreme i se părea că lumea îl tratează cu o oarecare rezervă. Şi asta numai din cauza blestematelor ălora de zvonuri care se lansaseră despre el! Dumnezeule mare, a fost o încercare destul de grea! S-a petrecut cu mai bine de treizeci de ani în urmă. Presupunea că Armitage vorbise. Jigodia dracului! Ce ştia el despre toate astea? Eh, în fine, nu merită să-ți faci sânge rău cu chestii d'astea! Când ajungi să-ți imaginezi astfel de lucruri, ai impresia că lumea se uită ciudat la tine.

Acum apăruse povestea asta cu Insula Negrilor pe care găsea că e destul de interesant să o vadă. Tot felul de bârfe pluteau pe marginea ei. Parcă circula un zvon cum că Amiralitatea, sau Ministerul Armatei, sau Forțele Aeriene o luaseră în stăpânire...

Şi totuşi, tânărul milionar Elmer Robson fusese cel care construise casa de pe insulă. Se spunea că a cheltuit mii de dolari pentru a o ridica. Era nemaipomenit de luxoasă...

În sfârşit ajunse la Exeter! Şi mai avea de aşteptat încă o oră până la următorul tren. Şi n-avea chef să aştepte! Ar fi vrut să nu trebuiască să schimbe şi să meargă mai departe...

*

* *

Doctorul Armstrong mergea cu Morrisul lui de-a lungul Câmpiei Salisbury. Era foarte obosit... Succesul are un preț al lui. Se dusese vremea aceea în care stătea în salonul de consultații de pe strada Harley, echipat corespunzător, înconjurat de cele mai noi modele de aparatură şi de un mobilier foarte luxos, aşteptând zile în şir să se întâmple ceva; ceva care să-i aducă succesul sau eşecul.

Ei bine, iată că reuşise! Fusese foarte norocos! Norocos, dar şi priceput, desigur. Îşi făcea foarte bine meseria, dar asta nu era de ajuns pentru a obține succesul pe care şi-l dorise. Mereu este nevoie şi de un dram de noroc! Iar el avusese acest

noroc! Un diagnostic pus corect, câteva paciente mulţumite de prestaţia lui ca medic – femei cu bani şi cu poziţie socială bună, bineînţeles – şi uite-aşa i s-a dus buhul!

„Ar trebui să mergi la Armstrong. Este cam tânăr, dar foarte bine pregătit. Uite, de pildă, Pam a umblat prin zeci de doctori, ani la rând, şi niciunul nu a ştiut ce are. Numai el a reuşit imediat să-i stabilească diagnosticul.“

Şi de aici începuse să meargă totul foarte bine.

Acum era fără îndoială un doctor reputat. Era extrem de solicitat. Nu prea avea timp să se relaxeze. Prin urmare, în această dimineaţă de august, se bucura foarte mult că se ivise ocazia să plece din Londra şi să meargă pe o insulă de pe coasta Devon, pentru câteva zile, chiar dacă nu era o vacanţă în adevăratul sens al cuvântului. Scrisoarea pe care o primise fusese destul de ambiguă, dar totul era foarte limpede în privinţa sumei trecute pe fila de cec care o însoţea. Un onorariu baban. Probabil că aceşti Oweni erau plini de bani. După toate aparenţele, era vorba de o mică problemă de familie: îngrijorat pentru sănătatea soţiei sale, domnul dorea să afle în ce stare era aceasta, fără ca ea să observe că i se făceau investigaţii medicale. Doamna nici nu vroia să audă de mers la doctor. Avea probleme cu nervii! Suferea de nervi! Doctorul ridică din sprâncene. Of, femeile şi nervii lor! Ei, până la urmă, nervii ăştia erau bine-veniţi, căci îi deschideau o posibilitate de a mai câştiga nişte bani. Aproape jumătate dintre femeile care veneau la el la cabinet nu sufereau decât de plictiseală, dar nu ar fi acceptat în ruptul capului să li se spună aşa ceva. Trebuia deci să le găseşti un diagnostic.

„O uşoară stare de... (şi aici folosea adesea un cuvânt lung şi greu de reţinut), nimic îngrijorator, dar care necesită totuşi puţină atenţie. Un tratament uşor şi scurt!“

Medicina se bazează adesea şi pe autosugestia pacienţilor. Iar el chiar ştia ce trebuie să facă în acest sens; se pricepea destul de bine să le dea încredere şi speranţă pacientelor sale.

Bine că reuşise să treacă peste incidentul ăla de acum zece, ba nu, cincisprezece ani! Fusese o problemă destul de gravă! A fost devastat după toate câte s-au petrecut. Şi totuşi şocul acela îl făcuse să-şi revină. Fusese ceva extraordinar.

Se lăsase chiar şi de băut! Mama ei de treabă! Fusese cât pe ce să se distrugă definitiv!

Cu o viteză foarte mare, un Super Sports Dalmain, imens, îl depăşi, aproape ştergându-se de maşina lui. Era cât pe-aci să intre în şanţ. Un tânăr din ăştia aiuriţi, care întorc ţara cu fundul în sus! Îi ura de-a binelea! Fusese din nou la un pas de moarte. Lua-i-ar dracu' de nebuni!

*

* *

Îndreptându-se cu viteză spre Mere, Tony Marston gândea:

„E înspăimântător de mare numărul de maşini care circulă pe stradă cu viteza melcului. Mereu e câte unul dintr-ăsta care ţi se pune-n cale. Şi ca un făcut, toţi circulă pe mijlocul şoselei! Să conduci prin Anglia este destul de descurajator, în orice caz. Nu se compară cu Franţa, unde poţi merge cu ce viteză vrei..."

Să se oprească să bea ceva sau să meargă tot înainte? Îi rămăsese destul timp! Şi nu mai avea de parcurs decât o sută şi ceva de mile. Doamne, şi cât era de cald!

Dacă vremea avea să fie tot aşa, şederea pe o insulă avea să fie numai bună.

„Cine naiba or mai fi şi Owenii ăştia?", se întreba. Nişte bogătani împuţiţi, probabil. „Viezurele" îi mirosea de la o poştă pe ăştia de teapa lor. Trebuia s-o facă! Ce altceva putea face, bietul de el, dacă nu avea un chior în buzunar? Măcar dacă le-ar da de băut. Niciodată nu ştii la ce să te aştepţi de la indivizi din ăştia care au făcut bani singuri-singurei, fără să se fi născut în familii înstărite. Ce păcat că povestea aceea cum că Gabrielle Turl ar fi cumpărat Insula Negrilor nu era adevărată! I-ar fi plăcut să locuiască, fie şi pentru o vreme, în acelaşi spaţiu cu un star de cinema. În plus, se gândea că ar fi putut cunoaşte câteva fete din cercul ei de prietene.

Ieşi din hotel întinzându-se şi căscând somnoros, apoi privi la cerul atât de senin din ziua aceea şi se urcă în maşină. Câteva tinere se uitară lung după el, admirându-i trupul bine clădit, părul frumos ondulat, faţa bronzată şi ochii de un albastru intens.

Apăsă cu putere pedala de accelerație, ridicând piciorul de pe ambreiaj cu brutalitate, şi plecă în trombă spre strada îngustă. Tinerii şi bătrânii care se plimbau agale se dădură repede în lături, de teamă să nu fie loviți. Puştii rămaşi în urmă se uitau după el cu gura căscată. Anthony Marston pleca într-un marş triumfal.

*

* *

Domnul Blore călătorea în personalul de Plymouth. Nu mai era decât o singură persoană cu el în compartiment; un marinar mai în vârstă, cu ochi spălăciți, care, în clipa de față, dormea dus. Dl Blore nota meticulos ceva în carnețelul său. „Deci ăştia sunt toți!“, murmură ca pentru sine. „Emily Brent, Vera Claythorne, doctorul Armstrong, Anthony Marston, bătrânul Justice Wargrave, Philip Lombard, general Macarthur, C.M.G., D.S.O[1]. Servitorul cu nevastă-sa; domnul şi doamna Rogers.“ Închise carnețelul şi îl vârî la loc în buzunar. Se uită apoi la omul care dormea pe scaunul din fața lui. „A tras cam mult la măsea“, gândi el convins că nu se înşală, apoi făcu o trecere în revistă a ceea ce avea de făcut în continuare. „Trebuie să fie o sarcină destul de uşor de îndeplinit“, îşi zise. „Nu prea văd cum aş putea da greş. Sper să arăt aşa cum trebuie.“ Se ridică şi se privi în geam, cu o oarecare nelinişte. Imaginea reflecta figura unui individ inexpresiv, cu mustața tunsă milităreşte, cu ochii cenuşii şi cam apropiați.

„M-aş putea da drept maior“, îşi zise domnul Blore. „Ah, ba nu. E printre ei un militar care m-ar putea dibui imediat. Uitasem! Africa de Sud“, gândi apoi domnul Blore. „Asta era! Am găsit! Niciunul dintre aceşti indivizi nu are vreo legătură cu Africa de Sud. În plus, tocmai am citit ghidul ăla de călătorii şi cred că sunt în stare să vorbesc despre locurile acelea, chiar dacă habar n-am cum arată.“

Din fericire, există o mulțime de oameni veniți de prin diverse colonii. Domnul Blore avea impresia că, dându-se drept un om înstărit din Africa de Sud, putea să pătrundă uşor în oricare cerc social. Insula Negrilor. Mai ținea minte

[1] Abrevierea a două ordine obținute pentru merite deosebite.

insula asta de când auzise de ea în copilărie. Era o stâncă amărâtă, plină de pescăruşi, situată cam la o milă depărtare de coastă. Numele îi fusese dat de la forma pe care o avea: privită de sus, semăna cu un cap de african, văzut din profil. E o idee destul de ciudată să îţi construieşti casa pe o astfel de insulă. Trebuia să fie destul de neplăcut să locuieşti acolo pe vreme rea. Dar milionarii au tot felul de ifose.

Omul din colț, care tocmai se trezise, i se adresă zicând:

— Cu marea asta nu ştii niciodată cum s-o dai ca s-o nimereşti. Niciodată!

Domnul Blore încuviință uşor:

— Asta cam aşa e. Nu ştii niciodată.

Apoi bătrânelul sughiță de câteva ori şi adăugă:

— Vine furtuna.

— N-are cum! E o zi minunată. Cred că te înşeli, prietene, zise domnul Blore.

— Nu mă înşel. Sigur vine furtuna. Simt eu asta.

— Aşa o fi, zise împăciuitor domnul Blore.

Trenul opri într-o stație, iar bătrânelul se ridică de pe scaun cu gesturi nesigure.

— Eu cobor aici, zise el, bâjbâind pe lângă fereastră.

Domnul Blore îl ajută. Bătrânelul stătea în uşă. Ridică mâna cu un gest solemn şi clipi din ochii tulburi.

— Vegheați şi vă rugați!, exclamă. Vegheați şi vă rugați. Ziua Judecății de Apoi se apropie.

Fiind cât pe ce să cadă de pe scara trenului, bătrânul puse în sfârşit picioarele pe peron. Se uită apoi în sus, spre domnul Blore, şi îi spuse cu o voce gravă:

— Cu tine vorbesc, tinere! Ziua Judecății este foarte aproape.

Revenit la locul din vagon, domnul Blore îşi zise:

„El este cu mult mai aproape de Ziua Judecății decât mine."

Dar, aşa cum se întâmplă adesea, domnul Blore se înşela în această privință...

Capitolul 2

În fața gării Oakbridge, câțiva oameni dezorientați se uitau în jur, așteptând parcă pe cineva. În spatele lor se aflau niște hamali care le cărau bagajele. Unul dintre aceștia din urmă strigă:

— Hei, Jim!

Imediat se apropie șoferul unui taxi.

— Mergeți pe Insula Negrilor?, întrebă el cu un ușor accent din Devon. Imediat se auziră în cor vocile a patru oameni care răspunseră că mergeau pe insulă. O clipă mai târziu, cei patru se uitau curioși unul la altul.

Șoferul spuse, adresându-i-se judecătorului Wargrave, care părea să fie liderul gupului:

— Sunt două taxiuri aici, domnule. Unul dintre ele trebuie să aștepte sosirea trenului personal de la Exeter. Cu acest tren trebuie să vină un domn. Poate este careva dintre dumneavoastră care nu are nimic împotrivă să mai aștepte puțin și să meargă cu această a doua mașină. În felul acesta ați călători mult mai confortabil.

Vera Claythorne, care își luase deja în serios rolul de secretară, rosti rapid:

— Am să aștept eu, dacă vreți să plecați acum.

Se uită la ceilalți trei cu aerul autoritar al unei persoane pentru care postura de om care face sugestii sau dă ordine este ceva obișnuit. Vocea îi sunase de parcă le-ar fi dat

indicații unor fetițe care învățau să joace tenis. Imediat se auzi vocea seacă a domnișoarei Brent care zise scurt:

— Mulțumesc frumos!

Apoi, aplecându-și capul, intră într-unul dintre taxiuri, pe ușa pe care șoferul o ținea deschisă. Judecătorul Wargrave o urmă. Căpitanul Lombard spuse:

— Eu am să aștept împreună cu domnișoara...

— Claythorne, completă Vera.

— Eu sunt Lombard. Philip Lombard.

Hamalii duseră bagajele la mașină. Din taxi se auzi vocea gravă a judecătorului, zicând pe un ton ca de sentință:

— Avem o vreme foarte frumoasă!

— Într-adevăr, îl aprobă domnișoara Brent.

„E un gentleman respectabil și distins“, gândi domnișoara Brent. Nu e chiar tipul de om pe care te aștepți să-l întâlnești într-o pensiune, la mare. Este evident că doamna sau domnișoara Oliver are niște cunoștințe, niște relații demne de apreciat...

Cu același ton grav de judecător, domnul Wargrave întrebă:

— Cunoașteți bine aceste meleaguri?

— Am mai fost în Cornwall și în Torquay, dar este prima dată când vin în această parte a Devonului.

Judecătorul adăugă:

— Nici eu nu cunosc prea bine această zonă.

Mașina porni.

Șoferul celuilalt taxi zise:

— Doriți să stați în mașină cât așteptăm să vină trenul?

— Nu, deloc, răspunse Vera cu voce hotărâtă.

Căpitanul Lombard spuse zâmbind:

— Zidul acela în care se reflectă soarele este mai atrăgător decât mașina. Sau poate vreți să intrați în gară?

— Prefer să mai iau o gură de aer, după ce am stat atâta în aerul închis din tren.

— Da, e destul de greu să mergi cu trenul pe o vreme ca asta, veni replica domnului Lombard.

— Sper că se va menține așa – vremea, vreau să zic, spuse Vera pe un ton convențional. Verile noastre englezești sunt de regulă destul de înșelătoare.

Cu o vădită lipsă de originalitate, Lombard întrebă:

— Cunoaşteţi această regiune?

— Nu, nu am mai fost niciodată pe aici, răspunse ea numaidecât, hotărâtă să lămurească din capul locului în ce calitate se afla aici. N-am cunoscut nici măcar persoana care m-a angajat.

— Persoana care v-a angajat?!

— Da. Sunt secretara domnului Owen.

— Aha! Înţeleg, spuse Lombard cu atitudinea puţin schimbată.

Deveni ceva mai stăpân pe sine şi adoptă un ton mai relaxat. Apoi o întrebă:

— Dar nu e un pic cam neobişnuit acest lucru?

Vera îi răspunse râzând:

— O, nu! Nu mi se pare neobişnuit. Secretara pe care o aveau s-a îmbolnăvit brusc, aşa că au dat anunţ la o agenţie, iar aceasta m-a recomandat pe mine.

— Deci aşa au stat lucrurile. Şi ce veţi face dacă, ajunsă acolo, veţi descoperi că nu vă place serviciul pe care l-aţi acceptat?

Vera râse din nou.

— Ei, dar nu-i decât o slujbă temporară, valabilă pe perioada de vară. Eu sunt angajată permanent la o şcoală de fete. La drept vorbind, mi-e un pic teamă de gândul că urmează să ajung pe Insula Negrilor. S-a scris foarte mult despre ea în ziare. Este aşa de grozavă pe cât se spune?

— Habar n-am, răspunse Lombard. Nu am mai văzut-o niciodată.

— Serios?! Familia Owen pare să fie destul de încântată de această insulă. Apropo: cum sunt aceşti domni Owen? Spuneţi-mi, vă rog!

Lombard gândi: „Am dat de dracu'! Ce naiba o fi mai bine să răspund? Să mă prefac că-i cunosc? Sau nu?“, apoi zise precipitat:

— O viespe! Aveţi o viespe pe braţ! Nu! Nu vă mişcaţi!

Cu un gest foarte convingător îi lovi braţul, apoi adăugă:

— Gata! A zburat!

— O, vă mulţumesc! Sunt viespi peste tot în vara asta.

— Aşa e. Presupun că din cauza căldurii. Aveţi idee pe cine aşteptăm?

— Nu am nici cea mai vagă idee.

Şuieratul locomotivei se auzi din nou foarte tare, semn că trenul se apropia.

— A venit trenul, zise atunci Lombard.

La capătul peronului apăru un domn în vârstă, înalt şi cu un aer milităresc. Avea părul grizonat, tuns scurt, iar mustaţa, aproape albă, era aranjată cu multă grijă. Hamalul care îl însoţea, mişcându-se cu greu sub povara geamantanului de piele pe care i-l căra, îi indică pe Lombard şi pe Vera. Aceasta din urmă îl întâmpină cu aerul unei persoane sigure pe sine care ştie întotdeauna ce face şi îi spuse:

— Eu sunt secretara domnului Owen. O maşină vă aşteaptă deja. Dumnealui este domnul Lombard, zise ea apoi.

Ochii de un albastru spălăcit ai bătrânului, dar extrem de inteligenţi în ciuda vârstei avansate, îl măsurară pe Lombard din cap până-n picioare. Un gând îi trecu rapid prin minte:

„Foarte arătos tânărul ăsta! Dar parcă e ceva în neregulă cu el..."

Cei trei se urcară apoi în taxiul care îi aşteptase. Merseră pe străzile amorţite ale orăşelului Oakbridge, apoi intrară pe drumul care ducea către Plymouth. După un timp, o luară pe un traseu labirintic format din drumuri şerpuite de ţară, înguste şi cu multă verdeaţă de-o parte şi de alta.

— Nu cunosc această parte a Devonului deloc, zise generalul Macarthur. Eu locuiesc în estul Devonului, într-o localitate micuţă de la graniţa cu Dorset.

— E chiar frumoasă zona asta. Dealurile şi pământul roşiatic combinat cu pomii verzi fac peisajul absolut încântător, îi răspunse Vera.

— Mie mi se pare un pic cam sumbru, zise Lombard, pe un tron critic. Eu prefer locurile întinse pe care poţi vedea foarte clar ce se petrece...

— Presupun că ai văzut ceva locuri în viaţa asta, zise generalul Macarthur.

— Am fost prin câteva colţuri de lume, zise Lombard dând din umeri cu o modestie prefăcută.

„Acum sigur o să mă întrebe dacă sunt suficient de bătrân ca să fi participat la război. Ăştia de vârsta lui toți fac aşa."

Dar generalul Macarthur nu aduse deloc războiul în discuție.

*

* *

Mai întâi urcară pe coasta unui deal stâncos, apoi o luară la vale, pe o cărare şerpuită care ducea spre Sticklehaven. De aici se vedeau câteva case băgate una într-alta şi vreo două bărci de pescuit trase la mal. În lumina soarelui care apunea, puteau zări Insula Negrilor, ieşind parcă din apă, undeva în partea de sud.

— Este ceva de mers până acolo!, spuse Vera, oarecum surprinsă.

Îşi imaginase o cu totul altă privelişte. Se aşteptase să vadă o insulă situată cu mult mai aproape de țărm, în mijlocul căreia să troneze o imensă casă albă. Dar nu se zărea nici urmă de casă, ci doar o stâncă severă, care aducea cu un cap de negru uriaş. Avea ceva sinistru în ea insula aceasta! Îşi simți pielea zbârlită de un fior rece.

În fața unui han mic, „Şapte Stele", aşteptau trei persoane: judecătorul, puțin adus de spate din cauza vârstei, domnişoara Brent, cu ținuta ei țeapănă şi un bărbat solid care se apropie şi se recomandă.

— Ne-am gândit că ar fi mai bine să vă aşteptăm şi pe dumneavoastră, spuse. Ca să mergem toți odată. Permiteți-mi, vă rog, să mă recomand! Mă numesc Davis. Sunt din Natal, Africa de Sud. Locul meu natal este în Natal, adăugă el, râzând zgomotos.

Domnul Wargrave îl privi cu o totală lipsă de bunăvoință. Ca şi cum ar fi fost în sala de judecată şi i-ar fi ordonat Curții să suspende şedința. Domnişoara Brent nu ştia prea bine dacă îi plac sau nu colonialiştii.

— Vrea cineva o duşcă, aşa ca înainte de îmbarcare?, întrebă domnul Davis cu un aer ospitalier. Cum niciunul dintre cei prezenți nu reacționă la această invitație a lui, domnul Davis se răsuci pe loc şi ridică un deget.

— Păi, în acest caz, ar trebui să pornim. Ar fi bine să nu lăsăm gazdele să ne aştepte prea mult, adăugă el. Imediat observă o expresie de curiozitate pe chipul tuturor celor de faţă, de parcă menţionarea celor care urmau să le fie gazde ar fi avut asupra lor un ciudat efect paralizant. Ca replică la gestul făcut de Davis cu degetul, un om se desprinse de zidul de care stătuse rezemat şi veni la ei.

Mersul lui legănat trăda un om obişnuit să călătorească pe mare. Avea faţa arsă de soare şi de vânt, ochii negri şi o privire puţin pierdută. Li se adresă cu o voce scăzută, specifică zonei Devonului.

— Doamnelor şi domnilor, n-ar fi mai bine să pornim către insulă? Barca ne aşteaptă. Trebuie să mai vină doi domni cu maşina, dar domnul Owen ne-a recomandat să nu-i aşteptăm, deoarece nu se ştie exact ora la care vor sosi.

Grupul o luă din loc. Ghidul îi conduse către o piatră ce servea drept ponton. Imediat lângă ea era trasă o barcă.

— Vai! Dar barca asta este foarte mică!, spuse Emily Brent.

— E o barcă nemaipomenită, doamnă, spuse pe un ton convingător proprietarul ei. Ajungeţi cu ea la Plymouth într-o clipită.

— Totuşi suntem cam mulţi, spuse domnul Wargrave tăios.

— Duce încă pe atâţia, dom'le!

— E-n regulă, zise Philip Lombard cu vocea lui moale şi plăcută. Iar vremea este foarte bună şi apa liniştită.

Destul de puţin convinsă, domnişoara Brent primi ajutorul care i se oferise pentru a putea urca în barcă. Ceilalţi o urmară pe rând. Grupul încă nu se închegase. Părea că fiecare din ei este bulversat de ceilalţi. Când să pornească, ghidul se opri, rămânând nemişcat cu cârligul bărcii în mână. Dinspre sat, pe drumul stâncos, se vedea coborând o maşină. Era o maşină extrem de puternică şi de frumoasă, pe care o remarcai imediat ce-şi făcea apariţia. La volan se afla un tânăr căruia vântul îi sufla părul pe spate. În lumina amurgului semăna mai mult cu un zeu, cu un erou legendar din poveştile nordice. Apăsă pe claxon şi un sunet puternic răsună în ecou printre stâncile golfului. Era un moment sublim. Anthony Marston era mult

mai mult decât un muritor de rând. Mai târziu, mulţi dintre cei de faţă aveau să-şi amintească momentul acesta.

*

* *

Fred Narracott, care se aşezase în barcă chiar lângă motor, îşi spunea că grupul cu care pornise la drum era destul de ciudat. Nu semăna deloc cu ceea ce-şi închipuise el despre musafirii pe care ar fi trebuit să-i aibă domnul Owen. Se aşteptase la persoane mai stilate. Se gândise că vor veni domni în costume de iahting şi doamne bine îmbrăcate, toţi foarte înstăriţi şi plini de importanţă. Ceva cu totul diferit faţă de invitaţii domnului Elmer Robson. Fred Narracott rânji vag când îi veniră-n minte musafirii milionarului. Aia da petrecere! Mamă, şi ce de băutură...!

Acest domn Owen trebuie să fi fost un alt tip de gentleman. Ceea ce i se părea distractiv lui Fred era faptul că el nu dăduse niciodată ochii cu domnul Owen. Nici cu doamna. Totul fusese aranjat şi plătit de domnul Morris. Toate instrucţiunile pe care i le dăduse fuseseră foarte clare, îi dăduse banii cu o mare promptitudine, dar, cu toate acestea, totul îi părea dubios. În ziare se spunea că domnul Owen era învăluit într-un oarecare mister, iar el împărtăşea această opinie.

Poate, la urma urmelor, chiar domnişoara Gabrielle Turl fusese cea care cumpărase insula. Dar această teorie pică de îndată ce se uită la cei cu care călătorea. Nu oamenii ăştia! Niciunul dintre ei nu părea să facă parte din cercul de prieteni ai unui star de cinema. Şi începu să-i analizeze pe rând, cu calm. O fată bătrână, genul ăla de acritură pe care îl cunoştea destul de bine. Băga mâna-n foc că era o scorpie! Un domn bătrân, retras din armată, judecând după cum arăta. O tinerică drăguţă, dar totuşi cu o figură comună. Nu avea nimic din strălucirea starurilor de la Hollywood, nu fascina prin nimic. Domnul ăla vesel nu părea să fie un gentleman adevărat. Avea aerul unui fost comerciant, după părerea lui Fred Narracott. Celălalt domn, cel pricăjit cu ochii vioi, era cam ciudat. Ar fi fost cât de cât posibil ca el să aibă o oarecare tangenţă cu lumea asta a imaginii. Nu, în barcă nu era decât un

singur pasager care-i satisfăcea aşteptările. Ultimul tip, cel care venise cu maşina (mamă, şi ce maşină! O maşină de care nu se mai pomenise în Sticklehaven până atunci. O maşină ca asta trebuie să-l fi costat o avere). Ăsta chiar era genul de prieten de star de cinema. Era făcut să aibă bani. Dacă toţi ceilalţi ar fi fost ca el, atunci ar fi înţeles, dar aşa...

Dacă stăteai să te gândeşti, era o chestiune destul de ciudată. Totul era ciudat. Foarte ciudat.

*

* *

Barca o luă pe după stâncă, lăsând în urmă mici valuri înspumate. Acum se vedea în sfârşit casa. Partea sudică a insulei era complet diferită. Avea nişte terase domoale care duceau în jos, spre mare, iar casa joasă, pătrată, cu ferestre mari şi rotunde, avea vedere către sud, aşa încât lumina pătrundea puternic prin ferestrele ei. Era o casă grozavă! O casă pe măsura aşteptărilor! Fred Narracott opri motorul şi încercă să intre uşor cu barca printre stânci, pentru a pătrunde într-un golfuleţ.

Deodată se auzi vocea lui Philip Lombard:

— Trebuie să fie foarte greu să tragi la mal când e vreme rea aici.

— Nu poţi trage la mal pe Insula Negrilor când suflă vântul dinspre sud-est. Uneori, toate legăturile cu uscatul sunt tăiate preţ de o săptămână, dacă nu şi mai mult.

„Pesemne că e foarte greu cu aprovizionarea“, gândi Vera Claythorne. „Acesta este marele dezavantaj al insulelor. Toate problemele de administrare sunt în general neplăcute.“

Barca se hârjâi zgomotos de stâncile de lângă mal. Fred Narracott şi Lombard săriră din ambarcaţiune şi-i ajutară pe ceilalţi să coboare. Narracott legă barca de inelul înfipt în stâncă, apoi le arătă celorlalţi drumul croit în sus pe nişte trepte cioplite în piatră.

— Ce privelişte minunată!, zise generalul Macarthur, deşi se simţea un pic cam tulburat. Locul ăsta era al naibii de ciudat.

Pe măsură ce urcau treptele, ajungând pe o terasă de mai sus de mal, simţeau cum starea de spirit li se îmbunătăţeşte. În faţa uşii de la intrarea în casă, deschisă larg, aştepta un majordom îmbrăcat corespunzător, iar înfăţişarea lui gravă le insufla mai multă siguranţă. În plus, casa era cu adevărat una dintre cele mai îmbietoare, iar priveliştea ce se vedea de pe terasă era magnifică...

Majordomul înaintă, făcând o plecăciune uşoară. Era un tip înalt şi deşirat, cu păr grizonat, şi cu aerul unui om cuviincios.

— Vă rog să mă urmaţi, zise el politicos.

În holul spaţios de la intrare fuseseră pregătite diverse băuturi care îi aşteptau pe invitaţi. Erau înşirate tot felul de sticle. Văzându-le, Anthony Marston se mai înveseli un pic. Doar ce se gândise cu câteva clipe în urmă că percepe totul de parcă ar fi ori beat, ori mahmur. Niciunul dintre cei prezenţi nu era tipul de om pe care să şi-l apropie. Oare ce-o fi avut Viezurele în cap când l-a băgat în toată povestea asta? Oricum, băutura era absolut bine-venită. Şi, spre mulţumirea lui, mai era şi o grămadă de gheaţă.

Dar ce zisese majordomul? Ceva cum că, din păcate, domnul Owen nu va putea sosi pe insulă decât mâine. Instrucţiunile pe care le lăsase erau doar că puteau face orice doreau... Poate doreau să meargă în camerele lor?... Cina va fi servită la ora opt.

*

* *

Vera o urmase pe doamna Rogers către camerele de sus. Femeia deschise uşa de la capătul coridorului, lăsând-o pe Vera să păşească într-un dormitor încântător, cu o fereastră imensă care se deschidea larg către mare, în timp ce fereastra cealaltă dădea spre partea de est. Imediat, Vera scose un sunet de bucurie.

— Sper că aveţi tot ce vă trebuie, domnişoară, spuse doamna Rogers.

Vera să uită în jur. Bagajele îi fuseseră aduse sus şi desfăcute. În partea laterală a camerei era o uşă deschisă care ducea într-o baie cu faianţă bleu deschis.

— Da, cred că totul e în regulă, zise precipitat Vera.

— Vă rog să sunați la sonerie în cazul în care mai doriți ceva!

Doamna Rogers avea o voce lină şi cam monotonă.Vera o privi plină de curiozitate. Ce femeie! Parcă era o stafie, fără pic de vlagă. Rochia neagră pe care o purta şi părul strâns la spate îi dădeau o înfățişare de om respectuos. Avea totuşi o lucire ciudată în privire; poate din cauza ochilor atât de agitați, care se plimbau constant de la un lucru la altul.

„Parcă se teme de orice. Şi de propria-i umbră“, îşi spuse Vera.

Da! Teamă! Asta era! Îi era teamă de ceva. Avea aerul unei femei care se teme de moarte...

Vera simți fiori pe şira spinării. Ce naiba o făcea pe femeia asta să se teamă? Apoi spuse cu amabilitate:

— Sunt noua secretară a domnului Owen. Probabil că ştiți deja asta.

— Nu, domnişoară, nu ştiu nimic. Mie mi s-a dat numai o listă cu numele unor domni şi doamne şi cu camera în care urmează să fie cazat fiecare, răspunse doamna Rogers.

— Domnul Owen nu a zis nimic în legătură cu mine?, întrebă Vera.

— Încă nu l-am întâlnit pe domnul Owen, zise doamna Rogers clipind cu sfială. Noi am ajuns aici abia acum două zile.

„Ciudați oameni Owenii ăştia!“, gândi Vera, apoi zise cu voce tare:

— Cine lucrează aici?

— Numai eu cu Rogers, domnişoară.

Vera se încruntă. Erau opt invitați într-o casă. Cu tot cu gazde aveau să fie zece oameni şi serviciile urmau să fie asigurate doar de doi indivizi, soț şi soție.

— Eu gătesc foarte bine, iar Rogers este foarte priceput la activitățile gospodăreşti. Habar n-aveam însă că vor fi atât de mulți musafiri.

— Dar o să vă descurcați?, întrebă Vera.

— Oh, da bineînțeles, domnişoară. Mă descurc. Dacă va fi mereu un număr aşa de mare de invitați, probabil că doamna Owen va mai angaja şi alte persoane.

— Sper să fie aşa, zise Vera.

Doamna Rogers se răsuci pe vârfuri, cu gând să părăsească încăperea. Picioarele i se mişcară pe podea fără niciun zgomot. Ieşi din cameră ca o umbră.

Vera se apropie de fereastră şi se aşeză pe scaunul pus acolo pentru a sta să admire peisajul. Aproape totul era un pic ciudat. Şi invitaţii! Da, până şi invitaţii erau ciudaţi. O adunătură de oameni atât de bizară.

„Mi-ar fi plăcut să-i fi cunoscut pe domnul şi pe doamna Owen, îşi zise Vera. Mi-ar fi plăcut să ştiu ce fel de oameni sunt.“

Se ridică de pe scaun şi începu să se plimbe neliniştită prin cameră.

Dormitorul arăta perfect, decorat cu un mobilier foarte modern. Pe parchetul lustruit erau împrăştiate nişte covoraşe albe, iar pereţii erau zugrăviţi în nuanţe deschise. O oglindă înaltă, cu beculeţe de jur împrejur era suspendată pe un perete. Pe cămin nu era niciun obiect decorativ. Era un bloc imens de marmură albă sculptat în formă de urs, iar în interior avea un ceas mare şi modern. Deasupra lui se afla o bucată măricică de pergament pus într-o ramă de crom, pe care era scrisă o poezioară.

Vera se apropie de şemineu ca să citească versurile. Era o poezioară veche, pentru copii, pe care şi-o amintea de pe vremea când ea însăşi era de grădiniţă.

Zece negri mititei au mâncat la cină ouă
Unul s-a-necat din ei şi-au rămas doar nouă.

Nouă negri mititei au stat noaptea până-n zori
Unu-a adormit din ei şi-au rămas doar opt.

Opt negri mititei au mers la Devon în noapte
Unul nu s-a-ntors din ei şi-au rămas doar şapte.

Şapte negri mititei spărgeau lemne lângă casă
Unul s-a tăiat din ei şi-au rămas doar şase.

Şase negri mititei se jucau cu-albine mici
Pe unul l-au pişcat din ei şi-au rămas doar cinci.

Cinci negri mititei îndrăgeau legea, nu teatrul
Unul s-a făcut jurist şi-au rămas doar patru.

Patru negri mititei merg la mare, drăguţeii
Unul fu-necat din ei şi-au rămas doar trei

Trei negri mititei merg la zoo-n papuci noi
Pe-unul ursul l-a mâncat şi-au rămas doar doi.

Doi negri mititei făceau plajă ca nebunii
Unul s-a prăjit din ei şi-a rămas doar unul

Un negru mititel trăia singur-singurel
Într-o zi s-a spânzurat şi n-a mai rămas nici el.

Vera zâmbi. Normal! Se afla pe Insula Negrilor. Merse din nou la fereastră, se aşeză pe scaun şi se uită spre mare. Cât de departe se întindea! Din locul unde se afla acum nu se zărea nici urmă de uscat, ci numai apa albastră a mării, care se unduia clipocind uşor în lumina amurgului.

Marea... pe cât de liniştită era în ziua aceea, pe atât de înspăimântătoare putea fi uneori. Marea care te trăgea spre adâncurile ei necunoscute. Marea care te îneca... Găsit înecat... înecat. Înecat în mare... înecat, înecat...

Nu nu-şi va mai aminti asta... Nu se va mai gândi la acest episod! Toată povestea aceea se încheiase...

*

* *

Doctorul Armstrong ajunse pe Insula Negrilor chiar când soarele apunea coborând uşor, dincolo de mare. Cât a mers spre insulă a tot vorbit cu barcagiul, care era localnic. Abia aştepta să afle câte ceva despre proprietarii Insulei Negrilor, dar Narracott nu părea să ştie prea multe, sau poate nu vroia să vorbească despre asta, ceea ce îl făcu pe doctor să discute despre vreme şi despre pescuit. Se simţea obosit după atâta drum cu maşina. Simţea că-l dor ochii. Când conduci înspre vest, mergi întotdeauna cu faţa spre soare.

Da, era extrem de obosit. Nu avea nevoie decât de mare şi de foarte multă linişte. Şi-ar fi dorit enorm să-şi poată lua o vacanţă lungă, dar nu-şi putea permite să facă asta. Din punct de vedere financiar nu era nicio problemă, desigur, dar nu-şi putea permite să lase totul baltă şi să plece în vacanţă. Lumea-n ziua de azi te uită cât ai zice peşte. Dar acum, că ajunsese aici, trebuia să stea. Ai intrat în horă trebuie să joci!

„Oricum, în seara asta am să fac un exerciţiu de imaginaţie şi am să-mi închipui cum ar fi să nu mă mai întorc niciodată, să termin cu Londra şi cu nebunia de pe strada Harley... şi cu tot", îşi zise doctorul în gând.

O insulă poartă ceva magic în ea. E suficient să pronunţi cuvântul şi deja îţi aprinzi imaginaţia. Pierzi orice contact cu lumea. Insula este o lume în sine, o lume din care poţi chiar să nu te mai întorci niciodată.

„Am lăsat în urmă viaţa mea banală", gândi. Apoi, zâmbind în sinea lui începu să-şi facă planuri mărețe pentru zilele ce aveau să vină. Încă mai zâmbea pe când începuse să urce treptele de piatră ale terasei de pe stâncă.

În apropiere, un domn în vârstă stătea pe scaunul de pe terasă. Doctorului i se părea cunoscut. Unde mai văzuse oare faţa aceea de broască râioasă care se sprijinea într-un gât de ţestoasă şi ochii aceia spălăciţi şi înguşti, dar mai ales atât de plini de viclenie? Păi sigur că da! Era judecătorul Wargrave. Depusese o dată mărturie în faţa lui, la tribunal. Avea o figură de parcă era mereu pe jumătate adormit, dar când era vorba de lege, era cât se poate de perspicace. Avea o influenţă extraordinară asupra juraţilor. Circula zvonul că îi putea face să ia decizia pe care o dorea el, în orice moment. Se pare că numai una sau două condamnări ale acestora au fost altfel decât îşi dorise el. Un judecător care taie şi spânzură, cum îl numeau unii. Era aşa ciudat să-l întâlnească aici, în locul ăsta... atât de departe de lume.

*

*   *

„Armstrong?, se întrebă în gând domnul Justice Wargrave. Mi-aduc aminte de el. L-am mai văzut în boxa martorilor.

Un tip foarte corect şi precaut. Doctorii sunt în general nişte tâmpiți. Mai ales cei din strada Harley, care îi întrec pe toți.“ Îi veni apoi în minte un schimb de replici pe care îl avusese recent cu un personaj răuvoitor de pe această stradă.

Mai mult mormăind, zise cu voce tare:

— Băuturile sunt în hol.

— Trebuie să merg să salut gazdele şi să le încredințez de stima şi respectul meu, replică Armstrong.

Judecătorul Wargrave închise din nou ochii, ceea ce-l făcea să semene cu o reptilă, fără doar şi poate, apoi zise:

— N-aveți cum să faceți asta.

— De ce nu?, întrebă doctorul tresărind.

— Pentru că nu e nicio gazdă aici. E o situație foarte ciudată. Nu mai înțeleg nimic din tot ce se întâmplă aici.

Doctorul Armstrong rămase uitându-se la el aproape un minut. Când credea că domnul din fața lui adormise, îl auzi spunând dintr-odată:

— O cunoaşteți pe Constance Culmington?

— Nu. Mă tem că n-o cunosc.

— Nu are nicio importanță, zise apoi judecătorul. Este o femeie foarte misterioasă şi are un scris aproape indescifrabil. Tocmai mă întrebam dacă am ajuns într-un alt loc, decât cel în care trebuia să merg.

Doctorul Armstrong dădu uşor din cap, apoi se îndreptă spre etajul casei.

Domnul Justice Wargrave rămase să analizeze povestea cu Constance Culmington. Era la fel de nedemnă de încredere ca orice femeie. Mintea îi alunecă apoi către cele două femei din casă, bătrâna domnişoară, cu buze subțiri, pe care le ținea tot timpul strânse, şi fata. Nu-l interesa fata. Nu era decât o obrăznicătură plină de încredere în sine. Ba nu, erau trei femei în casă, dacă o lua în calcul şi pe soția lui Rogers. Ce creatură ciudată! Arăta de parcă era speriată de moarte. Erau doi oameni plini de respect care ştiau să-şi facă treaba foarte bine.

Văzându-l pe Rogers venind pe terasă chiar în acel moment, judecătorul îl întrebă:

— Aveți idee dacă vine şi doamna Constance Culmington?

Rogers se uită la el cu ochii mari, zicând:

— Nu, domnule. Eu nu ştiu să vină.

Judecătorul ridică din sprâncene, dar nu făcu decât să mormăie ceva ca pentru sine.

„Insula Negrilor? Ceva e putred pe insula asta!“

*

* *

Anthony Marston era în baia camerei lui. Se răsfăţa în apa caldă. După atât şofat, simţea că toate mădularele îi sunt înţepenite. Foarte puţine gânduri îi trecură prin cap. Era mai mult un om al simţurilor şi al acţiunii.

„Cred că va trebui să trec prin asta“, îşi spuse, apoi îşi eliberă mintea de orice alt gând.

Apa caldă... picioare obosite... apoi se va bărbieri... va bea un cocktail... va merge la cină...

Şi pe urmă?

*

* *

Domnul Blore îşi făcea nod la cravată. Nu prea se pricepea la astfel de lucruri. Oare arăta bine? Presupuse că da.

Nimeni nu-l tratase prea prietenos. Toţi schimbau priviri între ei, de parcă ştiau. Ei bine, acum depindea numai de el. Nu intenţionase să facă o treabă de mântuială. Se uită apoi la poezioara înrămată de deasupra şemineului. Ce tâmpenie, s-o atârni acolo!

Se gândi:

„Ţin minte insula asta de când eram mic, dar nu mi-am imaginat că voi ajunge vreodată să fac aşa ceva în casa asta. Poate este foarte bine că oamenii nu-şi pot anticipa viitorul. E ciudat cum...“

*

* *

Generalul Macarthur părea că se încruntă în faţa unui gând. A dracului treabă! Totul era al dracului de ciudat!

Nimic nu era aşa cum se aşteptase să fie, după toate cele ce i se spuseseră.

Ce mai încoace şi-n colo, va găsi o scuză şi va pleca. Toată afacerea...

Dar barca cu care veniseră se întorsese pe uscat.

Va trebui să rămână.

Iar Lombard era un tip destul de ciudat. Nu părea prea curat. Ar fi putut să jure că nu era curat.

*

* *

Cum se auzi gongul, Philip Lombard ieşi din cameră şi se duse în capătul scărilor. Păşea uşor, fără zgomot, asemenea unei pantere. De altfel, în întreaga lui fiinţă avea ceva de panteră. Un animal de pradă plăcut la vedere. Zâmbea în sinea lui. O săptămână, deci? Avea să se distreze în această săptămână.

*

* *

În camera ei, îmbrăcată într-o rochie neagră de mătase, gata să coboare la cină, Emily Brent citea din Biblie. Buzele i se mişcau uşor în timp ce rostea şoptit cuvintele:

„Iar păgânii aceia căzură chiar în groapa pe care o săpaseră cu ale lor mâini: picioarele le fură prinse în propriile capcane. Căci iubitor de dreptate este Domnul Dumnezeu şi dreptate va săvârşi în tot şi în toate. Şi căzură nelegiuiţii aceia în propriile capcane! Negre sufletele lor în iad vor fi izgonite, spre a-şi primi pedeapsa după faptele lor."

Buzele ei subţiri se opriră brusc. Închise Biblia.

Se ridică, îşi prinse o broşă fumurie la gât, apoi merse jos pentru a lua cina.

Capitolul 3

Cina aproape se sfârşise.

Mâncarea fusese gustoasă, iar vinul numai bun. Rogers aştepta cuviincios să strângă masa.

Toată lumea era acum într-o stare de spirit mult mai bună. Începuseră să vorbească unii cu alții mult mai relaxat şi mai liber.

Judecătorul Wargrave, un pic amețit de vinul de *Porto* excelent, făcea tot soiul de glume pline de umor şi sarcasm, în vreme ce doctorul Armstrong şi Tony Marston îl ascultau amuzați. Domnişoara Brent stătea de vorbă cu generalul Macarthur; tocmai descoperiseră că aveau prieteni comuni. Vera Claythorne se străduia să-i pună domnului Davis fel şi fel de întrebări inteligente despre Africa de Sud. Acesta răspundea destul de repede şi părea că este foarte stăpân pe subiect. Lombard asculta conversația cu atenție. O dată sau de două ori, îşi ridică rapid ochii, îngustându-i de parcă s-ar fi gândit la ceva. Din când în când se uita la toți cei aşezați în jurul mesei, analizându-i.

Deodată Anthony Marston spuse:

— Stranii chestiile astea, nu-i aşa?

În centrul mesei rotunde, pe un suport de sticlă circular, se aflau nişte statuete mici de porțelan.

— Negri!, zise Tony. Suntem pe Insula Negrilor. Presupun că asta vrea să însemne.

— Mă întreb câți sunt. Zece?, spuse Vera aplecându-se spre centrul mesei. Da. Zece sunt! Ce haios! Cred că sunt cei zece negri mititei din celebrul cântecel pentru copii. La mine în cameră cântecelul este atârnat deasupra şemineului pe un pergament înrămat.

— Şi în camera mea e la fel, zise Lombard.

— Şi într-a mea.

— Şi într-a mea.

Toți ceilalți spuseră acelaşi lucru în cor.

— E foarte haios, nu-i aşa?, zise Vera.

— Mi se pare extrem de pueril, mormăi domnul Wargrave, în timp ce-şi mai turna nişte vin de *Porto*.

Emily Brent se uită la Vera Claythorne. Vera Claythorne se uită la Emily Brent. Amândouă se ridicară în picioare.

În salon, ferestrele deschise, sculptate în stil franțuzesc, dădeau înspre terasele de pe malul mării, iar clipocitul valurilor care se izbeau de stânci se auzea până la ei.

— Ce sunet plăcut!, exclamă Emily Brent cu încântare.

— Mie nu-mi place deloc, zise Vera pe un ton dur.

Domnişoara Brent o privi cu ochi mari, plini de uimire. Vera roşi, apoi adăugă, pe un ton mult mai liniştit:

— Cred că este foarte neplăcut aici când e furtună.

Emily Brent împărtăşi această părere:

— Sunt convinsă că pe timpul iernii casa este complet izolată. Nu este deloc uşor să găseşti oameni care să vrea să lucreze aici iarna.

— Trebuie să fie greu să găseşti servitori în general, spuse Vera încet.

— Doamna Oliver a avut mare noroc să-i găsească pe cei doi soți, adăugă domnişoara Brent. Femeia găteşte foarte bine.

„E ciudat cum oamenii în vârstă pocesc mereu numele celorlalți“, îşi zise Vera, apoi adăugă cu voce tare:

— Şi eu cred că doamna Owen a avut într-adevăr noroc cu ei.

Emily Brent scosese din geantă ceva cu modele brodate. Acum, când era pe punctul de a băga ața în ac, se opri brusc şi zise cu glas ascuțit:

— Owen? Aşa ați zis? Owen?!

— Da, răspunse Vera.

— Dar eu nu am cunoscut în viața mea pe cineva cu numele de Owen, adăugă Emily Brent pe acelaşi ton.

Vera făcu ochii mari:

— Dar, cu siguranță...

Nu termină însă propoziția, căci uşa se deschise şi bărbații intrară în salon. Rogers îi urmă, aducând o tavă cu câteva ceşti de cafea.

Judecătorul se aşeză lângă Emily Brent. Armstrong veni înspre Vera. Tony Marston se duse tacticos lângă fereastra deschisă. Cu figura unui copil mirat, Blore studia o statuetă din bronz, întrebându-se probabil dacă formele acelea ciudate şi lipsite de armonie îşi propuseseră să înfățişeze figura unei femei. Generalul Macarthur stătea cu spatele la şemineu, trăgându-se uşor de firele din mustața lui albă. Fusese o cină pe cinste! Simțea cum se binedispune. Lombard răsfoia revista „Punch“ pe care o găsise printre alte ziare aşezate pe măsuța de lângă perete. Rogers trecea printre ei cu tava cu cafea.

Cafeaua era bună – neagră şi foarte fierbinte.

Toată lumea mâncase bine. Erau toți mulțumiți de ei înşişi şi de viață în sine. Minutarele ceasornicului indicau ora nouă şi douăzeci de minute. Liniştea domnea acum peste ei. Era o linişte plăcută; o atmosferă calmă şi relaxată.

În liniştea şi tihna care tocmai se instalaseră se auzi deodată Vocea. Nimic din cele ce se petrecuseră nu o anunțase. Nimeni nu o intuise, nimeni nu se gândise la ea. Era seacă, inumană şi pătrunzătoare.

Doamnelor şi domnilor. Vă rog să faceți puțină linişte.

Toți tresăriră. Se uitară unii la alții, apoi de jur împrejur, la pereți, încercând să-şi dea seama cine vorbea.

Vocea continuă clar, răspicat şi solemn:

Fiecăruia dintre dumneavoastră i se aduc următoarele acuze:

Edward George Armstrong. În ziua de 14 martie 1925, i-ai provocat moartea numitei Louisa Mary Clées.

Emily Caroline Brent. Eşti direct răspunzătoare de moartea Beatricei Taylor, în ziua de 5 noiembrie 1931.

William Henry Blore. Ai contribuit la moartea lui James Stephen Landor, în ziua de 10 octombrie 1928.

Vera Elisabeth Claythorne. L-ai ucis pe Cyril Ogilvie Hamilton, în ziua de 11 august 1935.

Philip Lombard. Te-ai făcut vinovat de moartea a doi membri ai unui trib din Africa de Est, în februarie, 1932.

John Gordon Macarthur. În ziua de 4 ianuarie, 1917, l-ai trimis cu bună ştiinţă la moarte pe Arthur Richmond, amantul soţiei dumitale.

Anthony James Marston. Eşti vinovat de moartea lui John şi a Luciei Combes, din ziua de 14 noiembrie a anului trecut.

Thomas Rogers şi Ethel Rogers. I-aţi pricinuit moartea doamnei Jennifer Brady, în ziua de 6 mai 1929.

Lawrence John Wargrave. Eşti vinovat de uciderea lui Edward Seton, din ziua de 10 iunie 1930.

Acuzaţi, aveţi ceva de spus în apărarea voastră?

*

* *

Vocea tăcuse.

Preţ de câteva clipe se aşternu o linişte mormântală, apoi se auzi un zgomot răsunător! Rogers scăpase tava cu ceştile de cafea!

În acelaşi moment, de afară se auzi un ţipăt însoţit de o bubuitură puternică.

Lombard a fost primul care a sărit să vadă ce se întâmplă. Se avântă înspre uşă şi o deschise brusc.

Afară, trântită pe jos, zăcea doamna Rogers.

— Marston!, strigă Lombard.

Anthony sări să-l ajute. Ridicară femeia pe braţe şi o duseră în salon.

Doctorul Armstrong veni repede înspre ei. Îi ajută să o aşeze pe canapea, apoi se aplecă asupra sa. Spuse repede:

— Nu e nimic grav. A leşinat, atâta tot. Îşi revine în câteva minute.

— Adu nişte rachiu!, îi zise Lombard lui Rogers.

Alb ca varul la faţă şi cu mâinile tremurânde, Rogers murmură:

— Da, domnule.

Apoi ieşi rapid din încăpere.

Vera izbucni:

— Cine a vorbit? Unde se ascunde? Suna de parcă... de parcă ar fi fost...

— Ce naiba se petrece aici?, bolborosi generalul Macarthur. Ce mai e şi asta? O glumă proastă?

Îi tremurau mâinile. Umerii îi erau aduşi în faţă. Arăta deodată cu zece ani mai bătrân.

Blore îşi ştergea faţa cu o batistă.

Numai domnul Wargrave şi domnişoara Brent aveau un aer de parcă nu i-ar fi mişcat nimic din cele ce se petrecuseră.

Emily Brent stătea cu spatele drept şi capul sus. Obrajii îi erau aprinşi de parcă ardeau. Judecătorul stătea în poziţia lui obişnuită, cu capul băgat între umeri, de parcă n-ar fi avut gât. Cu o mână îşi freca uşor lobul urechii. Numai ochii îi erau activi, rotindu-se peste tot prin cameră, bulversaţi, lăsând să se ghicească în ei o frământare profundă.

Lombard acţionă din nou. În timp ce Armstrong se ocupa de femeia leşinată, el prinse prilejul să ia din nou iniţiativa şi zise:

— Vocea aceea? Suna de parcă ar fi fost undeva, în cameră.

— Cine era?, strigă Vera. Cine era? E clar că n-a fost careva dintre noi.

Ca şi cei ai judecătorului, ochii lui Lombard se plimbară peste tot prin încăpere. Se opriră puţin asupra ferestrei deschise, apoi dădu dezaprobator din cap.

Deodată o lumină îi fulgeră în privire. Se duse grăbit către o uşă de lângă şemineu care dădea într-o cameră alăturată. Cu un gest rapid, prinse clanţa şi împinse uşa brusc. Intră şi imediat scoase un sunet de satisfacţie.

Exclamă:

— Deci asta era!

Toţi ceilalţi se îngrămădiră după el. Numai domnişoara Brent rămase pe loc, ţinându-şi în continuare spatele drept.

În această cameră alăturată era o masă aşezată lângă peretele ce o despărţea de salon. Pe masă era un gramofon vechi, la care fusese ataşată un fel de trompetă. Gura trompetei era îndreptată către peretele dinspre salon. Dând-o puţin într-o parte, Lombard le arătă celorlalţi două, trei găurele care fuseseră făcute în perete, aproape insesizabil. Rearanjă gramofonul şi puse acul pe disc. Imediat se auzi:

Fiecăruia dintre dumneavoastră i se aduc următoarele acuze:

— Opreşte-l!, strigă Vera. Opreşte-l! Este îngrozitor!

Lombard o ascultă şi-l opri.

Suspinând uşurat, doctorul Armstrong zise:

— Presupun că este o glumă proastă şi plină de cruzime.

Vocea scăzută şi limpede a judecătorului se auzi murmurând:

— Deci credeţi că este o glumă, da?

Cu chipul înmărmurit, doctorul se uită fix la el:

— Păi ce altceva ar putea fi?

Bătându-şi uşor cu degetul buza de sus, judecătorul spuse:

— În acest moment nu sunt pregătit să-mi dau cu părerea.

— Staţi un pic!, interveni Anthony Marston. V-a scăpat ceva! Cine dracu' a pornit aparatul?

— Da, cred că asta trebuie cercetat, murmură judecătorul.

Apoi, se îndreptă înapoi în salon. Ceilalţi îl urmară. Rogers tocmai adusese paharul de rachiu. Domnişoara Brent stătea aplecată deasupra doamnei Rogers care gemea. Rogers se strecură printre ele cu îndemânare.

— Vă rog să-mi permiteţi, doamnă, zise. Vreau vorbesc cu ea. Ethel! Ethel! E-n regulă. Totul e-n regulă, auzi? Încearcă să-ţi revii!

Doamna Rogers suspină de câteva ori la rând. Ochii ei măriţi de spaimă se plimbară rând pe rând pe feţele celor adunaţi în jurul său.

— Încearcă să-ţi revii, Ethel, zise Rogers pe un ton alarmat şi insistent.

Doctorul Armstrong îi vorbi calm:

— O să vă reveniţi imediat, doamnă Rogers. A fost doar o uşoară ameţeală.

— Am leşinat cumva, domnule?, întrebă ea.

— Da.

— Vocea aceea... vocea aceea îngrozitoare... ca a unui judecător.

Păli din nou şi clipi des şi agitat.

— Unde e rachiul ăla?, întrebă doctorul cu o voce precipitată.

Rogers îl pusese pe o măsuţă. Cineva îi înmână paharul doctorului, care se apleca asupra femeii încercând s-o ajute să înghită băutura printre suspine.

— Luaţi o gură din asta, doamnă Rogers!

Femeia luă o înghiţitură, înecându-se puţin şi continuând să suspine. Alcoolul o ajută. Obrajii îşi recăpătară culoarea.

— Mi-e mai bine acum, spuse. Sunt doar un pic ameţită.

— Normal că eşti ameţită, replică îndată Rogers. Şi pe mine m-a luat ameţeala. Ce-am auzit m-a făcut să scap tava din mână. Minciuni sfruntate! Aş vrea să ştiu...

Nu termină ce avea de zis, căci fu întrerupt de tusea cuiva. Era o tuse seacă, intenţionată, care avu efectul scontat, acela de a-l opri când începuse să ridice vocea. Se uită la domnul Wargrave; acesta mai tuşi o dată, apoi întrebă:

— Cine a pus înregistrarea aia la gramofon? Tu ai pus-o Rogers?

— Nu ştiam ce este!, replică Rogers cu glasul ridicat. Să mă bată Dumnezeu dacă ştiam ce este, domnule! Dacă aş fi ştiut, sigur n-aş fi pus-o!

— Probabil că ce spui este adevărat, zise judecătorul sec. Cred totuşi că ar trebui să ne dai câteva explicaţii, Rogers.

Majordomul îşi şterse faţa cu o batistă, apoi răspunse cu o sinceritate debordantă:

— N-am făcut decât să respect ordinele, domnule. Nimic mai mult.

— Ce ordine? Ale cui?

— Ordinele domnului Owen.

— Fă-mă să-nţeleg clar, zise domnul Wargrave. Care erau mai exact ordinele domnului Owen?

— Urma să pun un disc pe gramofon, răspunse Rogers. Mi s-a spus că discul se află în sertar. Soția mea trebuia să-i dea drumul gramofonului când eu aveam să merg în salon ca să servesc cafeaua.

— O poveste foarte interesantă, murmură judecătorul.

— Acesta este adevărul, domnule, strigă Rogers. Jur în fața lui Dumnezeu că acesta este adevărul. Habar n-am avut despre ce era vorba – nicio clipă n-am ştiut! Era ceva scris pe disc. Am crezut că este numele vreunui album muzical.

Wargrave se uită la Lombard.

— Scrie ceva pe disc?

Lombard dădu din cap afirmativ. Un rânjet neaşteptat îi dezveli dinții albi şi ascuțiți, apoi rosti:

— Cam aşa este, domnule. Pe disc scrie *Cântecul lebedei*...

*

* *

Generalul Macarthur izbucni deodată:

— Povestea asta n-are nicio noimă! Nu se poate să arunci aşa cu acuzații în oameni! Trebuie să facem ceva. Individul ăsta, Owen, cine naiba o fi...

— Păi, asta e! Cine e?, îl întrerupse Emily Brent cu vocea ei ascuțită.

Judecătorul interveni între ei, vorbind cu autoritatea pe care o dobândise după o viață de profesie în tribunal:

— Tocmai asta trebuie să încercăm să aflăm. Înainte de toate, îți propun să o duci pe soția ta în cameră, apoi să te întorci în salon.

— Da, domnule.

— Te ajut eu, spuse binevoitor doctorul Armstrong.

Sprijinindu-se de cei doi bărbați, doamna Rogers ieşi clătinându-se. După plecarea lor, Tony Marston zise:

— Nu ştiu ce ați face dumneavoastră acum, domnule, dar mie mi-ar prinde bine un păhărel.

— Şi mie, zise Lombard.

— Mă duc să caut ceva de băut, spuse Tony, ieşind din cameră.

Câteva secunde mai târziu se întoarse:

— Am găsit totul pregătit pe o tavă, doar să o aduc în salon.

Puse băuturile pe masă cu mare atenţie. În următorul minut, sau poate în următoarele două minute, turnă băutura în pahare şi nimeni nu scoase o vorbă. Generalul Macarthur ceruse un whisky sec, la fel ca şi judecătorul. Toată lumea simţea nevoia unui stimulent. Numai domnişoara Brent ceru şi primi un pahar cu apă. Doctorul Armstrong reveni în cameră.

— Se simte bine, spuse. I-am dat un sedativ. Ce aveţi acolo? Ceva de băut? Parcă aş bea şi eu ceva.

Câţiva bărbaţi umplură paharele din nou. După câteva minute reapăru şi Rogers.

Domnul Wargave începu procedurile de interogare, transformând salonul într-o sală de tribunal improvizată.

— Aşadar, Rogers, trebuie să aflăm miezul acestei poveşti. Cine este domnul Owen ăsta?

— Proprietarul acestei case, domnule, zise Rogers holbându-se la el.

— Asta ştiu deja. Ceea ce vreau să-mi spui tu este ce ştii despre acest individ.

Roger clătină din cap deznădăjduit:

— Nu am ce să spun, domnule. Ştiţi, eu nu l-am văzut niciodată.

În cameră toţi ceilalţi se agitară uşor.

— Nu l-ai văzut niciodată?! Cum adică?, întrebă generalul Macarthur.

— Am venit aici de mai puţin de o săptămână, domnule. Eu şi soţia mea. Ni s-a comunicat printr-o scrisoare primită de la o agenţie că suntem angajaţi. Agenţia Regina din Plymouth.

Blore dădu din cap în semn de aprobare, apoi zise:

— E o firmă veche pe piaţă, cu renume de firmă serioasă.

— Mai ai scrisoarea aia?, întrebă Wargrave.

— Scrisoarea prin care ni s-a comunicat că suntem angajaţi? Nu, domnule, n-am păstrat-o.

— În fine, zi mai departe! Deci vi s-a comunicat printr-o scrisoare că sunteţi angajaţi.

— Da, domnule. Trebuia să sosim într-o anumită zi. Am sosit. Totul era aranjat aici. Era o grămadă de mâncare în cămară, iar casa arăta destul de bine. Nu trebuia decât să ştergem praful şi să mai facem câte una, alta.

— Şi pe urmă?

— Nimic, domnule. Am primit ordine – tot prin scrisoare – să pregătim camerele pentru o petrecere ce urmează să se dea în casă, iar ieri, un pic înainte de prânz, am mai primit o scrisoare de la domnul Owen. Zice că dumnealui şi doamna Owen sunt reţinuţi cu treburi şi că ar trebui să facem tot ce ne stă în putere pentru ca musafirii să se simtă bine. Am primit, de asemenea, instrucţiunile referitoare la cină, la cafea şi la partea cu gramofonul.

Judecătorul îl întrerupse, pe un ton sever:

— În mod cert ai această scrisoare.

— Da, domnule. O am aici, răspunse Rogers, scoţând scrisoarea dintr-un buzunar. Judecătorul o luă, zicând:

— Hmmm... Are antetul hotelului „Ritz“ şi este dactilografiată.

Cu un gest rapid, Blore se aşeză lângă el, zicând:

— Vă rog să-mi permiteţi să mă uit un pic la ea.

Îi trase scrisoarea din mână şi se uită peste rândurile aşternute pe hârtie, apoi murmură:

— Maşină Coronation. Destul de nouă; nu are defecte. Hârtia este una obişnuită, folosită în mod curent. Nu prea ai ce să descoperi din asta. Poate doar nişte amprente, deşi mă îndoiesc că ar putea exista.

Brusc domnul Wargrave îl privi cu foarte mare atenţie, fixându-l cu ochii mari. Anthony Marston, care stătea lângă Blore şi se uita peste umărul lui, zise:

— Are un nume de botez ciudat, nu-i aşa? Ulick Norman Owen. Este destul de complicat şi de greu de pronunţat.

Tresărind uşor, bătrânul judecător zise:

— Îţi sunt profund recunoscător, domnule Marston. Mi-ai îndreptat atenţia către un punct curios şi foarte interesant.

Se uită la toţi cei din jur şi, lungindu-şi gâtul ca o ţestoasă iritată, spuse:

— Cred că a sosit momentul să dezvăluim fiecare informația pe care o deținem. Ar fi foarte bine ca fiecare dintre noi să spună ce ştie referitor la proprietarul acestei case.

Făcu o pauză, apoi continuă:

— Cu toții suntem musafirii lui. Cred că ar fi foarte bine dacă fiecare ar spune cum a ajuns aici.

După un scurt moment de pauză, Emily Brent vorbi hotărât:

— Este ceva foarte ciudat în toată povestea asta. Am primit o scrisoare cu o semnătură pe care nu o puteam descifra uşor. Am presupus că vine din partea unei femei pe care am cunoscut-o într-o vară, pe când mă aflam într-o stațiune, acum vreo doi, trei ani. M-am gândit că numele din scrisoare este Ogden sau Oliver. Cunosc o doamnă Oliver şi mai cunosc şi o domnişoară Ogden. Sunt absolut sigură că nu am cunoscut şi nici nu m-am împrietenit vreodată cu cineva cu numele de Owen.

— Aveți scrisoarea despre care vorbiți, domnişoară Brent?, întrebă judecătorul

— Da, v-o aduc imediat.

Ieşi din cameră şi într-un minut reveni cu scrisoarea. Judecătorul o citi, apoi zise:

— Încep să înțeleg... Dumneavoastră, domnişoară Claythorne?

Vera relată întreg contextul în care ajunsese să fie angajată în funcția de secretară a domnului Owen. Apoi, judecătorul întrebă:

— Marston?...

— Eu am primit o telegramă de la un tovarăş al meu. Badger Berkeley (Viezurele), răspunse Anthony. Pe moment m-a surprins destul de mult pentru că trăisem cu impresia că armăsarul ăla bătrân se mutase în Norvegia. Mi-a scris să vin aici.

Judecătorul dădu iar din cap în semn de aprobare, apoi întrebă:

— Doctore Armstrong?

— Eu am fost chemat aici în calitatea mea de medic.

— Înțeleg. Deci nu ai cunoscut mai înainte pe nimeni din familie.

— Nu. În scrisoare era menționat un coleg al meu.

— Asta ca să pară foarte real, zise judecătorul. Aşa da... şi presupun că pierduseşi de mult legătura cu acest coleg al dumitale.

— Păi... da...

Lombard care se tot holbase la Blore, zise deodată:

— Ia fiți atenți! M-am gândit la ceva.

— Doar un minut!, zise judecătorul ridicând mâna.

— Dar...

— Domnule Lombard, să luăm lucrurile pe rând! Vă rog să aşteptați. Deocamdată încercăm să aflăm motivul pentru care am venit toți aici în această casă. General Macarthur?

Trăgându-se de mustață, generalul murmură:

— Şi eu am primit o scrisoare de la acest individ Owen, care pomenea de câțiva vechi prieteni ai mei care urmau să vină aici. Se scuza pentru caracterul neoficial al invitației. Din păcate, nu am păstrat scrisoarea.

— Domnule Lombard?, întrebă judecătorul.

Între timp, Lombard se tot frământase. Cum era mai bine? Să dea sau nu cărțile pe față? În cele din urmă se hotărî:

— Păi cam acelaşi lucru, zise. O invitație, apoi numele unor prieteni comuni – am căzut în plasă! Nu mai am scrisoarea. Am rupt-o.

Judecătorul Wargrave se întoarse către domnul Blore. Îşi bătea buza de sus cu degetul, adresându-i-se acestuia pe un ton de o politețe uşor amenințătoare:

— Adineauri am trăit o experiență tulburătoare. O voce aparent lipsită de trup ne-a vorbit, adresându-ni-se pe nume şi aducându-ne nişte acuzații foarte clare. În acest moment ne vom opri asupra acestor acuzații. Deocamdată nu mă interesează decât un detaliu mărunt. Printre toate numele menționate se afla şi cel al lui William Henry Blore. Dar, după câte ştim, nu există nimeni cu numele de Blore printre noi. Însă numele de Davis nu a fost pronunțat. Ce aveți de spus în legătură cu acest aspect, domnule Davis?

Blore răspunse un pic cam încurcat:

— Se pare că am fost prins cu mâța-n sac. Presupun că cel mai bine ar fi să recunosc că numele meu nu este Davis.

— Dumneavoastră sunteți William Henry Blore?

— Da.

— Aş avea ceva de adăugat, zise Lombard. Domnule Blore, nu numai că v-ați recomandat cu un nume fals, dar, în timpul discuțiilor din seara asta, am constatat că sunteți un mincinos de prima mână. Pretindeți că veniți din Natal, Africa de Sud. Eu cunosc foarte bine Africa de Sud şi Natalul şi sunt gata să jur că în viața dumneavoastră nu ați pus piciorul pe meleagurile acelea.

Toți ochii se îndreptară către Blore. Erau ochi furioşi şi bănuitori. Anthony Marston se apropie de el cu pumnii încleştați:

— Ia să vedem, porcule! Ai vreo explicație?

Blore îşi feri capul, trăgându-şi bărbia într-o parte.

— Domnilor, cred că m-ați înțeles greşit. Am documente de recomandare pe care vi le pot arăta. Sunt un fost angajat al Secției de Cercetări Criminalistice. În prezent am o agenție de detectivi în Plymouth. Am fost plătit, să vin aici.

— De către cine?, întrebă domnul Wargrave.

— De tipul ăsta, Owen. Mi-a trimis un plic cu o sumă frumuşică pentru cheltuieli şi cu câteva instrucțiuni referitoare la tot ce vroia să fac pentru el. Aveam să particip la petrecerea dată în această casă şi să chestionez toți invitații. Mi s-au dat toate numele dumneavoastră. Urma să fiu cu ochii pe toți cei adunați aici.

— Vi s-a dat şi vreun motiv pentru care trebuia să faceți asta?

— Bijuteriile doamnei Owen, răspunse Blore cu amărăciune. Doamna Owen pe dracu'! Cred că nici măcar nu există o persoană cu numele ăsta.

Domnul Wargrave îşi duse din nou degetul către buza superioară pe care o atinse în semn de aprobare de data asta.

— Cred că ați ajuns la o concluzie absolut îndreptățită, zise Ulick.

Norman Owen! În scrisoarea primită de domnişoara Brent, deşi numele de familie este aproape indescifrabil, numele de botez sunt scrise destul de clar – Una Nancy. Puteți remarca faptul că în ambele cazuri se păstrează aceleaşi inițiale. Ulick Norman Owen şi Una Nancy Owen. Acelaşi lucru! Adică U.N.

Owen. Dacă facem un efort de imaginaţie, obţinem numele UNKNOWN[1].

— Bine, dar asta este curată nebunie!, exclamă Vera.

Judecătorul încuviinţă printr-o mişcare a capului şi zise:

— O, da! Nu am nici cea mai mică îndoială că am fost chemaţi aici de un om bolnav la cap, poate chiar un criminal periculos.

[1] Cuvântul *unknown* înseamnă necunoscut, anonim.

Capitolul 4

A urmat un moment de tăcere – o tăcere plină de groază şi nedumerire. Apoi vocea calmă şi clară a judecătorului reluă firul:

— Trecem acum la următorul pas din investigația noastră. Înainte de toate, trebuie să adaug şi dovezile mele la tot ce ați spus dumneavoastră.

Scoase o scrisoare din buzunar şi o azvârli pe masă.

— S-ar părea că epistola aceasta a fost scrisă de o veche prietenă de-a mea, doamna Constance Culmington. Nu am mai văzut-o de ani buni. S-a mutat în Orient. Este scrisă în stilul său, vag şi lipsit de coerență. Îmi cere să mă întâlnesc cu ea aici, vorbind despre gazdele noastre în termeni cât se poate de evazivi. Este exact aceeaşi tehnică, după cum puteți observa. Precizez acest lucru doar pentru că este compatibil cu celelalte dovezi din care reiese foarte clar un aspect extrem de interesant: indiferent cine este persoana care ne-a întins această cursă, este clar că ştie sau că a făcut efortul de a afla cât mai multe despre noi. Iată, de pildă, că ştie despre prietenia mea cu doamna Constance Culmington! Mai mult decât atât, îi cunoaşte şi stilul epistolar! Ştie câte ceva despre prietenii doctorului Armstrong şi despre locurile unde se află acum. Îi ştie porecla prietenului domnului Marston, precum şi genul de telegrame pe care acesta le trimite. Ştie perfect unde şi-a petrecut domnişoara Brent vacanța acum doi ani şi

ce oameni a cunoscut acolo. Ştie totul despre foştii camarazi ai generalului Macarthur.

Făcu o scurtă pauză, apoi continuă:

— După cum observați, ştie o grămadă de lucruri şi, din toate informațiile pe care le are despre noi, a întocmit o listă de acuzații foarte clare.

La aceste cuvinte, în sală se stârni o adevărată babilonie:

— O grămadă de minciuni sfruntate!, strigă generalul Macarthur! Ne calomniază!

— Este nedrept şi crud!, exclamă Vera cu răsuflarea tăiată.

— E o minciună, zise Rogers cu glas răguşit. O minciună îngrozitoare. N-am făcut niciodată aşa ceva. Niciunul dintre noi.

Anthony Marston interveni şi el, aproape mârâind:

— Nu pricep unde vroia să ajungă nebunul ăsta nenorocit!

Mâna judecătorului, ridicată cu un gest solemn, calmă întreaga agitație creată. Alegându-şi cuvintele cu grijă, spuse:

— Iată ce vreau să spun. Prietenul nostru anonim mă acuză de uciderea unui anume Edward Seton. Mi-l amintesc pe Seton foarte bine. A fost adus în fața mea în iunie, 1930. Era acuzat de uciderea unei doamne mai în vârstă. A fost apărat foarte bine şi le-a făcut o impresie foarte bună juraților. Cu toate acestea, probele îi demonstrau clar vinovăția. Eu am făcut o trecere în revistă a tuturor probelor şi astfel juriul l-a declarat vinovat. Când am pronunțat sentința de pedeapsă cu moartea, nu am făcut altceva decât să transmit verdictul dat de juriu. Ulterior s-a făcut recurs, invocându-se viciul de procedură. Recursul a fost însă respins, iar bărbatul a fost executat. Aş vrea să declar în fața Domniilor Voastre că am conştiința împăcată vizavi de acest caz. N-am făcut decât să-mi fac datoria. Am pronunțat o sentință bazându-mă pe probele care demonstrau vinovăția unui criminal.

Armstrong îşi amintea totul foarte clar acum. Cazul Seton! Verdictul surprinsese pe toată lumea. În timpul derulării procesului, îl întâlnise pe Matthews, consilierul regal, care lua masa într-un restaurant şi care părea foarte încrezător:

„Nu am nici cea mai mică îndoială în privinţa verdictului. Achitarea este ca şi sigură.“ Apoi auzise tot felul de voci zicând: „Judecătorul a fost al dracului de înverşunat împotriva lui. I-a convins pe juraţi că e vinovat şi i-a determinat să-l găsească vinovat. A procedat totuşi absolut legal. Bătrânul Wargrave îşi cunoaşte bine meseria, deşi s-a purtat de parcă ar fi avut ceva personal cu acuzatul.“

Toate aceste amintiri năvăliră în mintea doctorului. Înainte de a cântări lucrurile se trezi întrebându-l pe judecător:

— Îl cunoşteaţi pe Seton? Vreau să zic, înainte de proces.

Ochii judecătorului ascunşi sub pleoape, ca ai unei reptile, îl fixară imediat. Cu o voce clară şi rece Wargrave spuse:

— Nu ştiam nimic despre Seton înainte de proces.

„Individul minte, îşi zise Armstrong. Ştiu că minte.“

*

* *

Cu o voce tremurândă, Vera Claythorne începu să vorbească:

— Aş dori să vă povestesc şi eu... despre copilul acela, Cyril Hamilton. Eram guvernanta lui. Nu avea voie să înoate foarte departe în larg. Într-o zi, când nu eram atentă, a ţâşnit în valuri. M-am dus după el. Nu am putut să-l ajung la timp... A fost înfiorător... dar n-a fost vina mea. La interogatoriu, procurorul m-a absolvit de orice culpă. Iar mama lui a fost atât de amabilă. Dacă ea nu m-a învinuit niciodată, de ce să se spună toate lucrurile acestea îngrozitoare acum? Nu e drept! Nu e drept deloc!

Încheie plângând cu lacrimi amare. Bătând-o uşor pe umăr, generalul Macarthur spuse:

— Linişteşte-te, draga mea! Normal că nu e nimic adevărat! Individul are o minte bolnavă. E un psihopat! Îi lipseşte o doagă! Are o idee fixă şi p'asta o ţine.

Se ridică de pe scaun îndreptându-şi umerii şi continuă cu voce răsunătoare:

— Cred că cel mai bine ar fi să nu răspundem la astfel de întrebări. Cu toate acestea, simt că trebuie să spun că nimic

nu este adevărat. Nu există nici urmă de adevăr în tot ceea ce a spus despre tânărul Arthur Richmond. Era unul dintre ofiţerii mei. L-am trimis într-o misiune de recunoaştere. A fost omorât. Un incident ca oricare altul pe timp de război. Aş vrea să ştiţi că sunt foarte supărat pentru tot ce s-a spus despre soţia mea. Cea mai bună femeie din lume! O adevărată soţie de Cezar!

Generalul Macarthur se aşeză la loc pe scaun. Cu mâna tremurând, începu să se tragă uşor de firele din mustaţă, aşa cum obişnuia. Efortul de a vorbi îl obosise vizibil.

Lombard începu la rândul lui să vorbească. Ochii îi luceau şi părea uşor amuzat. Zise:

— Referitor la băştinaşii ăia...

— Aşa, ce e cu ei?, întrebă Marston.

Philip Lombard afişă un rânjet:

— Este o poveste oarecum adevărată! I-am abandonat! Este o chestiune care ţine de instinctul de autoconservare. Ne-am pierdut printre nişte tufişuri. Eu şi alţi câţiva camarazi am luat toată mâncarea pe care am găsit-o şi am şters-o.

Generalul Macarthur punctă cu severitate în glas:

— Adică ţi-ai abandonat oamenii şi i-ai lăsat să moară de foame?

— Da, ştiu că nu e chiar un gest demn de un *pukka sahib* adevărat, dar autoconservarea este datoria primară a indivizilor umani. În plus, băştinaşii nu se tem de moarte, înţelegeţi? Nu o percep aşa cum o percepem noi europenii.

Vera îşi luă palmele de la ochi şi holbându-se la el zise:

— I-ai lăsat să moară?

— Da, i-am lăsat să moară, zise Lombard privind-o amuzat fix în ochii îngroziţi:

Cu glas scăzut şi puţin răvăşit, Anthony Marston spuse:

— M-am tot gândit... John şi Lucia Combes. Trebuie să fie puştii ăia pe care i-am lovit cu maşina, în apropiere de Cambridge. O zi plină de ghinion!

— Pentru tine sau pentru ei?, întrebă acid domnul Wargrave.

— Sincer să fiu, mă gândeam la mine, răspunse Anthony. Dar cred că aveţi dreptate, domnule. A fost un ghinion

îngrozitor pentru ei. A fost pur şi simplu un accident. Au ieşit în viteză dintr-o casă. Mi s-a suspendat permisul pentru o perioadă de un an. Doamne, ce pacoste pe capul meu!

Doctorul Armstrong zise pe un ton de mustrare părintească:

— Viteza asta nu e bună la nimic! Aduce numai necazuri. Tinerii ca dumneata sunt un pericol public.

Anthony răspunse, dând indiferent din umeri:

— Viteza a fost inventată ca să se păstreze. Sigur că şoselele din Anglia sunt ca vai de ele. Nu poţi merge cu o viteză decentă pe ele.

Îşi căută paharul cu privirea, apoi îl luă de pe masă şi merse la celălalt capăt ca să-şi mai toarne nişte whisky şi sifon, după care adăugă, uitându-se peste umăr:

— N-a fost, oricum, vina mea. A fost doar un accident!

*

* *

Rogers, majordomul, îşi umezise buzele cu limba şi îşi freca nervos mâinile. Pe un ton plin de respect şi cu vocea scăzută, începu să vorbească:

— Dacă îmi permiteţi, aş avea şi eu ceva de spus, domnule.

— Dă-i drumul, Rogers!, îl îndemnă Lombard.

Tuşind puţin ca să-şi dreagă vocea, Rogers îşi mai umezi o dată buzele uscate cu limba, apoi zise:

— S-a vorbit despre mine şi doamna Rogers, domnule. Şi despre domnişoara Brady. Nu e nimic adevărat din tot ce aţi auzit, domnule. Eu şi soţia mea am fost alături de domnişoara Brady până în clipa în care a închis ochii. A avut probleme de sănătate dintotdeauna, domnule. De când am venit noi la ea. În noaptea aceea a fost o furtună, domnule. În noaptea în care ea a făcut o criză. Nu am putut să chemăm doctorul. M-am dus la el pe jos, domnule, dar a ajuns prea târziu. Am făcut tot ce era omeneşte posibil pentru ea, domnule. I-am fost foarte devotaţi. Oricine vă poate confirma asta. Nimeni nu a spus niciodată nimic rău la adresa noastră. Nici măcar un cuvânt.

Dus pe gânduri, Lombard se uita la figura agitată a lui Rogers, la buzele lui uscate şi la ochii plini de spaimă. Îşi aminti imediat episodul în care acesta scăpase tava cu ceştile de cafea şi îşi zise fără să rostească: „Nu zău?!“

Blore interveni. Pe tonul lui agresiv de om care face anchete, îl întrebă:

— V-a rămas ceva după moartea ei, nu-i aşa?

Rogers îşi adună forţele şi zise băţos:

— Domnişoara Brady ne-a lăsat ceva în semn de recunoştinţă faţă de devotamentul cu care am servit-o şi de felul în care am avut grijă de dumneaei. Şi de ce nu ne-ar fi lăsat, mă rog?

Lombard nu se putu abţine:

— Dar dumneavoastră, domnule Blore?

— Ce e cu mine?

— Păi era şi numele dumneavoastră pe listă.

Blore roşi.

— Vă referiţi la Landor? Este vorba despre spargerea unei bănci – „London&Commercial Bank“.

— Îmi amintesc cazul, interveni domnul Wargrave, deşi nu a fost adus în faţa mea. Landor a fost condamnat pe baza mărturiei depuse de dumneata. Nu dumneata erai ofiţerul de poliţie însărcinat cu acest caz?

— Ba da, eu am fost.

— Landor a fost condamnat pe viaţă şi a murit un an mai târziu în Dartmoor. Avea o sănătate precară.

— Era un pungaş!, exclamă Blore. Îl omorâse pe paznicul de noapte. Toate probele indicau asta.

— Dacă-mi amintesc bine, ai fost felicitat pentru îndemânarea cu care te-ai ocupat de acest caz, zise Wargrave cu glas scăzut.

— Am fost promovat, zise Blore îmbufnat, adăugând apoi cu voce gravă: Nu mi-am făcut decât datoria.

Lombard izbucni în râs. Un râs zgomotos şi surprinzător.

— Ce mai oameni cu simţul datoriei suntem cu toţii. Toţi părem să ne supunem legii pe care o respectăm. Mai puţin eu, desigur. Dar cu dumneavoastră, domnule doctor, cum e? Cum

a fost cu micuţa dumneavoastră greşeală profesională? A fost o operaţie ilegală, nu-i aşa?

Emily Brent se uită la el plină de dispreţ şi se trase un pic mai într-o parte. Foarte stăpân pe sine, doctorul Armstrong dădu din cap, cu un fel de bună dispoziţie.

— M-aţi pus în dificultate. Nu înţeleg despre ce e vorba. Numele pe care l-am auzit nu-mi spune nimic. Ce nume era? Clees? Close? Chiar nu-mi amintesc de vreo pacientă cu numele ăsta. Şi mai ales care să fi murit. Povestea asta este un mister total pentru mine. E adevărat că a trecut şi foarte mult timp de atunci. Poate fi un caz pe care l-am operat în spital. Mulţi oameni ajung prea târziu la spital, în prea multe cazuri. Apoi, când pacientul moare, se crede întotdeauna că vina este exclusiv a chirurgului care l-a operat.

Suspină, dând din cap în semn de regret. În sinea lui însă îşi spunea:

„Beat – asta a fost! Eram beat! Şi am intrat în operaţie aşa beat cum eram! Cu nervii întinşi la maximum şi cu mâinile care îmi tremurau... Am omorât-o! O biată femeie, ceva mai în vârstă. Dacă n-aş fi fost beat, aş fi făcut operaţia aia cu ochii închişi. Noroc că există loialitate între noi medicii! Asistenta ştia, bineînţeles, dar şi-a ţinut gura! Doamne, am avut un şoc! Dar mi-am băgat minţile-n cap! Nu înţeleg însă cine ar fi putut să afle ceva despre această întâmplare după atâţia ani?“

*

*   *

În cameră se lăsă tăcerea. Toată lumea se uita, mai mult sau mai puţin făţiş, la Emily Brent, care ridică din sprâncene în semn de nedumerire, apoi spuse:

— Aşteptaţi să spun şi eu ceva? Nu am nimic de spus.

— Chiar nimic, domnişoară Brent?, întrebă judecătorul.

— Absolut nimic.

Îşi închise buzele subţiri, ţinându-le strânse ca întotdeauna. Judecătorul îşi trecu mâna peste faţă, apoi o întrebă cu blândeţe:

— Vă rezervaţi apărarea?

Domnişoara Brent răspunse pe un ton glacial:

— Nici nu se pune problema de apărare. Am acționat întotdeauna în deplin acord cu propria-mi conştiință. N-am nimic să-mi reproşez.

În atmosferă se simți un aer de nemulțumire, dar domnişoara Brent nu era nici pe departe genul de persoană căreia să-i pese de opinia celorlalți. Rămase neclintită.

Judecătorul îşi drese glasul de câteva ori, apoi zise:

— Ne oprim aici cu investigațiile noastre. Acum, Rogers, spune-mi te rog cine mai este pe insulă în afară de noi, de tine şi de soția ta.

— Nu mai e nimeni, domnule. Absolut nimeni.

— Eşti sigur de asta?

— Destul de sigur, domnule.

— În acest moment nu mă simt pe deplin lămurit, astfel încât să pot înțelege cu ce scop ne-a adunat aici gazda noastră necunoscută. Totuşi, după părerea mea, indiferent cine este această persoană, este complet nebună, în sensul propriu al cuvântului, zise judecătorul. Ar putea fi o persoană extrem de periculoasă. După părerea mea, ar fi foarte bine să părăsim locul ăsta cât mai curând posibil. Cred că cel mai indicat ar fi să plecăm de pe insulă chiar în noaptea asta.

— Mă scuzați, domnule, dar nu este nicio barcă pe insulă.

— Nicio barcă?

— Nu, nicio barcă.

— Păi, şi cum comunicați cu uscatul?

— În fiecare dimineață vine Fred Narracott, domnule. Aduce pâine, lapte, mandatele poştale şi preia comenzile.

— În cazul acesta, zise judecătorul, cred că cel mai bine ar fi să plecăm mâine-dimineață, imediat ce ajunge Narracott cu barca.

Toți aprobară în cor, numai vocea lui Anthony Marston intră în dezacord cu majoritatea.

— Eu zic că e un pic cam nesportiv, spuse acesta. Ar trebui să deslușim misterul înainte de a pleca. Totul seamănă cu un roman polițist, care poate degenera într-un *thriller* ce-i drept.

Judecătorul i-o tăie acru:

— La vârsta mea chiar nu am chef de chestii din astea, pe care dumneata le numeşti thriller.

— Viața legală este sufocantă de-a dreptul, răspunse Anthony rânjind. Eu sunt un susținător aprins al crimei!

Luă paharul şi îl duse la gură, dându-l peste cap. Înghiți probabil prea repede, căci se înecă destul de rău. Fața i se strâmbă, iar obrajii i se înroşiră cumplit. Încercă să-şi recapete răsuflarea şi imediat căzu de pe scaun, lăsând paharul să-i scape din mână.

Capitolul 5

Totul se petrecu atât de repede şi de neaşteptat, încât le tăie respiraţia tuturor celor de faţă. Rămaseră încremeniţi, uitându-se prosteşte la corpul prăbuşit pe podea. Doctorul Armstrong sări imediat de la locul lui şi se aşeză pe genunchi, lângă Marston. Ridicându-şi capul, lăsă să se vadă pe chipul său uimirea care-l cuprinsese. Cu vocea sugrumată de groază, şopti:

— Dumnezeule! E mort!

Nimeni nu reacţionă. Pentru moment păreau că nu pricep mesajul.

Mort? Mort? Cum? Tânărul ăla cu chip de zeu, atât de puternic şi de sănătos să se prăbuşească aşa, dintr-odată? Dar tinerii ca el nu mor în felul ăsta, înecaţi cu whisky şi sifon...

Nu. Nu puteau pricepe.

Doctorul Armstrong se uită mai atent la chipul bărbatului. Îi mirosi buzele vinete şi crispate. Apoi luă în mână paharul din care băuse Anthony Marston.

Generalul Macarthur zise:

— Mort? Vreţi să spuneţi că s-a înecat şi gata, a murit?

— Puteţi să spuneţi că s-a înecat dacă vi se pare mai potrivit, dar a murit, de fapt, prin asfixiere, răspunse doctorul.

Luă apoi paharul şi îl mirosi. Băgă un deget la fundul paharului, apoi, cu foarte mare precauţie, îşi duse mâna la gură şi puse degetul pe vârful limbii. Expresia feţei i se schimbă brusc.

— Habar n-aveam că un om poate muri aşa – înecându-se pur şi simplu!, zise generalul Macarthur.

— Cât trăim, suntem mereu la un pas de moarte, spuse Emily Brent cu voce limpede.

Doctorul Armstrong se ridică şi zise brusc:

— Nu, omul nu moare înecându-se pur şi simplu. Marston n-a murit din cauze naturale.

— A avut ceva în pahar?, întrebă Vera aproape şoptit.

— Armstrong aprobă printr-o mişcare a capului, apoi răspunse:

— Da, n-aş putea spune exact ce anume. Totul pare să indice că ar fi fost cianură. Nu se simte mirosul specific de acid prusic. Probabil este vorba despre cianură de potasiu. Îşi face efectul pe loc.

— Era cianură în pahar?, întrebă judecătorul cu glas ascuţit.

— Da.

Doctorul se duse la masa pe care se aflau paharele cu băutură. Luă dopul de la sticla de whisky, mirosi, apoi gustă. Gustă apoi şi sifonul.

— Acestea nu au nimic în ele.

Armstrong încuviinţă din cap, dar pe chip i se putea citi o expresie de nemulţumire.

— Vrei să spui că şi-ar fi pus singur ceva în pahar?, întrebă Lombard

— Aşa se pare...

— Sinucidere? E cam ciudat, zise Blore.

Vera era stupefiată:

— N-ai fi zis că este capabil să se sinucidă. Era atât de plin de viaţă! Era aşa de... Oh! Îi plăcea să trăiască. Când a coborât în seara asta dealul cu maşina arăta atât de... atât de... Doamne, nici nu pot să mă exprim!

Dar toţi ştiau ce voia să spună. Aflat în floarea tinereţii şi în culmea bărbăţiei, Anthony Marston li se păruse o fiinţă dintre acelea care nu mor niciodată. Iar acum, prăbuşit, zăcea fără suflare pe podea.

— Mai există şi o altă variantă în afară de sinucidere?, întrebă doctorul Armstrong.

Toată lumea dădu din cap în semn că nu. Nu putea fi altă explicație. Băuturile erau neatinse. Îl văzuseră toți pe Anthony Marston mergând să-şi toarne de băut în pahar. Prin urmare, nu se putea desprinde decât o singură concluzie, aceea că cianura nu ar fi putut fi pusă în pahar decât de el însuşi.

Şi totuşi, de ce s-ar fi sinucis Anthony Marston?

Dus pe gânduri, Blore zise:

— Ştiți ce, domnule doctor? Mie nu-mi miroase a bine. Domnul Marston chiar nu mi se părea genul de om care să se sinucidă.

— Sunt de acord cu dumneavoastră, răspunse Armstrong.

*

* *

Lăsară totul în acest punct. Ce altceva ar mai fi putut spune? Armstrong şi Lombard cărară împreună trupul inert al lui Anthony Marston şi îl puseră în camera lui, unde l-au lăsat acoperit cu un cearşaf. Când au revenit, i-au găsit pe ceilalți stând în picioare şi tremurând uşor, deşi afară nu era frig deloc. Emily Brent propuse:

— Mai bine am merge la culcare. E târziu.

Într-adevăr, era trecut de miezul nopții. Sugestia părea singura rezonabilă, cu toate că toți ezitau. Era ca şi cum se agățau unul de altul ca să se reasigure. Judecătorul zise:

— Da, trebuie să dormim un pic.

— Încă n-am făcut curat în salon, spuse Rogers.

— Lasă, că faci mâine-dimineață, i-o reteză Lombard.

— Soția dumitale se simte bine?, îl întrebă Armstrong.

— Mă duc să văd, domnule.

Se întoarse după un minut şi îl informă:

— Doarme fără vise.

— Foarte bine, zise doctorul. Să nu o mai deranjezi!

— Nu, domnule. O să strâng doar câte ceva prin salon, verific dacă e totul închis cum trebuie, apoi mă duc să mă culc.

Trecu prin hol către sufragerie.

Ceilalți urcară încet, cu paşi nehotărâți şi ezitanți. Dacă ar fi fost o casă veche, cu scări de lemn care să trosnească, cu umbre întunecate şi pereți cu lambriuri sumbre, probabil că

le-ar fi dat fiori de teamă. Dar casa asta era un model de modernism. Nu avea cotloane întunecate, nici panouri flexibile; era plină de becuri şi luminată foarte bine şi toate lucrurile erau noi şi strălucitoare. Nu era nimic ascuns în casa asta. Nimic nu se tăinuia. Nu crea atmosfera necesară pentru aşa ceva. Şi totuşi, acesta era, de fapt, lucrul cel mai înfricoşător.

Ajunşi la etaj, îşi spuseră „Noapte bună!“, apoi fiecare merse în camera lui şi automat, aproape fără să conştientizeze, fiecare încuie uşa pe dinăuntru...

*

* *

În camera lui frumos zugrăvită în culori calde şi plăcute, domnul Wargrave îşi scoase hainele şi se pregăti de culcare.

Se gândea la Edward Seton.

Şi-l amintea pe Seton perfect. Avea părul blond şi ochii albaştri şi obişnuia să se uite fix în ochii interlocutorului, lăsând impresia de om deschis şi corect. Tocmai asta îl ajutase să-i facă juriului o impresie atât de bună. Llewellyn, reprezentantul acuzării, le cam învălmăşise. Fusese mult prea vehement. Se aventurase să facă prea multe demonstraţii. Pe de altă parte, Mattews, reprezentantul apărării, avusese o prestaţie foarte bună. Pusese punctul pe i. Întrebările pe care le pusese fuseseră excepţionale. Priceperea cu care îşi apăra clientul aflat în boxa acuzaţilor fusese de-a dreptul uimitoare.

Iar Seton făcuse faţă cu brio tuturor întrebărilor. Nu s-a enervat şi nici nu a încercat să convingă mai mult decât era cazul. Juraţii au fost impresionaţi. Probabil Mattews credea deja că procesul avea să se încheie favorabil.

Judecătorul îşi scoase cu grijă ceasul de la mână, îl întoarse şi-l puse lângă pat.

Îşi amintea foarte clar ce simţise în timp ce stătea acolo ascultând, luând notiţe, evaluând tot ce se spunea, înregistrând toate amănuntele care ar fi putut aduce o dovadă de vinovăţie acuzatului.

Chiar îi plăcuse cazul ăla. Discursul final al lui Mattews fusese de prima clasă. Llewellyn, cu tot ceea ce a avut de spus

după el, nu a mai reuşit să schimbe impresia bună pe care avocatul apărării reuşise s-o facă.

Apoi a urmat el, Wargrave, cu concluziile.

Cu grijă, domnul Wargrave îşi scoase proteza dentară şi o puse într-un pahar cu apă. Buzele crețe îi căzură înăuntru. Gura lui avea acum o expresie de cruzime, de sălbăticiune.

Închizând ochii, judecătorul zâmbi în sinea lui.

I-o servise lui Seton cum nu se putea mai bine!

Cu un geamăt uşor, din cauza durerilor reumatice, se aşeză pe pat şi stinse lumina.

*

* *

Jos, în sufragerie, Rogers stătea încă nedumerit. Se holba la bibelourile din porțelan, aflate în mijlocul mesei. Murmură uşor, ca pentru sine:

— Foarte ciudată treaba asta! Aş fi putut jura că erau zece.

*

* *

Generalul Macarthur se întorcea când pe-o parte, când pe cealaltă.

Nu putea să adoarmă.

În întuneric vedea necontenit chipul lui Arthur Richmond. Fusese foarte bucuros că-l plăcuse şi Leslie. Leslie era aşa de capricioasă! Avusese o groază de prieteni, băieți de treabă, pe care îi trata de sus şi pe care îi considera tâmpiți. „Tâmpiți!" Aşa, pur şi simplu. Dar pe Arthur Richmond nu-l considerase tâmpit. S-au înțeles foarte bine, încă de la început. Vorbeau despre muzică, despre teatru şi artă. Ea îl tachina, făcea fel de fel de glume cu el şi îl ironiza. Iar el, Macarthur se bucura la gândul că Leslie manifesta un interes matern față de acest băiat. Cu adevărat matern! A fost un idiot care nu şi-a dat seama că Richmond avea 28 de ani, iar Leslie, 29.

O iubise pe Leslie. Îşi amintea chipul ei. Avea fața în formă de inimă, cu ochi jucăuşi, de un albastru închis şi părul negru,

des şi ondulat. O iubise pe Leslie şi avusese încredere totală în ea.

Acolo în Franţa, în iadul de acolo, stătuse gândindu-se la ea şi scoţând din când în când poza ei din buzunarul de la pieptul tunicii.

Apoi aflase!

Se întâmplase exact aşa cum se întâmplă în cărţi. O scrisoare pusă greşit în plic. Le scrisese amândurora şi a pus scrisoarea către Richmond în plicul pe care trebuia să i-l trimită soţului ei. Chiar şi acum, după atâţia ani, simţea şocul şi durerea de atunci.

Doamne! Îl duruse îngrozitor!

Şi relaţia dura de ceva vreme. Asta reieşise foarte clar din scrisoare. Weekendurile... apoi ultima permisie a lui Arthur...

Leslie – Leslie şi Arthur!

Nemernicul! Al dracului să fie cu faţa aia zâmbitoare şi cu felul lui vesel de a spune „Da, să trăiţi!“ Un mincinos prefăcut. Un individ care fură nevestele altora!

Se adunaseră toate în timp. Simţea cum îl cuprinde furia nebună, rece şi ucigătoare. Reuşise să lase lucrurile să meargă ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat – şi să nu arate nimic. Încercase să se poarte cu Richmond la fel ca şi până atunci. Îi ieşise oare? Aşa credea. Richmond nu a bănuit niciodată nimic. Dacă uneori îşi mai schimba atitudinea faţă de el, dădea vina asupra acelui loc plin de tensiune, în care nervii oricărui om sunt întinşi la maximum.

Numai tânărul Armitage îl privise cu ochi curioşi de vreo câteva ori. Pe cât era de tânăr, pe atât de bine putea observa ce se petrece în jurul lui. Poate atunci când a sosit clipa cea mare, Armitage a înţeles despre ce era vorba.

Îl trimisese pe Richmond la moarte, cu bună ştiinţă. Numai printr-un miracol ar fi putut scăpa. Dar miracolul nu s-a produs. Da, îl trimisese pe Richmond la moarte şi nu avea nici cel mai mic regret pentru asta. Fusese destul de uşor. Se făceau greşeli la tot pasul, ofiţerii fiind adesea trimişi inutil la moarte sigură. Pretutindeni pluteau panica şi deruta. Ulterior oamenii ar fi putut spune: „Bătrânul Macarthur şi-a cam pierdut minţile, a făcut gafe uriaşe, şi-a sacrificat cei mai

buni oameni. Dar tânărul Armitage era altfel. Îl privise cu o suspiciune ciudată pe comandantul său. Probabil își dăduse seama că Richmond fusese trimis la moarte în mod deliberat.

(După ce s-a terminat războiul, oare Armitage o fi vorbit?)

Leslie nu știuse nimic. Plânsese după amantul său (cel puțin așa credea generalul), dar jalea ei se sfârșise până s-a-ntors Macarthur în Anglia. Niciodată nu i-a spus că aflase totul. Trăiseră mai departe împreună, cu toate că ea a fost de atunci înainte un pic cam ruptă de realitate. Apoi, după vreo trei-patru ani, a făcut pneumonie la ambii plămâni și a murit.

Dar asta se petrecuse cu mulți ani în urmă. 15, 16 ani? Câți să fi fost?

Părăsise armata și se mutase în Devon – cumpărase un loc mic de casă, așa cum își dorise dintotdeauna. Vecinii erau de treabă, iar peisajul foarte plăcut. Putea merge să vâneze sau să pescuiască în zonă, dacă își dorea. Duminica mergea la biserică. (Dar nu și în zilele în care se citea despre David care l-a trimis pe Uriah în prima linie a bătăliei. Ceva îl făcea să nu poată asculta această istorisire. Îi dădea un sentiment de disconfort sufletesc.) Lumea se purtase foarte frumos cu el. Adică la început. Pe urmă, avusese neplăcuta senzație că oamenii îl vorbesc pe la spate. Se uitau la el altfel decât înainte. De parcă ar fi auzit ceva – vreun zvon mincinos...

(Armitage? Dacă o fi vorbit Armitage?)

Toate astea îl făcură să evite oamenii și să se retragă în lumea lui. E un sentiment foarte neplăcut să știi că oamenii te bârfesc.

Și a trecut atât de mult timp de atunci. Deci nimic nu mai avea sens acum. Leslie dispăruse, ca și cum n-ar fi fost niciodată. Arthur Richmond, la fel. Nimic din cele ce se întâmplaseră nu părea să mai conteze acum. Deși a dus o viață singuratică, tocmai din cauza celor întâmplate alesese să stea la distanță de tovarășii lui vechi de armată.

(Dacă Armitage vorbise, toți ar fi aflat ce făcuse.)

Iar acum – în seara asta – o voce ascunsă scoase la iveală povestea asta veche și tăinuită cu atâta grijă. Oare se confruntase cu ea așa cum s-ar fi cuvenit? S-o fi arătat destul de tare? Oare nu se putură citi sentimentele ascunse de ani în

sufletul lui – indignare, dezgust, dar nu vină, nu remuşcări? Nu putea şti. În mod cert nimeni nu putuse lua acuzaţiile în serios. Mai fuseseră rostite şi alte acuzaţii lipsite de sens, tot aşa, scoase din burtă. De pildă fata aia încântătoare – vocea o acuzase că a înecat un copil! E de-a dreptul stupid! Vreun psihopat care aruncă acuzaţii în stânga şi-n dreapta!

Şi Emily Brent la fel – nepoata bătrânului Tom Brent de la Regiment. Şi pe ea o acuzase Vocea de crimă. Doar aruncând o singură privire înspre ea, îţi puteai da seama că o fiinţă mai pioasă decât ea nu există – genul ăla de femeie care se supune orbeşte tuturor învăţămintelor bisericeşti.

Totul era extrem de curios! Curată nebunie, nu altceva!

De când veniseră aici – când se întâmplase asta? La naiba! Chiar în după-amiaza asta veniseră! Parcă trecuse o grămadă de timp.

„Mă întreb când vom pleca de aici“, gândi.

Mâine, desigur, când va veni barca de pe uscat. Ce ciudat! În acest moment chiar nu şi-ar fi dorit să plece de pe insulă... Nici să meargă înapoi pe uscat, la căsuţa lui, înapoi la toate problemele şi frământările lui.

Prin fereastra deschisă se auzea zgomotul valurilor care se izbeau de stânci – ceva mai violent decât în urmă cu câteva ore. Vântul se înteţea şi el. În minte îi veni un gând: „Ce zgomot liniştitor! Ce loc calm! Partea bună a unei insule este aceea că, odată ajuns acolo, nu mai poţi merge mai departe... ai ajuns la capătul tuturor lucrurilor.“

Dintr-odată simţi că nu vroia să mai plece de pe insulă.

*

* *

Vera Claythorne stătea întinsă în pat, cu ochii deschişi, holbându-se la tavan. Veioza de lângă ea era aprinsă. Se temea de întuneric.

Prin minte îi trecea un gând:

„Hugo... Hugo... de ce am senzaţia că eşti atât de aproape de mine? Undeva destul de aproape... Dar oare unde-o fi el acum? Habar n-am. Niciodată n-am să aflu. A dispărut pur şi simplu într-o secundă – a şters-o din viaţa mea.

Oricât se străduia, nu reuşea să nu se gândească la Hugo. Era prea aproape de ea. Trebuia să se gândească la el, trebuia să şi-l amintească

Cornwall...

Stâncile acelea negre, nisipul auriu şi fin. Doamna Hamilton, prezentabilă şi volubilă. Cyril, alintat ca întotdeauna, o trăgea de mână zicându-i pe tonul lui de copil râzgâiat:

— Vreau să mă duc înot până la stâncă, domnişoară Claythorne. De ce nu am voie să mă duc până la stâncă?

Îşi ridică privirea şi-i întâlni ochii lui Hugo îndreptaţi înspre ea.

Seara, când Cyril mergea la culcare... Hugo îşi luă inima în dinţi...

„N-aţi vrea să facem câţiva paşi împreună, domnişoară Claythorne?"

„Cred că nu e o idee rea."

Se plimbau decent pe malul mării, sub lumina lunii, bucurându-se de briza uşoară a Atlanticului.

Mai târziu, Hugo a luat-o în braţe, ca din senin:

„Te iubesc! Te iubesc! Ştii că te iubesc, Vera?"

Da, ştia. Sau, cel puţin, credea că ştie.

„Nu-ţi pot cere să te căsătoreşti cu mine. Nu am niciun ban. Nu am decât atât cât să mă întreţin pe mine. Ciudat! Ştii, am avut o perioadă de trei luni în care am crezut că aş putea deveni bogat. Cyril s-a născut la trei luni după moartea lui Maurice. Dacă ar fi fost fată..."

Dacă acest copil s-ar fi născut fată, Hugo ar fi moştenit totul. Recunoştea că fusese dezamăgit.

„Sigur că nu mi-am făcut prea multe iluzii în această privinţă. Dar a fost destul de neplăcut. Una peste alta, norocul e noroc! Cyril este un copil drăguţ. Ţin foarte mult la el."

Şi copilul ţinea mult la el. Era mereu gata să se joace cu Cyril sau să-l distreze pe nepoţelul lui. Hugo nu era un om ranchiunos.

Cyril era un copil cu o sănătate precară. Un copil plăpând – n-avea pic de robusteţe. Era genul ăla de copil care nu ajunge să trăiască până creşte.

Şi apoi?

„Domnişoară Claythorne, de ce nu am voie să înot până la stâncă?“

Întrebarea aia a lui, stăruitoare şi enervantă.

„Este prea departe, Cyril“

„Dar, domnişoară Claythorne...“

Vera se ridică. Se duse la măsuţa de toaletă şi luă trei aspirine pe care le înghiţi.

„Ce bine era dacă aveam nişte somnifere!“, gândi. „Dacă aş decide să-mi pun capăt zilelor, aş alege să iau un pumn de Veronal sau ceva de genu' ăsta. În niciun caz nu aş alege cianura!“

O trecură fiori când îşi aminti faţa convulsionată şi roşie a lui Anthony Marston.

Trecând pe lângă şemineu se uită la poezioara aceea cu rimă superficială care atârna în ramă.

Zece negri mititei au mâncat la cină ouă
Unul s-a-necat din ei şi-au rămas doar nouă...

„E îngrozitor“, gândi. „Exact cum s-a întâmplat în seara asta.“

De ce îşi dorise Anthony Marston să moară? Ea nu vroia să moară. Nici nu-şi putea închipui cum e să vrei să mori.

Moartea era pentru alţii...

Capitolul 6

Doctorul Armstrong visa...

Era foarte cald în sala de operație...

Sigur dăduseră temperatura prea mare. Pe față i se prelingeau picături de sudoare. Avea palmele umede. Abia putea să țină bisturiul în mână...

Şi ce bine era ascuțit!

Cu un cuțit ca ăla este foarte uşor să omori pe cineva. Şi el chiar omora pe cineva. Corpul femeii arăta diferit. Fusese un corp mare şi greoi. Acesta, din vis, era un trup pricăjit. Fața nu se vedea. Pe cine trebuia să omoare?

Nu-şi putea aminti. Dar trebuia să ştie. Oare ar fi trebuit s-o întrebe pe asistentă?

Asistenta îi pândea fiecare mişcare. Nu, nu putea s-o întrebe. Bănuia ceva. Îi era clar că bănuieşte ceva.

Dar cine se afla totuşi pe masa de operație?

Nu ar fi trebuit să i se acopere fața în halul ăla. Măcar de i-ar fi putut vedea fața!

Ah! Acum era mai bine. Un intern tânăr trăgea de batistă.

Emily Brent, fireşte! Pe Emily Brent trebuia să o ucidă! Ce ochi răutăcioşi avea! Îşi mişca buzele. Ce zicea oare?

„Cât trăim, suntem mereu la un pas de moarte."

Acum râdea. Nu, soră, nu îi acoperi din nou fața cu batista! Trebuie să văd. Trebuie să-i dau anestezicul. Unde este eterul? Ar fi trebuit să aduc eterul cu mine. Ce-ai făcut cu eterul, soră? Château Neuf du Pape? E-n regulă! Va funcționa destul de bine

şi ăsta. Dă batista la o parte, soră! Păi sigur că da! Ştiuse dintotdeauna! Era Anthony Marston! Are faţa roşie şi convulsivă. Dar nu e mort; râde! Pe cuvânt râde! Zdruncină masa de operaţie cu hohotelile lui.

— Fii atent, omule! Ai grijă! Soră, ţine masa! Ţine-o!

Doctorul Armstrong se trezi, tresărind. Era dimineaţă. Razele soarelui pătrundeau în cameră. Cineva stătea aplecat deasupra lui, zgâlţâindu-l. Era Rogers. Rogers cu faţa lui albă.

— Domnule doctor, domnule doctor!

Doctorul se trezi de-a binelea. Se ridică în capul oaselor şi întrebă:

— Ce este?

— Soţia mea, domnule doctor. Nu pot s-o trezesc. Dumnezeule mare! Nu pot s-o trezesc! Şi... şi mi se pare că nu arată deloc bine.

Doctorul Armstrong era un om rapid şi eficient. Îşi puse iute halatul de casă şi merse după Rogers.

Se aplecă deasupra patului pe care stătea femeia liniştită. Îi ridică mâna rece, apoi îi deschise pleoapele. După câteva minute se ridică şi se întoarse către Rogers, care întrebă în şoaptă:

— E...? A ...?

Îşi trecu limba peste buzele uscate.

Armstrong dădu din cap afirmativ, apoi declară:

— Da, s-a dus.

Căzu pe gânduri, fixându-şi privirea pe omul din faţa lui. Apoi merseră la masa de lângă pat, la lavoar şi din nou la femeia moartă.

Rogers întrebă:

— Ce-a fost, domnule doctor? Inima?

Doctorul tăcu un minut înainte de a da un răspuns, apoi zise:

— Cum o ducea cu sănătatea în general?

— Avea o formă uşoară de reumatism, îi răspunse Rogers.

— A văzut-o vreun docor în ultima vreme?

— Un doctor?, întrebă Rogers cu ochii mari. N-am mai fost la doctor de ani de zile – niciunul dintre noi.

— N-aveai niciun motiv să crezi că suferea de inimă, nu-i aşa?

— Nu, domnule doctor. N-am ştiut niciodată să aibă astfel de probleme.

— Avea probleme cu somnul?

La această întrebare, Rogers îi evită privirea medicului. Îşi împreună mâinile, le răsuci şi le frecă un pic cam încurcat, apoi murmură:

— Nu dormea prea bine, domnule.

— Lua ceva care să o ajute să doarmă?

— Să ia ceva?, întrebă Rogers. Ceva care s-o ajute să doarmă? Din câte ştiu eu, nu. De fapt, sunt sigur că nu lua.

Armstrong se duse din nou la lavoar.

Erau câteva sticluţe puse pe el. Loţiune de păr, lavandă, un laxativ, glicerină cu extract de castraveţi pentru mâini, apă de gură, pastă de dinţi şi o cremă marca „Elliman“.

Ca să-i vină în ajutor, Rogers trase sertarele de la măsuţa pentru toaletă. De acolo se mutară la dulap, unde scotociră. Nu era nici urmă de somnifere sau alte medicamente.

— N-a luat nimic aseară, domnule, în afară de ce i-aţi dat dumneavoastră, zise Rogers.

*

* *

La ora nouă, când bătu gongul pentru micul dejun, toată lumea era deja trează şi aştepta invitaţia la masă.

Generalul Macarthur şi judecătorul se plimbaseră puţin pe terasă, schimbând câteva impresii despre cele ce se mai petreceau pe scena politică.

Vera Claythorne şi Philip Lombard fuseseră pe vârful insulei, undeva în spatele casei. Îl găsiseră acolo pe William Henry Blore, stând în picioare cu ochii aţintiţi către uscat.

— Nici urmă de barcă deocamdată, zise. M-am tot uitat după ea.

— Devonul este un ţinut un pic cam adormit. În general, cam totul se face cu întârziere pe aici.

Philip Lombard se uita în larg, în partea opusă.

Deodată zise:

— Ce părere aveţi despre vreme?

Uitându-se pe cer, Blore îi replică:

— Mie mi se pare destul de bună.

Lombard îşi ţuguie buzele şi fluieră uşor, apoi adăugă:

— Eu zic că până la sfârşitul zilei o să se strice.

— Se iscă furtună, aşa-i?, întrebă Blore.

De jos, se auzi bătând gongul.

— E timpul pentru micul dejun? Eu chiar aş avea nevoie să mănânc ceva, zise Philip Lombard.

În timp ce coborau panta abruptă, Blore îi zise lui Lombard cu o voce meditativă:

— Ştii... toată povestea asta mă depăşeşte – de ce a vrut tânărul ăsta să-şi ia zilele? Toată noaptea numai la asta m-am gândit.

Vera o luase puţin înainte. Lombard rămase puţin în urma ei. Întrebă:

— Ai vreo altă teorie?

— Aş avea nevoie de nişte dovezi. Nişte motive de la care să pornesc. Părea să nu ducă lipsă de nimic.

Ieşind din sufragerie, Emily Brent le veni în întâmpinare şi li se adresă cu vocea ei aspră:

— Se vede barca?

— Încă nu, răspunse Vera.

Intrară ca să ia micul dejun. Pe bufet erau aşezate mai multe farfurii cu şuncă şi ouă, precum şi ceşti de ceai şi de cafea.

Rogers le ţinu uşa dechisă ca să intre, apoi o închise pe dinafară.

— Omul ăsta arată foarte rău în dimineaţa asta. Parcă ar fi bolnav, zise Emily Brent.

Doctorul Armstrong, care stătea lângă fereastră, îşi drese glasul:

— Va trebui să scuzaţi orice vi se va părea în neregulă în ceea ce priveşte micul dejun din această dimineaţă. Rogers a fost nevoit să se descurce singur. Doamna Rogers... nu a... nu a putut să-l ajute în dimineaţa asta.

— Dar ce-a păţit?, întrebă tăios Emily Brent.

— Să începem să mâncăm!, zise doctorul încet. Se răcesc ouăle. Pe urmă, am să discut câteva chestiuni cu dumneavoastră. Cu toţi cei de faţă.

Îi urmară sfatul. Farfuriile erau pline, cafeaua şi ceaiul erau în ceşti. Începură să mănânce.

Discuţia despre insulă deveni, prin acordul lor tacit, un subiect tabu. Vorbiră în schimb despre tot felul de evenimente curente. Ştiri de peste hotare, evenimente din lumea sportului, ultima apariţie a monstrului din Loch Ness.

Apoi, când se strânse masa, doctorul Armstrong îşi trase scaunul un pic mai în spate, îşi drese glasul cu un aer oficial şi începu să vorbească:

— Am considerat că e mai bine să aştept să luaţi micul dejun înainte de a vă comunica o ştire foarte tristă. Doamna Rogers a murit în somn.

Ceilalţi tresăriră, şocaţi, de-a dreptul, de această veste.

Vera exclamă:

— Doamne, este înfiorător! Au murit deja doi oameni de când am venit pe insula asta.

Îngustându-şi ochii, judecătorul Wargrave zise, cu vocea lui joasă şi clară:

— Mmm... foarte interesant... şi care a fost cauza morţii?

Armstrong ridică din umeri:

— Mi-e cu neputinţă să mă pot pronunţa în clipa de faţă.

— Ar trebui să-i facem autopsie?

— Eu nu aş putea în mod cert să eliberez un certificat de deces. Nu am nicio informaţie privind starea de sănătate a femeii.

— Părea o fiinţă destul de agitată, zise Vera. Iar noaptea trecută a avut un şoc. Ar putea fi vorba despre un infarct?

Doctorul Armstrong răspunse sec:

— Cu siguranţă inima a încetat să-i mai bată, dar încă nu putem şti ce a condus la asta.

Un cuvânt ţâşni brusc din gura domnişoarei Brent.

— Conştiinţa!

— Ce vreţi să spuneţi cu asta, domnişoară Brent?, întrebă Armstrong întorcându-se către ea.

Cu buzele sale subţiri şi aproape lipite, Emily Brent răspunse:

— Ce aţi auzit cu toţii. Ea şi soţul ei au fost acuzaţi de uciderea fostei lor angajatoare – o femeie bătrână.

— Şi dumneavoastră credeţi ce aţi auzit?

— Eu cred că acuzaţiile care li s-au adus sunt adevărate. Aţi văzut-o toţi aseară. A leşinat pur şi simplu. Şocul de a vedea

cum i se scoate răutatea la iveală a fost mult prea mare pentru ea. Ea a murit de frică, în adevăratul sens al cuvântului.

Doctorul Armstrong dădu din cap cu îndoială.

— Ar putea fi o explicație, zise. Dar nu poate fi adoptată până nu aflăm care era starea ei de sănătate. Dacă avea probleme cu inima...

Emily Brent zise pe un ton mai liniștit:

— I-ați putea spune, dacă preferați așa, voia lui Dumnezeu.

Toată lumea părea în stare de șoc. Domnul Blore vorbi cu tulburare în glas:

— Împingeți lucrurile prea departe, domnișoară Brent.

Emily Brent îi privi cu ochii aprinși. Își ridică bărbia și zise:

— Dumneavoastră vi se pare imposibil ca un păcătos să-și primească pedeapsa de la Dumnezeu pentru faptele sale. Mie, nu!

Judecătorul își mângâie bărbia dus pe gânduri. Pe un ton ironic și cu voce scăzută, murmură:

— Scumpă doamnă, experiența m-a învățat că Providența lasă condamnarea și pedeapsa răufăcătorilor pe mâna noastră, a muritorilor – iar acest proces este întotdeauna unul foarte dificil. Nu există posibilitatea de a face totul cât mai repede.

Emily Brent ridică din umeri.

Blore întrebă dintr-odată:

— Dar ce-a mâncat și ce a băut aseară înainte de a merge la culcare?

— Nimic, răspunse Armstrong.

— N-a băut nimic? O ceașcă de ceai? Un pahar cu apă? Pun pariu că a băut o ceașcă de ceai. Oamenii ăștia cam așa fac.

— Rogers m-a asigurat că nu a înghițit absolut nimic.

— Aha! Dar asta spune el!, exclamă Blore.

Tonul lui era atât de insidios, încât doctorul îl privi destul de aspru. Philip Lombard întrebă imediat:

— Așa, și? Care-ar fi ideea?

— Păi, de ce nu?, continuă agresiv Blore. Am auzit cu toții acuzația de aseară. Poate fi o stupiditate, o curată nebunie! Dar se poate și să nu fie. Să presupunem pentru moment că e adevărat. Că Rogers și nevastă-sa i-au făcut de petrecanie

bătrânei. La ce vă trimite asta cu gândul? Au fost foarte fericiți şi s-au simțit în siguranță o vreme...

— Eu nu cred că doamna Rogers s-a simțit vreodată în siguranță, îl întrerupse Vera, vorbind pe un ton scăzut.

Blore păru uşor deranjat de întrerupere. „Obicei de femeie!“, părea să spună privirea lui. Reluă:

— Să presupunem că aşa e. În orice caz, atâta vreme cât nu ştiau decât ei doi, niciunul nu era în pericol. Apoi, în noaptea trecută, un nebun necunoscut dă totul pe față. Ce se întâmplă? Femeia cedează – leşină. Ați văzut cum soțul stătea pe lângă ea când îşi revenea în simțiri. Nu era doar grijă de soț! În niciun caz! Era ca o pisică pe acoperişul fierbinte. Se temea de ce putea spune ea. Eu cam aşa văd lucrurile. Au săvârşit o crimă şi au încercat să muşamalizeze totul. Dar dacă totul iese la iveală, ce urmează? În mod sigur femeia are să dea totul în vileag. Nu va avea tăria să reziste şi să susțină că sunt nevinovați. Pentru soțul său, ea nu mai este de acum decât un pericol iminent. El nu are nicio problemă. El va putea minți până la capăt fără să se trădeze – dar nu poate fi sigur de ea! Dacă ea leşină, pielea lui este în pericol. Aşa că îi toarnă ceva în ceaşca de ceai şi se asigură în felul ăsta că ea va tăcea pentru totdeauna.

Rostind cuvintele rar, Armstrong spuse:

— Nu am găsit nicio ceaşcă goală în jurul ei – nu era absolut nimic prin preajmă. M-am uitat peste tot.

— Normal că nu era nimic!, sări Blore. Primul lucru pe care l-a făcut după ce ea a înghițit băutura a fost să ia ceaşca şi farfurioara şi să le spele cu grijă.

A urmat o pauză. Generalul Macarthur rupse tăcerea zicând cu scepticism:

— Ar putea să fie adevărat. Dar mie mi-e foarte greu să cred că un bărbat ar fi în stare să-i facă aşa ceva soției lui.

Blore râse nervos:

— Când un bărbat se simte amenințat, nu mai are timp să se gândească la sentimente.

Se făcu din nou linişte. Înainte ca să mai apuce cineva să zică ceva, uşa se deschise şi Rogers intră în cameră.

Uitându-se la toți pe rând, zise:

— Mai doreşte cineva ceva? Îmi pare rău că nu am avut mai multă pâine prajită, dar am rămas fără pâine. Încă nu a venit barca de pe uscat.

Judecătorul Wargrave se mişcă un pic pe scaun, apoi întrebă:

— La ce oră ajunge barca de regulă?

— Cam între şapte şi opt, domnule. Uneori mai ajunge şi după opt. Nu ştiu ce-o face Fred Narracott în dimineața asta. Dacă ar fi fost bolnav, l-ar fi trimis pe frate-său.

— Cât e ceasul acum, vru să ştie Lombard?

— Zece fără zece, domnule.

Lombard ridică sprâncenele. Dădu uşor din cap ca pentru sine. Rogers mai aşteptă câteva minute. Deodată, generalul Macarthur vorbi cu aplomb:

— Ne-a întristat foarte tare vestea despre soția dumitale, Rogers. Tocmai ne-a spus domnul doctor ce s-a întâmplat.

Rogers îşi plecă fruntea, zicând:

— Da, domnule. Vă mulțumesc.

Luă tava pe care fusese şunca şi ieşi.

Se făcu din nou linişte.

*

*   *

Afară, pe terasă, Philip Lombard zise:

— Referitor la barcă...

Blore se uită la el, dădu din cap şi spuse:

— Ştiu la ce vă gândiți, domnule Lombard. Şi eu mi-am pus aceeaşi întrebare. Barca ar fi trebuit să ajungă aici de acum două ore. Încă n-a venit. De ce oare?

— Ați găsit şi un răspuns la această întrebare?, replică Lombard.

— Nu este o întâmplare, eu aşa cred. Face parte din plan. Totul este prestabilit.

— Şi credeți că n-o să mai vină?, întrebă din nou Philip Lombard.

În spatele lor se auzi o voce strigând – era o voce agitată şi plină de nerăbdare:

— Barca nu mai vine, zise.

Blore îşi înclină trupul cu umerii lui largi şi se uită să vadă cine era cel care vorbise pe tonul acela nostalgic.

— Şi dumneavoastră tot asta credeţi, domnule general?

Fireşte că n-o să vină. Ne bazăm pe barca asta ca să ajungem înapoi pe uscat. Dar asta face parte din plan. Nu vom ajunge să mai plecăm de pe insula asta... Niciunul dintre noi nu va mai pleca... Ăsta este sfârşitul, înţelegeţi? Totul se termină aici.

Avu o clipă de ezitare, apoi adăugă pe un ton scăzut şi ciudat:

— Aceasta este pacea – pacea cea adevărată. Să ajungi la sfârşit... să nu fii obligat să mergi mai departe... da, pacea...

Se răsuci brusc şi se depărtă. Merse mai întâi de-a lungul terasei, apoi pe panta dinspre mare, către capătul insulei, acolo unde rocile intrau în apă. Păşea puţin cam şovăielnic, asemenea unui om pe jumătate adormit.

— Alt nebun!, zise Blore. Se pare că toţi o să sfârşim în felul ăsta.

— Nu cred că este şi cazul dumneavoastră, domnule Blore, replică Lombard.

Fostul inspector izbucni în râs.

— Mi-ar trebui ceva timp să-mi pierd capul. Apoi adăugă sec: şi cred că nici dumneavoastră nu veţi ajunge acolo, domnule Lombard.

— În acest moment mă simt încă întreg la minte, răspunse Lombard. Mulţumesc, oricum.

*

* *

Doctorul Armstrong ieşi pe terasă. Stătea în picioare uşor ezitant. Blore şi Lombard erau în stânga lui. În dreapta lui stătea Wargrave, păşind rar de colo până colo, cu capul plecat. După o clipă de ezitare, Armstrong se întoarse spre el, dar, chiar în acel moment, Rogers ieşi din casă în viteză.

— Aş putea vorbi ceva cu dumneavoastră, domnule? Vă rog.

Armstrong se întoarse. Ceea ce văzu îl făcu să tresară: figura lui Rogers era foarte frământată, iar obrajii aveau o culoare

galben-verzuie. Îi tremurau mâinile. Era atât de schimbat față de cum îl văzuse ceva mai devreme, încât rămase consternat.

— Vă rog, domnule. Aş vrea să vorbim ceva, înăuntru.

Doctorul se întoarse şi intră din nou în casă alături de majordomul speriat de moarte.

— Ce-ai pățit, omule?, îl întrebă. Vino-ți în fire!

— Aici, domnule. Veniți aici!

Deschise uşa sufrageriei. Doctorul intră. Rogers intră după el şi închise uşa în urma lui.

— Deci? Care-i problema?, întrebă Armstrong.

Muşchii încordați de pe gâtul lui Rogers se mişcară vizibil. Înghițea întruna în sec. Deodată izbucni:

— Se petrece ceva ciudat, domnule. Nu mai înțeleg nimic.

— Ceva ciudat?, repetă Armstrong cu duritate. Ce se petrece?

— O să credeți că sunt nebun, domnule. O să spuneți că nu e nimic în neregulă. Dar e nevoie de o explicație, domnule, pentru că nu are niciun sens.

— Păi, spune-mi, domnule, despre ce e vorba! Nu mă lua pe ghicite!

Rogers mai înghiți o dată în sec, apoi spuse:

— E vorba despre figurinele alea mici. Alea de pe mijlocul mesei. Bibelourile alea din porțelan. Inițial au fost zece. Pot să jur că erau zece.

— Da, erau zece, zise Armstrong. Le-am numărat aseară la cină.

— Întocmai, domnule, zise Rogers apropiindu-se de ceea ce vroia să spună, dar aseară când am strâns pe aici, nu mai erau decât nouă. Am remarcat asta şi mi s-a părut cam ciudat. Dar nu m-am gândit la mai mult de atât. Iar acum, domnule, în dimineața asta... nu am văzut când am pus masa... eram supărat şi toate astea... dar acum, domnule, când am venit să fac curat... Uitați-vă şi dumneavoastră că poate nu mă credeți! Nu mai sunt decât opt, domnule! Numai opt. N-are niciun sens, nu-i aşa? Numai opt...

Capitolul 7

După ce terminară micul dejun, Emily Brent îi propuse Verei Claythorne să meargă la o plimbare până în punctul cel mai înalt al insulei, ca să vadă dacă nu cumva vine barca. Vera acceptase.

Vântul începu să sufle mai tare. Pe mare se vedeau nişte creste mici, albe. Nu se zărea nicio barcă de pescuit şi nici barca pe care o aşteptau nu se arăta. Nu puteau vedea satul Sticklehaven, ci doar dealul de deasupra lui; o stâncă roşiatică şi care ascundea golfuleţul din zonă.

Emily Brent zise:

— Omul care ne-a adus ieri părea destul de serios. Mi se pare chiar ciudat că întârzie atâta azi.

Vera nu răspunse. Se lupta în sinea ei cu un sentiment de panică. Îşi spunea în minte cu furie: „Trebuie să-ţi păstrezi calmul! Asta nu eşti tu. Întotdeauna ai avut nervii foarte tari!“

După un minut zise cu voce tare:

— Aş vrea să vină. Vreau să plec de aici.

— Sunt sigură că toţi vrem asta, îi răspunse sec Emily Brent.

— Totul este atât de absurd! Totul...

— Sunt foarte furioasă pe mine însămi că m-am lăsat dusă de nas atât de uşor. Dacă stai să citeşti cu atenţie scrisoarea aia, constaţi că este într-adevăr absurdă. Dar când am primit-o nu am avut nicio îndoială cu privire la nimic.

Vera murmură mecanic:

— Cred şi eu că nu aţi avut.

— Prea am luat totul de bun, continuă Emily Brent.

Vera trase adânc aer în piept şi zise:

— Chiar credeţi tot ceea ce aţi spus la micul dejun de dimineaţă?

— Te rog să fii puţin mai exactă, draga mea. La ce anume te referi?

Cu voce aproape imperceptibilă, Vera o întrebă:

— Chiar credeţi că Rogers şi soţia lui au vrut să scape de bătrână?

Dusă pe gânduri, Emily Brent se uită lung înspre mare, apoi zise:

— Eu, personal, sunt aproape sigură de asta. Dumneata ce crezi?

— Nu ştiu ce să cred.

— Totul este în favoarea acestei idei, zise Emily. Felul în care femeia a leşinat... Şi aminteşte-ţi cum a scăpat el tava cu cafele. Şi pe urmă, felul în care a vorbit despre această poveste... nu părea nimic adevărat din tot ce a spus. Oh, da. Mă tem că asta au făcut.

— Felul în care arăta doamna Rogers – parcă-i era frică şi de umbra ei. În viaţa mea n-am mai văzut o femeie atât de speriată, zise Vera. Probabil că gândul la ce făcuseră o urmărea obsesiv.

— Îmi amintesc un text de când eram mică, murmură domnişoara Brent. Era pus pe perete la mine în cameră. Suna cam aşa: *Fii sigur că păcatul te va ajunge din urmă la un moment dat*... este foarte adevărat. *Fii sigur că păcatul te va ajunge din urmă la un moment dat*...

Verei i se înmuiară picioarele.

— Dar în cazul ăsta, domnişoară Brent...

— Ce este, draga mea?

— Ceilalţi? Cum rămâne cu ceilalţi?

— Nu prea înţeleg ce vrei să spui.

— Păi toate celelalte acuzaţii? Nu au fost adevărate? Dar dacă ceea ce s-a spus despre soţii Rogers este adevărat...

Se opri, fără să aibă puterea de a exprima clar ceea ce gândea. Fruntea, până atunci încruntată a lui Emily Brent, se însenină dintr-odată.

— Acum înţeleg ce vrei să spui. Păi, domnul Lombard, de pildă, a recunoscut că i-a lăsat pe cei douăzeci de oameni să moară de foame.

— Bine, dar erau doar nişte băştinaşi, zise Vera

— Negri sau albi, sunt toţi fraţii noştri, răspunse tăios Emily Brent.

„Fraţii noştri negri... fraţii noştri negri..., gândea Vera. Îmi vine să mor de râs! Sunt isterică. Nu mă mai recunosc...“

Căzută pe gânduri, Emily Brent mai zise:

— Desigur că unele dintre acuzaţii au fost departe de adevăr şi de-a dreptul ridicole. De exemplu, acuzaţia adusă judecătorului care n-a făcut decât să-şi facă datoria în calitatea sa de om al legii. La fel şi în cazul domnului care a lucrat la Scotland Yard, sau în cazul meu.

Făcu o pauză, după care continuă:

— Normal că, date fiind circumstanţele, nu aveam de ce să spun ceva aseară. Chiar nu era un subiect pe care să-l dezbaţi de faţă cu bărbaţii.

— Nu?!

Vera asculta plină de interes. Domnişoara Brent continuă liniştită:

— Beatrice Taylor lucra la mine. Nu era o fată de ispravă, după cum aveam să aflu mult mai târziu. Am avut multă încredere în ea, dar m-a dezamăgit. Se purta frumos, era foarte curată şi plină de bunăvoinţă. Eram foarte mulţumită de ea. Toate astea nu erau decât o ipocrizie îngrozitoare, fireşte! Era, de fapt, o ratată, lipsită de orice moralitate. Dezgustător! Am aflat la un moment dat că era, aşa cum s-a zis despre ea, „la ananghie“.

Făcu o pauză, sucindu-şi nasul delicat în semn de greaţă, apoi zise mai departe:

— A fost un şoc pentru mine. Părinţii ei erau nişte oameni simpli, din popor, care o crescuseră într-un regim destul de strict. Trebuie să spun cu bucurie că ei nu i-au trecut cu vederea purtarea necuviincioasă.

Cu ochii holbați de o mare curiozitate, Vera o întrebă privind-o fix:

— Dar ce făcuse?

— Evident că nu am mai ținut-o sub acoperişul meu nici măcar o oră. Nimeni nu poate spune că am tolerat vreodată purtarea ei nelegiuită.

Cu vocea sugrumată de emoție, Vera întrebă:

— Dar ce s-a întâmplat cu ea?

— O creatură netrebnică! Nu s-a mulțumit să aibă un singur păcat pe conştiință. A mai comis unul şi mai grav: s-a sinucis.

Vera tresări îngrozită:

— S-a sinucis?!

— Da, s-a aruncat în râu.

Pe Vera o trecură fiori reci. Se uita cu mirare la profilul calm al domnişoarei Brent. După câteva secunde, întrebă:

— Ce-ați simțit când ați aflat că s-a sinucis? Nu v-a părut rău? Nu v-ați simțit vinovată?

Emily Brent se ridică îndreptându-şi spatele.

— Nu aveam nimic să-mi reproşez.

— Dar dacă totuşi intoleranța dumneavoastră a împins-o către acest gest disperat?, insistă Vera.

— Faptele ei – păcatul ei – au determinat-o să facă asta. Dacă ar fi fost o fată decentă, cum îi stă bine unei tinere modeste, nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat.

Îşi întoarse fața către Vera. Pe chipul ei nu se putea citi nici urmă de autoreproş, tot aşa cum în ochi nu i se vedea nici urmă de stânjeneală. Dimpotrivă, afişau o siguranță că făcuse ceea ce trebuia să facă. Emily Brent stătea pe vârful Insulei Negrilor, încorsetată în armura propriei virtuți. Fata asta bătrână nu mai era deloc ridicolă în ochii Verei. Deodată i se păru diabolică.

*

* *

Doctorul Armstrong ieşi din sufragerie şi mai merse o dată pe terasă. Judecătorul stătea pe scaun acum, privind marea cu o figură inexpresivă. Lombard şi Blore erau undeva în stânga,

fumând fără să scoată nici măcar o vorbă. Ca şi mai înainte, doctorul avu câteva clipe de ezitare. Ochii i se opriră asupra lui Wargrave. Ar fi vrut să se consulte cu cineva. Era conştient că judecătorul avea o minte logică şi o judecată sănătoasă. Cu toate acestea încă mai şovăia. E drept că domnul Wargrave avea o minte ageră, dar era totuşi un om bătrân. De aceea, Armstrong simțea că mai potrivit ar fi un om de acțiune. Se hotărî.

— Domnule Lombard, aş putea vorbi cu dumneavoastră un minut?

Philip tresări.

— Cum să nu?

Cei doi bărbați părăsiră terasa. Coborâră panta, mergând către apă. Când credeau că nu-i mai aude nimeni, Armstrong îi zise:

— Am nevoie de un sfat.

Lombard îşi ridică sprâncenele în semn de mirare:

— Dragul meu tovarăş, eu nu am deloc cunoştințe în domeniul medical.

— Nu, nu la asta mă refeream. Ziceam de situația în care ne aflăm.

— A, asta e altceva.

— Sincer, dumneata ce crezi despre toată povestea asta?

Lombard stătu să se gândească preț de un minut, după care spuse:

— Este destul de incitantă, nu ți se pare?

— Ce crezi despre femeia care a murit? Eşti de acord cu teoria enunțată de Blore?

Philip suflă fumul de țigară în aer, apoi răspunse:

— Este de-a dreptul plauzibilă, dacă luăm cazul izolat.

— Tocmai!

Din felul cum vorbea, reieşea destul de clar că Armstrong se simțea uşurat. Philip Lombard nu era un prost. Îl auzi zicându-i în continuare:

— Adică, dacă pornim de la premisa că domnul şi doamna Rogers au muşamalizat crima respectivă – şi nu văd de ce nu ar fi făcut-o – ce credeți că au făcut exact? Credeți că au otrăvit-o pe bătrână?

Armstrong zise rar:

— Ar putea fi ceva mai simplu de atât. Dimineață l-am întrebat pe Rogers de ce boală suferea domnișoara asta, Brady. Mi-a dat un răspuns care m-a luminat. Nu vreau să intru în amănunte de medicină, dar în cazul unor anumite afecțiuni ale inimii se administrează amylnitrită. Când bolnavul are o criză, se sparge o fiolă de amylnitrită și i se dă să inhaleze. Dacă nu se administrează amylnitrită rapid, consecințele pot fi fatale.

— Cum nu se poate mai simplu, zise gânditor Lombard. Trebuie să fi fost destul de tentant pentru ei.

Doctorul încuviință cu o mișcare a capului.

— Da. Nu faci ceea ce ar trebui și gata. Nu mai e nevoie să procuri arsenic și să i-l dai. Pur și simplu nu-i administrezi medicamentul. Iar Rogers s-a dus, a alergat noaptea la doctor. Erau amândoi conștienți de faptul că nimeni nu avea cum să afle vreodată ce s-a petrecut.

— Și chiar dacă ar fi aflat cineva, nu se puteau aduce dovezi împotriva lor, adăugă Philip Lombard. Apoi, încruntându-se brusc:

— Asta explică multe!

— Poftim?, întrebă Armstrong bulversat.

— Vreau să zic că explică povestea asta cu Insula Negrilor. Există crime care nu le pot fi imputate făptașilor. De pildă, soții Rogers. Judecătorul Wargrave este un alt exemplu în acest sens. El a săvârșit o crimă respectând legea întru totul.

— Crezi povestea aia?, întrebă aspru Armstrong.

— O, da! O cred, răspunse Philip Lombard zâmbind. Wargrave l-a omorât pe Edward Seton, l-a ucis tot așa cum l-ar fi ucis dacă i-ar fi băgat un pumnal în inimă. Dar a fost suficient de deștept cât să facă asta de pe scaunul lui de judecător, cu perucă și robă. Astfel încât să nu poată fi acuzat de crimă.

În mintea lui Armstrong apăru un gând fulgerător: „Crimă la spital! Crimă pe masa de operație. În siguranță – în maximă siguranță".

— De aici povestea asta cu domnul Owen și cu Insula Negrilor, zise mai departe Lombard.

Armstrong trase aer în piept.

— Acum începem să înţelegem. Care să fie scopul real pentru care am fost aduşi aici?

— Dumneata ce părere ai?, întrebă Lombard.

— Hai să ne întoarcem puţin la moartea acestei femei!, zise Armstrong rapid. Care sunt teoriile posibile? Una ar fi aceea că Rogers a omorât-o, de teamă că ar putea da în vileag tot ce s-a petrecut. Alta ar fi că ea n-a mai suportat şi a decis să se elibereze prin moarte.

— Sinucidere, adică?

— Da. Cum ţi se pare?

— Da, ar fi putut fi şi asta, dacă n-ar fi murit şi Marston, zise Lombard. Două sinucideri în 12 ore înseamnă prea mult. E o gogoaşă destul de greu de înghiţit. Şi dacă-mi spui că Anthony Marston, un taur tânăr, fără nervi şi fără minte, s-a speriat pentru că a omorât doi copii şi şi-a luat viaţa, atunci chiar mă faci să râd. Şi pe urmă, de unde a făcut rost de otravă? Din câte ştiu eu, cianura de potasiu nu este tocmai ce porţi în buzunarul de la vestă. Dar la asta dumneata te pricepi mai bine.

— Niciun om întreg la minte nu umblă cu cianură de potasiu după el. O face numai dacă doreşte să prindă un cuib de viespi, răspunse Armstrong.

— Cum ar fi un grădinar sârguincios sau un moşier? Oricum, nu Anthony Marston. Eu ştiu că cianura trebuie folosită într-un anumit mod, trebuie să ştii cum o foloseşti. Acum, fie Anthony Marston hotărâse să-şi facă de petrecanie înainte de a veni aici, şi a venit deci pregătit, fie...

— Fie ce...?, îl întrerupse precipitat Armstrong.

Philip Lombard întrebă rânjind:

— De ce vrei să mă faci pe mine să zic, când îţi stă şi dumitale pe limbă? Anthony Marston a fost omorât, evident.

*

* *

Doctorul Armstrong trase din nou aer în piept.

— Şi cu doamna Rogers ce s-a întâmplat?

— Mai greu, dar aş fi putut crede în sinuciderea lui Anthony dacă nu se întâmpla ce s-a întâmplat cu doamna Rogers.

De asemenea, aş fi putut crede destul de uşor în sinuciderea doamnei Rogers, dacă nu se întâmpla ce s-a întâmplat cu Anthony Marston. Pot crede că Rogers şi-a omorât nevasta, dacă nu iau în calcul moartea inexplicabilă a lui Anthony Marston. Dar, de fapt, avem nevoie de o teorie care să explice ambele dispariţii, petrecute într-un timp atât de scurt şi una după alta.

— Cred că te-aş putea ajuta să găseşti teoria aceasta, zise Armstrong.

Şi apoi îi relată tot ce îi povestise Rogers referitor la dispariţia bibelourilor din porţelan.

— Da, zise Lombard. Negrii ăia mici din porţelan... garantat erau zece aseară la cină. Şi spui că acum sunt doar opt?

În loc de răspuns, doctorul Armstrong începu să recite:

Zece negri mititei au mâncat la cină ouă
Unul s-a-necat din ei şi-au rămas doar nouă.

Nouă negri mititei au stat noaptea până-n zori
Unu-a adormit din ei şi-au rămas doar opt.

Cei doi bărbaţi se uitară unul la altul. Philip Lombard rânji, azvârlind mucul de ţigară cu un bobârnac.

— Se potriveşte al dracului de bine ca să poată fi o simplă coincidenţă! Anthony Marston a murit asfixiat sau înecat la cină seara trecută, iar doamna Rogers a mers la culcare şi a rămas adormită.

— Aşadar?, întrebă Armstrong.

— Ne aflăm aşadar în faţa unui puzzle, îi luă Lombard vorba de la gură. Am intrat în bucluc. Domnul X! Domnul Owen! Un nebun necunoscut, în libertate!

— Ah!, făcu Armstrong, respirând uşurat. Deci eşti de acord. Dar înţelegi ce presupune asta? Rogers e în stare să jure că, în afară de noi, de el şi de nevastă-sa, nu mai e nimeni pe insulă.

— Rogers se înşală! Sau poate minte!

Armstrong dezaprobă printr-o mişcare a capului.

— Nu cred că minte. E speriat. E pe punctul de a-şi pierde minţile de speriat ce e.

— Nu vine nicio barcă în dimineața asta, zise Lombard dând din cap agale. Asta face parte tot din planurile domnului Owen, care se pare că se dezvăluie treptat. Insula Negrilor rămâne izolată, până când domnul Owen termină ce are de făcut.

Armstrong păli brusc şi zise:

— Îți dai seama că omul ăsta este un psihopat furios?

Cu o tonalitate complet diferită Philip Lombard răspunse:

— De un singur lucru nu şi-a dat seama domnul Owen!

— Care e ăla?

— Insula asta este o bucată mică de stâncă. Nu ne va trebui prea mult timp ca să scotocim peste tot. Cât de curând îl vom descoperi pe domnul U.N. Owen!

Doctorul Armstrong îl avertiză:

— Va fi destul de periculos.

Philip Lombard îi replică râzând:

— Periculos? Cine se teme de lupul cel mare şi rău? Şi eu voi fi foarte periculos când am să pun mâna pe el!

Făcu o pauză, apoi continuă:

— Mai bine i-am cere şi lui Blore ajutorul. Cred că ne putem baza pe el la nevoie. Ar fi bine să nu le spunem nimic femeilor. Cât despre ceilalți... cred că generalul este gură mare, iar judecătorul Wargrave este prea comod. Noi trei putem face asta singuri.

Capitolul 8

Blore s-a lăsat uşor convins. A fost imediat de acord cu toate argumentele pe care i le-au prezentat cei doi.

— Ceea ce mi-aţi spus despre bibelourile din porţelan, domnule, dă totul peste cap. E o nebunie curată! Asta e! Dar mai e ceva. Nu credeţi în posibilitatea ca Owen să îşi îndeplinească planul printr-un intermediar sau ceva de genul ăsta?

— Ce vrei să zici, omule?

— Uite ce vreau să zic: după tot ce s-a petrecut aseară, tânărul Marston se sperie şi se otrăveşte. La fel şi Rogers. Se sperie şi îi face felul lu' nevastă-sa. Toate astea, conform cu panul lui U.N. Owen.

Armstrong dădu din cap cu dezaprobare, apoi sublinie partea cu cianura. Blore fu de acord:

— Da, uitasem de asta. Cianura nu e ceva ce cari după tine în mod obişnuit. Marston a băut mai multe pahare în seara aia. S-a scurs ceva timp între momentul în care a băut ultimul pahar şi cel în care l-a terminat pe penultimul. Dar cum i s-a pus otrava în pahar?

— M-am gândit şi eu la asta, zise Lombard. Marston a băut mai multe pahare în seara aia. Între penultimul şi ultimul pahar s-a scurs într-adevăr o bucată de timp. În acest timp, paharul a stat ori pe o masă, ori pe cealaltă. Cred, deşi nu bag mâna-n foc, că a fost pus pe masa de lângă fereastră. Fereastra era deschisă. Cine ar fi putut să pună discret un praf de cianură în pahar.

— Fără ca noi să-l observăm?, întrebă Blore plin de îndoială.

— Toți eram atenți la altceva, zise Lombard sec.

— Așa e, interveni Armstrong vorbind rar și apăsat. Toți fuseserăm atacați. Ne plimbam și ne tot fâțâiam prin cameră. Ne contraziceam aprins pe diverse probleme care ne preocupau. Cred că se putea face asta.

Blore ridică din umeri.

— Treaba este că cineva a făcut-o! Acum domnilor, propun să începem de undeva. N-are nimeni din întâmplare vreun pistol?

— Am eu, zise Lombard bătându-se peste buzunar.

Blore făcu ochii mari.

— Purtați mereu asta cu dumneavoastră, domnule?

— De obicei, da, zise Lombard. Am avut tot felul de experiențe neplăcute, știți?

— Oh, zise Blore, probabil că n-ați avut niciodată până acum o experiență mai neplăcută decât cea prin care treceți azi, pe această insulă. Dacă pe insulă se ascunde vreun nebun, probabil are cu el un întreg arsenal – ca să nu mai vorbim de cuțite, pumnale sau mai știu eu ce.

Armstrong tuși, apoi interveni:

— E posibil să te înșeli, domnule Blore. Mulți ucigași în serie sunt oameni foarte pașnici, pe care nu-i poți bănui de nimic. Pot fi amici foarte plăcuți.

— Simt că ăsta nu e deloc așa, domnule Armstrong, răspunse Blore.

*
* *

Cei trei bărbați își începură căutările pe insulă. S-a dovedit a fi o operațiune neașteptat de ușoară. În partea de nord, către coastă, stânca netedă se lăsa ușor spre mare. Pe restul insulei nu erau pomi și nici prea multe tufișuri. Cei trei bărbați își făcură treaba metodic și cu multă atenție, străbătând insula în sus și-n jos, de la punctul cel mai înalt al ei până la cel mai de jos. Verificau cu grijă fiecare crăpătură din piatră care semăna cu intrarea în vreo grotă. Dar nu găsiră nici urmă de peșteră.

În cele din urmă, luând-o pe marginea apei, ajunseră într-un loc unde îl găsiră pe generalul Macarthur, uitându-se spre largul mării. Era un loc foarte liniştit în care valurile se izbeau uşor de stânci. Bătrânul stătea drept, cu ochii ţintuiţi în zare. Nu le dădu nicio atenţie bărbaţilor care se apropiară de el. Faptul că el îi ignora astfel, le dădu un sentiment de jenă.

Blore îşi zise:

„Nu e normal aşa ceva; arată de parcă a intrat în transă sau ceva de genul ăsta.“

Îşi drese vocea şi spuse pe un ton prin care se deschide de regulă o conversaţie:

— Aţi găsit un loc foarte frumos aici, domnule.

Generalul se încruntă. Se uită scurt înapoi, peste umăr şi zise:

— A mai rămas atât de puţin timp... atât de puţin timp! Chiar trebuie să vă rog să nu mă deranjaţi.

Blore îi răspunse foarte respectuos:

— N-o să vă deranjăm. Făceam doar un tur pe insulă, ca să zic aşa. Ne plimbam pur şi simplu, poate se ascunde cineva pe aici. Cine ştie?

Generalul zise încruntându-se:

— Nu înţelegeţi! Nu înţelegeţi nimic! Vă rog să mă lăsaţi!

Blore se retrase. De îndată ce li se alătură celorlalţi doi, zise:

— E nebun... N-are rost să îl bagi în seamă.

— Ce-a zis?, întrebă oarecum curios Lombard.

Blore ridică din umeri.

— Zicea ceva cum că n-ar mai fi decât foarte puţin timp şi că nu vrea să-l deranjeze nimeni.

Doctorul Armstrong murmură încruntat:

— Mă întreb acum...

*

*   *

Căutarea pe insulă se încheiase. Cei trei bărbaţi stăteau pe porţiunea cea mai de sus a insulei, uitându-se către uscat. Nu se vedea nicio barcă. Vântul se înteţea. Lombard zise:

— Nu se vede nicio barcă de pescari. Vine furtuna. A dracului treabă! Nu se vede nimic în sat, de aici. Am fi putut semnaliza cumva.

— Am putea aprinde un foc la noapte, zise Blore.

— Partea cea mai rea este că, probabil, totul a fost aranjat să se întâmple aşa, zise Lombard încruntându-se.

— Din ce punct de vedere, domnule?

— N-aş putea spune. Poate e doar o glumă proastă. Suntem izolaţi aici şi, probabil, celor de pe uscat li s-a spus să nu ia în seamă niciun semnal, nimic. Poate sătenii au fost minţiţi, că a pus un pariu sau ceva. Sau o poveste din asta tâmpită.

— Credeţi că ar înghiţi aşa ceva?, întrebă cu scepticism Blore.

— Este mult mai uşor de crezut, decât ar fi fost adevărul în sine, zise Lombard sec. Dacă sătenilor li s-ar fi spus că insula urmează să fie izolată până când domnul Unknown Owen îşi omoară toţi invitaţii, credeţi că era mai uşor de crezut?

— Sunt clipe în care nici mie nu-mi vine să cred, zise doctorul Armstrong. Şi totuşi...

Dezvelindu-şi dinţii într-un rânjet, Philip Lombard spuse:

— Şi totuşi se întâmplă. Asta e! Aţi zis foarte bine, domnule doctor.

Blore se uita în jos la apă.

— Cred că nimeni nu s-ar putea căţăra până aici.

— Mă îndoiesc, zise Armstrong dând din cap. E destul de abrupt. Dar unde s-ar putea ascunde?

— Poate e vreo gaură prin stâncă, presupuse Blore. Dacă am avea o barcă, am putea face un înconjur al insulei.

— Dacă am avea o barcă, am fi deja la jumătatea drumului spre uscat acum, zise Lombard.

— Da, aveţi perfectă dreptate, domnule.

— Am putea să ne asigurăm de stânca asta. Nu există decât un singur loc în care ar putea fi o fisură. Dedesubt, acolo mai spre dreapta. Dacă faceţi rost de o frânghie, mă coborâţi pe mine ca să fim siguri că nu e nimeni.

— Putem fi siguri şi aşa, oricât de absurd pare, doar dacă ne uităm cum arată, zise Blore. Mă duc să văd dacă găsesc vreo frânghie.

Porni grăbit spre casă.

Lombard se uită pe cer. Norii începeau să se adune. Vântul sufla din ce în ce mai tare. Se uită la Armstrong cu coada ochiului, apoi îi zise:

— Ești foarte tăcut, domnule doctor. La ce te gândești?

— Mă întrebam cât de nebun este de fapt Macarthur, răspunse doctorul vorbind apăsat.

*

* *

Vera fusese agitată toată dimineața. O evitase pe domnișoara Brent, față de care căpătase o aversiune cutremurătoare.

Domnișoara Brent, la rândul ei, își pusese scaunul după colțul casei ca să nu stea în curent. Stătea acolo și tricota.

De câte ori se gândea la ea, Vera avea impresia că vede o față palidă înecată, cu ierburi marine strecurate printre firele de păr... o fată care cândva fusese destul de drăguță – probabil obraznic de drăguță – care acum era dincolo de milă sau groază.

Iar Emily Brent tricota liniștită, ținându-și spatele drept.

Pe terasa principală, domnul Wargrave stătea ghemuit într-un scaun, cu capul băgat între umeri.

Când se uită la el, Vera văzu un bărbat stând în banca acuzaților – un bărbat tânăr, cu părul blond și cu ochii albaștri, cu fața mirată și speriată în același timp. Edward Seton. Mai mult, Vera și-l imagină pe judecător punându-și pe cap tichia neagră, cu mâna lui bătrână, și pronunțând sentința de condamnare la moarte.

După un timp, Vera o luă ușor în jos spre mare. Merse de-a lungul țărmului, până aproape de capătul cel mai îndepărtat, unde un bătrân privea zarea gânditor și cu ochii ficși.

Generalul Macarthur se mișcă la auzul pașilor ei. Întoarse capul. În ochi avea o combinație ciudată de nedumerire și înțelegere. Îi dădu fiori. O privi fix preț de un minut sau două.

„Ce ciudat!, își zise. Parcă ar ști ceva...“, se gândi ea.

— Ah! Tu erai. Ai venit..., spuse generalul.

Vera se așeză lângă el.

— Vă place să stați aici și să vă uitați la mare?

Generalul încuviință ușor din cap.

— Da, zise. E plăcut. Cred că e un loc foarte bun pentru aşteptare.

— Aşteptare?, întrebă Vera pe un ton aspru. Dar ce aşteptaţi?

— Aştept sfârşitul, răspunse el încet. Dar cred că ştiţi asta, nu-i aşa? E adevărat, nu? Toţi ne aşteptăm sfârşitul.

— Ce vreţi să ziceţi?, întrebă ea şovăitor.

Generalul Macarthur răspunse cu gravitate:

— Niciunul dintre noi nu va mai pleca de pe insulă. Acesta este planul. Cred că şi dumneavoastră ştiţi asta foarte bine. Normal că ştiţi. Ceea ce poate nu puteţi înţelege este sentimentul de uşurare.

— Uşurare?

— Da, sigur că da. Dumneavoastră sunteţi foarte tânără... încă nu aţi ajuns în acel punct. Sentimentul acela binecuvântat de uşurare pe care îl simţi atunci când realizezi că ai terminat cu toate – că nu mai eşti obligat să-ţi duci povara mai departe. O să simţiţi şi dumneavoastră asta, la un moment dat.

— Nu înţeleg ce vreţi să spuneţi, zise Vera cu glas răguşit.

Degetele i se frământau spasmodic. Deodată simţi că i se face frică de soldatul ăsta liniştit.

— Am iubit-o pe Leslie, să ştii, spuse el dus pe gânduri. Am iubit-o foarte mult.

— Leslie era soţia dumneavoastră?, întrebă Vera.

— Da, soţia mea... am iubit-o. Şi mă mândream cu ea. Era aşa drăguţă...

Tăcu un minut, apoi zise din nou:

— Da, am iubit-o. D-aia am făcut ce am făcut.

— Adică?

Generalul Macarthur îi răspunse după o ezitare:

— N-are rost să mai neg acum. Nu acum, când urmează să murim toţi. L-am trimis pe Richmond la moarte. Cred că, într-un fel, asta a fost o crimă. Curios! Crimă... Tocmai eu care am fost un om supus legii! Dar atunci nu mi se părea deloc că fac o crimă. Nu am regretat nimic. „Aşa-i trebuie!", gândeam. Dar mai târziu...

— Ce s-a întâmplat mai târziu?, întrebă Vera cu voce puternică şi curioasă.

Bătrânul soldat clătină aproape insesizabil din cap. Părea uşor răvăşit şi trist.

— Nu ştiu... Nu ştiu... totul s-a schimbat, înţelegeţi? Nu ştiu dacă Leslie şi-a dat vreodată seama de ceva... Nu cred. Dar, vedeţi dumneavoastră, parcă nu mai era ea. Plecase undeva, într-o lume a ei, în care nu puteam s-o regăsesc. Apoi a murit. Iar eu am rămas singur.

— Singur, singur..., repetă Vera, iar ecoul vocii ei răsună dinspre stânci.

— Şi dumneavoastră o să fiţi mulţumită când vă va veni sfârşitul, îi zise generalul Macarthur.

Vera se ridică brusc şi îi zise tăios:

— Nu ştiu despre ce vorbiţi!

— Ba ştiu, copilă dragă, ştiu, răspunse el.

— Ba nu ştiţi. Nu înţelegeţi nimic.

Generalul Macarthur se uită din nou spre mare. Părea să fi uitat de prezenţa ei, undeva în spatele lui.

Rostea uşor şi cald:

— Leslie...?

*

* *

Când se întoarse dinspre casă cu o frânghie încolăcită pe braţ, Blore îl găsi pe Armstrong în acelaşi loc în care îl lăsase, holbându-se la prăpastie.

Cu respiraţia tăiată, Blore întrebă:

— Unde e domnul Lombard?

Cu un aer nepăsător, Armstrong răspunse:

— S-a dus să testeze una dintre teoriile sale. Vine imediat înapoi. Ia uitaţi-vă aici, domnule Blore! Eu sunt foarte îngrijorat.

— Cred că toţi suntem îngrijoraţi, domnule.

Doctorul dădu din mână plin de nerăbdare.

— Sigur, sigur. Nu asta am vrut să zic. Mă gândesc la bătrânul Macarthur.

— Ce e cu el, domnule?

— Noi căutăm un nebun, zise cu îndârjire doctorul Armstrong. Dacă Macarthur este acela?

— Vreți să spuneți că el ar putea fi criminalul?, întrebă Blore cu neîncredere în glas.

— N-aş fi zis nicio clipă că el ar fi, dar nu sunt specialist în boli psihice, desigur, răspunse Armstrong gânditor. Nici măcar n-am stat de vorbă cu el. Nici nu l-am studiat din această pespectivă.

— Ramolit, poate! Dar în niciun caz n-aş fi zis că este..., spuse la fel de gânditor Blore.

Armstrong trase uşor aer în piept, ca un om care încearcă să se adune.

— E posibil să aveți dreptate. Fir-ar să fie! Trebuie să fie cineva ascuns pe insula asta! Ah, uite că vine Lombard!

Legară frânghia cu grijă.

— Am să cobor cât de mult pot. Urmăriți când trag de sfoară!

Câteva minute mai târziu, în timp ce se uitau la Lombard care cobora tot mai jos, Blore zise:

— Coboară ca o pisică, nu-i aşa?

Era ceva ciudat în vocea lui.

— Zici că a făcut alpinism la viața lui, îi răspunse doctorul.

— E posibil.

După un moment de tăcere, fostul inspector de poliție zise:

— Una peste alta, e un tip ciudat. Ştii ce cred?

— Ce?

— Cred că ceva nu e în regulă cu el.

— În ce privință?, întrebă Armstrong prudent.

Blore mormăi ceva, apoi spuse:

— Nu-mi dau seama ce. Dar nu aş avea curaj să mă bazez pe el.

— Cred că a avut o viață foarte aventuroasă, zise doctorul Armstrong.

— Pot să pariez că multe dintre aventurile lui nu sunt cunoscute de nimeni.

Tăcu puțin, apoi continuă:

— Dumneavoastră ați adus cumva un pistol cu dumneavoastră, domnule doctor?

— Eu? Doamne fereşte! Nu! De ce aş aduce?, întrebă Armstrong cu ochii mari de uimire.

— Dar Lombard de ce şi-a adus?, întrebă Blore.

— Din obişnuinţă, cred, răspunse cu îndoială în glas doctorul Armstrong.

Blore răsuflă revoltat.

Deodată frânghia se mişcă. Câteva clipe fură foarte atenţi la asta. Când mişcările încetară, Blore zise:

— Există obiceiuri şi obiceiuri! Domnul Lombard ia cu dumnealui un pistol, în locuri pustii. Foarte bine! Şi o maşină de gătit, şi un sac de dormit şi praf de puşcă, fără îndoială. Dar obişnuinţa nu l-ar fi obligat să ia cu el pistolul până în acest loc. Numai în cărţi oamenii iau cu ei pistoale, aşa, ca să se afle în treabă.

Doctorul Armstrong dădu din cap, neştiind ce să creadă.

Se aplecară să vadă până unde coborâse Lombard. Căutarea lui fusese minuţioasă şi înţeleseră imediat că şi inutilă. Acum venea sus, pe marginea stâncii. Îşi şterse fruntea de transpiraţie.

— Deci, zise el, suntem pe punctul de a afla. Dacă în casă nu e, nu are unde altundeva să fie.

*

* *

Le-a fost uşor să cerceteze casa. Mai întâi au mers în câteva clădiri anexe, apoi s-au concentrat asupra casei în sine. Au folosit şi metrul pe care l-au găsit la Rogers, în dulapul din bucătărie. Dar nu exista niciun loc dosnic în care să se poată ascunde cineva. Casa era construită într-o linie modernă. Totul era drept şi simplu, fără întortocheri sau camere ascunse. Mai întâi au căutat pe la parter, apoi au mers pe palierul cu camerele lor. Prin fereastra de pe palier, îl văzură pe Rogers ducând o tavă cu cocktailuri pe terasă.

Philip Lombard spuse pe un ton relaxat:

— Servitorii buni sunt ca nişte animale extraordinare! Uitaţi-vă la el! Îşi face în continuare treaba, fără să-i pese de nimic!

— Rogers este un majordorm de primă mână, zise admirativ Armstrong. Trebuie să recunoaştem asta!

— Şi soţia lui la fel. Gătea foarte bine, zise Blore. Cina de aseară...

Se întoarseră la primul dormitor. Peste cinci minute se întâlniră pe palier. Nu se ascundea nimeni. Nu exista niciun loc în care să se poată ascunde cineva.

— E o scăriţă aici, zise Blore.

— Duce către camera servitorilor, zise doctorul.

— Trebuie să fie un spaţiu imediat sub acoperiş – un cotlon pentru cazan, rezervoare de apă etc. Asta este singura şansă să găsim ceva!

Deodată, în timp ce stăteau acolo, auziră un zgomot deasupra lor. Ca şi cum cineva ar fi păşit tiptil, ca să nu fie auzit.

Îl auziră toţi. Armstrong îl apucă pe Blore de mână. Lombard indică zgomotul cu un deget ridicat.

— Linişte! Ascultaţi!

Paşii se auziră din nou... Se auzea cineva care se mişca încet, furişându-se, undeva chiar deasupra lor.

— Este chiar în dormitorul lor, zise în şoaptă Armstrong. În camera în care se află trupul doamnei Rogers.

— Normal!, zise Blore tot în şoaptă. Asta este cel mai bun loc pe care putea să-l aleagă ca să se ascundă. Nu exista posibilitatea ca vreunul dintre noi să meargă acolo. Şi acum... cât puteţi de încet!

Se furişară pe scări ca nişte hoţi.

Pe palierul din faţa camerei se opriră puţin. Da, în încăpere era cineva. Se auzi un scârţâit.

— Acum!, şopti Blore.

Împinse uşa cu zgomot şi dădu buzna în cameră. Ceilalţi doi erau în spatele lui. Imediat se opriră toţi în loc, încremenind.

Rogers era în faţa lor cu braţele pline de haine.

*

* *

Primul care şi-a revenit după sperietură a fost Blore:

— Scuză-ne, Rogers! Parcă am auzit paşi pe aici şi ne-am gândit că...

— Îmi pare rău, domnilor. Vroiam să-mi mut lucrurile. M-am gândit că nu o să se supere nimeni dacă mă mut în camera liberă de dedesubt. Cea mică.

I se adresa lui Armstrong, care îi răspunse:

— Sigur, sigur! Vezi-ți de treabă în continuare!

— Mulțumesc, domnule, răspunse Rogers.

Ieşi din cameră cu brațele pline de tot felul de lucruri care-i aparțineau şi coborî la etajul de mai jos.

Armstrong se aplecă peste pat, trase cearşafurile şi se uită la fața liniştită a femeii moarte. Nu mai exprima frică. Era împietrită...

— Ar fi fost bine dacă aveam ustensilele cu mine, zise Armstrong. Aş fi vrut să ştiu ce drog i s-a dat.

Apoi se întoarse către ceilalți, zicându-le:

— Haideți să terminăm! Simt că nu vom găsi nimic.

Blore meşterea ceva la zăvoarele unei deschizături în duşumea.

— Rogers ăsta se mişcă al dracului de repede şi de silențios. Adineauri l-am văzut în grădină. Niciunul dintre noi nu l-am auzit urcând treptele.

— Păi, probabil de-aia am crezut că e vreun intrus care se plimbă pe aici, zise Lombard.

Blore dispăru în caverna întunecoasă care se deschise în fața lui. Lombard scoase o lanternă din buzunar şi o luă după el.

Peste cinci minute, cei trei bărbați stăteau în picioare pe un alt palier, uitându-se unul la altul. Erau murdari, aveau pânze de păianjen pe haine, iar fețele le erau întunecate. În afară de ei opt, nu mai era nimeni altcineva pe insulă.

Capitolul 9

Lombard începu să vorbească rar:

— Deci ne-am înşelat cu toţii. Absolut toţi ne-am înşelat! Am construit un adevărat coşmar din superstiţii şi fantezie; şi toate astea numai din cauza unei coincidenţe – cei doi morţi.

— Cu toate acestea, zise Armstrong, argumentele rămân în picioare. Sunt doctor, ce mama dracu'! Ştiu şi eu câte ceva despre sinucideri. Anthony Marston chiar nu era genul de om care să se sinucidă.

— Dar n-ar fi putut fi un accident?, întrebă Lombard îndoindu-se de propria idee.

Blore pufni ca să-şi arate dezacordul, apoi mormăi:

— Un accident al dracului de ciudat!

După o pauză, adăugă:

— Iar în ceea ce o priveşte pe femeie..., apoi se opri.

— Doamna Rogers?

— Da. Este posibil să fi fost un accident, nu-i aşa?

— Un accident? Ce fel de accident, întrebă Lombard.

Blore părea un pic stânjenit. Faţa lui roşiatică se aprinse şi mai tare, apoi răspunse de parcă se chinuia să-şi reţină cuvintele, în loc să le rostească:

— Uitaţi cum stă treaba, domnule doctor! I-aţi dat femeii o doză de narcotic aseară, ştiţi...

Armstrong se holbă la el, nevenindu-i să creadă.

— Narcotic? Ce vrei să zici?

— Noaptea trecută. Chiar dumneavoastră ați spus că vreți să-i dați ceva să poată dormi.

— A, da! I-am dat un sedativ foarte ușor.

— Ce anume era?

— O doză foarte ușoară de trional. Un preparat foarte slab.

Blore se înroși și mai tare și zise:

— Ia ascultați-mă! Ce mai încolo și-ncoace? Nu cumva i-ați administrat o doză mult prea mare?

— Nu pricep ce vrei să spui, zise Armstrong furios.

— E posibil să fi făcut o greșeală, nu-i așa? Se mai întâmplă și astfel de lucruri din când în când.

— Nu am făcut așa ceva, replică Armstrong sever. Ceea ce insinuezi este ridicol.

Se opri puțin, apoi spuse pe un ton rece și usturător:

— Sau poate vreți să spuneți că i-am administrat intenționat o supradoză?

— Hei, voi doi! Ia fiți atenți un pic!, îi întrerupse Philip Lombard. Trebuie să vă păstrați calmul și să nu vă pierdeți mințile! Nu vă mai acuzați unul pe altul! N-are niciun rost.

— Eu doar am spus că poate doctorul a făcut o greșeală.

Doctorul Armstrong făcu un efort să zâmbească. Arătându-și dinții printr-un zâmbet strâmb, zise:

— Doctorii nu își permit asemenea greșeli, prietene.

— N-ar fi prima pe care ai face-o, dacă e să ne luăm după ce am auzit din înregistrarea de pe gramofon, îi replică Blore cu o evidentă lipsă de bunăvoință.

Armstrong păli pe loc. Philip Lombard îi spuse imediat lui Blore pe un ton foarte furios:

— Ce rost are să aduci astfel de ofense acum? Suntem toți în aceeași barcă. Trebuie să fim uniți. Și, până la urmă, cu jurământul dumitale fals, cum rămâne?

Blore făcu un pas înainte cu pumnii încleștați.

— Jurământ fals? Asta este o minciună stupidă! Poate vrei să mă pui cu botul pe labe, domnule Lombard, dar să știi că sunt multe lucruri pe care aș vrea să le aflu – referitoare la dumneata!

Lombard ridică mirat din sprâncene:

— Despre mine?

— Da. Aş vrea să ştiu de ce ai venit într-un loc atât de liniştit, unde erai în vizită, cu un pistol asupra dumitale.

— Chiar vrei să ştii? Pe bune?, întrebă Lombard.

— Da, domnule Lombard. Vreau să ştiu!

— Ştii ceva domnule Blore? Nu eşti chiar atât de tâmpit pe cât pari, zise Lombard pe neaşteptate.

— Se prea poate. Cum e cu pistolul?

— L-am adus pentru că mă aşteptam să intru în bucluc, zise Lombard zâmbind.

— Nu ne-ai spus asta noaptea trecută, zise bănuitor Blore.

Lombard dădu din cap.

— Te-ai ferit de noi?, insistă Blore.

— Într-un fel da, răspunse Lombard.

— Hai! Dă-i drumul! Spune tot!

Lombard începu să vorbească rar:

— V-am făcut să credeţi că am fost adus aici ca oricare dintre voi. Ceea ce nu este chiar adevărat. De fapt, pe mine m-a abordat un evreu mărunţel, Morris, pe numele lui. Mi-a oferit o sută de guinee ca să vin aici şi să fiu cu ochii-n patru. Mi-a spus că am reputaţia unui om care se descurcă foarte bine în situaţii dificile.

— Aşa şi?, făcu nerăbdător Blore.

— Asta-i tot, răspunse Lombard rânjind.

Doctorul Armstrong interveni:

— Dar în mod cert ţi-a spus mai mult de atât.

— Nu, nu mi-a spus. A tăcut ca un peşte. Puteam să accept sau să refuz. Atâta mi-a spus. Eram strâmtorat. Aşa că am acceptat.

Blore încă nu era convins.

— Şi aseară de ce nu ne-ai spus tot?, întrebă el.

— Domnule dragă, răspunse Lombard ridicând din umeri foarte sugestiv, de unde era să ştiu eu aseară că nu avea să se întâmple exact ceea ce eu venisem să fac? Aşa că am lăsat-o mai moale şi am spus o poveste care mă exonera de responsabilităţi.

— Dar acum nu mai gândeşti la fel?, întrebă cu viclenie doctorul.

Lombard se schimbă la faţă. Chipul i se întunecă şi i se crispă într-o grimasă.

— Nu! Nu mai gândesc la fel. Acum cred că sunt în aceeaşi barcă în care sunteţi şi voi toţi. Că toate cele o sută de guinee au fost doar o momeală de care domnul Owen s-a folosit ca să mă aducă aici, cu voi.

Apoi continuă un pic mai rar:

— Pentru că suntem cu toţii atraşi într-o cursă. Pot să jur că aşa este. Moartea doamnei Rogers! Moartea lui Anthony! Dispariţia negrilor din porţelan de pe măsuţă! Oh, da! Planul domnului Owen este conceput de aşa manieră, încât să-l putem urmări. Dar unde dracu' este acest domn Owen?

De jos se auzi gongul anunţând solemn ora prânzului.

*

* *

Rogers stătea lângă uşa de la sufragerie. Când îi văzu pe cei trei bărbaţi coborând scările, făcu un pas sau doi în faţă. Cu o voce scăzută şi neliniştită, spuse:

— Sper că vă va plăcea mâncarea de la prânz. Am adus şuncă şi limbă rece şi am fiert câţiva cartofi. Mai e şi nişte brânză, am adus şi nişte biscuiţi şi câteva fructe conservate.

— Sună destul de bine, zise Lombard. Înţeleg că mai sunt încă provizii, da?, zise Lombard.

— Mai e destulă mâncare, domnule, dar numai la conservă. Cămara este aprovizionată destul de bine. Este absolut necesar să fie aşa, pe o insulă care poate rămâne izolată o perioadă considerabilă.

Lombard aprobă din cap.

În timp ce îi urma în sufragerie pe cei trei bărbaţi, Rogers murmură:

— Mă îngrijorează faptul că Fred Narracott n-a trecut pe aici azi. Mi se pare că e un ghinion cam ciudat.

— Da, ghinion ciudat. Sunt cuvintele cele mai potrivite, zise Lombard.

Domnişoara Brent intră în cameră. Tocmai scăpase din mână un ghem şi se chinuia să înfăşoare aţa la loc pe el. Aşezându-se la masă, avu următoarea remarcă:

— Se schimbă vremea. Vântul bate destul de tare, iar pe mare se văd valuri înspumate.

Intră şi domnul Wargrave. Călca uşor, de parcă şi-ar fi măsurat paşii. Pe sub sprâncenele stufoase le aruncă priviri scurte celorlalţi din cameră. Începu să vorbească pe un ton care trăda o plăcere malițioasă:

— Aţi avut, pare-se, o dimineaţă plină.

Vera Claythorne intră în grabă, trăgându-şi sufletul. Zise precipitat:

— Sper că nu m-am lăsat aşteptată. Am întârziat?

— Nu eşti ultima, zise Emily Brent. Generalul Macarthur n-a venit încă.

Se aşezară în jurul mesei. Rogers i se adresă domnişoarei Brent:

— Doriţi să începeţi sau mai aşteptaţi, doamnă?

— Generalul Macarthur stă pe malul mării, zise Vera. Nu cred că aude gongul de acolo şi, oricum... Avu o clipă de ezitare. E cam incoerent azi... cel puţin aşa mi s-a părut.

— Mă duc să-i spun că prânzul este servit, zise Rogers repde.

— Mă duc eu, zise doctorul Armstrong sărind de pe scaun. Dumneavoastră puteţi începe.

Ieşi din cameră. Auzi imediat vocea lui Rogers în urma lui:

— Serviţi şuncă sau limbă rece, doamnă?

*

* *

Cei cinci stăteau în jurul mesei neştiind despre ce ar putea să vorbească. De afară se auzi o rafală de vânt care se potoli pentru câteva secunde, apoi se auzi din nou. Vera tresări înfiorată.

— Vine furtuna.

Blore intră şi el în vorbă, zicând pe un ton obişnuit de conversaţie:

— Ieri am mers în tren cu un domn în vârstă. Era din Plymouth. Spunea întruna că vine furtuna. E nemaipomenit cum oamenii în vârstă pot să prevestească starea vremii.

Rogers dădu ocol mesei, ca să strângă farfuriile goale. Deodată se opri cu vesela în mână. Cu o voce ciudată şi îngrozită spuse:

— Aleargă cineva...

Imediat auziră toţi paşi alergând pe terasă. În clipa aceea ştiau... ştiau fără să li se spună...

Toţi se ridicară în picioare de parcă s-ar fi vorbit. Stăteau cu ochii spre uşă. Doctorul Armstrong apăru respirând greu şi le spuse:

— Generalul Macarthur...

— E mort!, şopti Vera pierdută.

— Da, e mort, zise Armstrong.

Toţi tăcură pentru o bucată lungă de timp.

Şapte oameni se uitau unii la alţii şi nu ştiau ce să zică.

*

* *

Furtuna se dezlănţui chiar când trupul bătrânului fu adus în casă. Stăteau cu toţii în hol. Ploaia cădea cu zgomote şi tunete.

În timp ce Blore şi Armstrong duceau trupul la etaj, Vera Claythorne se întoarse brusc şi intră în sufrageria goală. Era exact aşa cum o lăsaseră. Desertul era pregătit şi încă neatins, undeva pe bufet.

Vera merse la masă. Câteva minute mai târziu, când intră uşor în cameră, Rogers o găsi acolo. Tresări când o văzu şi o privi cu ochi întrebători. Spuse:

— Oh, domnişoară! Venisem să văd...

Cu o voce tare şi dură, care o surprinse până şi pe ea, Vera îl întrerupse:

— Aveai mare dreptate, Rogers! Uită-te şi dumneata! Au mai rămas doar şapte.

*

* *

General Macarthur a fost aşezat pe patul din camera lui.

După ce îl examină, doctorul Armstrong ieşi din cameră şi merse jos. Îi găsi pe ceilalţi adunaţi în salon.

Domnişoara Brent tricota. Vera Claythorne era lângă fereastră, uitându-se la ploaia violentă de afară. Blore stătea pe un scaun cu mâinile pe genunchi. Lombard se plimba agitat încoace şi-n colo. În capătul mai îndepărtat al camerei, domnul Wargrave se legăna într-un balansoar. Ţinea ochii pe jumătate închişi. Îi deschise imediat ce intră doctorul în salon. Cu o voce clară şi pătrunzătoare îl întrebă:

— Cum e, doctore?

Amstrong, care era palid de-a binelea, zise:

— Nici nu se pune problema de vreun infarct sau ceva de genul ăsta. Macarthur a fost lovit în ceafă cu un obiect contondent.

În salon se auzi un zumzet de voci intrigate, deasupra cărora se detaşă cea a judecătorului:

— Ai găsit obiectul cu care a fost lovit?

— Nu.

— Şi totuşi eşti convins de ceea ce spui.

— Sunt absolut sigur pe ceea ce spun.

Judecătorul mormăi în barbă, pentru sine:

— Măcar acum ştim cum stăm.

Nu mai era nicio îndoială cu privire la persoana care avea să preia cazul pe mai departe. Dimineaţă, Wargrave stătuse cuibărit în scaunul de pe terasă şi nu se implicase în nimic. Acum hotărâse să preia conducerea, cu aerul firesc al unui om care a ocupat o poziţie autoritară ani de-a rândul. Fără îndoială acum el era cel care prezida. Îşi drese glasul şi continuă:

— Domnilor, în timp ce stăteam pe terasă în dimineaţa aceasta, v-am urmărit acţiunile întreprinse. Aveaţi un scop foarte clar: să aflaţi dacă nu cumva pe insulă se ascunde vreun ucigaş necunoscut.

— Întocmai, spuse Philip Lombard.

— Fără îndoială că aţi ajuns şi dumneavoastră la aceeaşi concluzie cu mine, spuse mai departe Wargrave. Aceea că moartea lui Anthony Marston şi aceea a doamnei Rogers nu au fost nici accident şi nici sinucidere. Sunt sigur că aţi tras şi câteva concluzii cu privire la motivul pentru care domnul Owen ne-a adus pe insula aceasta.

— E nebun! E un psihopat!, strigă Blore cu glas răguşit.

Judecătorul tuşi teatral:

— Mai mult ca sigur. Dar asta nu schimbă situația în care ne aflăm. Ceea ce trebuie să ne preocupe cel mai mult în aceste clipe este cum să ne salvăm viața.

Cu glas tremurând, Armstrong zise:

— În afară de noi nu mai este nimeni pe insulă. Garantat. Nimeni!

Judecătorul își mângâie bărbia reflectând, apoi spuse încet:

— Așa cum pui dumneata problema, într-adevăr nu mai este nimeni pe insulă. Este și concluzia la care eu însumi am ajuns în dimineața aceasta. Aș fi vrut să vă atrag atenția asupra faptului că toată căutarea dumneavoastră este inutilă. Și totuși, eu cred cu tărie că domnul Owen – ca să folosim chiar numele pe care el însuși și l-a ales – se află pe insulă. Nici urmă de îndoială. Dat fiind contextul în care ne aflăm, anume o execuție judecătorească pentru săvârșirea unor fapte pe care legea nu le-a putut pedepsi, există numai o singură cale prin care un astfel de plan să poată fi realizat. Domnul Owen nu putea veni pe insulă decât într-un singur mod. Este clar că domnul Owen este unul dintre noi...

*

*   *

— Oh, nu! Nu se poate!, izbucni Vera, aproape văitându-se.

Judecătorul întoarse capul spre ea săgetând-o cu privirea:

— Stimată domnișoară, nu este momentul să refuzăm să privim realitatea în față. Suntem cu toții într-un mare pericol. Unul dintre noi este U.N. Owen și nu putem ști cine anume. Dintre cele zece persoane venite pe această insulă, numai trei sunt în afara oricărei suspiciuni: Anthony Marston, doamna Rogers și generalul Macarthur. Mai sunt șapte. Dintre cei șapte, unul este, dacă mi se permite să spun așa, un fals negru mititel.

Se opri și se uită lung la ceilalți, apoi întrebă:

— Sunteți de acord cu ceea ce spun?

— Este de domeniul fantasticului, dar cred că aveți dreptate, spuse Armstrong.

— Nu am nicio îndoială, zise şi Blore. Şi... dacă vreţi să ştiţi... mi-a venit o idee foarte bună...

Judecătorul îl opri cu un gest brusc:

— Ajungem şi acolo imediat. Deocamdată vreau să mă asigur că suntem toţi de acord cu faptele.

Emily Brent, care nu se oprise din tricotat, spuse:

— Argumentele pe care le-aţi adus par logice. Sunt de acord că unul dintre noi este posedat de diavol.

— Nu-mi vine să cred...Nu pot să cred..., murmură Vera.

— Dar dumneata?, îl întrebă judecătorul întorcându-se către Lombard.

— Sunt de acord, domnule. Sunt întru totul de acord.

Judecătorul dădu din cap cu satisfacţie:

— În acest caz propun să analizăm dovezile. Mai întâi, există vreun motiv pentru care ar trebui să suspectăm pe cineva anume, în mod expres? Domnule Blore, parcă aveaţi ceva de spus adineauri.

— Lombard are un pistol la el, zise Blore respirând greu. Aseară nu a spus adevărul. A recunoscut el însuşi.

— Cred că trebuie să mai explic o dată, zise Lombard zâmbind cu dispreţ.

Şi relată din nou faptele, pe scurt.

— Dar cum dovedeşti?, îl întrebă Blore. Ai vreun argument care să-ţi susţină povestea?

Judecătorul simţi nevoia să intervină:

— Din nefericire, suntem cu toţii în aceeaşi situaţie. Nu ne putem baza decât pe cuvintele pe care le rostim.

Se apleacă puţin în faţă şi continuă:

— Niciunul dintre dumneavoastră nu a înţeles încă destul de clar cât de ciudată este această situaţie. După mine, nu mai există decât un singur lucru de făcut. Este printre noi vreo persoană pe care să o putem elimina din rândul suspecţilor pe baza vreunei dovezi pe care o deţinem?

— Eu sunt un medic cu reputaţie, zise imediat doctorul Armstrong. Numai ideea că aş putea fi suspectat de ...

Un gest al judecătorului îl întrerupse pe vorbitor înainte ca acesta să termine ce avea de zis.

Cu vocea lui clară, domnul Wargrave spuse:

— Şi eu sunt un om reputat! Dar, stimate domn, asta nu dovedeşte absolut nimic! Au mai fost cazuri de doctori care au luat-o razna. La fel şi de judecători. De asemenea, şi poliţişti, adăugă uitându-se la Blore.

— Presupun că oricum veţi lăsa femeile deoparte, interveni Lombard.

Judecătorul ridică sprâncenele. Cu tonul lui acid, atât de cunoscut în tribunal, spuse:

— Să înţeleg că în opinia dumitale femeile nu fac subiectul cazurilor de manie a omuciderii?

— Bineînţeles că nu, zise iritat Lombard. Dar oricum, este aproape imposibil...

Se opri. Domnul Wargrave i se adresă mai departe domnului Armstrong, folosind acelaşi ton calm şi rece:

— Domnule doctor, credeţi că o femeie ar fi avut puterea fizică să-l lovească pe bietul Macarthur în cap?

— Absolut zise doctorul calm. Dacă avea obiectul potrivit, de exemplu un baston de cauciuc sau o bâtă, o putea face lejer.

— Nu ar fi fost nevoie de o forţă fizică deosebită?

— Deloc.

Domnul Wargrave îşi răsuci gâtul de broască-ţestoasă şi zise:

— Celelalte două decese au fost provocate de administrarea unor droguri. În acest caz, este evident, oricine putea face asta, chiar şi cel mai plăpând om din lume.

Vera strigă plină de furie:

— Cred că aţi luat-o razna!

Ochii judecătorului se mişcară uşor până se opriră asupra ei. Avea privirea unui om care nu se aprinde lesne şi care este deprins cu obiceiul de a cântări fiinţele umane.

„Se uită la mine ca la un specimen ciudat..., gândi Vera, vizibil surprinsă. Şi e limpede că nu mă place prea mult."

Pe un ton ponderat, judecătorul zise:

— Scumpa mea domniţă, vă rog să faceţi tot posibilul să vă ţineţi sentimentele în frâu. Nu vă aduc nicio acuză directă.

Făcu apoi o plecăciune către domnişoara Brent şi zise:

— Sper, domnişoară Brent, că nu vă simţiţi lezată de insistenţa cu care afirm că toţi suntem demni de a fi suspectaţi în mod egal.

Emily Brent tricota întruna. Nici nu-şi ridică privirea spre el. Cu o voce rece, îi răspunse:

— Ideea de a mă vedea acuzată că aş putea lua viaţa oamenilor – ca să nu mai zic că e vorba despre trei oameni – îi va părea destul de absurdă oricărui om care îmi ştie cât de cât caracterul. Dar sunt conştientă de faptul că suntem străini unii faţă de alţii şi, în acest context, nimeni nu poate fi scutit de bănuială, dacă nu există măcar o dovadă incontestabilă. Aşa cum am mai zis, printre noi există un diavol.

— Deci ne-am înţeles, zise judecătorul. Nu se pot face excluderi pe baza caracterului sau a poziţiei sociale.

— Şi cu Rogers cum rămâne?, întrebă Lombard.

Judecătorul se uită la el fără să clipească.

— Ce e cu Rogers?

— Păi, după mintea mea, Rogers ar trebui scos din ecuaţie.

— Serios?, făcu domnul Wargrave. Şi pe ce temei?

— Păi nu-l duce mintea nici la vale, nici la deal. În plus, soţia lui este una dintre victime.

Judecătorul ridică din nou din sprâncene şi zise:

— Pe vremea mea, tinere, mai mulţi bărbaţi au fost aduşi în banca acuzaţilor pentru uciderea soţiilor lor – şi au fost găsiţi vinovaţi.

— Oh! Dar sunt de acord cu asta! Uciderea soţiei este un fapt perfect posibil – aproape normal, să zicem. Dar nu şi în cazul de faţă. Pot crede că Rogers a ucis-o pe nevastă-sa pentru că se temea că nu va mai rezista şi îl va da de gol, sau pentru că nu o mai putea suporta, sau pentru că vroia să o schimbe cu una mai tânără şi mai frumoasă. Dar nu mi-l imaginez în ipostaza maniacului domn Owen, care vrea să facă dreptate în maniera asta nebunească şi să înceapă chiar cu nevastă-sa, cu care făcuse o crimă mai înainte.

— Aşadar, dumneata consideri drept dovadă tot ce ai auzit până acum, replică domnul Wargrave. Nu ştim sigur dacă Rogers şi soţia lui au plănuit uciderea angajatoarei lor. Asta poate să fi fost o afirmaţie falsă, astfel încât Rogers să poată

părea în aceeaşi situaţie cu noi, ceilalţi. Poate spaima doamnei Rogers, pe care am observat-o cu toţii aseară, se datora tocmai faptului că îşi dăduse seama că soţul ei a luat-o razna.

— Bine. Fie cum spuneţi dumneavoastră. U.N. Owen este unul dintre noi. Nicio excepţie nu este admisă. Poate fi oricare dintre noi.

— Eu subliniez că nu putem accepta excepţii pe temeiul caracterului, al poziţiei sociale sau al probabilităţilor, continuă domnul Wargrave. Ceea ce trebuie să analizăm acum este posibilitatea de a elimina una sau mai multe persoane, bazându-ne pe fapte. Ca să simplificăm, este printre noi cineva care nu putea să-i administreze cianură lui Anthony Marston sau o supradoză de somnifere doamnei Rogers, sau care să nu fi avut posibilitatea să-l lovească mortal pe generalul Macarthur?

Faţa aproape căzută a lui Blore se lumină brusc. Se aplecă un pic în faţă şi spuse:

— Ei, acum aţi pus punctul pe i, domnule! Asta este problema! Haideţi să o aprofundăm! În privinţa tânărului Marston, nu cred că este nimic de făcut. S-a lansat deja ideea că cineva de afară i-a turnat ceva în pahar, înainte de a-l mai umple ultima oară. Cineva din cameră ar fi putut face asta chiar mai uşor. Nu-mi amintesc dacă Rogers era în încăpere, dar oricare dintre noi ar fi putut să facă asta.

După o scurtă pauză continuă:

— Să ne oprim acum asupra cazului doamnei Rogers. Primele persoane suspecte sunt soţul ei şi doctorul. Oricare dintre aceştia ar fi putut s-o facă foarte uşor şi rapid.

Armstrong se ridică în picioare brusc. Îi tremura tot corpul.

— Protestez. Este aberant de-a dreptul. Jur că doza pe care i-am dat-o acestei femei a fost perfect...

— Domnule Armstrong...

Vocea calmă a domnului Wargrave impunea tăcerea. Doctorul se opri cu un gest brusc chiar la jumătatea propoziţiei. Judecătorul continuă:

— E normal să fiţi indignat. În acelaşi timp, trebuie să recunoaşteţi că faptele trebuie înfruntate exact aşa cum sunt. Atât dumneavoastră, cât şi Rogers i-aţi fi putut administra femeii o doză letală, cu cea mai mare uşurinţă. Haideţi acum

să analizăm cazul celorlalte persoane din încăpere! Ce posibilitate aş fi avut eu, sau inspectorul Blore, sau domnişoara Brent, sau domnişoara Claythorne, sau domnul Lombard să administrăm otrava? Poate vreunul dintre noi să fie eliminat complet din ecuaţie?

Făcu o pauză scurtă, apoi zise:

— Eu cred că nu.

— Eu nu m-am aflat niciodată în preajma femeii ăleia, zise Vera cu indignare. Toţi aţi putea jura că nu m-aţi văzut pe lângă ea.

După un minut domnul Wargrave zise:

— Dacă memoria nu-mi joacă feste, îmi amintesc că faptele s-au petrecut în felul următor – şi dacă greşesc, vă rog să mă corectaţi: doamna Rogers a fost pusă pe canapea de Anthony Marston şi de domnul Lombard. Doctorul Armstrong s-a dus la ea, după care l-a trimis pe Rogers să aducă un pahar cu rachiu. Apoi cineva a întrebat de unde se auzise vocea. Toţi am ieşit din cameră, mai puţin domnişoara Brent care a rămas singură în cameră cu femeia leşinată.

Obrajii domnişoarei Brent se înroşiră foarte tare. Se opri din tricotat, apoi zise cu glas indignat.

— Ceea ce spuneţi este o adevărată insultă!

Wargrave continuă cu aceeaşi voce calmă şi necruţătoare:

— Când am revenit în cameră, dumneavoastră, domnişoară Brent, stăteaţi aplecată peste trupul femeii întinse pe canapea.

— De când un gest obişnuit de omenie este o crimă?

Judecătorul îi replică:

— Eu nu fac decât să punctez faptele. Apoi a intrat Rogers cu rachiul în care, desigur, ar fi putut pune otrava înainte de a-l aduce. Femeii i s-a dat rachiul şi imediat după asta soţul ei şi doctorul Armstrong au dus-o sus, în pat, unde doctorul i-a dat un sedativ.

— Exact aşa s-a întâmplat, zise Blore. Cu siguranţă. Şi asta ne scoate din joc pe mine, pe judecător, pe domnul Lombard şi pe domnişoara Claythorne.

Rostise toate acestea cu voce tare şi plină de bucurie. Judecătorul murmură, uitându-se la el cu o privire distantă:

— Oare? Trebuie să luăm în calcul orice posibilitate.

— Nu vă înțeleg, zise Blore făcând ochii mari.

Atunci domnul Wargrave zise:

— Doamna Rogers zace în patul din camera ei de la etaj. Sedativul pe care i l-a dat doctorul începe să-şi facă efectul. Este pe jumătate adormită şi face tot ce i se spune. Să presupunem că în acel moment se aude o bătaie în uşă şi cineva intră cu o tabletă sau nişte picături pe care i le dă spunându-i: „Doctorul a zis să luați asta“. Vă imaginați în vreun fel că se va fi gândit de două ori înainte de a înghiți ce i s-a dat?

Nimeni nu zise nimic. Blore îşi mişcă picioarele şi se încruntă. Philip Lombard spuse:

— Eu nu cred povestea asta deloc. Mai mult decât atât, niciunul dintre noi nu a părăsit camera preț de câteva ore. Marston tocmai murise şi nu uitați agitația care a urmat după acest incident.

— Careva dintre noi ar fi putut să plece mai târziu din camera lui, zise judecătorul.

— Da, dar în acest caz ar fi dat şi peste Rogers în cameră, zise Lombard.

— Nu, se amestecă doctorul Armstrong. Rogers s-a dus jos să strângă prin salon şi în cămară. Aşa că oricine se putea duce sus în camera femeii fără să fie văzut de ceilalți.

— Dar, domnule doctor, femeia nu ar fi fost adormită de mult, fiind sub influența medicamentului pe care i l-ați dat?

— Cel mai probabil, da. Dar nu pot garanta. Dacă nu i-ai mai administrat unui pacient şi altădată un astfel de medicament, nu poți şti cum reacționează la el. Uneori trece ceva mai mult timp până când sedativul îşi face efectul. Depinde de reacția fiecăruia la un anumit medicament.

— Asta spui dumneata, domnule doctor. Îți pică bine, nu?, zise Lombard.

Fața lui Armstrong se întunecă din nou de furie, dar din nou vocea calmă şi rece a judecătorului îi opri cuvintele pe buze.

— Nu vom ajunge la un rezultat pozitiv dacă ne vom acuza unii pe alții. Faptele sunt cele de care trebuie să ne ocupăm acum. Am stabilit, sper, că există posibilitatea ca să se fi petrecut ceva similar cu ceea ce am expus. Sunt de acord cu faptul că probabilitatea asta nu este prea mare. Depinde

în special de cine anume ar fi putut fi persoana respectivă. Apariția domnişoarei Brent sau a domnişoarei Claythorne într-o asemenea misiune nu ar fi surprins-o cu nimic pe pacientă. În schimb, prezența mea, a domnului Blore sau a domnului Lombard ar fi putut fi, să spunem, mai neobişnuită. Dar tot cred că o astfel de vizită ar fi fost primită fără să nască prea multe suspiciuni.

— Aşa, şi asta ne duce... unde?, întrebă Blore.

*

*   *

Lovindu-şi buza de sus, judecătorul, cu figura lui imobilă şi lipsită de pasiune zise:

— Ne-am ocupat de cea de-a doua crimă şi am convenit că niciunul dintre noi nu poate fi absolvit de bănuială în totalitate.

Făcu o pauză, apoi continuă.

— Acum am ajuns la moartea generalului Macarthur, care s-a produs chiar în această dimineață. Dacă cineva dintre dumneavoastră crede că are un alibi, este invitat s-o spună. Eu, unul, mărturisesc că nu am un alibi valabil. Mi-am petrecut toată dimineața stând pe terasă şi reflectând asupra situației în care ne aflăm.

Am stat toată dimineața pe terasă, până când a sunat gongul. Îmi imaginez totuşi că au fost şi momente în acele ore în care nimeni nu m-a mai observat. În momentele respective, ar fi existat posibilitatea ca eu să mă duc pe malul mării şi să-l omor pe general, apoi să mă întorc la locul meu, pe scaun. Nu există nicio dovadă că eu nu am părăsit terasa. Numai cuvântul meu. În situația de față, acesta nu este suficient. Avem nevoie de dovezi.

— Eu am fost toată dimineața cu domnul Lombard şi cu domnul Armstrong, zise Blore. Pot să confirme.

— Ai fost în casă după frânghie, zise doctorul Armstrong.

— Sigur că am fost. Am venit direct în casă, apoi m-am întors direct la locul în care vă aflați dumneavoastră. Ştiți doar.

— Ai stat cam mult, zise Armstrong.

Blore se enervă de-a binelea:

— Ce dracu' vrei să spui cu asta, doctore?

— N-am spus decât că ai stat mult.

— Trebuia să găsesc frânghia, nu? Nu găseşti un colac de frânghie într-o secundă, nu?

Judecătorul interveni:

— În absența inspectorului Blore, dumneavoastră, domnilor, ați stat împreună?

— Bineînțeles, zise Armstrong înfierbântat. De fapt, Lombard s-a îndepărtat câteva minute. Eu am rămas pe loc.

— Eu am vrut să testez posibilitatea de a semnaliza către uscat prin heliograf, zise Lombard zâmbind. Încercam să găsesc cea mai vizibilă poziție. N-am lipsit mai mult de un minut, două.

Armstrong încuviință cu o mişcare a capului, apoi zise:

— Aşa este. Nu a stat atât cât să aibă timp de o crimă.

— S-a uitat vreunul dintre dumneavoastră la ceas.

— Nu.

— Nu aveam ceas, zise Lombard.

— Un minut, două reprezintă – o noțiune destul de evazivă, zise judecătorul cu malițiozitate.

Îşi întoarse capul către figura țeapănă a domnişoarei Brent, care avea lucrul în poală.

— Dumneavoastră, domnişoară Brent?

— Eu m-am dus cu domnişoara Claythorne până sus, pe vârful insulei. După aceea am stat la soare pe terasă.

— Nu-mi amintesc să vă fi văzut acolo, spuse judecătorul.

— Nu, pentru că stăteam după colț, înspre răsărit. Acolo nu e curent.

— Şi ați stat acolo până la prânz?

— Da

— Dumneavoastră, domnişoară Claythorne?

Vera dădu rapid şi clar răspunsul pregătit:

— Dimineață, devreme, am fost cu domnişoara Brent. După aceea m-am plimbat singură prin împrejurimi. Apoi am coborât şi am stat de vorbă cu generalul Macarthur.

— Pe la ce oră a fost asta?, se interesă judecătorul.

Pentru prima dată, Vera fu un pic cam evazivă:

— Nu ştiu. Cam cu o oră înainte de prânz, cred – poate chiar mai puţin de-o oră.

— Asta a fost înainte ca noi să vorbim cu el sau după?, întrebă Blore.

— Nu ştiu. Oricum, se comporta foarte ciudat, zise Vera scuturându-se ca de un fior rece.

— Din ce punct de vedere vi s-a părut ciudat, insistă judecătorul.

Cu o voce scăzută, Vera răspunse:

— Zicea că vom muri toţi – zicea că îşi aşteaptă sfârşitul. M-a... m-a speriat...

— Pe urmă ce aţi făcut?, întrebă judecătorul.

— M-am întors în casă. Apoi, chiar înainte de prânz, am ieşit din nou. M-am plimbat prin spatele casei. Toată ziua m-am simţit foarte agitată.

Judecătorul îşi mângâie bărbia şi zise:

— Mai este Rogers. Deşi mă îndoiesc că ceea ce va spune el va îmbunătăţi cu ceva informaţiile pe care le deţinem.

Chemat în faţa „curţii", Rogers avu foarte puţine lucruri de spus. Toată dimineaţa fusese ocupat cu treburile casei şi cu pregătirea prânzului. Dusese cocktailurile pe terasă, înainte de prânz, apoi urcase la mansardă să-şi ia hainele şi să le mute în camera cealaltă. Nu se uitase pe geam deloc toată dimineaţa şi nu văzuse nimic care ar fi putut avea vreo legătură cu moartea generalului. Ar fi putut jura că fuseseră opt bibelouri pe măsuţa din sufragerie, când a pus masa de prânz.

Când Rogers încheie cele ce avea de spus, nimeni nu mai zise nimic. Domnul Wargrave îşi drese glasul. Lombard murmură către Vera Claythorne:

— Acum urmează recapitularea!

— Am încercat să analizăm cât mai bine contextul în care s-au produs cele trei crime. Deşi în unele cazuri probabilitatea ca o anume persoană să fie implicată în crimele respective nu există, nu putem spune totuşi că vreunul dintre noi poate fi complet eliminat din rândul suspecţilor. Îmi exprim încă o dată convingerea că una dintre cele şapte persoane care se află în această cameră în acest moment este un criminal periculos şi, probabil, bolnav la cap. Nu avem nicio dovadă clară

cu privire la cine ar putea fi. Tot ce putem face în situația dată este să găsim o cale de a comunica de îndată cu uscatul, iar în cazul în care ajutorul întârzie să apară (ceea ce este foarte posibil, dacă ne uităm la vremea de afară), trebuie să vedem ce măsuri putem lua, pentru a fi în siguranță. Aş avea rugămintea să vă gândiți la asta cu mare grijă şi să-mi dați orice sugestii vă vin prin minte. Vă avertizez că, între timp, va trebui să stați în gardă şi să vă păziți foarte bine. Până acum criminalului i-a fost mai uşor să acționeze, atâta vreme cât victimele nu au suspectat nimic. De acum înainte trebuie să ne suspectăm unul pe altul, fără excepție. Paza bună trece primejdia rea. Nu vă expuneți niciunui risc şi alertați pe toată lumea când vă simțiți în pericol. Cam asta e.

— „Curtea se retrage“, murmură încet Philip Lombard.

*

* *

— Credeți ceva din tot ce s-a spus?, întrebă Vera.

Stătea alături de Philip Lombard, pe pervazul ferestrei din salon. Afară turna cu găleata, iar vântul sufla în rafale puternice, care izbeau geamurile.

Philip Lombard îşi lăsă capul un pic într-o parte, înainte de a da un răspuns. Apoi zise:

— Vreți să spuneți dacă îl cred pe bătrânul Wargrave când spune că unul dintre noi este criminalul?

— Da.

— Greu de spus... Dacă e să o luăm logic, cred că are dreptate, deşi...

— Pare incredibil, îi tăie Vera vorba.

Lombard făcu o grimasă, apoi adăugă:

— Incredibil este tot ce se întâmplă! Totuşi, după moartea generalului Macarthur, nu mai încape îndoială într-o singură privință: în mod cert, nu a fost vorba nici despre un accident, nici despre sinucidere. A fost clar crimă! Trei crime până acum.

Pe Vera o trecură fiori. Zise:

— Parcă am fi într-un coşmar. Încă nu-mi vine să cred că se pot întâmpla astfel de lucruri.

— Știu, spuse el. În curând veți auzi o bătaie în ușă și veți constata că vi se aduce ceaiul de dimineață.

— Oh! Cât mi-aș dori să se întâmple asta!

— Da, dar nu se va întâmpla. Toți suntem parte din acest coșmar. Și va trebui să avem grijă de noi înșine de-acum înainte, zise Lombard grav.

Cu vocea scăzută, Vera întrebă:

— Dacă e vreunul dintre ei, cine credeți că ar putea fi?

— Să înțeleg că pe noi doi ne scoateți din calcul? Asta nu e rău. Știu sigur că nu eu sunt criminalul și nu îmi pot imagina că dumnevoastră ați putea avea o minte bolnavă, domnișoară Vera. Mi se pare că sunteți una dintre puținele fete cu mintea întreagă și cu capul luminat, din câte am cunoscut vreodată. Sunt în stare să îmi pun în joc reputația că așa e.

Cu un zâmbet puțin cam strâmb, Vera răspunse:

— Mulțumesc.

— Haideți, domnișoară Vera Claythorne! Ce faceți? Nu aveți de gând să-mi întoarceți complimentul?

Vera avu un moment de ezitare, apoi zise:

— Știți, ați recunoscut că din punctul dumneavoastră de vedere viața nu este ceva sacru. Cu toate acestea, tot mi-e greu să vă văd în postura de... în postura individului care s-a înregistrat pe gramofon.

— Aveți dreptate. Dacă ar fi trebuit să comit niște crime, asta nu s-ar fi întâmplat decât în condițiile în care n-aș fi avut de ales. Dar acest gen de masacru chiar nu este compatibil cu firea mea. Bun! Deci, ne excludem pe noi și ne concentrăm asupra celorlalți cinci, prizonieri ca și noi. Care dintre ei să fie U.N. Owen? Ei bine, dacă e să merg pe ghicite, fără să mă bazez pe nimic altceva, aș zice că domnul Wargrave!

— Oh!, făcu Vera surprinsă.

Stătu câteva clipe pe gânduri, apoi întrebă:

— Dar de ce?

— N-aș putea spune exact de ce. Dar aș începe prin a zice că este destul de în vârstă și a prezidat prin tribunale ani de-a rândul. Cu alte cuvinte, a jucat rolul unui Dumnezeu Atotputernic luni la rând, vreme de ani buni. La un moment dat ajungi să te identifici cu acest rol. Ajungi să te vezi puternic și stăpân pe viața și moartea altora, întocmai ca un

Dumnezeu – şi nu este exclus ca atunci creierul să vrea să depăşească acest nivel şi să facă din tine un Justiţiar, un fel de Judecător Suprem.

— Da, cred că este foarte posibil, zise Vera încet.

— Dar dumneavoastră, pe cine aţi miza?

— Pe doctorul Armstrong, răspunse Vera fără nicio ezitare.

Lombard fluieră uşor şi grav.

— Pe doctor, deci? Ştiţi, eu l-aş fi trecut ultimul pe listă.

Vera negă printr-o mişcare a capului, apoi se grăbi să spună:

— A, nu! Doi dintre cei morţi au fost otrăviţi. Asta nu duce decât către un doctor. Şi pe urmă, nu puteţi neglija faptul că singurul lucru de care suntem siguri este acela că doamna Rogers a luat numai nişte somnifere pe care el însuşi i le-a dat.

— Asta aşa e, aprobă Lombard.

— Dacă un doctor o ia razna, durează până când cineva îşi dă seama de asta, îşi continuă Vera ideea. Şi trebuie să avem în vedere că doctorii muncesc mult şi depun eforturi destul de mari...

— Da, dar mă îndoiesc că l-ar fi ucis pe Macarthur. N-ar fi avut timp într-un interval de timp aşa de mic, de când am plecat eu de lângă el... nu... poate numai dacă n-a fugit ca un iepure de câmp până la mal şi înapoi... Dar tot nu cred că are o formă fizică aşa de bună, încât să facă toate astea şi să nu se vadă că a obosit.

— Dar poate n-a făcut-o chiar atunci, zise Vera. Poate a prins un alt moment un pic mai târziu.

— Când?

— Când s-a dus să-l cheme pe general la masă.

Philip fluieră din nou uşor, apoi spuse:

— Dumneavoastră credeţi că el a făcut-o atunci... Ai nevoie de multă tărie ca să faci aşa ceva.

— Ce risca el în acel moment? El este singurul care are cunoştinţe medicale. Putea să jure că trupul era mort de mai bine de o oră. Cine ar fi putut să-l contrazică?

Philip se uită la ea îngândurat.

— Ştiţi, îi zise, ideea asta a dumneavoastră nu e rea deloc. Mă întreb...

*

* *

— Cine este, domnule Blore? Asta vreau eu să ştiu. Cine este?

Faţa lui Rogers era zbuciumată. Mâinile îi erau încleştate pe bucata de piele de lustruit pe care o ţinea în mână.

— Ei, băiete, tocmai asta este întrebarea, răspunse fostul inspector Blore.

— Unul dintre noi, după cum zice domnul judecător. Dar care? Asta vreau să ştiu. Cine este diavolul ăla cu chip de om?

— Asta am vrea să ştim toţi, zise Blore.

— Dar aveţi o idee, nu-i aşa?, întrebă viclean Rogers. Bănuiţi pe cineva, aşa-i?

— Da, e posibil să fie aşa cum spui. Dar asta nu înseamnă că ştiu ceva sigur. Este foarte posibil să mă înşel. Tot ce pot spune sigur este că persoana în cauză are foarte mult sânge rece – foarte mult sânge rece, într-adevăr.

Rogers îşi şterse fruntea de sudoare, apoi zise cu glas răguşit:

— E un coşmar, asta e!

Blore îl privi, curios:

— Dar tu? La cine te gândeşti Rogers?

Majordomul dădu din cap cu amărăciune, apoi spuse cu acelaşi glas răguşit:

— Nu ştiu. Nu ştiu absolut deloc. Şi asta mă îngrozeşte şi mă scoate din minţi. Că nu am nicio idee...

*

* *

Doctorul Armstrong izbucni cu violenţă:

— Trebuie să ieşim de aici! Cu orice preţ.

Judecătorul Wargrave se uita gânditor pe fereastra salonului. Se juca absent cu şnurul ochelarilor. Spuse:

— Nu afirm, desigur, că aş fi vreun profet. Dar aş spune că este puțin probabil ca o barcă să ajungă până aici, în mai puțin de 24 de ore – chiar şi în cazul în care s-ar cunoaşte situația în care ne aflăm. Va trebui să se potolească mai întâi furtuna.

Doctorul Armstrong îşi lăsă capul în mâini şi gemu, zicând:

— Şi între timp am putea să fim morți cu toții, în paturile noastre?

— Sper să nu, zise domnul Wargrave. Intenționez să iau toate măsurile posibile ca să preîntâmpin un astfel de scenariu.

Doctorului Armstrong îi trecu prin minte că bătrânul judecător îşi dorea să trăiască mai mult decât şi-ar fi dorit un tânăr. În toată cariera sa, avusese multe momente în care constatase acest lucru cu surprindere. Şi în acest caz, el, mai tânăr cu aproape 20 de ani decât judecătorul, era cu mult inferior față de acesta din punctul de vedere al instinctului de conservare.

Judecătorul Wargrave stătea pe gânduri, zicându-şi:

„Ucişi în paturile noastre! Doctorii sunt toți la fel – gândesc în clişee. Au o minte atât de comună!"

— Există deja trei victime, vă amintiți?, întrebă doctorul.

— Desigur. Dar trebuie să aveți în vedere faptul că nu erau pregătite pentru atac. Noi am fost avertizați.

Doctorul Armstrong spuse cu amărăciune:

— Şi ce putem face? Mai devreme sau mai târziu...

— Eu cred – zise judecătorul – că sunt câteva lucruri pe care le-am putea face.

— Nici măcar nu avem habar despre cine ar putea fi.

— Oh, ştiți, eu nu m-aş grăbi să spun asta.

Doctorul se holbă la el.

— Vreți să spuneți că ştiți?

Domnul Wargrave răspunse cu precauție:

— Dacă trebuie să vorbim despre dovezi clare, aşa cum se solicită la tribunal, trebuie să recunosc că nu am. Dar, reluând firul tuturor întâmplărilor, pentru mine este o singură persoană către care conduc toate indiciile. Da, eu aşa cred.

Armstrong se uită la el cu ochi mari.

— Nu pricep nimic, spuse.

*

* *

Domnişoara Brent se afla la etaj.

Îşi luă Biblia şi merse să se aşeze lângă fereastră. Deschise cartea. Apoi, după câteva momente de ezitare, o puse la o parte şi se duse la măsuţa de toaletă. Trase un sertar al acesteia din care scoase un carneţel cu coperte negre. Îl deschise şi începu să noteze:

S-a întâmplat un lucru îngrozitor. Generalul Macarthur e mort. (Vărul lui este căsătorit cu Elsie MacPherson). Nu există nicio îndoială că a fost omorât. După masa de prânz, judecătorul ne-a ţinut un discurs foarte interesant. Este convins că ucigaşul este unul dintre noi. Asta înseamnă că unul dintre noi este posedat de diavol. Eu bănuiam asta de mult. Care dintre noi să fie? Toţi se întreabă asta. Numai eu ştiu...

O vreme rămase nemişcată. Ochii i se înceţoşară şi rămaseră împietriţi. Creionul îi juca agitat printre degete. Cu litere mari şi mâna tremurândă, scrise:

NUMELE CRIMINALULUI ESTE BEATRICE TAYLOR...

Închise ochii.

Deodată se trezi, tresărind. Se uită la carneţel. Mormăi ceva furioasă, apoi mâzgăli cu câteva linii literele inegale şi diforme ale ultimei propoziţii. Cu vocea scăzută zise:

— Eu am scris asta? Eu? Probabil încep să o iau razna.

*

* *

Furtuna se înteţea. Vântul vuia la colţurile casei. Toată lumea era în sufragerie. Stăteau înghesuiţi unul lângă altul. Şi se priveau pe furiş unul pe altul.

Când intră Rogers cu tava în care aducea ceaiurile, toți săriră ca arşi.

— Să trag draperiile?, întrebă majordomul. Ar mai relaxa un pic atmosfera.

Primind aprobarea celorlalți, Rogers trase draperiile şi aprinse lumina. Camera se mai înveseli puțin. Se mai ridicară umbrele. Cu siguranță, până mâine se va opri furtuna şi va veni cineva – va veni o barcă.

Vera Claythorne zise:

— Puneți dumneavoastră ceai în ceşti, domnişoară Brent?

— Am să te rog pe dumneata să faci asta, replică femeia mai în vârstă. Ceainicul este foarte greu şi, în plus, mi-am pierdut două gheme din lâna mea de tricotat. Aşa mă enervează asta!

Vera se duse la măsuța pe care era aşezat ceaiul. Se auzi zgomotul plăcut al ceştilor de porțelan. Normalitatea părea că se reinstalează.

Ceai! Ceaiul binecuvântat de după-amiază! Philip Lombard spuse o glumă la care Blore răspunse. Doctorul Armstrong spuse şi el o poveste amuzantă. Domnul Wargrave, care de obicei detesta ceaiul, îl sorbea cu plăcere.

În această atmosferă calmă îşi făcu apariția Rogers. Începu să vorbească nervos, înşiruind cuvinte parcă la întâmplare:

— Vă rog să mă scuzați, domnule. Dar are cineva idee ce s-a întâmplat cu draperia de la baie?

Lombard ridică brusc capul, zicând:

— Draperia de la baie? Ce naiba vrei să spui cu asta, Rogers?

— A dispărut, domnule. A dispărut pur şi simplu. Am fost peste tot prin casă să trag draperiile, iar cea din baie nu mai era la locul ei.

Judecătorul Wargrave întrebă:

— Asta s-a întâmplat de dimineață?

— Oh, da, domnule.

— Ce fel de draperie era?

— Era destul de groasă, de culoare stacojie. Mergea cu gresia din baie.

— Şi a dispărut?, întrebă Lombard.

— Da, domnule. A dispărut.

Se uitară unii la alții. Blore spuse greoi:

— E curată nebunie – dar așa este tot ce se petrece aici. Oricum, n-are nicio importanță. Nu se poate ucide un om cu o draperie groasă. Mai bine am trece peste acest episod.

— Bine, domnule, mulțumesc.

Ieși trântind ușa după el.

În cameră se reinstală spaima.

Începuseră să se urmărească din nou unii pe alții.

*

* *

Veni ora mesei, mâncară, apoi se strânse masa. Meniul fusese sărac, compus în special din conserve. După aceea, în sufragerie tensiunea crescuse atât de mult, încât cu greu putea fi suportată. La nouă fix, Emily Brent se ridică în picioare și spuse:

— Eu mă duc la culcare.

— Și eu la fel, zise Vera.

Cele două femei o luară în sus pe scări, iar Lombard și Blore le însoțiră. Stând în capul scărilor, cei doi bărbați rămaseră pe loc, așteptând ca ele să intre în camere și să încuie ușa în urma lor. Auziră zgomotul cheilor răsucindu-se în cele două uși, precum și pe cel al zăvoarelor. Rânjind, Blore spuse:

— Nu mai e nevoie să le spunem să încuie ușa!

— Ei, oricum, cred că vor fi în siguranță în noaptea asta, îi răspunse Lombard.

Și porni din nou în jos, spre sufragerie, iar tovarășul lui îl însoți.

*

* *

Cei patru bărbați merseră la culcare o oră mai târziu. Urcară împreună. Rămas în sufragerie, ca să așeze masa pentru micul dejun din ziua următoare, Rogers îi văzu urcând. Îi văzu oprindu-se pe palierul de sus.

Apoi îl auzi pe judecător:

— Domnilor, țin să vă sfătuiesc să încuiați ușa în camerele dumneavoastră.

— Și, chiar mai mult de atât, puneți un scaun sub mâner, zise Blore. Există diverse metode prin care ușile se pot descuia pe dinafară.

— Dragul meu Blore, necazul cu dumneata este că știi prea multe!

Judecătorul spuse grav:

— Noapte bună, domnilor. Să ne vedem toți teferi mâine-dimineață!

Rogers ieși din sufragerie, apoi, furișându-se până la scară, văzu patru siluete intrând fiecare în câte-o cameră și auzi zgomotul a patru chei răsucindu-se în ușă și patru zăvoare trase pe dinăuntru.

Dădu din cap:

— Hai, că e bine, murmură.

Se întoarse în sufragerie. Da, acum totul era pregătit pentru dimineața următoare. Ochii i se opriră asupra suportului de sticlă din mijlocul mesei și asupra celor șapte bibelouri de porțelan.

Un rânjet scurt i se ivi pe față, apoi bolborsi:

— Voi avea eu grijă să nu mai facă nimeni farse în noaptea asta.

Străbătând camera, trecu pe lângă cămară și încuie ușa. Apoi merse la ușa care dădea în hol, o trase înspre el, o încuie și băgă cheia în buzunar. Pe urmă, stingând luminile, se grăbi să urce în noul său dormitor.

Nu mai rămăsese decât un singur loc în care s-ar fi putut ascunde cineva: în șifonier. Îl deschise și se uită în el imediat. Pe urmă încuie ușa cu cheia, trase zăvorul și se pregăti de culcare. Își spuse:

„Gata cu farsa cu cei zece negri mititei! Nu va mai dispărea niciunul. Am avut eu grijă de asta..."

Capitolul 10

Philip Lombard avea obiceiul să se trezească în zori. La fel făcu şi în această dimineaţă. Se ridică într-un cot şi ascultă. Vântul se mai domolise, dar continua să sufle. Nu auzea deloc ploaia căzând... Pe la opt, vântul a început să bată şi mai tare, dar Lombard nu l-a mai auzit. Adormise din nou.

La nouă şi jumătate stătea pe marginea patului, uitându-se la ceas. Şi-l puse la ureche să-l asculte. Apoi îşi lăbărţă buzele într-un zâmbet curios, ca de lup, care îi era specific, şi zise foarte încet:

— Cred că a sosit momentul să iau măsuri.

La zece fără douăzeci bătea la uşa dormitorului lui Blore. Acesta deschise cu băgare de seamă. Avea părul ciufulit şi ochii încă adormiţi.

Philip Lombard îl întrebă:

— Ai dormit toată noaptea? Ehe, asta dovedeşte că ai conştiinţa împăcată.

— Ce s-a întâmplat?, îl întrebă Blore.

— Te-a strigat cineva? A venit cineva să-ţi aducă ceai? Ai idee cât e ceasul?

Blore se uită peste umăr la un ceas mic de voiaj, pe care îl pusese lângă el.

— Zece fără douăzeci şi cinci. N-aş fi crezut că pot dormi atât. Unde e Rogers?

— Cred că nu îți pot răspunde decât cu o întrebare: unde e?

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că Rogers lipsește, zise Lombard. Nu e nici în camera lui, nici în altă parte. Iar în bucătărie nu este niciun ibric pe foc și nici măcar focul nu e aprins.

Blore trase o înjurătură printre dinți, apoi spuse:

— Da' unde dracu' poate fi? O fi pe afară, pe undeva pe insulă? Stai să pun ceva pe mine. Ia vezi, poate știu ceilalți ceva.

Philip Lombard aprobă din cap, apoi merse pe la fiecare ușă închisă.

Pe Armstrong îl găsi treaz și aproape îmbrăcat. Domnul Wargrave, la fel ca și Blore, abia se trezise și nu se ridicase din pat. Vera Claythorne era deja îmbrăcată. Domnișoara Emily Brent nu era în cameră.

Grupul începu să se agite prin casă. Camera lui Rogers, după cum afirmase deja Lombard, era goală. Patul era deranjat, se vedea că dormise cineva în el, iar briciul, pămătuful și săpunul de bărbierit erau încă umede.

— S-a trezit dimineață fără probleme, zise Lombard.

Vrând să fie sigură, Vera întrebă în șoaptă:

— Credeți că ar putea fi pe ascuns pe undeva și ne așteaptă?

Lombard îi răspunse pe același ton:

— Fată dragă, sunt gata să cred orice, despre oricine! Eu zic să stăm împreună până îl găsim.

— Trebuie să fie pe undeva, pe afară, spuse Armstrong.

Blore, care îi însoțise, îmbrăcat, dar încă nebărbierit, zise:

— Dar domnișoara Brent unde s-a dus? Ăsta este un alt mister.

Însă, de îndată ce intrară în salon, o văzură pe Emily Brent intrând pe ușa din față. Purta un impermeabil.

— Valurile mării sunt tot la fel de mari, îi informă ea. Mi-e foarte greu să cred că va putea veni vreo barcă azi.

— Ați umblat singură pe insulă, domnișoară?, o întrebă Blore. Nu vă dați seama că asta este cea mai mare nebunie pe care o puteți face?

— Vă asigur că am fost cu ochii-n patru, răspunse domnişoara Brent.

Blore mormăi nemulțumit:

— L-ați văzut cumva pe Rogers?

Domnişoara Brent îşi ridică sprâncenele.

— Nu, nu l-am văzut în dimineața asta. De ce?

Judecătorul Wargrave, bărbierit şi îmbrăcat, cu proteza dentară pusă, cobora scările. Merse la uşa sufrageriei care era deschisă şi zise:

— Văd că a aranjat masa pentru micul dejun.

— E foarte posibil s-o fi făcut-o de aseară, zise Lombard.

Intrară toți în cameră şi se uitară la farfuriile şi la tacâmurile aşezate frumos pe masă. Văzură şi suportul pregătit pentru cana de cafea.

Vera observă prima. Îl prinse pe judecător de braț. Strânsoarea puternică a degetelor ei ferme îl făcură pe bătrân să se strâmbe puțin de durere.

— Uitați-vă la negrii de pe masă!, țipă ea îngrozită.

La mijlocul mesei nu mai erau decât şase bibelouri de porțelan.

*

* *

La scurt timp după această scenă îl găsiră. Era în spălătoria din curte. Se dusese să taie lemne, ca să aprindă focul din bucătărie. Avea încă în mână toporişca. Un topor mult mai mare şi mai greu stătea sprijinit de perete. Pe porțiunea de metal a toporului se întindea o pată maroniu-roşcată. Se potrivea perfect cu rana adâncă din ceafa lui Rogers...

*

* *

— Este cum nu se poate mai clar, zise Armstrong. Criminalul s-a furişat prin spatele lui, a luat toporul şi l-a lovit în cap cu o singură lovitură, în timp ce el se aplecase după lemne.

Blore presără făină pe mânerul toporului, sperând să găsească amprente.

— Ar fi fost nevoie de multă forță pentru asta, domnule doctor?, întrebă judecătorul.

— Ar fi putut-o face şi o femeie, dacă asta vă interesează, răspunse doctorul.

Se uită iute la cei din jurul lui. Vera Claythorne şi Emily Brent se retrăseseră în bucătărie.

— Fata ar fi putut-o face lejer. Este tipul atletic. Domnişoara Brent este aparent fragilă, dar acest gen de femeie are de obicei o putere surprinzător de mare. Şi nu trebuie să uităm că orice om cu dereglări psihice are o forță fizică de nebănuit.

Judecătorul aprobă gânditor.

Blore se ridică în genunchi şi spuse oftând:

— Nu este nicio amprentă. Criminalul a şters mânerul după ce l-a lovit.

Se auziră cascade de râs. Se întoarseră brusc. Vera Claythorne stătea în curte. Cu o voce subțire şi pătrunzătoare striga cât o ținea gura, printre hohote de râs:

— Sunt albine pe insula asta? Spuneți-mi! Unde putem să mergem după miere? Ha! Ha! Ha!...

Toți se uitau la ea, neînțelegând ce se petrece. Parcă fata aceea echilibrată şi cu mintea întreagă înnebunea sub ochii lor. Ea continua să țipe cu aceeaşi voce ascuțită care nu era a ei:

— Ce vă uitați aşa la mine de parcă ați crede că am luat-o razna? Ceea ce întreb este absolut rațional. Albine, stupi, albine...!! Ah! Tot nu înțelegeți? N-ați citit poezioara aia idioată? Atârnă pe perete în toate camerele. E pusă acolo pentru voi toți... ca să o puteți studia! Dacă ne-am fi gândit un pic, am fi venit direct aici, de la bun început. *Şapte negri mititei spărgeau lemne lângă casă.* După care urmează rima. Ştiu toată poezia pe de rost, credeți-mă. De aceea vă întreb: sunt albine pe insula asta? Nu e distractiv? Nu este al dracului de distractiv?...

Izbucni din nou într-un râs isteric. Doctorul Armstrong se apropie de ea. Fără nicio ezitare, îi trase o palmă peste față.

— Mulțumesc... mi-am mai revenit, zise ea cu o voce mult mai calmă şi mai controlată – vocea unei profesoare de sport care-şi face meseria aşa cum trebuie.

Se întoarse și traversă curtea, îndreptându-se spre bucătărie:

— Voi pregăti micul dejun împreună cu domnișoara Brent. Puteți aduce niște lemne ca să aprindem focul?

Pe obraz se vedeau încă urmele roșii lăsate de palma doctorului. Pe când intra în bucătărie, Blore spuse privind către ea:

— Cred că te-ai descurcat foarte bine în această situație, doctore.

Vrând parcă să se scuze, doctorul Armstrong răspunse:

— Am fost nevoit! Nu ne mai trebuie și isterii în situația în care suntem.

— Dar ea nu e genul isteric, zise Philip Lombard.

Doctorul fu de acord.

— A, nu. Este o fată bună, sănătoasă și sensibilă. A avut doar un șoc neașteptat. I se poate întâmpla oricui.

Rogers apucase să taie câteva lemne înainte de a fi omorât. Le strânseră și le duseră în bucătărie. Vera și Emily Brent erau ocupate cu pregătirea micului dejun. Domnișoara Brent încerca să aprindă focul, în vreme ce Vera curăța șunca de pieliță. Emily Brent zise:

— Mulțumim. Vom încerca să terminăm cât mai repede – să zicem că într-o jumătate de oră suntem gata. Apa o să fiarbă iute.

*

* *

Fostul inspector Blore îi zise lui Philip Lombard cu o voce răgușită:

— Știi ce cred eu?

— Cum este clar că abia aștepți să-mi spui, cred că n-are rost să mai ghicesc, zise Lombard.

Fostul inspector era genul de om care nu prinde subtilitățile. O înțepătură ușoară era aproape insesizabilă pentru el. Continuă greoi, fără să fi sesizat ironia:

— În America a fost un caz la un moment dat. Un domn în vârstă și soția lui au fost omorâți cu toporul. Asta, în plină dimineață. În casă nu mai era nimeni, afară de fiica și de

servitoarea lor. Slujnica, s-a dovedit, nu putea să facă aşa ceva. Fiica victimelor era o fată bătrână, respectabilă. A fost incredibil. A fost atât de incredibil, că au achitat-o. Dar niciodată nu au reuşit să găsească o altă explicaţie.

Făcu o pauză, apoi reluă:

— Când am văzut toporul, m-am gândit pentru prima dată la asta – şi apoi, când am intrat în bucătărie şi am văzut-o atât de aşezată şi de calmă. Nu i s-a clintit un fir de păr! Fata, ce să zic? A avut izbucnirea aia... până la urmă e ceva normal... e ceva la care te-ai putea aştepta, nu crezi?

— Se prea poate, răspunse Lombard laconic.

Blore continuă:

— Dar cealaltă! Atât de aranjată şi cu un aer afectat, împăturită în şorţul ăla – şorţul doamnei Rogers, cred... zicând: „Micul dejun va fi gata într-o jumătate de oră." După mine, femeia asta este nebună de legat. Multe fete bătrâne de vârsta ei o iau razna. Nu mă refer neapărat la omucidere, dar cred că se cam ţăcănesc. Din păcate şi ea a luat-o pe panta asta. Suferă de manie religioasă – se crede unealta lui Dumnezeu sau ceva de genul ăsta. În cameră nu face decât să citească Biblia, ştii?

— Asta nu prea demonstrează că nu e întreagă la cap, Blore, îi zise Lombard oftând.

Şi totuşi Blore continuă cu încăpăţânare:

— Şi pe urmă, ea a fost afară cu impermeabilul pe ea. A zis că s-a dus să vadă cum e marea.

Celălalt dădu din cap cu scepticism:

— Rogers a fost ucis în timp ce se aplecase să taie lemne – asta s-a întâmplat imediat după ce s-a trezit. Domnişoara Brent nu ar fi avut niciun motiv să umble pe afară ore întregi după aceea. Dacă e să mă întrebi pe mine, aş zice că ucigaşul lui Rogers a făcut tot posibilul ca să fie găsit în pat, sforăind.

— Dar nu iei în calcul un amănunt important, insistă Blore. Dacă femeia era nevinovată, ar fi fost mult prea speriată ca să mai iasă singură pe afară. Ar fi făcut asta numai dacă ar fi fost sigură că nu are de ce să-i fie frică. Adică numai în cazul în care ea ar fi criminalul.

Philip Lombard zise:

— Este un punct de vedere destul de bun... Da, la asta nu m-am gândit! Mă bucur că nu mă mai suspectezi pe mine, adăugă apoi cu rânjetul lui obişnuit.

Blore îi răspunse, uşor stânjenit:

— La început te-am suspectat pe dumneata... cu pistolul ăla... şi povestea aia ciudată pe care ai spus-o sau pe care n-ai spus-o, mai bine zis. Dar între timp am realizat că totul era mult prea evident, ca să fie aşa simplu. Sper că şi dumneata simţi la fel faţă de mine, adăugă după o pauză scurtă.

— E posibil să mă înşel, desigur, zise Philip gânditor, dar cred că nu ai destulă imaginaţie ca să poţi face asta. Tot ce pot să spun este că, dacă dumneata eşti criminalul, atunci cred că eşti un actor al dracului de bun şi, în acest caz, mă înclin în faţa dumitale. Coborî vocea şi continuă: între noi fie vorba, domnule Blore, şi având în vedere faptul că până la sfârşitul acestei zile vom fi deja două cadavre ţepene, dumneata chiar ai jurat fals atunci, nu-i aşa?

Blore se mişcă stânjenit de pe un picior pe altul. În cele din urmă spuse:

— Acum nu cred că mai are prea mare importanţă. Ei bine, da, aşa a fost. Landor era complet nevinovat. Banda mi-a dat ceva bani, iar eu l-am băgat la pârnaie... dar ţine seama! N-aş recunoaşte aşa ceva în veci.

— Nici dacă ar exista un martor?, zise Lombard rânjind. Stai liniştit! Rămâne doar între noi doi. Dar sper că măcar ai scos ceva bani din toată afacerea asta.

— N-am scos cât ar fi trebuit! Banda asta a lui Purcell e o şleahtă de nemernici. Dar măcar am fost promovat.

— Iar Landor a fost condamnat pe viaţă şi a murit în închisoare.

— N-aveam cum să ştiu c-o să moară, nu?, întrebă nevinovat Blore.

— Nu, ăsta a fost ghinionul dumitale.

— Al meu? Poate al lui, vrei să zici.

— Şi al dumitale, pentru că, drept urmare a acestei fapte, viaţa dumitale urmează să fie curmată într-un mod destul de neplăcut şi deci să fie neaşteptat de scurtă.

— Viața mea?, întrebă Blore cu ochii mari. Crezi c-am să-i urmez pe Rogers și pe ceilalți? Eu nu! Eu am mare grijă de pielea mea. Te asigur de asta!

— Ei, nu sunt genul căruia să-i placă pariurile. În plus, dacă dumneata mori, n-o să aibă cine să-mi plătească.

— Ia ascultă, domnule Lombard! Ce vrei de fapt să spui?

Dezvelindu-și dinții într-un zâmbet, Philip Lombard zise:

— Vreau să spun, dragul meu Blore, că, după părerea mea, nu ai nici cea mai mică șansă!

— Cum?

— Lipsa dumitale de imaginație o să te facă o țintă absolut sigură. Un criminal cu imaginația lui U.N. Owen te poate prinde în cursă oricând își dorește.

— Și dumneata?, întrebă Blore cu fața aprinsă de furie

Lombard se încruntă și căpătă o expresie de om periculos:

— Eu am o imaginație destul de bogată, zise. Am mai fost în situații-limită și în alte rânduri și am scăpat cu bine din toate. Cred... nu vreau să spun mai mult de atât, dar cred că o să ies cu bine și din asta.

*

* *

Ouăle erau în tigaie. Stând lângă sobă și așteptându-le să se prăjească, Vera se gândea: „Oare de ce m-oi fi purtat ca o isterică? Asta chiar a fost o greșeală din partea mea. Păstrează-ți calmul, draga mea! Păstrează-ți calmul!"

La urma urmelor, se mândrise întotdeauna cu puterea ei de a fi mereu rațională.

„Domnișoara Claythorne a fost extraordinară; și-a păstrat calmul. A sărit imediat în apă după Cyril."

Dar de ce se mai gândește la asta acum? Totul se încheiase... totul. Cyril dispăruse cu mult înainte ca ea să ajungă la stânca aceea. Simțise cum o trăgeau curenții, împingând-o spre larg. Se lăsase dusă de ei ușor, plutind liniștit, până când, într-un târziu, sosise și barca...

Îi apreciaseră curajul și stăpânirea de sine...

Numai Hugo nu. Hugo doar se uitase la ea...

Unde o fi acum? Ce-o face oare? Oare s-o fi căsătorit, s-o fi logodit?

Emily Brent zise cu vocea ei severă:

— Vera, se arde şunca!

— Ah! Vă rog să mă scuzaţi, domnişoară Brent. Aveţi dreptate. Ce proastă sunt!

Emily Brent scoase din tigaie şi ultimul ou care mai sfârâia în uleiul în care se prăjiseră.

Punând alte câteva bucăţi de şuncă în tigaie, Vera făcu următoarea remarcă, plină de curiozitate:

— Sunteţi extraordinar de calmă, domnişoară Brent.

— Am fost educată să-mi păstrez calmul şi să nu fac tămbălău din nimic, îi răspunse Emily Brent, cu buzele aproape lipite una de alta.

„A fost înfrânată de mică... Asta înseamnă foarte mult...“, gândi Vera mecanic.

— Dar nu vă este teamă?, o întrebă apoi. Făcu o scurtă pauză, apoi adăugă: Sau nu vă pasă nici de propria moarte?

Moarte! Acest cuvânt sfredeli creierul solid şi îngheţat al domnişoarei Emily Brent. Să moară? Dar ea nu avea să moară. Ceilalţi da. Ei or să moară, dar ea nu. Asta nu înţelegea fata! Emily nu se temea din fire – nimeni din familia Brent nu cunoscuse teama. Toţi fuseseră angajaţi în serviciul militar. Văzuseră moartea cu ochii şi nici măcar nu clipiseră. Duseseră o viaţă dreaptă, ca şi ea; Emily Brent dusese o viaţă cinstită şi curată... Nu făcuse niciodată ceva de care să-i fie ruşine... Prin urmare, cum era şi firesc, nu avea să moară...

„Dumnezeu veghează... Nu vă temeţi de întunericul groaznic al nopţii; nici de săgeata care vă pândeşte ziua...“ Acum era ziuă. Nu exista nimic groaznic în jur. „Niciunul dintre noi nu va mai părăsi această insulă“. Cine zisese asta? Ah! Generalul Macarthur, desigur. El, cel al cărui văr se căsătorise cu Elsie Macpherson. Nu păruse că i-ar fi păsat. Dimpotrivă, era destul de încântat de idee. Rău! Era aproape un păcat să simţi astfel. Unii oameni se gândesc atât de puţin la moarte, încât ajung să-şi ia viaţa. Beatrice Taylor... Noaptea trecută o visase pe Beatrice – să făcea că era undeva afară, cu faţa lipită de geam, implorând printre gemete şi suspine să fie primită în casă.

Dar Emily Brent nu vroia să o primească în casă. Căci, dacă ar fi primit-o, s-ar fi întâmplat ceva îngrozitor...

Emily reveni la realitate tresărind. Fata asta se uita la ea foarte ciudat. Ea îi spuse cu glas vioi:

— Totul e gata, nu-i aşa? Să ducem mâncarea în sufragerie!

*

* *

Micul dejun fu servit într-un mod destul de ciudat. Toată lumea era extrem de politicoasă.

— Aş mai putea primi încă puţină cafea, domnişoară Brent?

— Mai doriţi o feliuţă de şuncă?

Şase oameni care, în aparenţă, erau perfect normali şi stăpâni pe sine.

Dar ce se petrecea în interiorul lor? Gândurile se roteau într-un cerc, ca veveriţele în cuşcă.

„Ce urmează? Oare ce urmează? Cine? Care din noi?"

„Oare ar merge? Merită încercat. Dacă mai e timp. Doamne, dacă ar mai fi timp..."

„Manie religioasă, asta este eticheta... Nu-ţi vine să crezi când te uiţi la ea... dar dacă mă înşel..."

„E o nebunie – totul este o nebunie. Simt că înnebunesc. Dispar gheme de lână... dispare draperia roşie... totul e lipsit de sens. Nu-mi dau seama ce se-ntâmplă..."

„Prostul naibii! A crezut tot ce i-am spus. A fost atât de uşor... Totuşi trebuie să fiu atent. Foarte atent..."

„Mai sunt şase statuete de porţelan... Or mai rămâne tot atâtea până diseară?"

„Oare cine îşi mănâncă acum ultimul ou din viaţă?"

— Doriţi marmeladă?

— Mulţumesc, să vă mai dau puţină şuncă?

Şase oameni se comportau absolut normal în timpul mesei de dimineaţă...

Capitolul 11

Terminaseră de mâncat. Judecătorul Wargrave își drese glasul și, cu o voce calmă și autoritară, zise:

— Cred că ar fi bine să ne adunăm pentru a discuta situația în care ne aflăm. Ne vedem într-o jumătate de oră în salon?

Toată lumea își exprimă acordul. Vera începu să strângă farfuriile de pe masă, zicând:

— Eu am să strâng masa și am să spăl vasele.

— Aducem noi vasele la bucătărie, îi veni în ajutor Philip Lombard.

Emily Brent se ridică în picioare, apoi se așeză la loc într-un mod foarte amuzant, zicând:

— Ah! Doamne!

— S-a întâmplat ceva, domnișoară Brent?, întrebă judecătorul.

— Scuzați-mă, vă rog. Aș fi vrut să o ajut pe domnișoara Claythorne, dar parcă ceva nu e în regulă. Mă simt un pic cam amețită.

— Amețită, ziceți?, o întrebă doctorul Armstrong apropiindu-se de ea. E destul de normal. Șocul se produce cu întârziere. V-aș putea da ceva să...

— Nu!

Cuvântul îi izbucni de pe buze de parcă ar fi fost o explozie.

Îi surprinse pe toți. Doctorul Armstrong se făcu roșu ca racul.

Pe fața ei se citeau destul de bine teama şi suspiciunea.

— Cum doriți, domnişoară Brent, zise el pe un ton rece.

— Nu vreau să iau nimic, absolut nimic, spuse ea. Am să stau aici liniştită, până dispare ameţeala.

Terminară de strâns masa.

— Eu sunt un tip de casă, domnişoară Claythorne. Am să vă dau o mână de ajutor, zise Blore.

— Mulțumesc!

O lăsară pe Emily singură, pe scaun în sufragerie.

Pentru o clipă, auzi un murmur de voci venind dinspre cămară. Ameţeala începea să-i treacă. Se simțea toropită acum; avea senzația că ar adormi imediat dacă ar merge la culcare.

Auzea un bâzâit în urechi – sau bâzâia ceva în cameră?

„Parcă ar fi o albină... un bondar“, gândi ea.

Imediat văzu albina. Urca pe geamul ferestrei. Vera Claythorne zisese parcă ceva despre albine în dimineața asta. Albine şi miere.

Îi plăcea mierea. Mierea în fagure pe care s-o strecori printr-o pânză. Pic, pic, pic...

Era cineva în cameră... Beatrice Taylor venea de la râu...

Doar întorcea capul şi dădea cu ochii de ea.

Dar nu-şi putea întoarce capul...

Dacă ar striga...

Nu mai era nimeni în casă. Era numai ea singură.

Auzi paşi – paşi uşori venind uşor înspre ea, din spate. Paşii împleticiți ai fetei înecate...

Nările îi fură pătrunse de un miros greu şi umed...

Albina continua să bâzâie pe geam. Apoi simți înțepătura. Acul albinei pe gât.

*

*   *

Toți o aşteptau în salon pe Emily Brent.

— Mă duc să o aduc?, întrebă Vera Claythorne.

— Un moment, o opri Blore.

Vera se aşeză la loc. Toți îl priveau întrebător pe Blore, care zise:

— Ascultați-mă puțin! Iată ce cred eu: cred că nu ar trebui să îl căutăm pe autorul acestor omoruri în altă parte decât în salon. Pot să jur că femeia asta este criminalul.

— Şi motivul care să fie?, întrebă Armstrong.

— Manie religioasă! Ce spuneți de asta, domnule doctor?

— Este foarte posibil. Nu am ce să spun împotriva unui astfel de argument. Dar nu avem totuşi nicio dovadă.

— Când pregăteam micul dejun în bucătărie, mi s-a părut destul de ciudată, zise Vera. Ochii îi erau...

Simți fiori reci.

— Nu poți s-o judeci după asta, spuse Lombard. Toți suntem un pic scoşi din minți acum.

— Şi mai e ceva!, continuă Blore. Ea este singura care nu a oferit nicio explicație pentru acuzele care i s-au adus pe gramofon. De ce? Pentru că nu avea nicio explicație de dat.

Vera obiectă, foindu-se pe scaun:

— Asta nu e chiar aşa. Mi-a spus mie mai târziu.

— Ce v-a spus, domnişoară Claythorne?, întrebă judecătorul.

Vera le relată povestea cu Beatrice Taylor.

— O poveste absolut sinceră, observă judecătorul. Eu nu aş avea nicio rezervă în a o accepta. Domnişoară Claythorne, spuneți-mi, vă rog, vi s-a părut tulburată de vreun sentiment de vină sau remuşcare față de atitudinea pe care o adoptase?

— Absolut deloc, răspunse Vera. Nu era deloc mişcată de fapta sa.

— Fetele astea bătrâne au nişte inimi împietrite de atâta „cumințenie". Şi sunt mai ales invidioase!, remarcă Blore.

— Este unsprezece fără un sfert, zise judecătorul Wargrave. Cred că ar trebui să o convocăm şi pe domnişoarea Brent la discuția noastră.

— Nu aveți de gând să faceți nimic?, întrebă Blore.

— Eu nu văd ce am putea face, spuse judecătorul. Bănuielile noastre rămân, deocamdată, simple bănuieli. Îi voi cere, oricum, domnului Armstrong să o urmărească pe domnişoara Brent cu foarte mare atenție. Să mergem în sufragerie!

O găsiră pe Emily Brent pe scaunul pe care o lăsaseră. Din spate nu văzură nimic în neregulă, în afară de faptul că nu îi auzise intrând.

Îi văzură apoi fața plină de sânge, buzele vinete și ochii holbați.

— Dumnezeule, e moartă!, zise Blore.

*

* *

Vocea calmă și rece a judecătorului se auzi spunând:

— Încă unul dintre noi este absolvit de vină – prea târziu!

Armstrong se aplecase deasupra femeii moarte. Îi mirosi buzele, dădu din cap, apoi îi studie pleoapele.

Lombard întrebă cu nerăbdare:

— Cum a murit, domnule doctor? N-avea nimic, când am plecat noi de aici.

Atenția doctorului Armstrong se îndreptă imediat către un semn pe care femeia îl avea în partea dreaptă a gâtului.

— Asta este urma unei seringi hipodermice, zise.

De la geam se auzi un bâzâit. Vera începu să țipe:

— Priviți! O albină! Un bondar! Vă amintiți ce v-am spus azi-dimineață?

— Dar nu albina a înțepat-o. A făcut-o cineva cu o seringă.

— Ce otravă i-a fost injectată?, întrebă judecătorul.

— Presupun că a fost cianură, răspunse Armstrong. Probabil cianură de potasiu, la fel ca și în cazul lui Anthony Marston. Probabil că a murit imediat, prin asfixiere.

— Și cu albina aia cum rămâne?, întrebă Vera cu vocea ridicată. Nu poate fi o simplă coincidență.

Lombard răspunse pe un ton funest:

— A, nu! Nu este coincidență! Este pata de culoare pe care o aduce criminalul nostru. Este o fiară cu chef de joacă. Îi place să urmeze îndeaproape linia poezioarei aceleia nenorocite.

Pentru prima dată, vocea îi căpătă inflexiuni ciudate, devenind aproape stridentă. Parcă nervii lui, căliți în cariera sa plină de riscuri și pericole, cedau în cele din urmă.

— E curată nebunie!, strigă. E o nebunie totală. Toți suntem niște nebuni!

Judecătorul interveni pe un ton calm:

— Sper că mai avem încă puterea de a raționa. A venit cineva cu o seringă hipodermică în această casă?

Adunându-și forțele, doctorul Armstrong zise cu o voce puțin nesigură:

— Da, eu.

Patru perechi de ochi se îndreptară imediat asupra lui. Armstrong se concentră și se opuse suspiciunii care țâșnea din toți ochii aceia, zicând:

— Iau mereu una cu mine. Mai toți medicii fac asta.

Domnul Justice Wargrave spuse calm:

— Asta așa este. Ne-ați putea preciza, domnule doctor, unde este seringa aceea în clipa de față?

— Este în geamantan, la mine în cameră.

Toți cinci merseră la etaj ca într-o procesiune tăcută.

Conținutul geamantanului era răsturnat pe podea.

Seringa hipodermică nu era printre celelalte lucruri.

*

*   *

Armstrong spuse cu glas mânios:

— Cineva trebuie să o fi luat!

În cameră se așternu tăcerea.

Armstrong stătea cu spatele la fereastră. Patru perechi de ochi îl fixau, încărcați de bănuială și acuzații. Se uită de la Wargrave la Vera și repetă neajutorat, slăbit:

— Vă spun că trebuie să o fi luat cineva.

Blore făcu un schimb de priviri cu Lombard.

Judecătorul zise:

— Suntem cinci persoane în această cameră. Unul dintre noi este criminalul. Un pericol îngrozitor ne paște pe toți. Trebuie să facem tot posibilul să-i salvăm pe cei patru dintre noi care sunt nevinovați. Vă întreb acum, domnule doctor Armstrong, ce medicamente ați adus cu dumneavoastră?

— Am aici o servietă micuță, replică Armstrong. Vă puteți uita să vedeți ce conține. Veți găsi în ea niște somnifere – trional și sulfonal – un pachet de bromură, bicarbonat de sodă și aspirină. Nimic altceva. Nu am adus cianură.

— Am și eu niște tablete de somnifere, zise judecătorul. Cred că tot sulfonal sunt. Cred că o doză mai mare este letală. Dumneavoastră, domnule Lombard, aveți un pistol.

— Şi dacă am, ce?, întrebă aspru Lombard.

— Nimic. Propun doar ca medicamentele domnului doctor, tabletele mele de sufonal, pistolul dumneavoastră şi orice altceva este de natură medicamentoasă sau reprezintă o armă de foc să fie strânse şi puse într-un loc sigur. După aceea, fiecare de noi să fie controlat – facem atât o percheziţie corporală, cât şi printre lucrurile noastre.

— Nici de-al dracului nu renunţ la pistol, zise Lombard.

— Domnule Lombard, sunteţi un om foarte tânăr şi puternic, dar şi fostul inspector Blore este un bărbat dotat cu forţă fizică. Nu ştiu care ar fi rezultatul unei lupte între dumneavoastră şi dumnealui, dar un lucru vă pot spune: atât eu, cât şi domnişoara Claythorne şi domnul doctor Armstrong vom fi de partea dumnealui şi-l vom ajuta cu ce vom putea. Vă daţi deci seama, sper, că, dacă veţi alege să vă opuneţi, veţi avea destul de puţine şanse de a câştiga.

Lombard îşi dădu cu un gest brutal capul pe spate. Îşi arătă dinţii într-un fel de mârâit.

— Bine, atunci! Dacă aveţi totul planificat...

Domnul Justice Wargrave încuviinţă din cap.

— Sunteţi un tânăr raţional. Unde este acest pistol al dumneavoastră?

— În sertarul noptierei din camera mea.

— Perfect.

— Mă duc să-l aduc.

— Cred că ar fi preferabil să venim cu dumneavoastră.

— Sunteţi un demon plin de suspiciuni, nu-i aşa?, întrebă Philip cu un zâmbet care încă amintea de un mârâit.

Merseră pe coridor spre camera lui Lombard. Philip merse la noptieră, trase sertarul. Imediat făcu un pas înapoi, înjurând.

Sertarul noptierei era gol!

*

* *

— Sunteţi mulţumiţi?, întrebă Lombard.

Se dezbrăcase până la piele şi fusese controlat de către ceilalţi trei bărbaţi. La fel şi camera. Vera Claythorne stătuse afară pe coridor.

Percheziţia se desfăşură cu meticulozitate. Pe rând, Armstrong, judecătorul şi Blore se supuseseră aceluiaşi test.

Cei patru bărbaţi ieşiră din camera lui Blore şi se apropiară de Vera. Judecătorul luă cuvântul:

— Sper că veţi înţelege, domnişoară Claythorne, că nu putem face excepţii. Trebuie să găsim pistolul. Presupun că aveţi la dumneavoastră un costum de baie.

Tânăra aprobă cu un gest.

— Atunci am să vă rog să mergeţi în camera dumneavoastră, să vă îmbrăcaţi cu el şi să vă întoarceţi aici.

Vera merse în camera ei şi închise uşa. În mai puţin de un minut reapăru, îmbrăcată într-un costum de baie din mătase, care îi venea strâns pe trup.

Judecătorul se arătă mulţumit de atitudinea Verei:

— Vă mulţumim, domnişoară Claythorne. Acum o să vă rog să rămâneţi un pic aici, până controlăm noi camera.

Vera aşteptă răbdătoare pe coridor până când ieşiră. Apoi intră ea în cameră, se îmbrăcă şi ieşi pe coridor, unde bărbaţii o aşteptau.

— Acum suntem siguri de un lucru. NU există arme sau medicamente letale asupra noastră. Ăsta este un semn bun. Vom pune acum medicamentele într-un loc sigur. Cred că am văzut un dulăpior pentru argintărie, undeva în bucătărie.

— Asta este foarte bine, dar cine va ţine cheia? Presupun că dumneavoastră, zise Blore.

Domnul Justice Wargrave nu răspunse nimic.

Coborî la bucătărie, iar ceilalţi îl urmară. Acolo găsiră o cutie special făcută pentru depozitarea tacâmurilor de argint. După instrucţiunile date de judecător, medicamentele au fost puse toate în acea cutie, pe care apoi au încuiat-o. Apoi, tot după instrucţiunile judecătorului, cutia a fost pusă în dulapul de bucătărie, pe care, de asemenea, l-au încuiat. Judecătorul îi dădu apoi lui Lombard cheia de la cutiuţă şi lui Blore pe cea de la dulap.

— Dumneavoastră sunteţi singurii cu un fizic mai puternic, le zise. Ar fi destul de greu pentru oricare dintre dumneavoastră să încerce să ia cheia de la celălalt. Iar ca să spargeţi dulapul sau cutia, va trebui să faceţi zgomot, ceea

ce ar atrage inevitabil atenția cuiva, care va veni să vadă ce se petrece.

După o pauză adăugă:

— Mai avem totuşi o problemă destul de gravă de soluționat. Ce s-a întâmplat cu pistolul domnului Lombard?

— După mine, primul care ar trebui să ştie asta este posesorul lui de drept, zise Blore.

Nările lui Philip Lombard se umflară de furie, de parcă scotea fum pe nas.

— Cretinule! Cap de porc ce eşti! Ți-am zis că mi-a fost furat, zise el violent.

— Când l-ați văzut ultima dată?, întrebă judecătorul.

— Azi-noapte. Când am mers la culcare era în sertar – era pregătit pentru orice eventualitate.

Judecătorul dădu din cap, în semn că înțelesese, apoi zise:

— Trebuie să fi fost sustras în dimineața aceasta, când s-a creat toată agitația cu căutarea lui Rogers sau după ce i-am descoperit cadavrul.

— Presupun că nu poate fi ascuns decât pe undeva prin casă. Trebuie să-l căutăm, propuse Vera.

Domnul Justice Wargrave se bătu uşor peste bărbie cu degetul, apoi zise:

— Mă îndoiesc că vom găsi ceva, dacă ne apucăm de scotocit. Criminalul a avut destul timp să găsească o ascunzătoare foarte bună. Nu prea cred că vom găsi pistolul aşa de repede.

— Nu ştiu unde este pistolul, zise Blore cu entuziasm, dar pun pariu că ştiu unde este seringa aceea hipodermică. Veniți cu mine!

Deschise uşa de la intrare şi o luă pe după casă. Găsi seringa la o distanță mică față de fereastra sufrageriei. Alături de ea erau cioburile unuia dintre bibelourile de porțelan – cel de-al cincilea negru spart.

— Acesta este singurul loc în care ar fi putut fi, zise Blore cu vocea plină de satisfacție. După ce a ucis-o, a deschis fereastra, a aruncat seringa pe geam, apoi a luat de pe masă o statuetă de porțelan şi a azvârlit-o, de asemenea, pe geam.

Pe seringă nu erau amprente. Fusese ştearsă cu grijă.

Cu glas hotărât, Vera zise:

— Să căutăm pistolul!

— Neapărat, încuviinţă judecătorul. Dar haideţi să ne asigurăm că rămânem împreună cât căutăm! Vă rog să reţineţi: dacă ne despărţim, criminalul obţine şansa de a acţiona din nou.

Scotociră peste tot, din pod, până în pivniţă, dar nu găsiră absolut nimic. Pistolul nu era de găsit.

Capitolul 12

Unul dintre noi... Unul dintre noi... Unul dintre noi... Trei cuvinte repetate la nesfârşit răsunau persistent în mintea lor, oră după oră.

Cinci oameni... cinci oameni speriaţi. Cinci oameni care se uitau unii la alţii şi care cu greu se mai osteneau să-şi ascundă tensiunea.

Acum nu mai era decât un pic de prefăcătorie – nu mai exista nici acea conversaţie politicoasă, de formă. Erau cinci duşmani pe care nu îi lega, unii de alţii, decât instinctul de conservare. Şi, dintr-odată, toţi arătau din ce în ce mai puţin a fiinţe umane. Se transformau în bestii. Întocmai ca o ţestoasă bătrână şi precaută, domnul Wargrave stătea nemişcat, cu trupul ghemuit şi ochii plini de un viu interes şi foarte atenţi la ce se petrece în jur.

Fostul inspector Blore părea mai necioplit şi mai neîndemânatic decât era, de fapt. Păşea întocmai ca un animal care tropăie greoi. Avea ochii injectaţi. Înfăţişarea lui era o combinaţie ciudată de ferocitate şi prostie. Parcă ar fi fost o fiară încolţită, gata să sară asupra urmăritorilor ei.

Simţurile lui Philip Lombard păreau cu mult mai ascuţite. Urechile îi reacţionau la cel mai mic zgomot. Păşea mai uşor şi mai energic, iar trupul îi era mai agil şi mai graţios. Şi zâmbea des, dezvelindu-şi dinţii albi şi lungi.

Vera Claythorne era foarte tăcută. În cea mai mare parte a timpului, ea stătea ghemuită pe un scaun. Ochii îi erau aţintiţi

undeva în faţă, privind în gol. Avea o figură răvăşită. Semăna cu o pasăre care s-a izbit cu capul de geam şi a fost apoi ridicată de mâna unui om. Stătea acolo cuibărită, îngrozită, incapabilă să se mişte, sperând să se salveze prin imobilitate.

Armstrong avea nervii întinşi la maximum. Avea tot felul de ticuri, iar mâinile îi tremurau. Aprindea ţigară de la ţigară şi le stingea imediat după ce trăgea câteva fumuri. Inactivitatea forţată la care îi obliga situaţia în care se aflau părea să-l enerveze cel mai mult. Din când în când, exploda într-o şarjă de cuvinte pline de furie:

— Cred... cred că nu ar trebui să stăm aşa, fără să facem nimic! Trebuie să fie ceva ce putem face; sigur putem face ceva! Chiar nu putem face nimic? Dar dacă aprindem un foc?

— Pe vremea asta?, întrebă sec Blore.

Ploua din nou cu găleata. Vântul sufla în rafale neregulate. Răpăitul deprimant al ploii aproape că îi scotea din minţi.

Printr-un acord tacit, adoptaseră un plan de campanie. Stăteau toţi în salon. Numai câte o persoană avea voie să plece din cameră, dacă era nevoie. Ceilalţi aşteptau până se întorcea acela care ieşise.

— Nu e decât o chestiune de timp, zise Lombard. Vremea se va limpezi. Apoi vom putea face ceva... vom semnaliza, vom aprinde un foc... vom construi o plută... vom face ceva.

Cu o cascadă de râs nervos, Armstrong spuse brusc:

— O chestiune de timp? Nu ne permitem acest timp! Vom muri toţi...

Cu vocea lui calmă şi plină de o hotărâre evidentă, domnul Wargrave zise:

— Nu şi dacă suntem vigilenţi. Trebuie să fim foarte atenţi.

Mâncară de prânz aşa cum se obişnuiseră, dar nu mai purtară discuţiile convenţionale de până atunci. Se duseseră toţi cinci în bucătărie. În cămară găsiseră o mare provizie de conserve. Deschiseseră o cutie de limbă şi două de fructe. Mâncaseră stând în jurul mesei din bucătărie. Apoi, rămânând tot împreună, ca o turmă de oi, se întorseseră în salon, unde se aşezaseră pe scaune şi începuseră să se uite unii la alţii.

Gândurile care le măcinau mintea erau acum febrile, anormale, bolnăvicioase...

„Este Armstrong... l-am văzut uitându-se la mine cu coada ochiului chiar atunci... are ochi de nebun... Poate nici nu e doctor... Asta e! Sigur că da! E vreun nebun scăpat din casa vreunui medic şi acum pretinde că el e medic... E adevărat... Să le spun?... Să încep să țip?... Nu, nu merită să-l pun în gardă... Şi pe urmă, poate să se prefacă atât de bine că e un om sănătos... Cât o fi ceasul?... Doar trei şi un sfert? O, Doamne! O să înnebunesc şi eu!... Da, Armstrong este... Acum se uită la mine“.

„Nu mă prind ei pe mine!... Am mai trecut prin situații şi mai grele... Unde naiba o fi pistolul ăla?... Cine l-o fi luat?... Cine l-o avea cu el?... Nu-l are nimeni... ştim asta... Am fost percheziționați toți... Nu poate fi la nimeni... dar cineva ştie unde este...“

„Înnebunesc... Vor înnebuni toți... se tem de moarte... Tuturor ne e frică de moarte... Şi mie mi-e frică de moarte... da, dar asta nu opreşte moartea să mai vină... *Dricul este la uşă, domnule*... Unde am citit asta?... Fata... am să fiu cu ochii pe fată. Da, voi fi cu ochii pe ea.“

„Patru fără douăzeci... abia patru fără douăzeci... poate a stat ceasul... Nu pricep. Nu, nu mai înțeleg nimic... Aşa ceva nu se poate întâmpla... dar se întâmplă... De ce nu ne trezim?... Treziți-vă! A sosit ziua Judecății de Apoi... nu! Asta nu! Dacă aş fi măcar în stare să gândesc!... Capul meu... Se întâmplă ceva cu capul meu. O să explodeze, o să se-mprăştie!... Aşa ceva nu se poate întâmpla... Cât e ceasul? O, Doamne! Nu e decât patru fără un sfert!

„Trebuie să nu-mi pierd capul... NU trebuie să-mi pierd capul... dacă aş putea rămâne cu mintea limpede... Totul este absolut clar... totul a mers ca pe roate. Dar nu trebuie să suspecteze nimeni nimic. Trebuie să prindă momeala! Trebuie! Dar care? Asta este întrebarea: care dintre ei? Cred că... da, mai bine pe el... da, pe el“.

Când ceasul bătu ora cinci, toți săriră în picioare.

— Vrea cineva ceai?, întrebă Vera

După un moment de tăcere, Blore zise:

— Eu parcă aş vrea o ceaşcă.

Vera se ridică:

— Mă duc să fac. Puteți rămâne toți aici.

Judecătorul Wargrave zise gentil:

— Domnişoară scumpă, cred că am prefera să venim toți şi să te supraveghem în timp ce faci ceaiul.

Vera făcu ochii mari, apoi izbucni într-un râs isteric:

— Desigur! Dacă ați prefera!

Cinci oameni merseră în sufragerie. Vera făcu ceaiul împreună cu Blore. Ceilalți trei îşi puseră nişte whisky după ce deschiseră atunci o sticlă şi puseră sifon dintr-o sticlă tot atunci deschisă.

Cu un zâmbet de reptilă, judecătorul murmură:

— Trebuie să fim foarte atenți...

Se întoarseră în salon. Deşi era vară, încăperea era întunecoasă. Lombard vru să aprindă lumina, dar becurile nu se aprinseră. Zise:

— Păi, bineînțeles. Motorul nu a fost pus în funcțiune, pentru că Rogers nu a mai fost, ca să aibă grijă de asta!

După o scurtă ezitare zise:

— Presupun că am putea merge afară să-i dăm drumul.

Judecătorul îi informă:

— Sunt nişte lumânări în cămară. Le-am văzut eu. Mai bine le-am folosi pe alea.

Lombard ieşi. Ceilalți patru rămaseră aşezați, uitându-se unii la alții. Se întoarse cu o cutie de lumânări şi un teanc de farfurii. Aprinseră cinci lumânări.

Era şase fără un sfert.

*

* *

La şase şi douăzeci, Vera simți că nu mai putea suporta să stea acolo. Se va duce sus şi se va spăla pe față şi la tâmple cu apă rece, ca să mai scape de durerea de cap. Se ridică şi se îndreptă spre uşă. Apoi îşi aminti şi se întoarse să ia o lumânare din cutie. O aprinse, lăsă un pic de ceară să picure, după care lipi lumânarea de farfurie. Ieşi apoi din cameră, închizând uşa în urma ei şi lăsându-i pe cei patru bărbați în

salon. Când deschise uşa, se opri brusc şi rămase neclintită. Nările începură să-i tremure.

Marea... Mirosul mării de la Saint Tredennick... Asta era. Nu se putea înşela. Bineînțeles că pe insulă mirosea oricum a mare, dar mirosul ăsta era diferit. Era mirosul pe care îl simțise pe plajă în ziua aceea... fluxul şi stâncile acoperite cu alge care se uscau în soare...

Am voie să înot până la insulă, domnişoară Claythorne? De ce nu pot să înot până la insulă?

Un mucos nesuferit, răsfățat şi plângăcios! Dacă n-ar fi fost el, Hugo ar fi fost bogat... şi ar fi putut să se căsătorească atunci cu fata pe care o iubea.

Hugo...

Sigur, sigur. Hugo era cu ea? Nu, o aştepta în camera ei...

Făcu un pas în față. Flacăra lumânării începu să pâlpâie din cauza curentului. Licări de câteva ori, apoi se stinse...

„NU fi proastă!, se îndemna singură. E în regulă. Toți ceilalți sunt jos, în salon. Toți patru. Nu e nimeni în cameră. N-are cum să fie. Ai vedenii, fetițo...“

Dar mirosul acela... mirosul acela de pe plaja Saint Tredennick... pe ăsta nu şi-l închipuia deloc. Ăsta era foarte real...

Şi era cineva în cameră... Auzise ceva – sigur auzise ceva...

Apoi, cum stătea acolo ascultând, o mână rece şi lipicioasă o atinse pe gât – o mână rece care mirosea a mare...

*

* *

Vera începu să țipe. Țipă şi țipă în mod repetat – erau țipete de groază, urlete disperate şi sălbatice, prin care chema ajutor.

Nu auzi zgomotele de dedesubt, ale unui scaun care fusese răsturnat, ale unei uşi care se deschise şi ale bărbaților care alergau pe scări. Nu conştientiza decât spaima supremă care pusese stăpânire pe ființa ei.

Apoi, revenindu-şi, văzu câteva lumini licărind în uşă... lumânări... Bărbații se grăbiră să intre în cameră.

— Ce dracu'? Ce s-a întâmplat? Dumnezeule mare, ce mai e şi asta?

Femeia tremura îngrozitor, făcu un pas înainte, apoi se prăbuşi pe podea.

Nu era conştientă decât pe jumătate că stătea cineva aplecat deasupra ei, cineva care încerca să-i ridice capul, sprijinindu-i-l de genunchi.

Apoi, auzind brusc o exclamaţie: „O, Doamne! Ia uitaţi-vă la asta!“, îşi reveni în simţiri. Deschise ochii şi îşi ridică imediat capul. Văzu la ce anume se uitau bărbaţii cu lumânările în mâini.

O fâşie mare de alge umede atârna dinspre tavan. Asta o atinsese pe gât în întuneric. Asta crezuse ea că era o mână lipicioasă, o mână de înecat întors din morţi ca să stoarcă viaţa din ea.

Începu să râdă isteric, apoi zise:

— Erau nişte alge – doar nişte alge – de aici venea mirosul...

Apoi leşină din nou; o cuprindeau valuri şi valuri de greaţă. Din nou cineva îi luase capul în mâini şi i-l sprijinise pe genunchi.

Părea că trecuse o eternitate. Îi dădeau să bea ceva, apăsându-i paharul pe buze. Simţi miros de rachiu.

Era pe punctul de a înghiţi băutura cu recunoştinţă, când deodată, parcă îi sună în minte un clopoţel de avertizare. Se ridică împingând paharul de la gură. Întrebă aspru:

— De unde l-aţi adus?

Blore se uită la ea un minut înainte de a răspunde, apoi rosti:

— L-am luat de jos.

— Nu beau!, strigă Vera.

După o clipă de tăcere, Lombard izbucni în râs.

— Bravo, Vera! Încă nu ţi-ai pierdut cumpătul, deşi ai tras o sperietură soră cu moartea. O să mă duc să aduc o sticlă neîncepută.

Ieşi imediat din cameră.

Vera spuse cu nesiguranţă în glas:

— E-n regulă. O să beau puţină apă.

Armstrong o susţinu, în timp ce încerca să se ridice în picioare. Merse la chiuvetă, clătinându-se şi ţinându-se de el.

Deschise robinetul şi lăsă apa rece să curgă, după care umplu paharul. Blore îi zise puțin indignat:

— Rachiul chiar nu avea nimic.

— De unde ştiți?, întrebă Armstrong.

— N-am pus nimic în el, zise Blore mânios. Probabil asta insinuați.

— Nu spun că ați pus ceva în rachiu, zise Armstrong. Ați fi putut-o face dumneavoastră sau altcineva ar fi putut introduce ceva în sticlă, special pentru acest incident.

Lombard reveni în cameră rapid.

Adusese o sticlă nouă de rachiu şi un tirbuşon.

Îi băgă Verei sticla sigilată sub nas.

— Uite, fetițo! Nu e nicio escrocherie. Înlătură folia de staniol de pe dop, apoi îl scoase. Noroc că este destul alcool în casă! Un gest de apreciat al domnului U.N. Owen.

Vera începu să dârdâie din toate mădularele.

Armstrong ținu paharul, iar Philip începu să toarne, zicând:

— Ar fi bine să bei asta, domnişoară Claythorne. Ai avut un şoc foarte neplăcut.

Vera înghiți un pic de alcool. Îşi recăpătă culoarea din obraji.

Philip Lombard zise râzând:

— Ei bine, iată o crimă care nu a mers conform planului!

Aproape şoptind, Vera replică:

— Credeți? Ăsta credeți că a fost planul?

Lombard încuviință printr-un gest.

— Se aştepta probabil să mori de spaimă! Sunt oameni care n-ar fi rezistat, nu-i aşa, domnule docotor?

Armstrong nu dădu un răspuns cert. Spuse cu îndoială:

— Hmmm... Îmi este imposibil să mă pronunț. Cu o persoană tânără, care nu are probleme cu inima, este destul de puțin probabil să se întâmple asta. Pe de altă parte însă...

Luă paharul de rachiu adus de Blore. Băgă un deget la fundul lui, apoi puse pe limbă. Expresia feței îi rămase neschimbată. Zise din nou cu prudență:

— Hmmm!... Are gust normal.

Blore făcu un pas în față zicând:

— Dacă veți spune că am vreun amestec în toată povestea asta, vă iau jugulara.

Vera, pe care rachiul o ajutase să-şi revină, divagă de la subiect, întrebând:

— Dar domnul judecător unde este?

Cei trei bărbați se uitară unii la alții.

— Curios! Am avut impresia că a urcat cu noi.

— Aşa am crezut şi eu, zise Blore. Dumneavoastră, domnule doctor, nu vă amintiți? Ați urcat în spatele meu.

— Am crezut că urcă după mine, zise Armstrong. Sigur că el urcă mai greu decât noi, că doar e mai în vârstă.

Se uitară din nou unii la alții.

— E al dracului de ciudat, zise Lombard

— Trebuie să-l căutăm, strigă Lombard.

Porni spre uşă. Ceilalți îl urmară. Vera venea ultima.

În timp ce coborau treptele, Armstrong le zise, uitându-se peste umăr:

— E posibil să fi rămas în sufragerie.

Traversară holul. Armstrong țipă destul de tare:

— Domnule Wargrave, domnule Wargrave, unde sunteți?

Nu răspunse nimeni. O linişte mormântală stăpânea casa. Nu se auzea decât răpăitul ploii.

Apoi, la intrarea în sufragerie, Armstrong înțepeni. Ceilalți se îngrămădiră în spatele lui şi se uitară peste umărul lui.

Se auzi un strigăt.

Domnul Wargrave stătea în scaunul cu spătar înalt, din fundul camerei. Două lumânări ardeau de-o parte şi de alta. Dar ceea ce era şocant pentru privitori, şi îi făcu să tresară, era toga roşie în care era înfăşurat şi peruca de judecător de pe cap...

Doctorul Armstrong le făcu semn celorlalți să stea pe loc. El se apropie de figura aceea tăcută, cu ochii holbați, mergând clătinat ca un om beat. Se aplecă puțin, privindu-i fața liniştită. Apoi, printr-o mişcare rapidă, îi trase peruca. Aceasta căzu pe podea, scoțând la iveală fruntea înaltă şi chelia, în mijlocul căreia era o pată din care se scursese ceva...

Doctorul Armstrong ridică mâna moale şi-i căută pulsul. Apoi se întoarse către ceilalți.

Cu o voce lipsită de expresie şi de vlagă şi parcă venită de undeva de departe, doctorul zise:

— A fost împuşcat.

— Doamne, pistolul!, exclamă Blore.

Cu aceeaşi voce lipsită de viaţă, doctorul constată:

— I-a străpuns capul. Instantaneu.

Vera se apleacă să ridice peruca.

— Aici a ajuns ghemul de lână gri al domnişoarei Brent.

— Şi draperia roşie din baie, zise Blore.

Vera şopti:

— Deci pentru asta i-au trebuit.

Deodată, Philip Lombard hohoti într-un râs sinistru şi începu să recite:

Cinci negri mititei îndrăgeau legea, nu teatrul.
Unul s-a făcut jurist şi-au rămas doar patru.

— Acesta este sfârşitul sângerosului judecător Wargrave. De-acum înainte nu o să mai pronunţe sentinţe! N-o să-şi mai pună tichia neagră! Nu va mai face un rezumat al audierilor şi nu va mai trimite la moarte oameni nevinovaţi. Edward Seton s-ar bucura, dacă ar fi de faţă. Doamne, cum s-ar mai bucura!

Izbucnirea lui îi făcu pe ceilalţi să tresară.

— Doar în dimineaţa asta ziceaţi că el este criminalul, strigă Vera.

Lombard îşi schimbă expresia feţei, adoptând un aer grav:

— Ştiu că am zis... Ei, bine, m-am înşelat. Iată încă unul dintre noi care s-a dovedit a fi nevinovat, când este prea târziu.

Capitolul 13

Îl duseră pe domnul Wargrave sus în camera lui şi îl lăsară întins pe pat. Apoi se întoarseră din nou la parter, unde stăteau în hol, uitându-se unii la alţii. Blore întrebă rostind greoi:

— Şi acum ce facem?

— Mâncăm ceva, zise Lombard energic. Trebuie să mâncăm, ştiţi...

Merseră din nou toţi în bucătărie. Deschiseră iarăşi o conservă de limbă. Mâncară ca nişte roboţi, aproape fără să simtă gustul.

— Niciodată n-am să mai mănânc limbă, zise Vera.

Terminară de mâncat. Se aşezară în jurul mesei din bucătărie, uitându-se unii la alţii.

— Am mai rămas doar patru, zise Blore. Care-o fi următorul?

Armstrong făcu ochii mari, apoi zise aproape mecanic:

— Trebuie să fim foarte atenţi, şi se opri brusc.

Blore îl aprobă dând din cap.

— Tot aşa a zis şi el... şi acum e mort!

Armstrong spuse:

— Mă întreb cum s-a întâmplat.

— O înscenare al dracului de inspirată, zise Lombard înjurând. Chestia aia a fost pusă în camera domnişoarei Claythorne şi a funcţionat exact aşa cum fusese plănuit să funcţioneze.

Toată lumea a dat buzna sus, crezând că o omoară cineva pe domnişoara Claythorne. Şi aşa, în învălmăşeala creată, cineva l-a prins pe bătrân cu garda jos.

— De ce nu a auzit nimeni împuşcătura, întrebă Blore.

Lombard îl privi cu reproş:

— Domnişoara Claythorne ţipa, vântul urla, noi alergam de colo până colo strigând. Nu, nu putea fi auzit. Dar trucul ăsta nu va mai ţine, zise după un moment de tăcere. Va trebui să încerce altceva data viitoare.

— Probabil că asta va şi face, răspunse Blore.

Avea ceva neplăcut în voce. Cei doi bărbaţi se priviră unul pe altul.

— Suntem patru în acest moment şi nu ştim care e... zise Armstrong.

— Eu ştiu... răspunse Blore.

— Eu nu am nici cea mai mică îndoială, zise şi Vera.

— Presupun că şi eu ştiu cu adevărat, zise Armstrong încet.

— Cred că tocmai mi-a venit o idee foarte bună, zise Lombard.

Se uitară din nou unii la alţii. Vera se clătina pe picioare.

— Mă simt groaznic de rău. Trebuie să mă duc în pat... Sunt frântă...

— Asta ar trebui să facem şi noi, spuse Lombard. Nu serveşte la nimic faptul că stăm aici şi ne uităm unii la alţii.

— Eu nu am nimic împotrivă, replică Blore.

Doctorul murmură:

— Cred că ăsta este cel mai bun lucru pe care l-am putea face, deşi mă îndoiesc că vreunul dintre noi va putea dormi.

Merseră la uşă.

— Mă întreb unde o fi pistolul ăla acum, mai spuse Blore.

*

*   *

Merseră la etaj. Scena care a urmat părea desprinsă dintr-un spectacol de pantomimă.

Fiecare dintre cei patru stătea cu mâna pe clanţa camerei lui. Apoi, ca la un semnal, fiecare a intrat în odaie şi a tras uşa

după el. Se auzi sunetul zăvorului şi răsucirea cheilor în uşi, apoi scârţâitul mobilei împinse pe podea.

Patru oameni îngroziţi se baricadaseră înăuntru până în dimineaţa următoare.

*

* *

Philip Lombard respiră uşurat, după ce potrivise bine scaunul în uşă sub clanţă.

Merse către măsuţa de toaletă.

Îşi studie curios chipul la lumina lumânării. Îşi spuse încet:

— Da, treaba asta te-a cam dat gata...

Zâmbetul lui ca de lup i se ivi pe chip dintr-odată.

Îşi scoase rapid hainele. Merse la pat, îşi luă ceasul de la mână şi şi-l puse pe noptieră. Apoi trase sertarul.

Rămase încremenit în picioare, cu ochii holbaţi la pistolul din sertar...

*

* *

Vera Claythorne se întinsese pe pat.

Lumânarea mai ardea încă lângă ea.

Nu îndrăznea s-o stingă încă. Se temea de întuneric...

Îşi zise din nou: „Până mâine-dimineaţă eşti în siguranţă. Noaptea trecută nu s-a întâmplat nimic. Nu o să se întâmple nimic nici în noaptea asta. Nu se poate întâmpla nimic. Eşti încuiată pe dinăuntru. Nu se poate apropia nimeni de tine...“

Apoi se gândi brusc:

„Sigur că da! Aş putea să stau aici. Să stau închisă aici. Mâncarea nu contează deloc acum! Aş putea sta aici, în siguranţă, până când vin ajutoare. Chiar dacă va mai trece o zi până atunci... sau poate două...“

Să stea acolo. Da! Dar putea oare să stea acolo? Oră după oră, fără să schimbe o vorbă cu cineva, fără să aibă ceva de făcut... doar să stea şi să se gândească...

Va începe să se gândească din nou la Cornwall... la Hugo... la ce-i spusese lui Cyril.

Un copil nesuferit, plângăcios şi răsfăţat, care o tot cicălea...

Domnişoară Claythorne, de ce nu pot să înot până la stâncă? Pot. Ştiu că pot.

Oare ea fusese aceea care-i răspunsese?

„Sigur că poţi, Cyril. Serios. Ştiu asta."

„Atunci pot să mă duc, domnişoară Claythorne?"

„Ştii, Cyril, mama ta este foarte agitată din cauza ta. Uite cum facem! Mâine te las să înoţi până la stâncă. Eu o voi ţine de vorbă pe mama ta pe plajă şi îi voi distrage atenţia de la tine. Iar când ea te va căuta, tu vei fi deja pe stâncă, de unde îi vei face cu mâna! Va fi o surpriză pentru ea!"

„Ah, super! Domnişoară Claythorne! Asta o să fie chiar o poznă!"

Acum o spusese. Mâine! Hugo urma să plece la Newquay. Când avea să se întoarcă, totul va fi sfârşit.

Da, dar presupunând că nu va fi aşa? Dacă ceva avea să meargă prost? Dacă Cyril avea să fie salvat la timp? Dacă ar spune: „Domnişoara Claythorne a zis că am voie."

Ei, în cazul ăsta ce faci? În viaţă trebuie să rişti! Dacă avea să se întâmple aşa ceva, avea să spună cu neruşinare: „Cyril, cum poţi spune asemenea minciuni îngrozitoare? N-am spus în viaţa mea aşa ceva."

O vor crede pe ea, bineînţeles. Cyril avea obiceiul să scornească tot felul de poveşti. Era un copil în care nu puteai avea încredere. Cyril ar şti... bineînţeles. Dar asta nu conta! Şi pe urmă, nimic nu va merge rău! Se va preface că înoată după el. Dar va ajunge prea târziu... Nimeni nu va bănui nimic...

Hugo bănuise oare ceva? De-aia se uitase la ea aşa de ciudat şi distant? Oare Hugo îşi dăduse seama?

Oare acesta a fost motivul pentru care a plecat val-vârtej, imediat după anchetă?

Nu-i trimisese niciun răspuns la scrisoarea pe care i-o expediase..

Hugo...

Vera se răsuci în pat neliniştită. Nu, nu! Nu trebuia să se mai gândească la Hugo. O durea prea tare! Se terminase totul. Se terminase şi cu asta basta. Trebuia să uite tot...

De ce în seara asta simţise că Hugo era cu ea în cameră? Se holbă la tavan, apoi la cârligul care atârna în mijlocul camerei.

Nu observase cârligul ăla până atunci.

Algele fuseseră atârnate de el...

O trecură fiori când îşi aminti de atingerea aceea rece şi lipicioasă de pe gât...

Nu-i plăcea cârligul acela din tavan. Îţi lua ochii, te fascina... un cârlig mare... negru...

*

* *

Fostul inspector Blore stătea pe marginea patului.

Ochii lui mici, injectaţi şi cu pleoapele roşii erau singurul lucru vioi de pe faţa aceea ca o masă opacă. Semăna cu un porc mistreţ pregătit de atac.

Nu simţea deloc nevoia să doarmă.

Ameninţarea era din ce în ce mai aproape de el acum... Se duseseră şase!

În ciuda perspicacităţii lui, în ciuda precauţiei şi a isteţimii lui, bătrânul judecător se dusese după ceilalţi.

Blore izbucni cu un fel de satisfacţie sălbatică. „Ce zisese bătrânul? *Trebuie să fim vigilenţi...*“

Bătrân ipocrit şi îngâmfat! Cum stătea el în banca lui la tribunal, simţindu-se un Dumnezeu Atotputernic! Şi-a primit pedeapsa... Nu trebuia să mai fie vigilent.

Iar acum rămăseseră patru: fata, Lombard, Armstrong şi el.

Foarte curând se va mai duce unul dintre ei... Dar acela nu va fi William Henry Blore. Va avea el grijă de asta.

(Dar pistolul... Cum rămâne cu pistolul? Acesta era factorul perturbant: pistolul!)

Blore stătea pe pat, cu fruntea încruntată, cu ochii lui mici încreţiţi şi închişi pe jumătate, şi se gândea la pistol...

În liniştea nopţii auzi ceasul de jos bătând ora exactă.

Era miezul nopții.

Se simțea un pic mai relaxat acum; mersese până într-acolo, încât decisese chiar să se întindă pe pat. Dar nu se dezbrăcase.

Stătea lungit pe pat şi se gândea. Reconstitui toată povestea, pornind de la primul moment; o luă metodic, minuțios, cum făcea pe vremea când era ofițer de poliție. Până la urmă, cea care avea câştig de cauză era conştiinciozitatea.

Lumânarea aproape că se terminase. Vrând să vadă dacă avea la îndemână un chibrit, o stinse.

Destul de ciudat... întunericul îl neliniştea acum. Parcă spaime de mii de ani se treziseră şi luptau pentru supremație în mintea lui. Fel de fel de fețe pluteau prin aer – fața judecătorului încoronată în bătaie de joc cu lână gri; fața împietrită a doamnei Rogers; fața vânătă şi strâmbă a lui Anthony Marston.

Încă o față, palidă, cu ochelari şi cu o mustăcioară de culoarea paiului copt... O față pe care o mai văzuse cândva, undeva – dar când anume? Nu pe insulă! Nu, cu mult timp în urmă.

Era ciudat că nu putea să o asocieze cu niciun nume. O față fără expresie; individul era un pic cam prostănac!

Sigur!

Îi veni în minte aproape şocându-l.

Landor!

Era foarte ciudat faptul că uitase complet cum arată Landor. Chiar şi ieri încercase să-şi amintească figura lui şi nu reuşise. Iar acum o vedea foarte clar; îi vedea perfect fiecare trăsătură şi fiecare rid, de parcă l-ar fi întâlnit ieri pentru prima dată...

Landor avusese o soție – o femeie subțirică şi măruntă, cu figura permanent preocupată de ceva. Avuseseră şi un copil împreună, o fetiță de vreo paisprezece ani. Pentru prima dată se întreba ce-o mai fi cu ele acum.

(Pistolul. Ce se întâmplase cu pistolul? Asta era mult mai important...)

Cu cât se gândea mai mult la asta, cu atât era mai încurcat. Nu pricepea deloc povestea asta cu pistolul...

Cineva din casă luase pistolul...

De la parter se auzi din nou ceasul, bătând ora unu.

Gândurile lui Blore fură întrerupte brusc. Se ridică în capul oaselor, cu o agitaţie bruscă. Auzise un zgomot – un zgomot foarte fin – undeva în faţa dormitorului său.

Cineva se mişca prin casă în întuneric.

Pe frunte i se iviră picături de transpiraţie. Cine mergea tiptil pe coridor, păşind uşor, aproape pe nesimţite? Cineva care nu avea intenţii bune. Putea să parieze că aşa era.

Fără niciun pic de zgomot, în ciuda staturii lui masive, se dădu jos din pat şi din două mişcări fu lângă uşă, ascultând.

Dar zgomotul nu se repetă. Şi totuşi, Blore era convins că nu i se păruse. Auzise nişte paşi, chiar în faţa uşii lui. Simţise că i se zbârleşte părul. I se făcuse din nou frică...

Cineva se furişa uşor prin noapte.

Ascultă din nou, dar zgomotul nu se mai auzi.

Acum fu învăluit de o nouă tentaţie. Îşi dorea cu disperare să iasă din cameră şi să cerceteze. Măcar dacă ar fi putut să vadă cine se strecura prin întuneric! Dar ar fi fost un gest prostesc să deschidă uşa. Era foarte posibil ca acela să aştepte exact un asemenea lucru. Poate că intenţionat se mişcase pe lângă uşa lui, ca să fie el cel care îl aude, ştiind că ar ieşi să vadă ce se întâmplă.

Blore rămase pe loc ascultând. Acum i se părea că aude zgomote peste tot: scârţâituri, pocnituri, foşnete, şuşoteli misterioase – dar creierul lui realist şi încăpăţânat ştia că toate acestea nu erau decât rodul imaginaţiei lui înfierbântate.

Apoi, deodată, auzi un zgomot care nu mai era parte din imaginaţia lui. Paşi foarte uşori, foarte prudenţi, dar care puteau fi auziţi perfect mai ales de un om ca Blore, care asculta cu toată atenţia ce se petrecea afară.

Nişte paşi veniră uşor de-a lungul coridorului (atât camera lui Lombard, cât şi cea a lui Armstrong erau mai departe de scări decât camera lui), apoi trecură pe lângă uşa lui fără ezitare.

Şi, pe când se auzeau în dreptul uşii lui, Blore se hotărî.

Vroia să ştie cine e! Paşii trecură pe lângă uşa lui spre scară. Unde se ducea omul?

Când Blore acţiona, acţiona rapid, ceea ce era surprinzător la un om ca el, cu o înfăţişare masivă şi greoaie. Se duse spre pat în vârful picioarelor, băgă o cutie de chibrituri în buzunar,

scoase priza de la lampa de pe noptieră şi răsuci sârma în jurul ei. Lampa era din crom şi avea un suport greu de ebonit. Putea fi o armă de nădejde.

Se apropie din nou de uşă, trase scaunul de sub clanţă şi, cu multă băgare de seamă, trase zăvorul. Ieşi pe coridor. Jos, în hol, se auzi un zgomot slab. Blore alergă tiptil în ciorapi, până la capătul scării.

În acel moment înţelese de ce auzise zgomotele atât de clar. Vântul se oprise, iar cerul se mai înseninase. O rază firavă de lună pătrunsese prin fereastra de la parter şi lumina holul.

Blore zări o siluetă care tocmai ieşise pe uşa din faţă.

Se opri chiar când era gata să coboare după cel pe care-l zărise.

Era cât pe ce să se facă de râs din nou! Asta era o capcană, probabil, prin care criminalul îl ademenea să iasă din casă!

Dar ceea ce nu înţelesese celălalt era că făcuse o greşeală când se predase în mâinile lui Blore.

Căci, din cele trei camere ocupate pe palierul de sus, una trebuia să fie goală în acest moment. Tot ce trebuia să facă, era să afle care dintre ele era cea goală!

Blore se întoarse rapid pe coridor.

Mai întâi se opri în faţa uşii doctorului Armstrong şi bătu uşor. Nu răspunse nimeni.

Aşteptă un minut şi merse şi la camera lui Philip Lombard. Aici primi răspuns imediat:

— Cine-i acolo?

— Sunt eu, Blore! Cred că Armstrong nu este în camera lui. Stai puţin.

Se duse la uşa din capătul coridorului. Bătu din nou.

— Domnişoară Claythorne! Domnişoară Claythorne!

Vocea speriată a Verei se auzi dinăuntru:

— Cine e? Ce s-a întâmplat?

— E-n regulă, domnişoară Claythorne. Aşteptaţi un pic! Mă întorc imediat.

Se duse grăbit la uşa lui Lombard. Acesta tocmai deschidea uşa. Lombard stătea în prag. Îşi trăsese pantalonii peste pijama. Ţinea mâna dreapta peste buzunarul bluzei de la pijama. Cu glas dur întrebă:

— Ce dracu' mai înseamnă şi asta?

Blore îi explică repede. Privirea lui Lombard se aprinse.

— Armstrong, deci? Aşadar el este porumbelul!

Se duse la uşa lui Armstrong, zicând:

— Nu te supăra Blore, dar nu pot să iau nimic pe încredere.

Începu să bată tare în uşă:

— Armstrong! Armstrong!

Niciun răspuns.

Lombard se lăsă în genunchi şi se uită prin gaura cheii. Băgă uşor degetul în încuietoare, apoi zise:

— Cheia nu este în ială, pe dinăuntru.

— Înseamnă că a încuiat pe dinafară şi a luat cheia cu el.

Philip îl aprobă cu o mişcare a capului.

— O precauție cât se poate de firească! Îl prindem, Blore... De data asta o să-l prindem! O clipă!

Alergă spre camera Verei.

— Vera!

— Da!

— Mergem după Armstrong. A ieşit din cameră. Nu deschide uşa indiferent ce s-ar întâmpla. Ai înțeles?

— Da, am înțeles.

— Dacă vine Armstrong şi zice că eu am fost omorât, sau că Blore a fost omorât nu îl lua în seamă! Ai înțeles? Nu deschizi uşa decât dacă ne auzi pe mine sau pe Blore.

— Da, nu sunt idioată, răspunse Vera.

— Perfect, replică Lombard.

Îl însoți pe Blore, zicând:

— Şi acum, după el! Începe vânătoarea!

— Ar fi bine să fim prudenți, zise Blore. Are pistol la el, să nu uiți asta!

Coborând treptele cu viteză, Philip Lombard chicoti, apoi îi zise:

— Ei, aici te înşeli! Deschise uşa de la intrare cu o remarcă: A tras zăvorul ca să poată intra uşor înapoi. Apoi continuă: pistolul e la mine. Îl scoase puțin din buzunarul bluzei de pijama, în timp ce vorbea. L-am găsit la locul lui în sertar, în seara asta.

Blore rămase încremenit în prag. Se schimbă la față. Philip Lombard observă şi zise nerăbdător:

— Nu fi tâmpit, Blore! Nu te împuşc. Du-te înapoi în cameră şi încuie-te pe dinăuntru dacă vrei. Eu mă duc după Armstrong!

Plecă în lumina lunii. După un moment de ezitare, Blore o luă după el. Îşi zise: „Probabil că o caut cu lumânarea, dar până la urmă..."

Până la urmă, nu era prima dată când avea de-a face cu criminali înarmaţi cu un pistol. Indiferent ce defecte avea Blore, nu i se putea reproşa lipsa de curaj. Dacă-i arătai pericolul, devenea şi mai curajos. Nu se temea de primejdie atunci când ştia despre ce este vorba, dar un pericol necunoscut îi speria, la fel şi forţele supranaturale.

*

* *

Lăsată singură să aştepte rezultatul, Vera se îmbrăcă.

Se uită de câteva ori înspre uşă. Era solidă şi rezistentă. O încuiase, o zăvorâse, iar sub clanţă fixase un scaun din lemn de stejar.

Nu putea fi deschisă cu forţa. În mod cert nu de către doctorul Armstrong. Nu era un om puternic din punct de vedere fizic.

Dacă ar fi în locul lui Armstrong şi ar dori să ucidă, ar încerca să fie vicleană, nu ar apela la forţa fizică.

Se amuză singură gândindu-se la ce mijloace ar putea încerca doctorul să folosească.

Aşa cum sugerase Philip, ar putea încerca să o anunţe că unul dintre cei doi bărbaţi a murit. Sau ar putea pretinde că este grav rănit şi s-ar putea târî pe burtă până la uşa ei, gemând ca de durere.

Mai erau şi alte posibilităţi. Ar putea-o minţi că a luat foc casa. Ba mai rău! Ar putea da foc casei... Da, şi asta era o posibilitate! Să-i atragă pe ceilalţi doi bărbaţi afară din casă şi pe urmă, turnând gaz pe podea, să dea foc la casă. Iar ea, ca o idioată, să rămână baricadată în cameră până va fi prea târziu. Merse la fereastră. Nu era deloc rău ce vedea afară. La nevoie, ar putea sări de acolo. Ar însemna să facă o săritură zdravănă, dar jos era un strat de flori şi pământ moale.

Se aşeză pe pat, luându-şi jurnalul, şi începu să scrie liniştit şi cursiv.

Trebuia să facă ceva ca să treacă timpul.

Deodată deveni foarte atentă. Auzise un zgomot. Era, din câte îşi putea da seama, sunetul unui geam spart. Şi venea de undeva, de jos. Ascultă tensionată, dar sunetul nu se repetă. Auzi sau i se păru că aude paşi uşori pe scări, scârţâitul treptelor, un foşnet de haine, dar nu era nimic clar. Ca şi Blore mai devreme, crezu că totul este rodul imaginaţiei ei.

Dar imediat auzi un sunet foarte uşor de recunoscut. Oameni care umblau pe la parter şi murmur de voci. Auzi apoi paşii hotărâţi ai cuiva care urca treptele, uşi care se deschideau şi se închideau, picioare care urcau în podul de deasupra ei. De aici se auzi şi mai mult zgomot.

În cele din urmă, paşii se auziră pe culoar. Apoi, Lombard strigă:

— Vera, eşti bine?

— Da, dar ce s-a întâmplat?

— Ne deschizi să intrăm?

Vera merse la uşă. Dădu scaunul la o parte şi descuie uşa, trăgând şi zăvorul. Deschise uşa. Cei doi bărbaţi suflau greu. Aveau pantofii şi pantalonii uzi. Îi întrebă din nou:

— Ce s-a întâmplat?

— A dispărut Armstrong, îi răspunse Lombard.

*

*   *

— Poftim?!, strigă Vera.

— A dispărut. S-a evaporat pur şi simplu de pe insulă.

— Evaporat! Ăsta e cuvântul, îl susţinu Blore. Ca într-o scamatorie nenorocită.

— E o tâmpenie, zise Vera cu nelinişte. Trebuie să fie ascuns pe undeva.

— Nu, nu e, îi replică Blore. Îţi spun că nu are unde să se ascundă pe insula asta. Este netedă ca-n palmă. Plus că afară e lumină de la lună. Se vede ca ziua. Nu e de găsit pe nicăieri.

— S-a întors în casă, zise Vera.

— Ne-am gândit şi la asta, zise Blore. Am căutat în toată casa. Probabil că ne-ai auzit. Nu este aici, îți spun. A dispărut, s-a evaporat...

— Eu nu cred una ca asta, insistă Vera.

— Dar e adevărat, draga mea, îi răspunse Lombard, care făcu o pauză, apoi adăugă: Mai e ceva. A fost spart geamul uşii de la sufragerie, iar pe măsuță nu mai sunt decât trei negri de porțelan.

Capitolul 14

Trei oameni îşi luau micul dejun în bucătărie. Afară soarele strălucea cu putere. Era o zi minunată. Furtuna era acum o amintire îndepărtată.

Schimbarea vremii produsese şi o modificare în starea de spirit a prizonierilor de pe Insula Negrilor.

Se simţeau ca nişte oameni proaspăt treziţi dintr-un coşmar. Pericolul plana în continuare asupra lor, dar era un pericol pe timp de zi. Atmosfera aceea de spaimă paralizantă care îi învăluise cu o zi înainte ca o pătură, în timp ce vântul vâjâia înfiorător, dispăruse cu totul.

— Vom încerca să semnalizăm cu un heliograf azi – ne vom urca pe porţiunea cea mai înaltă a insulei şi vom folosi o oglindă. Sper că vreun flăcău isteţ care cutreieră zona asta va recunoaşte semnalul de S.O.S. când îl va vedea. Pe seară putem încerca să aprindem şi un foc, deşi nu prea sunt lemne. Plus că ar putea crede că e un foc de tabără cu cântece, dans şi voie bună în jurul lui.

— Cu siguranţă, ştie cineva alfabetul Morse, zise Vera. Şi atunci vor veni să ne ia înainte de lăsarea serii.

— Vremea s-a îmbunătăţit, dar marea încă nu s-a calmat, spuse Lombard. Valurile sunt încă foarte mari. Până mâine-dimineaţă nu vor putea veni cu barca până la insulă.

— Încă o noapte în locul ăsta!, oftă Vera.

Lombard dădu din umeri.

— Poate reuşim să trecem şi de asta! Douăzeci şi patru de ore nu mai înseamnă mare lucru. Dacă rezistăm atât, totul va fi în regulă după aceea.

Blore îşi drese glasul, zicând:

— Mai bine am încerca să ne dăm seama ce s-a întâmplat cu Armstrong.

— Nu avem decât o singură dovadă, zise Lombard. Pe măsuță au mai rămas doar trei negri de porțelan. Asta ar putea însemna că Armstrong şi-a găsit liniştea.

— Păi şi atunci de ce nu i-ați găsit cadavrul?, întrebă Vera.

— Chiar aşa, o susținu Blore.

— E al dracului de ciudat că nu am dat de el, spuse Lombard dând din cap gânditor.

— Ar fi putut fi aruncat în mare, zise Blore fără să creadă prea mult în această variantă.

— Şi cine să-l fi aruncat?, întrebă Lombard. Dumneata? Eu? L-ai văzut ieşind pe uşa din față. Ai venit la mine în cameră şi m-ai găsit înăuntru. Am ieşit şi am căutat pe afară împreună. Când dracu' să fi avut eu timp să-l omor şi să-l mai şi car pe undeva pe insulă?

— Nu ştiu, dar un lucru ştiu sigur, spuse Blore.

— Da? Şi care-i ăla?

— Pistolul. Era pistolul dumitale. Acum îl ai la dumneata. Nimic nu demonstrează că nu l-ai avut asupra dumitale în tot acest timp.

— Blore, revino-ți! Am fost cu toții percheziționați.

— Da, dar ai fi putut să-l ascunzi înainte de percheziție. După aceea, l-ai luat pur şi simplu de unde l-ai pus.

— Cap pătrat ce eşti! Îți jur că cineva mi l-a pus la loc în sertar. A fost surpriza vieții mele să-l găsesc acolo!

— Şi vrei ca noi să credem aşa ceva?, întrebă Blore. De ce dracu' l-ar fi pus Armstrong, sau oricine altcineva, înapoi?

Lombard ridică din umeri deznădăjduit.

— N-am nici cea mai mică idee. E o nebunie, pur şi simplu. Este ultimul lucru la care s-ar putea aştepta cineva. Parcă n-are niciun sens.

Blore fu de acord:

— Într-adevăr n-are niciun sens. Ai fi putut inventa o poveste mai bună de atât.

— Dar nu e mai degrabă o dovadă că ceea ce spun este adevărat?

— Eu nu văd aşa lucrurile.

— Cum crezi..., zise Philip.

— Uite care e treaba, domnule Lombard! Dacă eşti un om corect, aşa cum pretinzi...

— Când am pretins eu că sunt un om corect?, murmură Lombard. Nu, pe bune. Eu nu am afirmat aşa ceva niciodată.

Blore continuă cu încăpăţânare:

— Dacă spui adevărul, nu ne rămâne decât un singur lucru de făcut. Câtă vreme dumneata ai arma asupra dumitale, eu şi domnişoara Claythorne suntem la mâna dumitale. Singurul lucru corect care poate fi făcut este să încuiem pistolul alături de celelalte lucruri şi să păstrăm în continuare cele două chei.

Philip Lombard îşi aprinse o ţigară şi, în timp ce o pufăia, zise:

— Nu fi cretin!

— Nu vrei?

— Nu. Pistolul este al meu. Am nevoie de el ca să mă apăr, aşa că îl voi păstra.

— În acest caz, suntem obligaţi să tragem o singură concluzie, zise Blore.

— Că eu sunt U.N. Owen? N-ai decât să crezi ce dracu' vrei. Dar te întreb, dacă e aşa, de ce nu te-am împuşcat azi-noapte? Aş fi putut-o face de cel puţin douăzeci de ori.

Blore dădu din cap, zicând:

— Habar n-am, deşi aşa e cum spui. Probabil că ai avut un motiv.

Vera interveni pentru prima dată în această discuţie:

— Cred că vă purtaţi ca doi idioţi.

— Cum adică?, o întrebă Lombard.

— Aţi uitat de poezioară? Nu vedeţi că ne dă un indiciu?

Începu să recite clar, vrând să atragă atenţia asupra mesajului:

Patru negri mititei s-au dus la mare, prichindeii
Unul s-a-necat din ei şi-au rămas doar trei.

Vera continuă:

— „Unul s-a-necat din ei". Asta este indiciul cel mai bun. Armstrong nu e mort. A luat cu el un negru de porțelan ca să ne facă să credem că e mort. Orice mi-ați spune, eu tot cred că Armstrong este încă pe insulă. Dispariția lui nu este decât o păcăleală.

Lombard se aşeză din nou.

— Ştii că s-ar putea să ai dreptate?

— Da, dar dacă e aşa, unde e acum?, insistă Blore. Am căutat peste tot. Şi afară şi înăuntru.

— Am căutat noi şi pistolul peste tot, zise Vera pe un ton dispreţuitor, şi tot n-am dat de el, nu? Şi undeva trebuie să fi fost, nu?

— E o mică diferență de mărime, draga mea, murmură Lombard, între un bărbat şi un pistol.

— Nu mă interesează! Sunt sigură că am dreptate.

— Dar nu vi se pare că se dă singur de gol?, întrebă Blore. Chestia asta cu înecatul din poezie... ar fi putut s-o spună altfel.

— E nebun, ce nu-nțelegi? E complet nebun. Toată tâmpenia asta cu urmărirea firului din poezioară este o nebunie totală. Deghizarea judecătorului, uciderea lui Rogers pe când tăia lemne, otrăvirea doamnei Rogers, aşa încât să o adoarmă pe veci, punerea albinei la geam, când a ucis-o pe domnişoara Brent! Parcă un copil sadic ar juca un astfel de joc. Face astfel încât totul să se potrivească perfect cu această poezioară!

— Da, ai dreptate, zise Blore. După o pauză de gândire adăugă: cu singura observație că pe insulă nu e nicio grădină zoologică. Va avea puțin de lucru cu asta.

— Nu pricepi? Noi suntem animalele din grădina zoologică... Azi-noapte niciunul dintre noi nu mai era o ființă umană. Noi suntem grădina zoologică.

*

* *

Îşi petrecură dimineața pe stânci, semnalizând pe rând cu o oglindă spre uscat. Nu primiră niciun semn din care să reiasă că cineva i-ar fi văzut. Nimeni nu dăduse vreun

semnal de răspuns. Ziua era frumoasă, dar cu puțină ceață. Jos, marea se agita în valuri uriaşe.

Nu ieşise nicio barcă în larg.

Mai cercetară o dată insula. Nici urmă de doctor.

Din locul în care se aflau, Vera se uită spre casă şi, ținându-şi puțin respirația, spuse:

— Aici, în aer liber, te simți mai sigur. Haideți să nu mai intrăm în casă!

— Nu e o idee rea, zise Lombard. Suntem destul de în siguranță aici. Nimeni nu ne poate atinge, fără să-l vedem înainte de a se apropia.

— Vom sta aici, hotărî Vera.

— Trebuie să petrecem noaptea undeva, zise Blore. Va trebui să intrăm iar în casă.

Vera se cutremură:

— Eu nu mai suport! Nu mai rezist încă o noapte!

— Vei fi în deplină siguranță dacă te încui în camera ta, o încurajă Lombard.

— Poate că da, murmură Vera, apoi îşi întinse mâinile zicând: E atât de plăcut să simți din nou soarele!

„Ce ciudat, gândi... Sunt aproape fericită... Deşi presupun că sunt încă în pericol... Într-un fel, în această clipă, nimic nu mai pare să conteze... Nu în lumina zilei... Mă simt plină de putere, simt că nu pot muri."

Blore se uită la ceasul pe care îl purta la mână.

— E ora două. Ce facem cu prânzul?

— Eu nu mai intru în casă, zise Vera cu încăpățânare. Eu rămân aici, afară.

— Ei, haide, domnişoară Claythorne, trebuie să fii puternică! Ştii doar.

— Numai dacă mai văd o cutie de conservă de limbă, mi se face rău, adăugă ea. Nu vreau mâncare deloc. Când țin regim, oamenii nu mănâncă zile în şir şi nu li se întâmplă nimic.

— Eu am nevoie de mese regulate, zise Blore. Dar dumneata, domnule Lombard?

— Ştii, nu prea mă atrage nici pe mine ideea de conservă de limbă. O să stau aici cu domnişoara Claythorne.

— Bine, dacă aşa vreți. Dar am stabilit că nu ne separăm unii de alții, le mai zise Blore.

— Dumneata eşti cel care vrea să intre-n gura lupului, îi replică Lombard. Dacă doreşti, pot să vin cu dumneata.

— Nu, n-ai să vii! Rămâi aici!, îl refuză Blore.

— Deci încă te temi de mine?, râse Philip. Dar de ce? Aş putea să vă împuşc pe amândoi chiar în clipa asta, dacă aş vrea.

— Da, dar asta n-ar mai fi conform planului. Trebuie să moară unul câte unul şi numai într-un fel anume, observă Blore.

— Ei, dar se pare că ştii totul despre asta, îi răspunse Lombard.

— Sigur că e puţin cam riscant să mă duc singur în casă, schimbă Blore subiectul.

— Şi deci ar fi bine dacă ţi-aş putea împrumuta pistolul, nu?, zise uşor Lombard. Răspunsul este „Nu". Nu ţi-l voi da. Nu e aşa de simplu să mă duci de nas.

Blore dădu din umeri şi începu să urce panta spre casă.

— E ora mesei la grădina zoologică, strigă Lombard în urma lui. Animalele au obiceiuri foarte regulate.

— Nu e riscant ce face?, întrebă neliniştită Vera.

— În sensul în care îţi imaginezi dumneata, nu. Nu cred. Armstrong nu este înarmat, ştii doar. Şi oricum, Blore e de două ori mai mare şi mai puternic decât el. Se poate proteja singur destul de bine. Pe de altă parte, este absolut imposibil ca Armstrong să se afle în casă în acest moment. Sunt sigur că nu e acolo.

— Dar ce altă variantă rămâne?

— Păi... Blore, zise aproape în şoaptă Lombard.

— Oh! Crezi că într-adevăr...?

— Ascultă, fetiţo. Ai auzit povestea lui Blore. Trebuie să recunoşti că, dacă e adevărat, eu nu aş fi putut avea nimic de-a face cu dispariţia doctorului Armstrong. Povestea lui mă absolvă pe mine. Dar nu şi pe el. Nu putem decât să-l credem pe cuvânt că a auzit paşi şi a văzut un om ieşind pe uşa din faţă. Totul poate fi o minciună. Poate a scăpat de Armstrong cu câteva ore înainte de scena aceasta.

— Cum?

Lombard ridică din umeri.

— Asta n-avem cum să ştim. Dar dacă e să mă întrebi pe mine, nu cred că trebuie să ne temem decât de un singur lucru – de Blore! Ce ştim noi despre omul acesta? Mai puţin decât nimic.

Toată povestea asta că a lucrat ca inspector de poliție poate fi o invenție. Poate fi oricine: un milionar nebun, un om de afaceri dus cu capul, un pensionar scăpat de la ospiciu. Un lucru este însă foarte clar. Ar fi putut comite oricare dintre aceste crime.

Vera păli şi, cu vocea sugrumată, zise:

— Şi dacă pune mâna şi pe noi?

Bătându-se cu mâna peste buzunarul cu pistolul, Lombard îi zise aproape şoptit:

— O să fiu mult mai atent decât el. Apoi, privind-o cu ochi curioşi, o întrebă: Ai o mare încredere în mine Vera, aşa e? Eşti sigură că n-am să te împuşc?

— În cineva trebuie să am încredere, răspunse Vera. Pe de altă parte, cred că te înşeli în privința lui Blore. Eu încă îl mai suspectez pe Armstrong.

Se întoarse spre el brusc, întrebând:

— Nu ai tot timpul sentimentul că e cineva prin preajmă? Cineva care ne pândeşte şi aşteaptă?

— Din cauza nervilor, zise Lombard pronunțând rar.

— Deci ai avut şi dumneata aceeaşi senzație, reluă Vera înflăcărată.

Începu să tremure. Deodată veni mai aproape de el:

— Spune-mi... nu crezi că... se întrerupse, apoi continuă: am citit mai demult o poveste despre doi judecători veniți într-un orăşel american, de la Curtea Supremă. Erau reprezentanții dreptății... Dreptatea absolută. Pentru că nu veneau din lumea noastră...

Lombard îşi ridică sprâncenele curios:

— Vizitatori din ceruri? Nu, eu nu cred în supranatural. Iar ceea ce se petrece aici este sută la sută o afacere omenească.

— Uneori nici nu mai sunt atât de sigură că e aşa, zise Vera cu glas scăzut.

Lombard o privi, apoi îi spuse:

— Cred că este conştiința...

După un moment de tăcere o întrebă foarte calm:

— Deci, până la urmă, l-ai înecat pe puştiul ăla?

— Nu, nu l-am înecat! Nu l-am înecat, răspunse cu vehementă Vera. Nu ai niciun drept să spui asta.

El începu să râdă uşor:

— Oh, ba da! Asta ai făcut, fetițo! Nu înțeleg de ce. Nu-mi pot imagina. Era la mijloc un bărbat, probabil. Asta a fost?

Un sentiment brusc de apatie şi o stare de istovire intensă se răspândi în toată ființa Verei. Cu glas scăzut ea spuse:

— Da, era un bărbat la mijloc.

— Mulțumesc. Asta vroiam să ştiu, îi răspunse Lombard încet.

Vera se ridică brusc, țipând:

— Ce-a fost asta? N-a fost cutremur.

— Nu, nu! Ciudat, deşi parcă o bubuitură a zguduit pământul. Şi mi s-a părut că... N-ai auzit un strigăt? Eu am auzit.

Rămaseră uitându-se la casă.

— De-acolo s-a auzit, zise Lombard. Ar fi mai bine să mergem să vedem ce s-a întâmplat.

— Nu, nu! Eu nu merg.

— Treaba ta. Eu mă duc.

— Bine. Vin şi eu cu dumneata, spuse Vera cu disperare în glas.

Urcară panta spre casă. În lumina soarelui, terasa părea liniştită şi lipsită de orice amenințare. Avură un moment de ezitare, apoi, în loc să intre pe uşa principală, o luară, prudent, pe după casă.

Îl găsiră pe Blore. Era prăbuşit pe terasa de piatră ce dădea în partea de est, cu capul strivit de un bloc mare de marmură.

— Al cui e geamul de deasupra?

Cu glasul stins şi vocea tremurândă, Vera spuse:

— Al meu... iar ăsta era ceasul de pe şemineu. Abia acum îmi dau seama... Avea formă de urs...

Zguduită, repetă cu vocea tremurândă:

— Avea formă de urs...

*

* *

Philip o luă de după umeri. Cu voce aspră şi necruțătoare spuse:

— Acum e foarte clar. Armstrong se ascunde pe undeva prin casă. Mă duc să-l prind.

Însă Vera se agăță de el țipând:

— Nu fi prost! Acum e rândul nostru! Noi urmăm. Asta vrea: să-l căutăm! Pe asta mizează!

Philip se opri. Spuse gânditor:

— S-ar putea să ai dreptate...

— Oricum, acum trebuie să admiţi că am avut dreptate!, strigă Vera.

— Da, încuviinţă el. Ai câştigat. Armstrong este! Dar unde naiba s-o fi ascuns? Am căutat cu de-amănuntul prin fiecare colţişor.

— Dacă nu l-ai găsit azi-noapte, nu-l vei mai găsi acum, zise Vera hotărât. Asta e la mintea cocoşului.

— Aşa e, dar..., recunoscu Lombard cu jumătate de gură.

— Trebuie să-şi fi pregătit dinainte un loc secret... normal... asta a făcut. Ştii, cum îşi făceau călugării în vechime chilii săpate în piatră, pe lângă castele.

— Dar ăsta nu e un castel din acela vechi.

— Putea pune pe cineva să-i facă o scunzătoare.

Philip Lombard o contrazise cu o mişcare a capului, apoi spuse:

— Am controlat fiecare colţişor în prima dimineaţă. Pot să jur că nu există niciun loc pe care să nu-l fi văzut.

— Şi totuşi cred că trebuie să fie..., insistă Vera.

— Aş vrea să văd şi eu care ar fi ăla, spuse Lombard.

— Da, ai vrea să vezi! El ştie asta! E acolo înăuntru şi te aşteaptă.

Lombard scoase pe jumătate pistolul, din buzunar:

— Eu am ăsta, ştii?

— Ziceai că Blore e în siguranţă, pentru că era mai mare şi mai puternic decât Armstrong... şi pentru că era şi pus în gardă... Dar nu pari să înţelegi că Armstrong e nebun! Iar un om nebun are toate avantajele de partea lui. Este de două ori mai viclean decât poate fi un om cu mintea întreagă.

Lombard îşi puse pistolul înapoi în buzunar.

— Hai să mergem, atunci!, o îndemnă.

*

* *

Lombard tăcu o vreme, apoi o întrebă:

— Ce vom face la noapte?

Vera nu răspunse nimic.

— Nu te-ai gândit la asta?, continuă el pe un ton acuzator.

— Ce-am putea face?, întrebă ea deznădăjduită. Oh, Doamne! Mi-e aşa de frică!

— E vreme frumoasă, rosti Lombard dus pe gânduri. Se va vedea luna pe cer. Va trebui să găsim un loc... Poate ar trebui să mergem sus, undeva, pe vârful stâncii. Am putea sta acolo să aşteptăm până se face ziuă. Nu trebuie să dormim... Trebuie să stăm de gardă tot timpul. Şi, dacă vine cineva spre noi, îl împuşc.

Tăcu din nou câteva clipe, apoi adăugă:

— Probabil o să-ți fie frig în rochia asta subțire.

Femeia izbucni într-un râs gâjâit:

— Frig? Mi-ar fi mult mai frig dacă aş fi moartă.

— Da, aşa e, aprobă Philip Lombard.

Vera se plimba neliniştită de colo-colo.

— Dacă mai stăm aici, o să înnebunesc, zise. Hai să ne plimbăm un pic!

— Bine, hai!

Păşeau încet, în sus şi-n jos, pe lângă stâncile care dădeau spre mare. Soarele se lăsa uşor spre vest. Lumina era de un auriu plăcut. Îi învăluia într-o strălucire gălbuie.

— Păcat că nu putem face baie..., zise Vera cu un râs nervos, care-i scăpă brusc.

Philip se uită în jos spre mare. Deodată izbucni:

— Ce e aia acolo? Vezi? Acolo lângă stâncă. Nu, un pic mai la dreapta.

— Parcă ar fi hainele cuiva.

— O fi vreunul care face baie?, zise Lombard râzând. Ciudat. Cred că sunt doar alge.

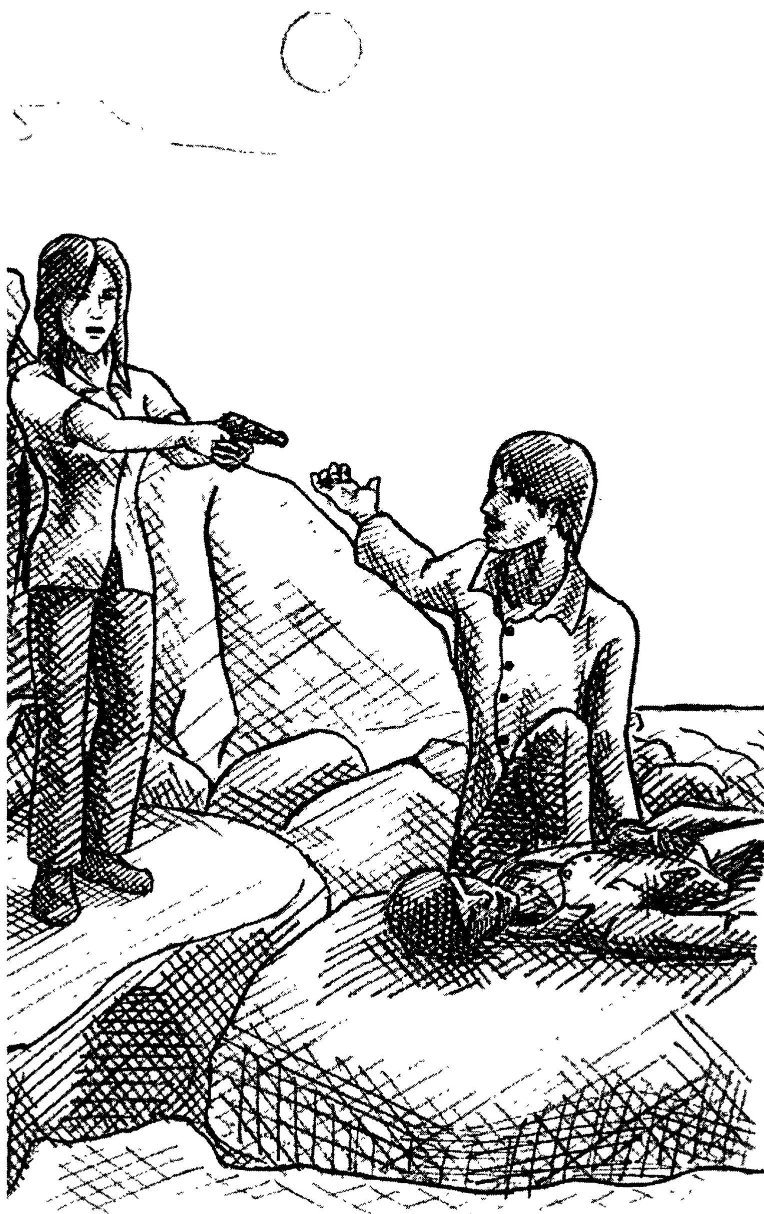
— Hai să mergem să vedem, îl îndemnă Vera.

— Haine sunt, zise Lombard când se mai apropiară. E o legătură. Uite şi o cizmă! Hai să vedem ce sunt alea!

Începură să coboare pe stânci spre mare, când Vera se opri brusc:

— Nu sunt haine! E un om...

Omul era prins între două stânci. Fusese azvârlit acolo un pic mai devreme de valuri.

Lombard şi Vera ajunseră jos, târându-se în patru labe până la apă.

O faţă vânătă – o faţă hidoasă a unui înecat...

Lombard zise:

— Dumnezeule! E Armstrong!

Capitolul 15

Se scurse o eternitate... lumi se roteau şi galopau... Timpul era încremenit... stătea neclintit... trecea prin mii de epoci.

Nu, nu fusese decât un minut sau cam aşa ceva...

Doi oameni stăteau uitându-se la un mort...

Încet, încet, Vera Claythorne şi Philip Lombard îşi ridicară capetele şi se uitară unul în ochii celuilalt...

*

* *

Lombard începu să râdă, apoi vorbi:

— Deci aşa, Vera? Asta era, nu?

— Nu mai e nimeni pe insulă, zise Vera. Nimeni în afară de noi...

Vocea îi era mai mult o şoaptă... nimic mai mult.

— Întocmai, răspunse Lombard. Deci ştim cum stăm, nu?

— Cum a mers chestia aia – trucul cu ursul din marmură albă?

Lombard ridică din umeri.

— Un truc de scamatori, drăguţo... unul foarte bun.

Ochii li se întâlniră din nou. Vera gândi:

„De ce nu m-am uitat cum trebuie la figura lui mai demult? Un lup, asta e! Arată ca un lup... Şi dinţii ăia oribili...“

Lombard deschise din nou gura, iar vocea îi semăna cu un mârâit periculos şi ameninţător.

— Sper că îţi dai seama că acesta este sfârşitul. Am ajuns în faţa adevărului în acest moment. Şi e sfârşitul...

— Înţeleg, rosti liniştită Vera.

Se uită înspre mare. La fel făcuse şi generalul Macarthur cu numai o zi înainte. Sau cu două zile înainte? Şi el zisese la fel: „Acesta este sfârşitul".

O spusese cu resemnare... chiar cu bucurie.

Dar aceste cuvinte pe Vera o revoltau... Numai gândul şi tot o intriga! Nu, nu ar trebui să fie sfârşitul. Se uită din nou la cadavrul de la malul mării.

— Bietul doctor Armstrong, zise.

— Ce e asta?, întrebă Lombard? Milă de femeie...?

— Şi de ce nu? Dumneata nu ai milă deloc?

— Nu am milă pentru dumneata. Să nu te aştepţi la asta!

Vera se uită din nou la cadavru.

— Trebuie să-l mutăm, îi zise. Trebuie să-l ducem sus în casă.

— Ca să fie alături de celelalte victime, presupun. Să fie totul ca la carte. În ce mă priveşte, poate să stea acolo unde e.

— Măcar să-l tragem din mare să nu-l mai bată valurile, insistă Vera.

Lombard începu din nou să râdă şi-i zise:

— Dacă aşa vrei dumneata.

Se aplecă şi trase cadavrul. Vera se aplecă peste el să-l ajute. Traseră amândoi din răsputeri.

Lombard gâfâia:

— Nu e atât de uşor.

În cele din urmă, reuşiră să scoată trupul din apă.

Îndreptându-şi spatele, Lombard o întrebă:

— Eşti mulţumită acum?

— Acum, da!

Tonul ei îl puse în gardă. Se răsuci pe loc. Îşi duse mâna la buzunarul pijamalei, deşi presimţea că-l va găsi gol. Atunci îi zise:

— Deci ăsta era motivul milei dumitale de femeie! Ai vrut să-mi furi pistolul din buzunar.

Ea încuviinţă cu o mişcare a capului.

Ţinea în continuare pistolul în mână, fără nicio ezitare. Acum moartea era foarte aproape de Philip Lombard. Niciodată, de când se ştia, nu fusese mai aproape de moarte ca acum. Cu toate acestea nu era înfrânt încă. Cu glas autoritar zise:

— Dă-mi pistolul!

Vera începu să râdă.

Lombard repetă:

— Hai, dă-mi pistolul!

Mintea lui agilă lucra repede. Cum să procedeze? Ce metodă să aplice? Să-i vorbească? Să o consoleze cu gândul că e în sigranţă, sau să facă o mişcare bruscă, neaşteptată?

Toată viaţa Lombard alesese calea cea mai riscantă. La fel procedă şi acum.

Începu să vorbească uşor, căutând să o convingă:

— Ascultă, fetiţă dragă, ascultă puţin...

Apoi sări! Cu viteza unei pantere sau ca orice altă felină...

Automat, Vera apăsă pe trăgaci.

Trupul lui Lombard se opri suspendat la jumătatea săriturii, apoi se prăbuşi greoi pe pământ.

Vera se apropie de el, ţinând pistolul pregătit în mână.

Dar nu mai era nevoie de nicio precauţie.

Philip Lombard murise – îl împuşcase în inimă.

*
* *

Un sentiment de uşurare puse stăpânire pe Vera – o uşurare enormă, inimaginabilă.

În sfârşit, se sfârşise!

Teama dispăruse, nervii nu îi mai erau încordaţi la maximum...

Era singură pe insulă...

Singură cu nouă cadavre...

Dar ce importanţă avea asta? Ea era vie...

Stătea acolo – extrem de fericită – extrem de liniştită...
Nu mai avea de ce să se teamă...

*

* *

Când în cele din urmă Vera se mişcă, soarele asfinţea. Reacţia şocului parcă o paralizase. Înlăuntrul ei nu mai era loc pentru nimic altceva, decât pentru sentimentul acela covârşitor de siguranţă.

Îşi dădu acum seama că îi e foame şi somn. Dar mai ales somn. Îşi dorea să se arunce în pat şi să doarmă, să doarmă... să doarmă...

Probabil mâine vor veni s-o salveze, dar nu o interesa foarte tare. Nu o deranja să mai stea acolo. Nu acum când rămăsese singură...

Oh! Binecuvântată pace! Binecuvântată pace!...

Se ridică în picioare şi se uită spre casă.

Nu mai avea de ce să se mai teamă! Nicio teroare nu o mai aştepta! Doar o casă modernă, absolut obişnuită. Şi totuşi, puţin mai devreme în acea zi fusese incapabilă să se uite la această casă fără să tremure...

Frica... ce sentiment ciudat era frica asta!

Ei, dar acum se sfârşise. Ieşise învingătoare – înlăturase cel mai mare pericol. Prin mişcările ei rapide şi prin isteţimea sa reuşise să întoarcă armele împotriva celui care ar fi nimicit-o.

Începu să păşească spre casă.

Soarele apunea; către vest cerul era impregnat cu nuanţe portocalii şi roşiatice.

Era frumos şi liniştitor.

„Poate că totul n-a fost decât un vis“, gândi Vera.

Ce obosită era! Teribil de obosită. O dureau toate membrele, iar pleoapele îi cădeau de somn. Nu mai avea de ce să se mai teamă...

Să doarmă... Să doarmă...

Avea să doarmă în siguranţă atât timp cât era singură pe insulă. Un negru mititel rămăsese singur.

Zâmbi în sinea ei.

Intră pe uşa din faţă. Şi casa părea ciudat de liniştită.

Vera îşi spuse:

„În mod normal nu ţi-ar plăcea să dormi într-o casă unde în fiecare cameră este câte un cadavru.“

Să meargă la bucătărie, să-şi ia ceva de mâncare?

Avu un moment de ezitare, apoi decise să nu se ducă. Era într-adevăr mult prea obosită.

Se opri în uşa sufrageriei. În mijlocul măsuţei mai erau încă trei figurine de porţelan.

Vera începu să râdă, apoi zise:

— Aţi cam rămas în urma evenimentelor, dragelor!

Luă două dintre ele şi le azvârli pe fereastră. Le auzi izbindu-se de piatra de pe terasă.

Luă cel de-al treilea negrişor de porţelan în mână şi i se adresă:

— Tu poţi să vii cu mine. Am câştigat, dragul meu. Am câştigat!

În lumina slabă a amurgului, holul era întunecos.

Să doarmă... să doarmă...

Cu negrul din porţelan în mână, Vera începu să urce treptele. Uşor, pentru că picioarele îi erau deodată foarte obosite.

„Un negru rămas singur. Dar oare cum se termina? Ah, da! *C-o fată s-a însurat şi n-a mai rămas nici el.*“

Însurat... ciudat cum deodată o cuprinse din nou sentimentul că Hugo era în casă...

Un sentiment foarte puternic. Da, Hugo era sus, la etaj, unde o aştepta.

„Nu fi proastă!, îşi zise Vera. Eşti atât de obosită, încât îţi imaginezi cele mai fantastice lucruri...“

Urca uşor treptele...

Când ajunse în capătul scărilor, îi căzu ceva din mână, făcând un zgomot care abia putu fi auzit pe covorul moale. Nu şi-a dat seama că scăpase pistolul. Era doar conştientă de faptul că în mână strângea bibeloul de porţelan. Cât de tăcută şi de liniştită era casa! Şi totuşi nu părea o casă pustie.

... Hugo... sus... aşteptând-o...

Un negru mititel, rămas singur singurel... Cum era oare ultimul vers?

Era ceva cu căsătoria? Sau era altceva?

Ajunsese în uşa camerei ei. Hugo o aştepta înăuntru. Nu mai încăpea îndoială.

Deschise uşa...

Tresări...

Ce era aia – ce atârna de cârligul din tavan? O frânghie cu laţul pregătit. Şi un scaun pe care să se urce, un scaun căruia i se putea da cu piciorul.

Asta vroia Hugo.

Şi desigur ăsta era şi ultimul vers al poezioarei.

Într-o zi s-a spânzurat şi n-a mai rămas nici el.

Statueta din porţelan îi căzu din mână. Se rostogoli până la gura sobei, unde se sparse.

Ca un automat, Vera înaintă. Acesta era sfârşitul – aici unde mâna aceea rece şi umedă (mâna lui Cyril, bineînţeles) îi atinsese gâtul...

„Poţi să te duci la stânci, Cyril!"

Aşa se făcea o crimă – era exact atât de simplu!

Dar pe urmă îţi aminteai tot timpul...

Urcă pe scaun, cu ochii privind fix în faţă ca un somnambul... Îşi aranjă laţul în jurul gâtului.

Hugo era acolo, ca să vadă că făcuse tot ce trebuia să facă.

Dădu cu piciorul la scaun...

Epilog

Sir Thomas Legge, comisarul-şef adjunct al Scotland Yard, zise pe un ton iritat:

— Dar toată povestea asta e de necrezut!

— Ştiu, domnule, răspunse inspectorul Maine respectuos.

— Zece oameni pe o insulă, continuă *sir* Thomas, şi niciun suflet în viaţă. Nu are nicio logică!

— Şi totuşi aşa s-a întâmplat, domnule, se încăpăţână inspectorul Maine.

— Dracu' s-o ia de treabă, Maine! Cineva trebuie să-i fi omorât, zise *sir* Thomas Legge.

— Asta este exact ceea ce trebuie să descoperim noi, domnule.

— Nu există nimic în raportul medicului, nimic care să ne ajute în acest sens?

— Nu, domnule. Wargrave şi Lombard au fost împuşcaţi. Primul – în cap, al doilea în inimă. Domnişoara Brent şi Marston au fost otrăviţi cu cianură. Doamna Rogers a murit din cauza unei supradoze de cloral. Rogers a fost lovit la cap. Armstrong a murit înecat. Craniul lui Macarthur a fost spart de o lovitură dată în ceafă, iar Vera Claythorne a fost găsită spânzurată.

Comisarul-şef adjunct făcu o grimasă, apoi zise:

— Urâtă treabă!

Stătu pe gânduri câteva minute, apoi spuse nervos:

— Vrei să spui că nu ai reuşit să obţii nicio informaţie utilă de la oamenii din Sticklehaven? La dracu'! Ei chiar trebuie să ştie ceva.

Inspectorul Maine ridică din umeri.

— Sunt oameni de pe coastă, oameni obişnuiţi şi de bun-simţ. Ei nu ştiu decât că insula a fost cumpărată de un individ pe nume Owen – cam asta e tot ce ştiu.

— Cine a făcut aprovizionarea pe insulă şi s-a ocupat de toate problemele?

— Un individ pe nume Morris. Isaac Morris.

— Şi el ce zice de toate astea?

— Nu poate să spună nimic, domnule. E mort.

Comisarul-şef adjunct se încruntă.

— Avem vreo informaţie despre Morris ăsta?

— Oh, da, domnule. Ştim câte ceva despre el. Nu era chiar un personaj demn de respect, acest domn Morris. A fost implicat în afacerea aceea cu acţiuni a lui Benito, de-acum trei ani – suntem siguri de asta, deşi nu avem nicio dovadă. Şi a fost implicat şi în afacerea cu stupefiante. Dar din nou nu putem dovedi nimic. Era un om foarte prudent, acest Morris.

— El a fost şi în spatele poveştii de pe insulă?

— Da, domnule. A cumpărat insula, deşi a declarat că o cumpără pentru altcineva, căruia n-a vrut să-i dezvăluie numele.

— Sunt sigur că pe partea asta financiară am putea găsi ceva ce ne-ar fi de folos.

Inspectorul Maine zâmbi.

— N-aţi mai zice aşa dacă aţi şti câte ceva despre acest Morris! Avea un talent să învârtă cifrele, că putea fraieri lejer orice contabil, oricât de bine pregătit şi de experimentat ar fi fost. Am simţit asta prima dată în afacerea Benito. Nu, n-avem ce descoperi! A acoperit perfect urmele patronului său.

Sir Thomas oftă adânc. Inspectorul Maine continuă:

— Morris este cel care a făcut toate aranjamentele la Sticklehaven. Se prezenta ca o persoană care acţionează în numele domnului Owen. Tot el a fost cel care le-a explicat oamenilor din sat că urma să se desfăşoare un experiment – un pariu în legătură cu capacitatea de a trăi izolat pe o insulă

timp de o săptămână – şi, prin urmare, niciun semnal sau vreo solicitare de ajutor nu vor trebui luate în seamă.

Sir Thomas Legge se plimba agitat de colo până colo.

— Şi încerci să-mi spui că oamenii ăia nu s-au prins că e ceva necurat la mijloc? Nici măcar atunci?

Maine ridică din umeri şi spuse:

— Domnule, uitaţi că Insula Negrilor i-a aparţinut înainte tânărului american Elmer Robson. Dădea cele mai neobişnuite petreceri acolo pe insulă. Nu mă îndoiesc că localnicii au stat cu ochii pe ei până le-au ieşit ochii din orbite. Dar, pe urmă, s-au obişnuit cu toate şi au început să creadă că aproape tot ce are legătură cu Insula Negrilor trebuie să fie neobişnuit. Dacă stai să te gândeşti, e destul de firesc să fie aşa.

Comisarul-şef adjunct răspunse resemnat şi posomorât că aşa părea să fie. Maine continuă:

— Fred Narracott – cel care a transportat grupul pe insulă – a spus un lucru care ne poate ajuta: „Nu prea semănau cu invitaţii pe care îi avea domnul Robson." Cred că erau nişte oameni atât de liniştiţi şi de normali, încât Narracott a ignorat ordinele primite de la domnul Morris, a luat o barcă şi s-a dus pe insulă ca să vadă de ce se transmiseseră semnalele SOS.

— Şi când au ajuns pe insulă? El şi cei care l-au însoţit, adică.

— Păi, semnalele au fost văzute, în dimineaţa zilei de 11, de către un grup de tineri cercetaşi. În ziua respectivă le-a fost imposibil să ajungă pe insulă. Deci, au ajuns acolo abia în după-amiaza zilei de 12, de îndată ce au văzut că puteau scoate o barcă în larg. Erau foarte siguri că nimeni nu ar fi avut cum să plece de pe insulă. Asta pentru că valurile mării fuseseră foarte mari după furtună.

— N-ar fi putut înota nimeni până la ţărm?

— Este mai mult de-o milă până la coastă, iar marea era foarte agitată şi valurile se spărgeau violent la mal. În plus, erau mulţi cercetaşi şi oameni care se uitau spre insulă şi care o supravegheau de pe stânci.

Comisarul-şef adjunct oftă din nou şi zise:

— Cum e cu gramofonul pe care l-aţi găsit în casă? Nu e nimic înregistrat acolo care ne-ar putea ajuta în vreun fel?

— Am făcut investigații, răspunse Maine. Le-a fost furnizat de o firmă care se ocupă cu dotarea teatrelor şi a caselor de film. I-a fost trimis domnului U.N. Owen prin domnul Isaac Morris, care a declarat că va fi folosit de câțiva artişti amatori pentru punerea în scenă a unei piese noi. Manuscrisul dactilografiat le-a fost trimis înapoi odată cu placa.

— Şi ce era pe ea?, întrebă Legge.

— Ajung imediat şi la asta, domnule, răspunse Maine pe un ton grav.

Îşi drese vocea şi continuă:

— Am investigat acuzațiile respective, cât de amănunțit am putut. Am început cu soții Rogers. Ei au fost primii care au ajuns pe insulă. Lucraseră pentru o anume domnişoară Brady care a murit subit: Nu se poate afla nimic cert din raportul medicului care a avut-o în îngrijire. Spune că în mod cert cei doi nu au otrăvit-o sau ceva de genul ăsta, dar că, personal, el crede că s-a petrecut ceva ciudat – că ar fi murit din cauza unei neglijențe a soților Rogers. Spune că s-a întâmplat ceva ce nu poate fi dovedit în niciun fel.

Pe urmă a fost judecătorul Wargrave. În cazul lui totul e destul de clar. El a fost judecătorul care l-a trimis pe Seton la moarte. Apropo de asta, Seton era vinovat – în mod cert era vinovat. Mai târziu, după ce a fost spânzurat, au apărut dovezi care puteau spulbera orice urmă de îndoială. Dar, atunci când nouă din zece oameni credeau că Seton e nevinovat, iar judecătorul, prin concluziile lui, a arătat că era vinovat, au apărut multe comentarii pe această temă.

Fata aia, Claythorne, a lucrat ca guvernantă a unei familii căreia i s-a înecat un copil. Totuşi, ea pare să nu fi avut nimic de-a face cu acest incident. Mai mult decât atât, se pare că s-a purtat exemplar: a plecat înot după copil să-l salveze şi a fost dusă de curenți în larg. Abia a fost salvată şi ea.

— Aşa, zi mai departe!, îl îndemnă comisarul-şef adjunct oftând.

Maine trase aer în piept.

— Ajungem acum la doctorul Armstrong. Era un om foarte cunoscut. Avea un cabinet de consultații în Harley Street. Era un bun profesionist şi o persoană foarte corectă. Nu am găsit nimic care să-mi indice vreo operație ilegală sau ceva de

acest gen. Este adevărat că, la un moment dat, o femeie, pe nume Clees, a fost operată de el cu ani în urmă, în 1925, la Leithmore, pe vremea când el era angajat la spitalul de acolo. A făcut peritonită şi a murit pe masa de operaţie. Poate că nu era prea îndemânatic pe atunci; doar era la început de carieră. Şi, la urma urmei, lipsa de îndemânare nu este o crimă. În mod cert nu a existat niciun motiv ca să fie acuzat de crimă.

Mai este domnişoara Emily Brent, care avusese în serviciu o fătucă pe nume Beatrice Taylor. Aceasta a rămas însărcinată, a fost dată afară de stăpâna ei şi s-a înecat. Nu e deloc plăcut, dar, din nou, nu este un act criminal.

— Păi, din ce-mi spui, asta pare să fie cheia, îl întrerupse *Sir* Thomas. U.N. Owen a intervenit acolo unde legea nu avea ce face.

Maine continuă să relateze cazurile trecute pe listă.

— Tânărul Marston era un conducător auto imprudent şi nepriceput. I s-a ridicat permisul de două ori. După mine, ar fi trebuit să i se interzică să mai meargă cu maşina. Cam asta e tot legat de el. Cele două nume, John şi Lucy Combes, sunt ale unor copii pe care i-a accidentat mortal, undeva lângă Cambridge. Câţiva prieteni au depus mărturie în favoarea lui şi, astfel, a scăpat doar cu o amendă.

N-am reuşit să aflu nimic clar despre generalul Macarthur. Avea o reputaţie bună – s-a distins în război. Arthur Richmond era sub comanda lui în Franţa şi a fost ucis în misiune. Între el şi general nu existase niciodată niciun fel de dispută. De altfel, erau prieteni foarte apropiaţi. În perioada aceea s-au comis destul de multe greşeli, în sensul că mulţi generali şi-au sacrificat oamenii degeaba. Este foarte posibil ca şi în acest caz să fie vorba tot despre o astfel de greşeală.

— E, posibil, zise comisarul-şef adjunct.

— Acum, Philip Lombard. Lombard fusese amestecat în tot felul de afaceri dubioase prin străinătate. În câteva rânduri a sfidat legea. Avea reputaţia unui individ lipsit de scrupule şi destul de îndrăzneţ. Se credea că e genul de om care poate face o crimă care să nu iasă prea uşor la iveală.

Ajungem apoi la Blore. Maine avu un moment de ezitare. El era unul de-ai noştri, desigur.

Sir Thomas Legge tresări:

— Blore? Era un tip dubios!

— Aşa credeţi, domnule?

— Aşa am crezut mereu, răspunse comisarul-şef adjunct. Dar era destul de deştept să nu fie prins. Eu cred că a comis un sperjur în cazul lui Landor. La momentul respectiv am fost foarte nemulţumit de toate acestea. Dar nu am putut găsi nicio dovadă. L-am însărcinat pe Harris cu asta, dar nu a găsit nici el nimic. Cu toate acestea, eu încă mai cred că am fi putut găsi ceva, dacă am fi ştiut unde să căutăm. Omul ăsta nu juca deloc corect.

Urmă o pauză de câteva clipe, după care *sir* Thomas Legge zise din nou:

— Şi zici că Isaac Morris e mort? Când a murit?

— Mă gândeam că o să mă întrebaţi asta, *sir* Isaac Morris a murit în ziua de 8 august. A luat o supradoză de somnifere – parcă barbital. Nu există niciun indiciu care să arate dacă este vorba de un accident sau de o sinucidere.

— Vrei să ştii ce cred eu, Maine?, întrebă încet Legge.

— Cred că aş putea ghici, *sir*.

— Moartea lui Morris era a dracului de necesară!, zise Legge grav.

Inspectorul Maine îl aprobă cu un gest:

— Mă gândeam că asta o să spuneţi, *sir*.

Comisarul-şef adjunct bătu cu pumnul în masă, strigând:

— Toată povestea asta este de domeniul fantasticului – este imposibilă! Zece oameni au fost ucişi pe o insulă pustie – iar noi nu ştim cine a făcut asta. Nici de ce... Nici cum...

Maine tuşi scurt, apoi zise:

— Ei bine, lucrurile nu stau chiar aşa, *sir*. Ştim motivul crimelor – mai mult sau mai puţin. Este mâna unui fanatic care avea gărgăuni la cap, nişte obsesii legate de lege şi de dreptate. A încercat să pună mâna pe oameni pe care legea nu-i putea atinge. A selectat zece oameni – dacă erau sau nu vinovaţi, asta este o altă discuţie.

— Este, nu? Aşa mi se pare şi mie!, îl întrerupse comisarul.

Se opri. Inspectorul Maine aşteptă cuviincios. Legge dădu din cap, oftând deznădăjduit.

— Zi mai departe! Pentru o clipă am avut impresia că aş putea ajunge undeva. Credeam că am găsit indiciul către cheia acestei poveşti încurcate. Nu mai e valabil acum. Continuă ce începuseşi să zici.

Maine îşi reluă expunerea:

— Să zicem că urma ca zece oameni să fie executați. Au fost executați. U.N. Owen şi-a îndeplinit misiunea. Şi, într-un fel sau altul, a făcut ceva ca să dispară pur şi simplu de pe insulă. S-a evaporat.

— Un truc de prima clasă, dispariția asta. Dar ştii ce, Maine? Trebuie să existe o explicație, zise comisarul.

— Vă gândiți poate că, dacă omul nu a fost găsit pe insulă, având în vedere că nu o putea părăsi, n-a fost niciodată pe insulă. Mai ales dacă ținem cont şi de relatările părților interesate. Păi, în acest caz, singura explicație posibilă este aceea că ucigaşul era unul dintre cei zece.

Comisarul aprobă din cap.

— Ne-am gândit la asta, *sir*, spuse Maine cu entuziasm. Am făcut şi cercetări. Şi, ca să plecăm de undeva, vă spun că nu suntem chiar pe dinafară în legătură cu ce s-a petrecut pe Insula Negrilor. Vera Claythorne ținea un jurnal. La fel şi Emily Brent. Bătrânul Wargrave a notat câte ceva de asemenea – ceva absolut convențional, scris în limbaj de specialitate, dar totuşi destul de clar. Blore a scris şi el câte ceva. Din toate relatările reiese că ordinea în care cei de pe insulă au murit a fost următoarea: Marston, doamna Rogers, Macarthur, Rogers, domnişoara Brent, Wargrave. După moartea lui, Vera Claythorne a notat în jurnalul ei că Armstrong a plecat din casă în timpul nopții, iar Blore şi Lombard s-au dus să-l caute. Blore a mai scris ceva pe carnețelul lui. Doar două cuvinte: „Armstrong a dispărut!“. Acum, luând totul în calcul, *sir*, mie mi s-a părut că aici putem găsi o soluție bună. Armstrong a fost înecat, după cum ştiți. Dacă acceptăm ideea că Armstrong era nebun, ce l-ar fi împiedicat să-i omoare pe toți ceilalți şi apoi să se arunce de pe stâncă? Sau poate s-a înecat în timp ce încerca să înoate către sat. Asta ar fi fost o soluție foarte bună, dar nu merge. Nu, *sir*, nu merge! În primul rând, există mărturia medicului legist, care a ajuns pe insulă în dimineața zilei de 13 august. N-a putut spune prea multe lucruri care să

ne fie de folos. Tot ce ne-a relatat a fost că toți cei zece fuseseră omorâți de cel puțin treizeci şi şase de ore sau poate chiar de mai mult timp. Dar în ceea ce-l priveşte pe Armstrong era foarte sigur. A spus că trebuie să fi stat în apă între opt şi zece ore, înainte ca marea să-l scoată la suprafață. Asta indică faptul că Armstrong a intrat în apă în timpul nopții de 10 spre 11 august. Vă spun şi de ce. Am găsit şi locul în care trupul lui a fost adus de valuri la mal. Fusese prins între două stânci printre care au rămas bucăți de haine, fire de păr etc. Trebuie să fi ajuns acolo în timpul fluxului din ziua de 11 – să zicem cam în jurul orei 11.00 dimineața. După aceea, furtuna s-a mai domolit, iar urmele lăsate de valuri sunt mult mai jos. Ați putea crede că Armstrong i-a omorât şi pe ceilalți trei înainte de a ajunge în mare, în noaptea aceea. Dar mai este un amănunt care nu poate fi neglijat. Trupul lui Armstrong a fost târât din apă şi lăsat undeva deasupra semnului lăsat de flux. Şi a fost întins pe pământ cu destul de multă grijă. Toate astea nu indică decât un singur lucru, anume acela că pe insulă cineva era încă în viață după moartea lui Armstrong.

Tăcu o clipă, apoi continuă:

— Şi de aici rezultă... ce rezultă exact? Iată cum stăteau lucrurile în dimineața zilei de 11. Armstrong dispăruse (se înecase). Rămăseseră trei oameni: Lombard, Blore şi Vera. Trupul lui Lombard a fost găsit la malul mării, lângă cel al lui Armstrong. Vera Claythorne a fost găsită spânzurată în camera ei. Trupul lui Blore a fost găsit pe terasă. Avea capul zdrobit cu un ceas masiv de marmură care, din câte se pare, a căzut pe el de la fereastra de deasupra.

— A cui era fereastra?, întrebă sever comisarul.

— A Verei Claythorne. Acum, *sir*, haideți să luăm fiecare caz în parte!

Mai întâi, Philip Lombard. Să zicem că el a luat blocul de marmură şi l-a trântit în capul lui Blore, apoi a sedat-o pe Vera şi a spânzurat-o, pentru ca, în final, să meargă pe malul mării şi să se împuşte. Dar dacă ar fi fost aşa, cine a luat pistolul din locul în care s-a aflat? Căci pistolul a fost găsit în casă, în uşa din capătul scărilor – uşa de la camera lui Wargrave.

— S-a găsit vreo amprentă pe el?, se interesă comisarul.

— Da, domnule. Pe pistol sunt amprentele Verei Claythorne.

— Dar în acest caz, cel care rămăsese în viaţă a...

— Ştiu ce vreţi să spuneţi, *sir*! Că Vera Claythorne a comis crimele. Că ea l-a împuşcat pe Lombard, apoi a luat pistolul cu ea şi l-a dus în casă, a trântit ceasul de marmură peste Blore şi apoi s-a spânzurat. Ceea ce este absolut rezonabil până la un punct. În camera ei este un scaun pe care sunt nişte urme de alge, ca şi pe pantofii ei. S-ar părea că s-a urcat pe scaun, şi-a potrivit frânghia în jurul gâtului, apoi i-a făcut vânt cu piciorul scaunului. Dar scaunul nu a fost găsit răsturnat! Era, la fel ca toate celelalte scaune, aşezat lângă perete. Asta s-a făcut după ce Vera Claythorne a murit – altcineva a făcut asta. Mai rămâne Blore. Dacă îmi veţi spune că, după ce l-a împuşcat pe Lombard şi a făcut-o pe Vera să se spânzure, a ieşit din casă şi şi-a tras pe el blocul de marmură de care îşi legase o sfoară, sau ceva de genul ăsta, cu siguranţă n-am să cred aşa ceva. Oamenii nu se sinucid astfel – şi, în afară de asta, Blore nu era tipul care să-şi ia zilele. Noi l-am cunoscut pe Blore. Şi nu era genul de om pe care să-l suspectezi că e mânat de sete de o dreptate absolută.

— Sunt de acord cu asta, spuse comisarul.

— Şi atunci, *sir*, trebuie să mai fi fost şi altcineva pe insulă, reluă Maine. Cineva care a aranjat tot, după ce treaba a fost făcută până la capăt. Dar unde a fost în tot acest timp? Oamenii din Sticklehaven sunt absolut siguri că nimeni nu ar fi putut pleca de pe insulă înainte ca barca de salvare să ajungă acolo. Dar în cazul acesta...

Se opri brusc.

— În cazul acesta...?, zise şi comisarul-şef adjunct.

Oftă şi dădu întrebător din cap, apoi se aplecă un pic în faţă.

— Dar în acest caz, cine i-a omorât, întrebă el.

Manuscris trimis la Scotland Yard de proprietarul traulerului de pescuit „Emma Jane“

Încă din prima tinereţe am descoperit că firea mea era un amalgam de contradicţii. Ca să încep cu asta, vă spun că aveam o imaginaţie plină de un romantism incurabil.

Pe vremea când citeam romane de aventuri, găseam extrem de emoționant și de fascinant obiceiul de a arunca în apa mării o sticlă, în interiorul căreia fusese închis un document important. Ideea asta încă îmi mai dă fiori – și acesta este motivul pentru care am adoptat acest procedeu – anume, să-mi scriu confesiunile, apoi să închid manuscrisul într-o sticlă pe care să o sigilez și să o arunc în voia valurilor. Presupun că există o șansă la o mie ca manuscrisul cu confesiunile mele să fie găsit și astfel (poate că mă flatez pe mine însumi!) să se dezlege misterul unei crime inexplicabile.

În afară de fantezia mea romantică, am mai fost înzestrat la naștere și cu alte trăsături. Simt o imensă plăcere sadică de a vedea sau de a provoca moartea... Îmi amintesc experimentele pe care le făceam pe viespi – sau pe diferite viețuitoare de prin grădină... Încă din copilărie simțeam o pofta nestăvilită de a ucide.

Și totuși, în opoziție cu această caracteristică a mea, am mai avut o trăsătură contradictorie: un foarte puternic simț al dreptății. Mi se pare de-a dreptul odios ca un om sau o ființă nevinovată să sufere sau să moară din cauza mea. Întotdeauna am simțit că în viață dreptatea trebuie să fie pusă pe primul loc.

Se va înțelege probabil – adică un psiholog ar înțelege, dată fiind această mentalitate a mea – că am ales să lucrez ca om al legii. Profesia mea satisfăcea în acest fel aproape toate pornirile mele instinctuale. Întotdeauna m-am simțit fascinat de ideea de crimă și de pedepsire a crimei. Îmi place la nebunie să citesc tot felul de romane polițiste și de groază. Am dezvoltat pentru distracție proprie tot felul de strategii ingenioase de a săvârși o crimă. Când a sosit vremea să prezidez o curte de jurați, celălalt instinct secret al meu a fost încurajat să se dezvolte. Să văd un criminal nenorocit în boxa acuzaților, frământându-se și îndurând chinul de a fi acuzat, în timp ce osânda se apropia de el din ce în ce mai mult, puțin câte puțin, era pentru mine plăcerea absolută. Vă rog să aveți totuși în vedere faptul că nu suportam să văd un om nevinovat în această ipostază. În cel puțin două cazuri am oprit procesul atunci când, în mintea mea, devenise limpede că acuzatul era absolut nevinovat și le-am demonstrat juraților că nu aveau ce

judeca. Totuşi, mulţumită poliţiştilor noştri, mai toţi cei care au fost aduşi la judecată în faţa mea, sub acuzaţia de crimă, au fost vinovaţi. Am să precizez acum că aşa s-a întâmplat şi în cazul lui Edward Seton. Înfăţişarea lui şi bunele sale maniere induseseră juriul în eroare şi îl ajutaseră să facă o foarte bună impresie asupra acestuia. Dar nu numai dovezile, care erau foarte clare, ci şi priceperea mea desăvârşită în ce-i priveşte pe criminali îmi spuneau că în mod garantat bărbatul comisese crima de care era acuzat: uciderea unei doamne mai în vârstă care avusese încredere deplină în el.

Am reputaţia unui judecător care taie şi spânzură. Dar ceea ce se spune despre mine este nedrept. Întotdeauna am fost foarte scrupulos şi foarte corect când am tras concluziile în timpul proceselor. Am împins mereu atenţia juraţilor către probele care erau evidente şi clare. Nu am făcut decât să evit situaţia în care juraţii s-ar fi lăsat conduşi de emoţii şi ar fi cedat în faţa discursurilor sentimentale ale unor avocaţi lacrimogeni. Le-am atras permanent atenţia asupra dovezilor concrete şi evidente.

De câţiva ani încoace am început să-mi pierd controlul, am început să percep o schimbare care se petrecea în interiorul meu: mă simţeam copleşit de o dorinţă nebună de a face eu însumi o crimă. Am perceput acest sentiment ca pe o dorinţă a unui artist de a se exprima pe sine prin opera pe care o realizează. Eram, sau aş fi putut fi, un expert în arta de-a ucide! Imaginaţia mea, puternic controlată de exigenţele profesiei, creştea treptat, pe nesimţite, cu o forţă colosală.

Trebuia să ucid! Trebuia să ucid! Trebuia să ucid! Şi, mai mult decât atât, nu trebuia să fie o crimă obişnuită! Trebuia să fie o crimă fascinantă, o crimă care să stârnească uimirea, care să iasă cu totul din comun! În această privinţă cred că mai am încă o imaginaţie de adolescent. Îmi doream să fac ceva teatral, ceva care să pară imposibil! Îmi doream să ucid... Da, îmi doream să ucid.

Şi totuşi, oricât de paradoxal ar părea, mă reţinea simţul dreptăţii absolute cu care m-am născut. Oamenii nevinovaţi nu trebuie să sufere! Şi apoi, aproape dintr-odată mi-a venit o idee strălucită, ivită în urma unei remarci pur întâmplătoare, în timpul unei conversaţii obişnuite.

Discutam cu un doctor căruia îi spuneam nişte lucruri banale şi lipsite de importanță. În context, doctorul a vorbit despre cât de multe crime se comit printre oameni, fără ca legea să le poată pedepsi. Şi a dat ca exemplu un caz particular, cel al unei doamne, o pacientă de-a lui, care murise de curând. Spunea că el e convins că femeia murise din cauza celor doi angajați ai ei, soț şi soție, care refuzaseră să-i mai dea medicamentul de care ea avea nevoie pentru a supraviețui. Cei doi aveau să beneficieze destul de mult de pe urma morții ei. Acest gen de crimă, zicea doctorul respectiv, este aproape imposibil de demonstrat. Cu toate acestea, el era aproape sigur că aşa se întâmplase şi nimic nu-i putea schimba părerea. A mai spus că multe cazuri similare se petreceau la vremea respectivă, chiar cazuri de crimă premeditată, în care legea nu putea interveni.

Acesta a fost punctul de pornire pentru întreaga poveste. Deodată am văzut foarte clar ce aveam de făcut. Şi m-am hotărât să comit nu o crimă neînsemnată, ci una la scară mare. Mi-a venit în minte o poezioară stupidă pe care o auzisem în copilărie – aceea cu zece negri mititei. Când aveam doi ani, mă simțeam fascinat de versurile ei – dispariția inexorabilă – simțul acut al inevitabilului...

În secret, am început să îmi aleg victimele...

Nu voi intra în detalii despre cum mi-am îndeplinit această misiune. Eram destul de antrenat în arta conversației şi intram uşor în vorbă cu oricine, iar rezultatele pe care le obțineam erau de-a dreptul uimitoare.

Pe când mă aflam într-un sanatoriu, am aflat cazul doctorului Armstrong: o infirmieră care detesta alcoolul, dornică să-mi demonstreze ce consecințe grave avea consumul excesiv de băutură, mi-a relatat un caz care se petrecuse cu ani în urmă într-un spital. Un doctor aflat sub influența alcoolului omorâse o pacientă pe care o operase. O întrebare aparent dezinteresată despre locul în care infirmiera activase şi aşa mai departe mi-a furnizat în scurt timp toate datele de care aveam nevoie. Le-am luat fără dificultate urma, a doctorului şi a pacientei lui.

O discuție între doi foşti militari în vârstă, care se aflau în Clubul la care eram înscris şi eu, m-a pus pe urmele generalului Macarthur.

Un bărbat proaspăt întors din Amazon mi-a făcut un rezumat al faptelor îngrozitoare pe care un anume Philip Lombard le săvârşise.

O doamnă din Majorca povestea revoltată întâmplarea cu puritana Emily Brent şi biata ei servitoare.

Pe Anthony Marston l-am ales dintr-un număr mare de oameni care comiseseră fapte similare. Lipsa lui totală de sensibilitate şi incapacitatea de a se simţi responsabil faţă de vieţile pe care le curmase îl făceau în ochii mei un individ periculos pentru comunitate, care nu are de ce să mai trăiască.

Fostul inspector Blore mi-a ieşit în cale într-un mod aproape firesc, în timp ce am auzit câţiva colegi de breaslă dezbătând aprins cazul lui Landor. Poliţiştii, în calitatea lor de oameni ai legii, trebuie să fie un munte de integritate. Căci cuvântul lor atârnă întotdeauna greu numai în virtutea profesiei pe care o au.

În sfârşit, am dat şi peste cazul Verei Claythorne. Asta s-a întâmplat într-o călătorie peste Oceanul Atlantic. Într-o noapte, la o oră destul de târzie, mă aflam în salonul de fumători numai eu cu un tânăr, pe nume Hugo Hamilton.

Hugo Hamilton era nefericit. Pentru a-şi îneca amarul, băuse o cantitate destul de mare de alcool. Era într-o stare jalnică şi simţea nevoia de a face confesiuni. Deşi nu speram să obţin nimic, am început automat o discuţie obişnuită. Răspunsul m-a făcut să tresar. Îmi amintesc şi acum vorbele lui: „Aveţi dreptate. Crima nu este ceea ce crede majoritatea oamenilor, adică să-i dai cuiva o doză de arsenic, să-i faci vânt de pe o stâncă sau ceva de genul acesta." *Se apleca puţin în faţă băgându-se în sufletul meu şi adăugă:* „Eu am cunoscut o criminală – chiar am cunoscut-o, pe cuvânt. Şi ceea ce e şi mai rău este că eram nebun după ea... Dumnezeu să mă ierte... uneori cred că încă mai sunt... E infernal, vă spun. Infernal! Vedeţi dumneavoastră, a făcut-o, mai mult sau mai puţin, pentru mine... nici nu m-am gândit vreodată la aşa ceva! Femeile sunt nişte monştri – nişte monştri adevăraţi – n-aţi crede că o fată ca aia, o fată drăguţă şi veselă ar fi în stare de aşa ceva, nu? Că ar fi în stare să ia un copil la plajă şi să-l lase să se înece în mare? N-aţi crede că o femeie ar putea face aşa ceva, aşa e?"

I-am răspuns: „Sunteți sigur că a făcut asta?“

Cu o voce care te făcea să crezi că-şi revenise din beție, răspunse grav:

„Sunt foarte sigur. Nimeni altcineva nu s-a mai gândit la asta vreodată. Dar eu am ştiut din clipa în care m-am uitat la ea – când m-am întors – după... iar ea şi-a dat seama că mă prinsesem... Ceea ce nu înțelesese ea era faptul că eu chiar îl iubeam pe puştiul ăla...“

N-a mai spus nimic altceva, dar pentru mine a fost destul de uşor să iau urma acelei poveşti şi să o recompun.

Aveam nevoie de cea de-a zecea victimă. Am găsit-o în persoana unui tip pe nume Morris. Era o ființă dubioasă, de statură mică. Printre altele, făcea contrabandă cu stupefiante şi se făcea vinovat de faptul că o convinsese pe fiica unui prieten să ia droguri. Din această cauză, fata a ajuns să ia o supradoză şi a murit la doar 21 de ani.

În timpul acestor căutări, în mintea mea se dezvolta treptat planul pe care aveam să-l urmez. Acum era finalizat, iar picătura care a umplut paharul a fost atunci când m-am prezentat la un doctor din strada Harley. Am mai pomenit o dată că, fiind bolnav grav, am suportat o intervenție chirurgicală. Doctorul mi-a spus că o altă intervenție ar fi de prisos. A încercat să ascundă adevărul cât de bine posibil, dar eu sunt specialist în a pătrunde adevărul ascuns dincolo de cuvinte. Nu i-am vorbit doctorului despre decizia mea de a nu muri încet, încercând să-mi prelungesc viața pe cât posibil, aşa cum ar fi fost normal. Nu, asta nu i-am spus-o! Eu vroiam să mor în mod surprinzător; moartea mea trebuia să uimească! Eu aveam să trăiesc intens, înainte de a muri.

Iar acum am să vă prezint mecanismul propriu-zis al crimei de pe Insula Negrilor. A fost destul de uşor să-l folosesc pe Morris ca să pot achiziționa insula. Era expert în aşa ceva. Apoi, punând pe listă toate informațiile pe care le culesesem despre viitoarele mele victime, am putut să inventez momeala perfectă pentru fiecare dintre ele. Niciunul dintre planurile pe care le făcusem nu a dat greş! Toți invitații mei sosiră pe Insula Negrilor, în ziua de 8 august. Grupul mă includea şi pe mine. Cu Morris încheiasem deja. Suferea de indigestie. Înainte de a pleca din Londra, i-am dat să ia seara, înainte de culcare,

o capsulă care, aşa cum i-am zis, pentru mine făcuse minuni în problema pe care o aveam cu aciditatea la stomac. A luat-o fără nicio ezitare – tipul era un pic ipohondru. Nu mi-era deloc teamă că ar putea lăsa ceva compromițător în urma lui. Nu era genul acela de om.

Ordinea în care i-am omorât pe cei de pe insulă a fost stabilită cu mare atenție şi prin raportare la criterii absolut subiective. Între victimele pe care le selectasem, după părerea mea, era o diferență stabilită de mine în funcție de gradul de vină pe care o avea fiecare. Am decis că cei a căror vină era mai mică trebuie să moară mai repede, ca să scape de tortura psihică prelungită şi de frica îngrozitoare la care aveau să fie supuşi aceia dintre ei care uciseseră cu sânge rece. Primii au murit Anthony Marston şi doamna Rogers. Cel dintâi a murit subit, cealaltă – în somn. Aşa cum mi-am putut da seama, Marston se născuse fără sentimentul de responsabilitate morală pe care îl au majoritatea oamenilor. Era un păgân amoral.

În ceea ce o priveşte pe doamna Rogers, nu am nicio îndoială că acționase sub influența soțului ei. Cred că nu mai e nevoie să descriu cum au murit cei doi. Sunt convins că poliția şi-a dat seama de asta destul de uşor. Cianura de potasiu se poate cumpăra foarte uşor pentru stârpirea viespilor. Aveam puțină cianură la mine şi a fost foarte uşor să o presar în paharul aproape gol al lui Marston, în momentele acelea de tensiune care se instalaseră în salon după episodul cu gramofonul.

Aş putea spune că am urmărit cu mare atenție expresia de pe chipul fiecăruia dintre invitați în timp ce ascultau acuzațiile şi, cu experiența mea îndelungată la tribunal, am înțeles imediat că toți erau vinovați.

În timpul atacurilor de gută mi se recomandase un somnifer – hidrat de clor. Aşadar, mi-a fost foarte uşor să iau cu mine o doză letală. Când Rogers a adus rachiul pentru soția lui şi l-a pus pe masă, am turnat somniferul în pahar, în timp ce treceam pe lângă masă. A fost foarte simplu, deoarece la momentul respectiv nimeni nu începuse să suspecteze nimic.

Generalul Macarthur a avut o moarte aproape plăcută. Nu m-a auzit apropiindu-mă de el prin spate. A trebuit, desigur, să aleg cu mare atenție momentul în care să pot pleca de pe terasă, dar totul a decurs cu succes.

Aşa cum anticipasem, pe insulă s-au făcut cercetări şi s-a descoperit că nu mai era nimeni acolo, în afară de noi. Asta a creat imediat o atmosferă încărcată de suspiciune. Conform planului pe care mi-l făcusem, în curând aveam să am nevoie de un aliat. Pentru aceasta l-am ales pe doctorul Armstrong. Era un tip destul de credul, mă ştia din vedere şi după reputaţie, iar, după părerea lui, era de neconceput ca o persoană cu poziţia mea socială să fie de fapt un criminal! Toate suspiciunile lui se îndreptaseră împotriva lui Lombard, iar eu m-am prefăcut că sunt de acord cu el. L-am făcut să creadă că aveam un plan care ne-ar fi putut ajuta să-i întindem criminalului o cursă, astfel încât să ajungă să se autodenunţe.

Deşi s-a scotocit prin toate camerele, încă nu se făcuse o percheziţie personală. Dar asta avea să se petreacă foarte curând.

L-am ucis pe Rogers în dimineaţa zilei de 10 august. Tăia lemne pentru foc şi nu m-a auzit apropiindu-mă de el. Am găsit cheia de la sufragerie în buzunarul hainei lui. O încuiase în seara precedentă.

În agitaţia care a urmat după descoperirea trupului lui Rogers, m-am furişat în camera lui Lombard şi i-am sustras pistolul. Ştiam că trebuie să aibă un pistol – de fapt, îi dădusem instrucţiuni lui Morris să-i sugereze să-şi ia un pistol cu el.

În timpul micului dejun, am turnat ultima doză de cloral în ceaşca domnişoarei Brent, când i-am mai pus puţină cafea. Am lăsat-o în sufragerie. M-am furişat acolo un pic mai târziu. Am găsit-o aproape inconştientă, aşa că a fost foarte uşor să-i injectez o doză puternică de cianură. Treaba cu albina a fost într-adevăr puerilă, dar, ştiţi... într-un fel mi-a plăcut. Îmi plăcea să urmez îndeaproape linia poezioarei.

Imediat după aceea, s-a întâmplat exact ceea ce prevăzusem – de fapt, cred că am sugerat chiar eu asta. Ne-am supus toţi unei percheziţii amănunţite. Ascunsesem cu grijă pistolul şi terminasem dozele de cianură şi cloral. Atunci i-am zis lui Armstrong între patru ochi că trebuie să ne ducem planul la bun sfârşit. Era foarte simplu ce avea să se petreacă. Trebuia ca eu să fac pe următoarea victimă. În acest fel, criminalul avea să-şi piardă cumpătul şi să se dea de gol. Şi, în orice

caz, din clipa în care ceilalți aveau să creadă că sunt mort, eu aş fi putut să umblu nestingherit prin casă şi să-l urmăresc pe criminalul necunoscut. Lui Armstrong ideea i se păru foarte bună. Am pus-o în aplicare chiar în acea seară. Un mic plasture de noroi roşu pe frunte, draperia roşie, lâna şi gata! Scena era pregătită. Lumina lumânărilor era destul de slabă şi pâlpâia, aşa încât nu se putea vedea foarte clar totul. În plus, singura persoană care avea să mă examineze de aproape era doctorul Armstrong. A mers perfect!

Când a găsit algele pe care i le aranjasem cu multă trudă în cameră, domnişoara Claythorne a sculat casa în picioare cu urletele ei. Toți au năvălit pe scări, iar eu mi-am luat poza de victimă ucisă. Când m-au găsit în postura aceea, au reacționat exact aşa cum mi-am dorit. Armstrong şi-a jucat rolul ca un profesionist. M-au cărat pe scări şi m-au întins pe pat. Nimeni nu-şi mai făcea griji din pricina mea; erau mult prea speriați şi prea îngroziți unii de alții.

Îmi fixasem o întâlnire cu Armstrong în afara casei, noaptea, la două fără un sfert. L-am luat puțin mai departe de casă, la marginea stâncii. I-am spus că de acolo puteam vedea mai bine dacă altcineva se apropia de casă şi că ar trebui să ne ferim să fim văzuți dinăuntru prin ferestrele care dădeau în fața casei. Încă nu bănuia nimic – şi totuşi ar fi trebuit să se păzească. Măcar dacă şi-ar fi amintit cuvintele din poezioară: unul fu-necat din ei... Asta s-a întâmplat şi cu el. A fost destul de uşor. Am scos o exclamație, m-am aplecat peste stâncă şi l-am întrebat dacă nu cumva jos se vede intrarea într-o peşteră. S-a aplecat peste stâncă. L-am împins rapid cu putere şi a căzut în valurile înspumate ale mării. M-am întors în casă. Probabil că atunci Blore mi-a auzit paşii. La câteva minute după ce m-am întors în camera lui Armstrong, am ieşit iar, de data asta făcând ceva zgomot, astfel încât unul dintre ei să mă poată auzi. Am auzit o uşă deschizându-se, chiar când am ajuns în capătul scărilor. Probabil că n-au avut timp decât să-mi zărească silueta când m-am strecurat afară din casă, pe uşa din față. N-a durat mai mult de un minut, două, până când s-au luat după mine. Am ocolit casa şi am intrat pe fereastra de la sufragerie pe care o lăsasem deschisă. Am

închis fereastra, iar mai târziu am spart geamul. Apoi m-am dus sus şi m-am aşezat la loc în pat.

Mi-am închipuit că vor scotoci din nou prin toată casa, dar ştiam că nu se vor uita cu atenţie la niciunul dintre cadavre. Abia dacă vor da puţin cearşaful la o parte ca să fie siguri că Armstrong nu se prefăcea că este unul dintre cadavrele din casă. Şi exact aşa s-a întâmplat.

Am uitat să spun că am pus pistolul la loc, în camera domnului Lombard. Ar putea fi interesant pentru unii să ştie unde a stat ascuns în timpul percheziţiilor. În cămară era o grămadă mare de conserve. Am deschis o cutie de conservă care era pusă cel mai în spate – cred că avea în ea biscuiţi – apoi am vârât pistolul înăuntru şi i-am pus capacul la loc.

M-am gândit, şi chiar am avut dreptate, că nimeni nu avea să cotrobăie printr-o grămadă de alimente, aparent neatinse, mai ales pentru că toate cutiile de deasupra erau închise perfect.

Am ascuns draperia roşie într-unul dintre scaunele din salon, sub husa de creton, iar lâna am pus-o în perna de scaun, căreia îi făcusem o gaură mititică.

Şi pe urmă sosi, în sfârşit, un moment pe care îl anticipasem: trei oameni extrem de speriaţi unii de alţii şi de gândul că oricând se poate întâmpla ceva – şi unul dintre ei mai avea şi pistol. I-am urmărit de la ferestrele casei. Când Blore s-a întors în casă, eu aveam deja marmura pregătită. Gata cu Blore...

La fereastră am văzut-o pe Vera Claythorne împuşcându-l pe Lombard. Întotdeauna am crezut despre ea că e o fată tânără şi plină de curaj. Tot timpul am avut senzaţia că se potrivesc – şi chiar mai mult de atât. Imediat ce s-a terminat acest episod, am aranjat scena din camera ei.

A fost o experienţă psihologică interesantă. Oare erau de ajuns faptul că devenise conştientă de propria vină şi starea de spirit pe care i-o dădea gândul că ucisese o fiinţă umană, la care se adăugau şi sugestiile hipnotice, ca să o determine să-şi pună capăt zilelor? Eu mi-am zis că da şi nu m-am înşelat. Vera Claythorne s-a sinucis chiar sub ochii mei, pe când stăteam ascuns după şifonier.

Iar acum, ultima scenă! Am făcut câţiva paşi spre ea, am ridicat scaunul şi l-am pus lângă perete. Am căutat pistolul

şi l-am găsit la capătul scărilor unde îl scăpase fata. Mi s-a părut nimerit să păstrez pe el amprentele ei.

Şi acum ce urmează?

Am să termin această scrisoare. Am să o pun într-o sticlă pe care am s-o sigilez, iar sticla o voi azvârli în apă.

De ce?

Da, chiar aşa. De ce?

Ambiţia mea a fost să inventez o crimă misterioasă pe care să nu o poată rezolva nimeni.

Dar, acum îmi dau seama că niciun artist nu se poate mulţumi numai cu arta şi atât. Există o nevoie naturală de recunoaştere a meritelor sale care nu poate fi tăgăduită. Am – spre ruşinea mea, trebuie să vă fac această mărturisire – o dorinţă extrem de omenească şi de vrednică de dispreţ: aceea ca să afle neapărat cineva cât am fost de deştept!

În toate cele relatate am presupus că misterul de pe Insula Negrilor va rămâne nedezlegat. Se va putea întâmpla, desigur, ca poliţiştii să fie mai inteligenţi decât i-am crezut. La urma urmelor, există trei indicii. Primul este acela că poliţia ştie foarte bine că Edward Seton chiar era vinovat. Vor şti deci că unul dintre cei zece oameni de pe insulă nu era un criminal în niciun sens al cuvântului, ceea ce, în mod paradoxal, duce către o singură concluzie logică, aceea că tocmai persoana respectivă a fost ucigaşul.

Al doilea indiciu se ascunde în cel de-a şaptelea vers al poezioarei, unde moartea lui Armstrong este asociată cu înecarea lui, dar nu din accident, ci de către o altă persoană. Asta înseamnă, să spunem, că, la momentul respectiv, se petrecea un fenomen de tip hocus-pocus – ceea ce trădează faptul că Armstrong a fost atras în cursă şi trimis la moarte. Acest detaliu ar putea trasa o linie promiţătoare pentru anchetă. Pentru că, în acel moment, nu mai rămăseseră în viaţă decât patru persoane, dintre care, în mod cert, singurul care putea inspira încredere eram eu.

Cel de-al treilea indiciu este unul simbolic. Felul în care moartea m-a marcat pe frunte cu semnul lui Cain.

Cred că ar mai fi ceva de spus aici.

După ce voi fi aruncat sticla cu mesajul în valuri, mă voi întoarce în camera mea şi mă voi lungi pe pat. Am agăţat de

rama ochelarilor un şnur negru, foarte fin. Este un elastic, de fapt. Mă voi lăsa cu toată greutatea pe ochelari. Voi înfăşura elasticul în jurul clanţei şi îl voi prinde apoi, nu prea strâns, de pistol. Iată ce cred că se va întâmpla:

Mâna mea, protejată de o batistă, va apăsa pe trăgaci, apoi va cădea într-o parte. Pistolul, tras de elastic, va ajunge undeva lângă uşă. Se va izbi de clanţă, astfel încât va sări din elastic. Elasticul, eliberat de toate presiunile, va atârna nevinovat de rama ochelarilor care vor fi pe sub mine. O batistă aruncată pe podea nu va trezi nicio suspiciune.

Mă vor găsi întins pe pat, împuşcat în frunte, întocmai cum au notat victimele mele în carneţelele lor. La momentul la care se vor examina trupurile noastre, va fi destul de greu să se precizeze exact ziua sau ora la care a murit fiecare dintre noi.

Când marea se va calma, de pe uscat vor veni oameni şi bărci.

Şi vor găsi zece trupuri neînsufleţite şi o problemă de nedezlegat pe Insula Negrilor.

Semnat:

LAWRENCE WARGRAVE

Sfârşit

Agatha Christie

Crima din Orient Express

Traducere şi note de Mihaela Golban

Partea întâi

Faptele

1

Un pasager important în „Taurus Express“

Era ora cinci de dimineață. La peronul gării din orașul sirian Alep se afla tras un tren, denumit pompos în mersul trenurilor: „Taurus Express“, compus dintr-un vagon-restaurant cu bucătărie și salon, un vagon de dormit și două vagoane obișnuite.

La scara vagonului de dormit, un tânăr locotenent francez, în toată splendoarea uniformei sale, conversa cu un om mărunțel, înfofolit până la urechi, căruia nu i se vedeau nimic altceva decât vârful roșu al nasului și mustața răsucită în sus.

Era un ger pătrunzător, iar misiunea de a conduce un oaspete străin nu era una de invidiat, însă locotenentul Dubosc își juca rolul cu bărbăție. De pe buzele sale curgeau grațios fraze într-o franceză fără cusur și nu pentru că ar fi știut despre ce era vorba, deși se zvonise câte ceva, ca mai totdeauna în astfel de cazuri. Generalul – generalul său – devenise din ce în ce mai irascibil, după care venise și acest belgian, tocmai din Anglia, se pare. Trecuse o săptămână, o săptămână de mare tensiune, după care se întâmplaseră anumite lucruri. Un foarte distins ofițer se sinucise, un altul demisionase brusc, apoi, fețele neliniștite până atunci își pierduseră expresia de

încordare, anumite precauții de ordin militar fuseseră anulate, iar generalul, generalul locotenentului Dubosc, arăta dintr-odată cu zece ani mai tânăr.

Dubosc auzise fără să vrea un fragment dintr-o conversație dintre el și străin.

— Ne-ai salvat, *mon cher*, zisese patetic generalul, a cărui mustață albă și mare tremura de emoție în timp ce vorbea. Ai salvat onoarea Armatei Franceze – ai evitat o mare vărsare de sânge! Cum aș putea să-ți mulțumesc pentru că ai răspuns solicitării mele? Pentru că ai venit așa de departe...

La care străinul (pe nume Hercule Poirot) îi dăduse un răspuns la fel de emoționat, adăugând:

— Cum să nu, oare nu-mi amintesc că mi-ai salvat cândva viața?

Apoi, generalul răspunsese politicos negând orice merit în acea întâmplare din trecut și, după multe referiri la Franța, la Belgia, la glorie, la onoare și la alte chestiuni de acest gen, se îmbrățișaseră viguros și conversația se termină.

În ceea ce privește miezul problemei, locotenentul Dubosc era încă în ceață, dar lui îi fusese încredințată sarcina de a-l conduce pe domnul Poirot la „Taurus Express" și și-o îndeplinea cu zelul și ardoarea ce ședeau bine unui tânăr ofițer aflat în fața unei cariere promițătoare.

— Azi este duminică, zise locotenentul Dubosc. Mâine, luni seară, veți fi în Istanbul.

Nu făcea această observație pentru prima dată, dar conversațiile de dinaintea plecării unui tren, pe peron, sunt predispuse, întrucâtva, să aibă un caracter repetitiv.

— Asta așa este, fu de acord domnul Poirot.

— Și presupun că intenționați să rămâneți acolo câteva zile?

— *Mais oui*[1]. N-am mai fost niciodată la Istanbul și ar fi păcat să trec prin acest oraș – *comme ça*[2]. Își pocni degetele sugestiv. Nu mă presează nimic – voi rămâne acolo câteva zile, ca turist.

---

[1] Desigur (în lb. fr. în orig.).
[2] Așa (în lb. fr. în orig.).

— Sfânta Sofia este foarte frumoasă, spuse locotenentul Dubosc, deşi nu o văzuse niciodată.

O pală de vânt rece mătură şuierând peronul şi îi făcu pe cei doi să se-nfioare de frig. Locotenentul Dubosc reuşi să arunce discret o privire la ceas. Cinci fără cinci minute... mai avea numai încă cinci minute!

Presupunând că bărbatul îi surprinsese privirea, se grăbi să continue conversaţia.

— Puţină lume călătoreşte în această perioadă a anului, zise el privind în sus, către geamurile vagonului de dormit.

— Asta aşa este, confirmă domnul Poirot.

— Să sperăm că nu veţi rămâne înzăpezit în Taurus!

— Se întâmplă?

— S-a mai întâmplat, da, dar anul acesta, nu. Nu încă.

— Atunci, să sperăm, zise domnul Poirot. Prognoza meteo pentru Europa este proastă.

— Foarte proastă. În Balcani e multă zăpadă.

— De asemenea, am auzit că şi în Germania.

— *Eh bien!*, spuse în grabă locotenentul Dubosc ca să evite o nouă pauză ce părea să survină. Mâine-seară, la şapte şi patruzeci, veţi fi în Constantinopol.

— Da, consimţi domnul Poirot şi continuă disperat: Am auzit că Sfânta Sofia este foarte frumoasă.

— Magnifică, vă asigur.

Deasupra capetelor lor, jaluzelele unui compartiment al vagonului de dormit se dădură la o parte şi apăru chipul unei tinere care privea afară.

Mary Debenham dormise foarte puţin de joia trecută, când părăsise Bagdadul. Nu dormise ca lumea nici în trenul către Kirkuk, nici la hanul din Mosul, nici noaptea trecută în tren. Acum, plictisită de atâta stat în patul din cabina îngustă şi supraîncălzită, se ridică să privească afară.

Acesta trebuia să fie Alepul şi, fireşte, nu era nimic de văzut în afara unui peron lung şi prost luminat de unde se auzea o ceartă violentă în limba arabă. Sub fereastra ei, doi bărbaţi vorbeau franţuzeşte. Unul era ofiţer francez, celălalt era un om mărunţel cu mustăţi enorme. Zâmbi uşor fiindcă nu mai văzuse niciodată pe cineva aşa de înfofolit. Trebuie să fi fost extrem de frig afară şi pesemne că acesta era motivul pentru

care încălziseră trenul într-un asemenea hal. Încercă să dea geamul ceva mai în jos, dar acesta nu se mişcă.

Conductorul vagonului de dormit se apropie de cei doi bărbaţi.

— Trenul va pleca în curând, zise el. Domnul ar face bine să urce.

Omul cel măruntel îşi scoase pălăria. Ce cap în formă de ou avea! În ciuda gândurilor care o preocupau, Mary Debenham zâmbi. Un omuleţ caraghios. Genul de pitic pe care cineva nu l-ar putea lua niciodată în serios.

Locotenentul Dubosc rosti discursul de despărţire. Îl formulase anterior în gând şi îl lăsase pentru ultima clipă. Câteva cuvinte frumoase, alese cu grijă. Pentru a nu rămâne mai prejos, Poirot îi răspunse în aceeaşi manieră...

— *En voiture*[1], *Monsieur*, strigă conductorul.

Cu un aer de vădit disconfort, Poirot se urcă în tren, urmat de conductor.

Hercule Poirot îşi flutură mâna, iar locotenentul Dubosc răspunse cu un salut militar. După o teribilă smucitură, trenul se puse încet în mişcare.

— *En fin!*, murmură Hercule Poirot.

— Brrrrrrrr, făcu locotenentul Dubosc, dându-şi seama cât de frig îi era...

— *Voilà, Monsieur!*[2] Conductorul îi prezentă lui Poirot, cu un gest teatral, splendoarea cuşetei şi ordinea desăvârşită a bagajelor sale. Am pus valijoara domnului aici.

Mâna întinsă era sugestivă şi Hercule Poirot puse în ea o bancnotă împăturită.

— *Merçi, Monsieur*. Conductorul deveni energic şi profesionist. Biletele domnului sunt la mine. Vă rog să îmi daţi şi paşaportul. Înţeleg că domnul îşi întrerupe călătoria la Istanbul?

Poirot făcu un semn că da.

— Presupun că nu sunt mulţi călători, zise el.

— Nu, *Monsieur*. Mai am doar doi pasageri, ambii englezi. Un colonel care vine din India şi o domnişoară care a fost la Bagdad. *Monsieur* doreşte ceva?

---

[1] În vagoane! (în lb. fr. în orig.).

[2] Iată, domnule! (în lb. fr. în orig.).

Monsieur comandă o sticlă mică de Perrier.

Cinci dimineaţa este o oră înfiorătoare pentru a te îmbarca într-un tren. Mai erau încă două ore până la răsărit şi, conştient că nu dormise suficient, dar mulţumit că dusese la bun sfârşit o misiune delicată, Hercule Poirot se cuibări într-un colţ şi adormi.

Când se trezi, la nouă şi jumătate, se avântă într-o escapadă către vagonul-restaurant, în căutarea unei cafele fierbinţi.

La ora aceea, aici se afla un singur client, tânăra englezoaică despre care îi vorbise conductorul. Era înaltă, subţire şi negricioasă. Să fi avut vreo 28 de ani. Emana un soi de eficienţă glacială din felul în care îşi lua micul dejun, din felul în care îi cerea chelnerului să mai aducă o cafea, ceea ce dovedea o bună cunoaştere a lumii, obţinută din călătorii. Purta o rochie de culoare închisă dintr-un material subţire adecvat căldurii din tren.

Neavând altceva mai bun de făcut, Hercule Poirot se amuză studiind-o, fără ca ea să observe.

Consideră că era genul de femeie care îşi putea purta de grijă cu uşurinţă oriunde s-ar fi dus. Avea ţinută şi dădea dovadă de eficienţă. Admiră mai degrabă simetria rigidă a trăsăturilor ei şi paloarea delicată a pielii. Admiră felul în care îi era aranjat părul negru în bucle perfecte şi ochii reci, impersonali şi gri. Decise însă că era un pic cam prea eficientă pentru a putea fi ceea ce numea el *„jolie femme*[1]*“*.

În acel moment, în vagonul-restaurant mai intră încă o persoană. Era un bărbat înalt, între patruzeci şi cincizeci de ani, suplu, cu piele maronie şi părul uşor grizonat în jurul tâmplelor.

— „Colonelul din India“, îşi spuse Poirot.

Nou-venitul se înclină uşor către fată.

— Bună dimineaţa, domnişoară Debenham.

— Bună dimineaţa, colonele Arbuthnot.

Colonelul se sprijinea cu o mână pe spătarul scaunului din faţa ei.

— Vă deranjează?, întrebă el.

— Fireşte că nu. Luaţi loc.

---

[1] O femeie drăguţă (în lb. fr. în orig.).

— Ei bine, ştiţi, micul dejun nu este totdeauna un moment potrivit pentru conversaţie.

— Asta sper şi eu. Să nu fie! Dar nu muşc.

Colonelul se aşeză şi strigă într-o manieră poruncitoare:

— Băiete!

Comandă ouă şi cafea. Pentru o clipă, ochii săi îl fixară pe Hercule Poirot, dar îşi trecu privirea mai departe, indiferent. Poirot, care ştia bine mentalitatea englezească, îl catalogase deja în gând: „Doar un blestemat de străin".

Ca nişte adevăraţi englezi ce erau, cei doi nu vorbiră prea mult în timpul mesei. Schimbară doar câteva replici scurte, după care fata se ridică şi se îndreptă către compartimentul său.

La prânz, cei doi împărţiră din nou aceeaşi masă şi, din nou, amândoi îl ignorară cu desăvârşire pe cel de-al treilea pasager. Conversau cu ceva mai multă însufleţire decât o făcuseră la micul dejun. Colonelul Arbuthnot vorbea despre Punjab şi, din când în când, o întreba pe fată câte ceva despre Bagdad, unde, era limpede de-acum, fusese guvernantă. În timpul discuţiei îşi descoperiseră cunoştinţe comune, ceea ce i-a făcut să fie mai relaxaţi, mai puţin rigizi. Vorbiră despre bine cunoscuţii lor Tommy *Cumva* şi Reggie *Altcumva*, după care colonelul o întrebă dacă merge direct în Anglia sau dacă se va opri în Istanbul.

— Nu, mă duc direct.

— Păi, nu-i păcat să nu vizitaţi oraşul?

— Acum doi ani am venit pe acelaşi drum şi am petrecut atunci trei zile în Istanbul.

— O! Înţeleg. Ei bine, atunci mă bucur că mergeţi direct, deoarece şi eu fac la fel.

El făcu o mică reverenţă stângace, roşind un pic.

„Colonelul nostru este exagerat de sensibil", gândi amuzat Hercule Poirot. „Un drum cu trenul este la fel de periculos ca o călătorie pe mare!"

Domnişoara Debenham răspunse cu indiferenţă că acesta e un lucru agreabil. Atitudinea ei era uşor reţinută.

Colonelul, remarcă Hercule Poirot, o conduse de data asta înapoi către cuşeta ei. În acest răstimp, trenul trecea prin magnificul peisaj oferit de Munţii Taurus. Cum priveau în

jos către Porțile Ciliciene stând pe coridor unul lângă altul, fata oftă subit. Poirot, care se afla în apropierea lor, o auzi murmurând:

— Este atât de frumos! Mi-aş dori... mi-aş dori...

— Ce?

— Mi-aş dori să mă pot bucura!

Arbuthnot nu răspunse. Linia pătrățoasă a bărbiei sale păru mai dură şi mai hotărâtă.

— Mi-aş fi dorit să nu fi fost implicată deloc în toate acestea, zise el.

— Ssst! Te rog, taci.

— O! Nu-i nimic. Uşor deranjat, colonelul aruncă o privire scurtă în direcția lui Poirot, apoi continuă. Dar nu-mi place ideea ca tu să fii guvernantă... la cheremul unor mame tiranice şi al odraslelor lor exasperante.

Ea râse cu un hohot uşor, semn că se destinse puțin.

— O! Nu trebuie să gândeşti astfel. Mitul guvernantei asuprite nu mai este valabil. Te asigur că părinții sunt aceia care se tem să nu fie terorizați de mine.

Nu mai ziseră nimic şi probabil că Arbuthnot se jena de propria-i răbufnire.

„Ceea ce am văzut aici e mai degrabă o comedioară stranie“, îşi spuse Poirot gânditor. Mai târziu avea să-şi amintească această considerație.

Ajunseră la Konya, noaptea, pe la unsprezece şi jumătate. Cei doi pasageri englezi coborâră pe peronul înzăpezit ca să facă vreo câțiva paşi încolo şi încoace, pentru a-şi mai dezmorți picioarele.

Poirot se mulțumi să privească de la fereastră activitatea tumultuoasă din gară, dar după zece minute decise că, oricum, la urma urmei, o gură de aer n-ar strica. Se pregăti temeinic înfofolindu-se grijuliu cu câteva jachete şi fulare şi îşi puse galoşii peste ghetele lustruite. Astfel înveşmântat, coborî cu delicatețe pe peron şi făcu prudent câțiva paşi de-a lungul acestuia, până dincolo de locomotivă. Recunoscu după voci cele două siluete ce se distingeau vag în umbra unui furgon de marfă. Vorbea Arbuthnot.

— Mary...

Fata îl întrerupse.

— Nu acum. Nu acum. Când se va termina totul... când vom fi trecut peste toate... atunci...

Poirot se îndepărtă discret, cu prudență. Se miră... cu greu ar fi putut să recunoască vocea glacială, eficientă a domnişoarei Debenham.

„Ciudat!“, îşi zise.

În ziua următoare se întrebă dacă nu cumva cei doi se certaseră, deoarece îşi vorbiră extrem de puțin, iar fata i se păru că era supărată şi avea cearcăne sub ochi.

La ora două şi jumătate după-amiază, trenul se opri şi toate capetele ieşiră pe la geamuri. Pe marginea liniei se vedeau câțiva oameni îngrămădiți care arătau către un loc de sub vagonul-restaurant.

Hercule Poirot se aplecă în afară şi îl întrebă ceva pe conductorul vagonului de dormit, care trecea în grabă pe peron. După ce primi răspunsul, Poirot îşi trase capul înapoi şi, răsucindu-se brusc, aproape că se ciocni cu Mary Debenham care era în picioare, exact în spatele lui.

— Ce s-a întâmplat?, întrebă ea, în franceză, cu răsuflarea tăiată. De ce ne oprim?

— *Mademoiselle*, nu e nimic. A luat foc ceva sub vagonul-restaurant, dar a fost stins şi acum se repară stricăciunile. Nu e nimic grav, vă asigur că nu este niciun pericol.

Ea făcu un gest scurt, ca şi când ar fi dat deoparte ideea de pericol, considerând-o complet lipsită de importanță.

— Da, da, asta înțeleg... dar timpul!

— Timpul?

— Da, asta ne va face să întârziem.

— E posibil... da, fu de părere Poirot.

— Dar noi nu ne putem permite să întârziem. Trenul trebuie să ajungă la 6.55 şi, pentru ca să prindem „Simplon Orient Expressul“ de la ora 9.00, trebuie să traversăm Bosforul. Dacă are întârziere de o oră sau două, vom pierde legătura.

— Este posibil, da, admise el.

O privea plin de curiozitate, căci mâna cu care se ținea de bara de la geam părea crispată şi îi tremurau uşor şi buzele.

— Contează aşa de mult pentru dumneavoastră, *Mademoiselle*?, întrebă el.

— Da. Da, contează. Eu... eu trebuie să prind trenul acela.

Se întoarse cu spatele la el şi se îndreptă pe coridor, către colonelul Arbuthnot.

Oricum, îngrijorarea ei se dovedi inutilă, căci trenul plecă zece minute mai târziu. Ajunse la Haydapassar cu numai cinci minute întârziere, recuperând pe drum timpul pierdut.

Bosforul era stâncos şi traversarea nu-i făcu nicio plăcere domnului Poirot. Pe vas fusese despărţit de tovarăşii lui de călătorie pe care nu i-a mai revăzut. Ajuns la Podul Galata, se duse direct la hotelul „Tokatlian“.

2
Hotelul „Tokatlian“

La „Tokatlian“, Hercule Poirot ceru o cameră cu baie, apoi se aplecă peste tejgheaua de la recepţie şi întrebă de scrisori. Îl aşteptau trei şi o telegramă. Ridică uşor din sprâncene la vederea telegramei, căci era o surpriză. O deschise în stilul lui obişnuit, ordonat şi fără grabă. Textul era laconic:

Schimbarea prezisă de tine în cazul Kassner a survenit în mod neaşteptat. Te rog întoarce-te imediat.

— *Voilà ce qui est embetant*[1], mormăi Poirot iritat şi privi în sus, către ceas. Va trebui să călătoresc mai departe în noaptea asta, îi spuse recepţionerului. La ce oră pleacă „Simplon Orient“?

— La ora nouă, *Monsieur.*

— Îmi poţi rezerva o cuşetă?

— Cu siguranţă, *Monsieur.* În această perioadă nu este dificil, deoarece trenurile sunt aproape goale. La clasa întâi sau a doua?

— Întâi.

— Prea bine, *Monsieur.* Până unde mergeţi?

— Până la Londra.

[1] Cade cum nu se poate mai prost (în lb. fr. orig.).

— *Bien, Monsieur*. Vă voi cumpăra un bilet spre Londra şi vă voi face rezervare la vagonul de Istanbul – Calais.

Poirot se uită din nou la ceas şi văzu că mai erau zece minute până la ora opt.

— Am timp să mănânc?

— Cu siguranţă, *Monsieur*.

Micul belgian încuviinţă cu o mişcare a capului, îşi anulă rezervarea camerei şi traversă holul către restaurant. În timp ce comanda chelnerului, simţi o mână aşezându-se pe umărul său.

— *Ah, mon vieux*[1], dar este o neaşteptată plăcere!, spuse o voce din spatele lui.

Cel care vorbea era un bătrânel mic de statură şi îndesat, cu părul tuns „perie", care zâmbea cu încântare.

Poirot sări în picioare.

— *Monsieur* Bouc!

— *Monsieur* Poirot!

Bouc era belgian, director al Companiei Internaţionale de Vagoane de Dormit şi se cunoştea cu fosta vedetă a forţelor de poliţie belgiene de foarte mulţi ani.

— Te afli departe de casă, *mon cher,* remarcă *Monsieur* Bouc.

— Puţină treabă în Siria.

— Ah! Şi te întorci acasă... când?

— Astă-seară.

— Minunat! Şi eu. Trebuie să spun că merg până la Lausanne, unde am nişte treburi. Presupun că vei călători cu „Simplon Orient Expressul"?

— Da. Tocmai am rugat să îmi cumpere un bilet la cuşetă. Aş fi vrut să mai rămân aici câteva zile, dar am primit o telegramă care mă cheamă la Londra pentru rezolvarea unor chestiuni importante.

— Oh!, oftă *Monsieur* Bouc. *Les affaires – les affaires*! Dar tu, tu eşti zilele acestea în „vârful pomului" cum s-ar spune, *mon vieux*!

— Poate am avut un mic succes.

---

[1] Bătrâne (în lb. fr. în orig.).

Hercule Poirot încercă să pară modest, dar eşuă în mod vădit.

Monsieur Bouc râse.

— Ne vom întâlni mai târziu, spuse el.

Hercule Poirot se concentră asupra efortului de a-şi ţine mustăţile departe de supă. De îndată ce rezolvă şi această dificilă treabă, în aşteptarea felului următor aruncă o privire în jurul lui. În restaurant nu erau mai mult de o jumătate de duzină de oameni, iar dintre aceştia, pe Hercule Poirot numai doi îl interesau.

Aceste persoane şedeau la o masă nu prea îndepărtată. Cel mai tânăr arăta bine, avea vreo treizeci de ani şi era cu siguranţă american. Oricum, nu el, ci tovarăşul său atrăsese atenţia micului detectiv.

Era un bărbat cu vârsta cuprinsă între şaizeci şi şaptezeci de ani care, de la distanţa aceea mică, avea aerul curtenitor al unui filantrop. Capul său uşor chel, fruntea înaltă, buzele ce dezveleau într-un uşor zâmbet un şir alb de dinţi falşi, toate acestea păreau să aparţină unei persoane cu caracter binevoitor. Numai ochii contraziceau această presupunere. Erau mici, afundaţi în orbite şi vicleni. Nu era numai asta, căci bărbatul, în timp ce îi spunea ceva tovarăşului său, îşi roti privirea prin sala de mese. O clipă îşi aţinti privirea pe chipul lui Poirot şi în acel moment un licăr de răutate îi ţâşni din ochi ca un fulger scurt, după care se ridică.

— Hector, achită nota!, zise.

Avea o voce uşor răguşită, cu o tonalitate bizară şi o intonaţie aproape ameninţătoare.

Poirot se reîntâlni cu prietenul său în holul hotelului exact când ceilalţi doi bărbaţi îl părăseau. Cel tânăr care supraveghea preluarea bagajelor deschise imediat uşa de sticlă şi zise:

— Suntem aproape gata, domnule Ratchett.

Bărbatul în vârstă se încruntă în semn de aprobare şi ieşi.

— *Eh bien,* zise Poirot. Ce părere ai despre aceia doi?

— Sunt americani, răspunse *Monsieur* Bouc.

— Cu siguranță sunt americani. Doream să ştiu ce părere ai despre personalitățile lor.

— Tânărul părea chiar simpatic.

— Şi celălalt?

— Adevărul este, prietene, că mă lasă rece. Mi-a produs o impresie neplăcută. Ție?

Hercule Poirot răspunse după o clipă de tăcere.

— Când a trecut pe lângă mine în restaurant, am avut o senzație ciudată. A fost ca şi când ar fi trecut pe lângă mine un animal sălbatic, extrem de sălbatic! Înțelegi?

— Cu toate acestea, în ansamblu, părea extrem de stimabil.

— *Précisément!* Corpul – carcasa – este în totalitate demn de respect, dar printre gratii se vede fiara.

— Eşti fantezist, *mon vieux*, constată *Monsieur* Bouc.

— Aşa o fi, dar nu pot scăpa de senzația că foarte aproape de mine a trecut diavolul în persoană!

— Gentlemanul acela respectabil, american?

— Acel respectabil gentleman american.

— Ei bine, zise cu voioşie *Monsieur* Bouc, aşa o fi. E plină lumea de diavoli.

În clipa aceea se deschise uşa şi se apropie de ei, cu o mină preocupată, recepționerul, care începu să se scuze.

— Este extraordinar, *Monsieur*, îi spuse el lui Poirot. Nu mai este niciun pat la clasa întâi în trenul acela.

— *Comment*?, strigă *Monsieur* Bouc. În această perioadă a anului? Ah, fără îndoială că o fi vreun grup de ziarişti... de politicieni...?

— Nu ştiu, *sir*, zise recepționerul întorcându-se respectuos cu fața către el, dar aceasta este situația.

— Bine, bine, îi spuse *Monsieur* Bouc lui Poirot. Nu fi îngrijorat prietene! Aranjăm noi ceva. Întotdeauna există un compartiment, nr. 16, care este liber şi de care răspunde conductorul.

Zâmbi, apoi se uită la ceas.

— Vino, e timpul să pornim, zise el.

La gară, *Monsieur* Bouc fu salutat cu un respect deosebit de către conductorul în uniformă maronie care se ocupa de vagonul de dormit.

— Bună seara, *Monsieur*. Aveți compartimentul nr.1, zise acesta şi le făcu semn hamalilor să aducă bagajele la vagonul a cărui destinație era inscripționată pe nişte plăcuțe înguste:

ISTANBUL-TRIESTE-CALAIS

— Aud că trenul e plin în seara aceasta?

— E incredibil, *Monsieur*. Lumea întreagă a decis să călătorească în seara asta!

— Cu toate acestea, trebuie să găseşti un loc şi pentru acest domn care este aici de față. E un prieten de-al meu. Poate sta la nr. 16.

— E ocupat, *Monsieur*.

— Cum? Numărul 16?

Schimbară o privire cu subînțeles şi conductorul, un om înalt, între două vârste şi cu aspect bolnăvicios, zâmbi.

— Da, *Monsieur*. Precum v-am spus, e ocupat... ocupat, tot.

— Dar ce Dumnezeu s-a întâmplat?, întrebă nervos *Monsieur* Bouc. E vreo conferință undeva? E un grup?

— Nu, *Monsieur*. E doar hazardul. Tocmai s-a întâmplat că multă lume a decis să călătorească în această seară.

Monsieur Bouc țistui din limbă, nemulțumit.

— La Belgrad, spuse el, va fi anexat vagonul de la Atena şi, de asemenea, va mai fi anexat şi cel de Bucureşti-Paris. Din păcate, nu ajungem decât mâine-dimineață la Belgrad şi noaptea aceasta este problema. La clasa a doua nu este nicio cuşetă liberă?

— Ar fi o cuşetă la clasa a doua, *Monsieur*...

— Ei bine, atunci...

— Dar este o cuşetă pentru doamne şi deja este o nemțoaică în compartiment... o cameristă a unei lady.

— *Oh! La-la*, aceasta este o situație neplăcută, zise *Monsieur* Bouc.

— Nu te frământa prietene, spuse Poirot. Va trebui să călătoresc într-un vagon obişnuit.

— Nicidecum, nicidecum. Se adresă din nou conductorului. S-a îmbarcat toată lumea?

— Ce-i drept, există un pasager care nu a venit încă, răspunse omul rar, cu ezitare.

— Păi spune aşa!

— Cuşeta nr. 7... la clasa a doua. Domnul nu a sosit încă şi mai sunt patru minute până la ora nouă.

— Cine e?

— Un englez, răspunse conductorul după ce îşi consultă lista. Un domn, Harris.

— Un nume de bun augur, constată Poirot. L-am citit pe Dickens, domnul Harris nu va veni[1].

— Du bagajul domnului la nr. 7, zise *Monsieur* Bouc. Dacă vine acest domn Harris, îi vom spune că a venit prea târziu, că aceste cuşete nu pot fi rezervate prea multă vreme, că vom rezolva noi chestiunea într-un fel sau altul. De ce mi-ar păsa de un anume domn Harris?

— Cum doreşte domnul, spuse conductorul, apoi se adresă hamalului domnului Poirot, arătându-i unde trebuie să ducă bagajul. După care se dădu la o parte din faţa scărilor şi îi făcu loc lui Poirot să urce în tren.

— *Tout a fait au bout*[2], *Monsieur*, strigă. Penultimul compartiment.

Poirot mergea cu oarecare dificultate pe culoar, dat fiind că majoritatea celor care călătoreau erau afară din cuşetele lor.

El spuse de nenumărate ori *„Pardons"*, cu regularitatea unui ceasornic, până când ajunse, în sfârşit, la compartimentul ce îi fusese indicat. În interior, cocoţat după o valiză, dădu de americanul cel înalt şi tânăr din hotelul „Tokatlian".

Acesta se încruntă când îl văzu pe Poirot intrând.

— Mă scuzaţi, zise el, cred că faceţi o greşeală. Apoi se chinui în franceză: *Je crois que vous avez un erreur*[3].

[1] Dna Harris, personaj din romanul „Martin Chuzzlewit", prietena imaginară ale cărei presupuse laude sunt invocate de Sairey Gamp, pentru a-şi demonstra buna reputaţie.
[2] Tocmai la capăt (în lb. fr. în orig.).
[3] Cred că aveţi o greşeală (în lb. fr. în orig., incorect).

Poirot îl întrebă în engleză.

— Sunteți domnul Harris?

— Nu, eu mă numesc MacQueen. Eu...

Dar în acel moment, vocea conductorului care avea în grijă vagonul de dormit se auzi din spatele lui Poirot, fără vlagă şi pe un ton de scuză:

— Nu mai există nicio altă cuşetă în tot trenul, *Monsieur*. Domnul este nevoit să intre aici, spuse el şi împingând în jos geamul din dreptul cuşetei începu să ridice bagajele lui Poirot.

Hercule Poirot observă cu amuzament tonul încărcat de regret al omului, căci, fără îndoială, ocupantul cuşetei îi promisese un bacşiş gras dacă reuşea să nu-i mai aducă pe cap niciun alt pasager. În orice caz, şi cel mai generos bacşiş îşi pierdea efectul atunci când unul dintre directorii companiei feroviare era la bord şi dădea ordine. După ce aşeză bagajele pe polițe, conductorul ieşi din compartiment.

— *Voilà, Monsieur*. Totul e rezolvat şi cuşeta de sus e a dumneavoastră, nr. 7. Plecăm într-un minut, zise şi se grăbi să plece.

Poirot intră din nou în compartiment.

— Arareori am mai văzut un astfel de fenomen, spuse cu voioşie. Un conductor de vagon de dormit să urce cu mâinile lui bagajele! Unde s-a mai pomenit?

Tovarăşul lui de călătorie zâmbi, căci era limpede că îi trecuse supărarea şi, probabil, decisese că disputa nu fusese decât una de ordin filosofic.

— Trenul este arhiplin, zise.

Se auzi un fluier şi şuieratul prelung şi melancolic al locomotivei. Cei doi bărbați ieşiră pe coridor, iar de afară se auzi o voce strigând:„*En voiture!*“

— Gata, zise MacQueen.

Dar nu erau tocmai gata, fiindcă se auzi din nou fluierul.

— *Sir*, eu zic, începu brusc tânărul, că dacă vă convine mai mult patul de jos... mai comod... ei bine, nu am nimic împotrivă.

Era, iată, un tânăr amabil.

— Nu, nu, protestă Poirot. N-aş vrea să vă lipsesc de...

— Nu e nicio problemă...

— Sunteți mult prea amabil...

Au urmat proteste politicoase de ambele părți.

— E doar o noapte, explică Poirot. La Belgrad...

— Oh, înțeleg. Coborâți la Belgrad...

— Nu chiar.Vedeți dumneavoastră...

Urmă o smucitură bruscă. Cei doi bărbați se răsuciră către geam, privind cum aluneca trenul de-a lungul peronului puternic luminat. Orient Express își începea călătoria de trei zile prin Europa.

3

Poirot refuză un caz

A doua zi, Hercule Poirot ajunse cu oarecare întârziere la masa de prânz. Se trezise dis-de-dimineață, luase micul dejun aproape singur și își petrecuse dimineața răsfoindu-și notițele în legătură cu cazul pentru care era chemat urgent la Londra. Nu se văzuse prea mult cu tovarășul său de călătorie, *Monsieur* Bouc, care ședea deja la o masă de unde îl salută și îi făcu semn să ocupe locul liber din fața lui. Poirot se așeză și curând realiză că se află într-o poziție favorizată, deoarece era o masă care era servită prima și cu cele mai variate bunătăți. Mâncarea era și aceasta neobișnuit de bună. Abia la desertul rafinat cu cremă fină de brânză, *Monsieur* Bouc își abătu atenția către alte chestiuni în afara celor legate de hrană. Ajunsese în acea fază a unui dejun când individul capătă o dispoziție filosofică.

— Ah, oftă el. Dacă aș avea condeiul lui Balzac! Cum aș descrie această scenă... și flutură din mână.

— Ar fi o idee, își dădu cu părerea Poirot.

— Ah, ești de acord? Nu cred că s-a mai scris așa ceva! În jurul nostru sunt oameni din toate clasele sociale, de diferite naționalități și de toate vârstele, cu toții niște străini care timp de trei zile s-au adunat la un loc, mănâncă și dorm sub același acoperiș și nu se pot despărți unii de ceilalți. La capătul

celor trei zile se despart, se duc pe drumurile lor pentru a nu se mai întâlni din nou, niciodată, unii cu alții.

— Totuşi, zise Poirot, presupunând un accident...

— Ah, nu, prietene...

— Din punctul tău de vedere ar fi regretabil, sunt de acord. Cu toate acestea, să acceptăm ideea asta pentru o clipă. Atunci, poate, toți aceştia de aici sunt legați între ei... de moarte.

— Încă puțin vin, zise *Monsieur* Bouc turnând repede în pahare. Eşti macabru, *mon cher*, poate din cauza digestiei.

— E adevărat, fu de acord Poirot, că mâncarea din Siria nu a fost tocmai potrivită pentru stomacul meu.

Sorbi o înghițitură de vin după care, sprijinit de spătarul scaunului, îşi roti privirea îngândurat prin vagonul-restaurant. Erau cam treisprezece persoane şi, conform spuselor domnului Bouc, erau din toate naționalitățile şi clasele sociale. Începu să le studieze.

La masa din față şedeau trei bărbați care, presupuse el, călătoreau singuri şi fuseseră evaluați şi amplasați acolo ca urmare a judecății infailibile a chelnerilor din restaurant: un italian uriaş cu piele negricioasă care se scobea viguros în dinți, în fața lui un englez extrem de ordonat cu mina dezaprobatoare a unui servitor bine antrenat şi, lângă englez, un american gras îmbrăcat într-un costum țipător – probabil un comis-voiajor.

— Trebuie să dai lovitura în stil mare, spuse acesta din urmă cu voce tare.

Italianul îşi scoase scobitoarea dintre dinți şi gesticulă larg cu ea în mână.

— Sigur, zise şi el. Asta spun şi eu tot timpul.

Englezul se uită pe geam şi tuşi.

Poirot privi mai departe.

La o masă mai mică şedea, extrem de țeapănă, una dintre cele mai urâte femei bătrâne pe care le văzuse vreodată. Era de-o urâțenie rară care te fascina mai degrabă decât îți repugna. Şedea foarte dreaptă şi purta în jurul gâtului un colier de perle foarte mari care, deşi părea puțin probabil, erau veritabile. Mâinile îi erau pline de inele şi de pe umeri îi alunecase o haină de blană, iar toca de pe cap, mică, neagră şi scumpă, era hidos de nepotrivită cu fața de broască gălbuie

ce se ivea de sub ea. Femeia îi vorbea chelnerului pe un ton politicos, clar şi extrem de autoritar.

— Să fii suficient de amabil să duci în cabina mea o sticlă de apă minerală şi un vas mare cu suc de portocale. Să faci în aşa fel încât să fiu servită la cină cu pui gătit fără sosuri şi, de asemenea, cu nişte peşte.

Chelnerul îi răspunse respectuos că va face cum i s-a spus.

Ea încuviință cu o mişcare grațioasă a capului şi se ridică. Privi în direcția lui Poirot, dar îl ignoră cu nonşalanța aristocratului plictisit.

— Aceea este prințesa Dragomiroff, şopti *Monsieur* Bouc. E rusoaică. Soțul ei a făcut toată averea înainte de Revoluție şi a investit tot în străinătate. Este extrem de bogată, o cosmopolită.

Poirot încuviință printr-un gest, căci auzise despre prințesa Dragomiroff.

— E o personalitate, zise Bouc. Urâtă ca dracu', dar îşi face prezența simțită. Eşti de acord?

Poirot încuviință din nou.

La una dintre celelalte mese mai mari şedea Mary Debenham împreună cu alte două femei. Una dintre ele, de vârstă mijlocie, era înaltă şi purta un costum de tweed. Părul bogat îi era urât aranjat într-un coc mare, purta ochelari şi avea o față cu trăsături ovine. Asculta spusele celei de-a treia, o persoană drăguță mai în vârstă, care vorbea pe un ton monoton şi nu dădea semne că s-ar opri să respire.

— ...şi aşa zicea şi fiica mea. De ce, spunea ea, nu puteți aplica pur şi simplu metodele americane în această țară? Natura acestor oameni este indolentă, n-au nicio chemare... Dar veți fi surprinşi să cunoaşteți rezultatele învățământului aplicat acolo. Au un grup de profesori excepționali. Cred că nimic nu se compară cu educația. Trebuie să aplicăm idealurile noastre vestice şi să învățăm Estul să le accepte. Fiica mea zice...

Trenul intră într-un tunel şi vocea calmă, monotonă se estompă.

La următoarea masă, una mai mică, stătea colonelul Arbuthnot, singur, cu privirea fixată pe ceafa domnişoarei

Mary Debenham. Nu stăteau împreună, deşi ar fi fost uşor de aranjat acest lucru. De ce?

Poate că, se gândi Poirot, Mary Debenham se opusese oricărei propuneri. O guvernantă învaţă să devină atentă, căci aparenţele sunt importante. O fată care trebuie să-şi câştige existenţa trebuie să fie discretă.

Hercule Poirot îşi mută privirea în partea cealaltă a vagonului. La capătul cel mai îndepărtat, cu spatele la perete, se afla o femeie de vârstă mijlocie, îmbrăcată în negru, cu o faţă lată şi lipsită de expresie. Nemţoaică sau scandinavă, gândi el. Probabil că era servitoarea doamnei germane. Dincolo de ea era un cuplu care discuta cu aprindere. Bărbatul purta haine de tweed, dar nu era englez. Cu toate că Poirot nu îi vedea decât ceafa, forma acesteia şi lăţimea umerilor îl trădau. Era un tip mare, bine făcut. Îşi întoarse brusc capul şi Poirot putu să vadă profilul unui bărbat foarte arătos, de vreo treizeci de ani, care purta o mustaţă mare şi blondă.

Femeia cu care era... aproape o fetiţă... să fi avut vreo douăzeci de ani, purta o hăinuţă strâmtă, neagră, cu o bluză albă de satin şi o tocă şic potrivită pe o sprânceană. Avea o faţă frumoasă, de străină, cu o piele foarte albă, ochi mari, căprui şi un păr negru ca pana corbului. Fuma o ţigară fixată într-un ţigaret lung pe care îl ţinea într-o mână îngrijită, cu unghii vopsite în roşu închis. Era *coquette* şi în vorbă, şi în port.

— *Elle est jolie-et chic*[1], murmură Poirot. Soţ şi soţie, nu?

Bouc încuviinţă.

— Ambasada Ungariei, cred, zise el. O pereche frumoasă.

Mai erau două persoane care luau masa: colegul de compartiment al lui Poirot, MacQueen, şi angajatorul său, domnul Ratchett. Cel din urmă şedea cu faţa către Poirot şi pentru a doua oară avu ocazia să studieze acea figură neatrăgătoare, observând din nou falsa bunăvoinţă a expresiei sprâncenelor şi ochii mici, plini de cruzime.

Fără îndoială, *Monsieur* Bouc văzu o schimbare pe figura prietenului său.

— Priveşti către animalul tău sălbatic?, întrebă.

---

[1] E drăguţă... şi e şic (în lb. fr. în orig.).

Poirot încuviinţă. În timp ce i se servea cafeaua, *Monsieur* Bouc se ridică în picioare, căci începuse masa înaintea venirii lui Poirot şi terminase de mâncat de ceva vreme.

— Mă întorc în compartimentul meu. Vino şi tu repede, ca să mai discutăm, spuse el.

— Cu plăcere.

Poirot îşi savură cafeaua şi comandă un lichior, în timp ce chelnerul trecea de la o masă la alta cu o cutie în care colecta plata notelor. Americanca mai în vârstă ridică vocea pe un ton ascuţit şi plângăcios.

— Fiica mea a zis: ia cu tine un carnet de bonuri de alimente şi nu vei avea niciun fel de problemă – absolut nicio problemă. Acum, nu e chiar aşa. Se pare că percep bacşiş zece la sută şi e vorba despre acea sticlă cu apă minerală... şi despre un soi de apă contrafăcută. Nu au nici măcar „Evian“ sau „Vichy“, care oricum mie mi se par contrafăcute.

— Treaba e că... ei ar trebui... cum se spune?, să servească apa din ţara respectivă, explică doamna cu faţă de ovină.

— Ei bine, mie mi se pare contrafăcută, mai zise privind cu dezgust la grămăjoara de mărunţiş de pe masa din faţa ei. Ia priviţi la mizeriile pe care mi le-a dat. Dinari sau altceva... Arată ca o grămadă de gunoaie. Fiica mea zice...

Mary Debenham îşi împinse scaunul la loc şi, făcând o reverenţă către celelalte două femei, plecă. Colonelul Arbuthnot se ridică şi o urmă. Strângându-şi mult dispreţuitul mărunţiş, americanca plecă şi ea, urmată de cealaltă, aceea care arăta ca o oaie. Ungurii plecaseră deja şi în restaurantul gol nu mai rămăseseră decât Poirot, Ratchett şi MacQueen.

Ratchett îi spuse ceva tovarăşului său, care se ridică şi părăsi vagonul. Apoi se ridică şi el, dar în loc să-l urmeze pe MacQueen, se trânti în mod surprinzător pe scaunul din faţa lui Poirot.

— Mă puteţi îndatora cu un foc?, întrebă el cu o voce uşor nazală. Numele meu este Ratchett.

Poirot se înclină uşor. Îşi strecură mâna în buzunar şi scoase o cutie de chibrituri pe care o înmână celuilalt. Acesta o luă, dar nu aprinse niciun chibrit.

— Cred, continuă el, că am plăcerea să vorbesc cu domnul Hercule Poirot, nu-i aşa?

Poirot se mai înclină o dată.

— Ați fost informat corect, *Monsieur*.

Detectivul era conştient că acei ochi vicleni îl evaluau. După o clipă de tăcere, celălalt vorbi din nou.

— În țara mea, zise el, trecem direct la subiect. Domnule Poirot, aş dori să vă angajez pentru o treabă.

Sprâncenele lui Hercule Poirot se arcuiră brusc.

— Clientela mea, *Monsieur*, este limitată în prezent. Accept foarte puține cazuri.

— Fireşte, înțeleg, dar aici este vorba de foarte mulți bani. Foarte mulți bani, repetă în maniera sa calmă şi persuasivă.

Hercule Poirot rămase tăcut câteva minute, după care zise:

— Ce ați dori să fac pentru dumneavoastră? *Monsieur*... *ăă*... Ratchett?

— Domnule Poirot sunt un om bogat... foarte bogat. Cei ca mine au duşmani. Eu am un duşman.

— Numai unul?

— Ce vreți să insinuați cu această întrebare?, se răsti scurt Ratchett.

— *Monsieur*, conform experienței mele, când un om este în postura de a avea, după cum spuneți, duşmani, aceştia nu se transformă doar într-unul singur.

Ratchett păru uşurat de răspunsul dat de Poirot. Spuse repede:

— Ei bine, da, sunt de acord cu punctul acesta de vedere. *Duşmani* sau *duşman*, nu contează. Ceea ce contează este siguranța mea.

— Siguranța?

— Mi-a fost amenințată viața, domnule Poirot. Sunt un om care îşi poate purta de grijă destul de bine. Scoase din buzunarul hainei sale un pistol şi i-l arătă fugitiv. Nu cred că sunt genul care poate fi prins ațipind, dar sunt convins de asta, e mult mai sănătos să mă asigur de două ori. Îmi imaginez că dumneavoastră sunteți omul căruia trebuie să-i dau banii mei, domnule Poirot. Nu uitați, foarte mulți bani.

Poirot îl privi gânditor minute în şir. Faţa sa era complet lipsită de expresie, iar celălalt nu avea nicio dovadă în legătură cu ideile care-i treceau prin minte.

— Îmi pare rău, *Monsieur*, zise în cele din urmă, nu vă pot îndatora.

Celălalt îi aruncă o privire sălbatică.

— Atunci, spune cifra, zise el.

Poirot dădu din cap.

— Nu înţelegeţi, *Monsieur*. Am fost extrem de norocos în meseria mea şi am câştigat destui bani ca să-mi satisfac atât nevoile, cât şi capriciile. Acum accept doar cazurile care mă interesează pe mine.

— Vă ţineţi tare, zise Ratchett, v-ar tenta douăzeci de mii de dolari?

— Nu.

— Dacă aveţi de gând să cereţi mai mulţi, nu îi veţi obţine, pentru că ştiu valoarea lucrurilor.

— Şi eu la fel, domnule Ratchett.

— Ce este în neregulă cu propunerea mea?

Poirot se ridică.

— Dacă mă scuzaţi pentru că voi fi subiectiv... nu-mi place faţa dumneavoastră, domnule Ratchett, îi spuse el şi cu aceasta părăsi vagonul-restaurant.

4

Un strigăt în noapte

Trenul „Simplon Orient Express" ajunse la Belgrad seara, la 20.45. Era programat să nu plece din nou înainte de nouă și cincisprezece minute, așa că Poirot coborî pe peron unde, oricum, nu rămase prea mult. Gerul era mușcător și, cu toate că peronul era acoperit, zăpada cădea din greu. Se întoarse către compartimentul său, dar conductorul care își scutura picioarele pe peron și își freca mâinile să și le țină calde, îi spuse:

— Valizele dumneavoastră au fost mutate, *Monsieur*. În compartimentul nr. 1, compartimentul domnului Bouc.

— Dar unde este atunci domnul Bouc?

— S-a mutat în vagonul de Atena, care tocmai a fost anexat.

Poirot plecă în căutarea prietenului său. Domnul Bouc îi potoli protestele.

— Nu e nimic. Nu e nimic. Așa este mai convenabil. Tu mergi până la Londra, așa că e mai bine să rămâi în vagonul de Calais, iar mie mi-e foarte bine aici. Sunt mai liniștit, căci acest vagon este gol, cu excepția mea și a unui doctoraș grec. O prietene, ce noapte! Se zice că n-a mai nins atât de ani buni. Să sperăm că nu vom rămâne înzăpeziți, că nu sunt prea încântat, îți spun sigur.

La 9.15 fix, trenul plecă din gară şi imediat după aceea Poirot se ridică, îi ură noapte bună prietenului său şi porni pe culoar înapoi către vagonul său care era în faţă, imediat după vagonul-restaurant.

Fiind a doua zi de călătorie, relaţiile dintre pasageri începeau să se dezgheţe. Colonelul Arbuthnot stătea în uşa compartimentului său şi vorbea cu MacQueen, care se întrerupse în mijlocul frazei când îl văzu pe Poirot. Părea extrem de surprins.

— Hei, exclamă el, am crezut că ne-aţi părăsit. Aţi spus că veţi coborî la Belgrad.

— M-aţi înţeles greşit, zise Poirot zâmbind. Îmi amintesc acum, trenul a pornit de la Istanbul exact când vorbeam noi.

— Bine, dar bagajele... nu mai sunt.

— Au fost mutate în alt compartiment, asta-i tot.

— Oh, înţeleg.

Îşi reluă conversaţia cu Arbuthnot, iar Poirot trecu mai departe pe coridor. La două uşi de compartimentul său, americanca mai în vârstă, doamna Hubbard, vorbea stând în picioare cu femeia care semăna cu o oaie, care era suedeză, şi îi îndesa în mână o revistă.

— Nu, ia-o draga mea, zise ea. Am o mulţime de alte lucruri de citit. Oh, Doamne, nu-i aşa că gripa este o chestie înspăimântătoare?

Îi făcu semn cu capul, plină de bunăvoinţă, lui Poirot.

— Sunteţi extrem de amabilă, zise doamna suedeză.

— Nicidecum. Sper că vei putea dormi şi te vei simţi mai bine mâine-dimineaţă.

— E doar din cauza răcelii. Îmi voi face o ceaşcă de ceai.

— Ai luat aspirină?

— Sigur? Am din belşug.

— Ei bine, noapte bună, draga mea!

Se întoarse către Poirot dispusă să converseze imediat ce cealaltă se îndepărtă.

— Sărmana domnişoară bătrână, e suedeză. Din câte îmi pot da seama, este un soi de misionară. Profesoară. O persoană drăguţă, dar nu vorbeşte prea bine englezeşte. Era interesată de ce i-am spus despre fiica mea.

Poirot ştia de-acum totul despre fiica doamnei Hubbard. Oricine din acest tren, care înțelegea engleza, ştia! Cum ea şi soțul ei făceau parte din conducerea unui liceu american din Smirna şi cum călătorea ea pentru prima oară către Est, ce părere avea despre turci, despre lenea şi şoselele acestora. Uşa de lângă ei se deschise şi un servitor palid ieşi, lăsând să se întrevadă imaginea domnului Ratchett care stătea în pat. Îl văzu şi el pe Poirot şi o clipă privirea i se întunecă de furie, după care uşa se închise.

Doamna Hubbard îl trase pe Poirot mai aproape de ea.

— Ştiți, acel om mă înspăimântă de moarte. Oh, nu valetul, ci celălalt, stăpânul lui. Stăpân cu-adevărat! E ceva în neregulă cu omul acela. Fiica mea mereu îmi spune că sunt extrem de intuitivă: „Când mama are o premoniție, are dreptate absolută“, asta zice fiica mea. Şi în legătură cu acest om am o presimțire. Este vecin cu mine şi nu-mi place. Noaptea trecută am ferecat uşa dintre compartimente fiindcă mi s-a părut că încearcă clanța. Ştiți, nu m-ar surprinde deloc dacă s-ar afla că acel om este un criminal, unul dintre jefuitorii de trenuri despre care citeşti prin ziare. Îndrăznesc să spun că poate par naivă, dar asta e. Sunt speriată de moarte! Fiica mea mi-a spus că voi avea o călătorie plăcută, dar nu-s tocmai sigură. Poate suna prosteşte, dar simt că se poate întâmpla orice, absolut orice. Şi tânărul acela drăguț cum o putea să reziste să fie secretarul lui? Nici nu vreau să mă gândesc.

Colonelul Arbuthnot şi MacQueen veneau pe coridor, apropiindu-se de ei.

— Vino în compartimentul meu, spunea MacQueen, nu am desfăcut patul încă. Ceea ce vreau să înțeleg bine din politica voastră în India este...

Cei doi bărbați trecură mai departe, către compartimentul lui MacQueen. Doamna Hubbard îi ură noapte bună lui Poirot.

— Cred că mă voi băga în pat să citesc, spuse ea. Noapte bună.

— Noapte bună, *Madame.*

Poirot intră în compartimentul său, care era lipit de cel al lui Ratchett. Se dezbrăcă, se băgă în pat, citi vreo jumătate de oră, după care stinse lumina.

Se trezi brusc, câteva ore mai târziu. Ştia ce anume îl trezise – un geamăt puternic, aproape un strigăt care venea de foarte aproape. Concomitent se auzi strident clinchetul unui clopoțel.

Poirot se ridică şi aprinse lumina. Observă că trenul era oprit şi îşi spuse că era, probabil, vreo gară.

Acel strigăt îl neliniştise. Îşi aminti că în compartimentul vecin se afla Ratchett. Se dădu jos din pat şi deschise uşa tocmai când conductorul vagonului de dormit, venit în grabă, bătea în uşa lui Ratchett. Poirot continuă să urmărească, prin uşa întredeschisă, ce se întâmpla. Conductorul bătu din nou. Se auzi un clopoțel, apoi câteva uşi mai departe se aprinse lumina. Conductorul privi peste umăr şi în acelaşi timp se auzi din compartimentul alăturat: *Ce n'est rien. Je me suis trompé*[1].

— *Bien, Monsieur.*

Conductorul se grăbi din nou să bată la uşa unde se aprinsese lumina.

Poirot se culcă liniştit la loc şi stinse lumina. Era exact unu fără douăzeci şi trei de minute.

[1] Nu-i nimic. M-am înşelat (în lb. fr. în orig.).

5
Crima

Nu reuşi să adoarmă imediat. Unul dintre motive era acela că îi lipsea mişcarea trenului şi, dacă erau într-o gară, liniştea de afară era ciudată. Îl auzea pe Ratchett foindu-se alături, un clic al capacului de la chiuvetă, zgomotul robinetului, apă curgând şi din nou clicul capacului. Pe coridor se auziră nişte paşi ai cuiva încălţat cu papuci de casă.

Hercule Poirot stătea întins, privind în tavan. De ce era gara de afară atât de liniştită? Îşi simţi gâtul uscat. Uitase să-şi ceară obişnuita sticlă de apă minerală. Se mai uită o dată la ceas. Doar unu şi un sfert. Va suna conductorul să-i aducă nişte apă minerală. Când întinse degetul spre butonul soneriei se opri deoarece în liniştea aceea apăsătoare auzi un alt clinchet de clopoţel. Omul nu putea să răspundă la toate chemările deodată.

Cling... Cling... Cling...

Suna la nesfârşit. Unde era omul, de ce nu răspundea? Cineva îşi pierduse răbdarea.

Cli-i-i-ing!

Oricine ar fi fost, nu-şi mai lua degetul de pe sonerie.

Cu foşnet brusc, tropăind pe coridor, în sfârşit, conductorul veni şi bătu la o uşă nu prea departe de cea a lui Poirot. Apoi se auziră voci, cea a conductorului care se scuza şi cea volubilă şi insistentă a unei femei.

„Doamna Hubbard!", zâmbi Poirot în sinea lui.

Altercația, dacă despre asta era vorba, dură o vreme, timp în care 90% s-a auzit doamna Hubbard, iar 10% a vorbit împăciuitor conductorul. În cele din urmă, conflictul păru că se rezolvă şi Poirot auzi clar un „*Bonne nuit, Madame*", şi o uşă care se închise.

Îşi puse din nou degetul pe sonerie.

Conductorul sosi imediat, părând agitat şi transpirat.

— *De l'eau minérale, s'il vous plait.*[1]

— *Bien, Monsieur.*

Poirot îi făcu cu ochiul şi conductorul îşi permise să se descarce. Doamna americancă...

— Da?

Îşi şterse fruntea îmbrobonată.

— Vă dați seama ce am pățit cu ea! Insistă... dar insistă că în compartimentul ei este un bărbat. Ziceți şi dumneavoastră, *Monsieur*, într-un spațiu atât de mic, şi arătă cu mâna în jur, unde s-ar putea ascunde? M-am certat cu ea şi i-am argumentat că e imposibil, dar ea a insistat că s-a trezit şi că era un bărbat acolo. Am întrebat-o cum a putut să iasă şi să lase uşa încuiată pe dinăuntru în urma lui? Nici n-a auzit ce i-am spus. De parcă n-am avea deja motive de îngrijorare. Zăpada asta...

— Zăpadă?

— Da, *Monsieur*. *Monsieur* nu a observat? Trenul s-a oprit şi numai Dumnezeu ştie cât de mult va trebui să stăm aici. Odată, îmi amintesc că am rămas înzăpeziți şapte zile.

— Unde ne aflăm?

— Între Vincovici şi Brod.

— *Oh!La-la,* făcu surprins Poirot.

Conductorul plecă şi reveni cu apa.

— *Bon soir, Monsieur*.

Poirot bău un pahar cu apă şi se cuibări ca să adoarmă, dar când ațipi ceva îl trezi din nou. De data aceasta era ceva cu greutate care căzuse cu o bufnitură în uşa lui. Sări în picioare, o deschise şi se uită afară. Nimic, însă la oarecare distanță pe coridor se îndepărta o femeie cu un chimono stacojiu, iar

---

[1]Aş dori o sticlă cu apă minerală, vă rog! (în lb. fr. în orig.).

în partea cealaltă, conductorul, aşezat pe un scăunel, scria ceva în hârtiile lui. Era o linişte de moarte.

„Sigur sufăr cu nervii“, îşi spuse Poirot şi se aşeză din nou în pat. De data aceasta dormi până dimineaţă.

Când se trezi, trenul continua să staţioneze. Poirot ridică o jaluzea şi privi afară. Trenul era înconjurat de nămeţi uriaşi. Privi la ceas şi văzu că era trecut de nouă. La zece fără un sfert, spilcuit şi dichisit mai mult ca niciodată, Hercule Poirot se îndreptă către vagonul-restaurant, unde dădu peste un cor de vaiete.

Orice barieră ar fi fost între pasageri, acum căzuse şi erau cu toţii uniţi în nenorocire. Doamna Hubbard se văicărea cel mai tare.

— Fiica mea spunea că o să fie cel mai simplu drum din lume, că doar voi sta în tren până când voi ajunge la Paris. Acum s-ar putea să stăm aici zile întregi, se tânguia ea. Vaporul meu pleacă poimâine, cum îl voi mai prinde acum? Nici măcar nu pot da o telegramă să-mi anulez rezervarea. Pur şi simplu nici nu mai pot vorbi de nervi!

Italianul spuse că avea şi el afaceri urgente la Milano, iar americanul fu de părere că „e mare păcat, doamnă“ şi încercă să o calmeze, exprimând speranţa că trenul ar putea să recupereze timpul pierdut.

— Sora mea... copiii ei mă aşteaptă pe mine, plângea domnişoara suedeză. Nu pot trimite vorbă la ei. Ce cred ei? S-a întâmplat ceva rău cu mine.

— Cât timp vom sta aici?, întrebă domnişoara Debenham. Nu ştie nimeni?

Vocea ei trăda nerăbdarea, dar Poirot observă că nu mai era nici urmă de acea nelinişte febrilă de care dăduse dovadă când celălalt tren, „Taurus Express“, se oprise pentru control.

Doamna Hubbard începu din nou:

— Nu există nimeni care să ştie ceva în trenul ăsta şi nimeni nu încearcă măcar să facă ceva. O grămadă de străini inutili. Of, dacă se întâmpla aşa ceva acasă, ar fi fost cel puţin unul care ar fi încercat să facă ceva!

Arbuthnot se întoarse către Poirot şi vorbi cu precauţie, în franceza sa cu accent britanic.

— *Vous êtes un directeur de la ligne, je crois, Monsieur. Vous pouvez nous dire*[1]...

Zâmbind, Poirot îl corectă.

— Nu, nu, zise el în engleză. Nu sunt eu. Mă confundați cu prietenul meu *Monsieur* Bouc.

— Oh, îmi pare rău.

— Nu face nimic. E normal. Eu stau acum în compartimentul pe care l-a ocupat el.

Monsieur Bouc nu se afla în vagonul-restaurant şi Poirot se uită în jur să vadă cine mai era absent. Lipseau prințesa Dragomiroff şi cuplul maghiar. De asemenea, Ratchett, valetul acestuia şi camerista nemțoaică.

Suedeza îşi şterse lacrimile.

— Sunt o prostănacă, zise ea. N-ar trebui să plâng, căci, orice s-ar întâmpla, va fi bine.

Această atitudine creştinească a ei era departe de a fi împărtăşită.

— Sigur, va fi foarte bine, zise MacQueen neliniştit. Vom sta aici zile în şir.

— Oricum, în ce țară suntem?, întrebă înlăcrimata doamnă Hubbard.

Aflând că este vorba despre Iugoslavia, zise:

— Oh, una dintre chestiile acelea balcanice. La ce să te aştepți?

— Sunteți singura persoană calmă, *Mademoiselle*, se adresă Poirot domnişoarei Debenham.

Ea ridică uşor din umeri.

— Ce altceva aş putea să fac?

— Sunteți o filosoafă, *Mademoiselle.*

— Asta presupune o atitudine detaşată. Cred că sunt mai degrabă o egoistă. Am învățat să mă abțin de la emoții inutile.

Vorbea mai mult pentru ea decât cu el, fiindcă abia dacă îl privea. Ochii ei erau ațintiți dincolo de Poirot, spre geamul de unde se vedea zăpada troienită.

[1] Mi se pare că sunteți unul dintre directorii companiei, domnule. Ne puteți spune... (în lb. fr. în orig.).

— Sunteţi o fire puternică, *Mademoiselle*, spuse Poirot cu blândeţe. Cred că sunteţi cea mai puternică dintre noi.

— Oh! Nu. Nicidecum. Cunosc pe cineva cu mult mai puternic decât sunt eu.

— Şi acela este...?

Păru că-şi vine brusc în fire şi că îşi dă seama că vorbeşte cu un străin cu care, până în această dimineaţă, schimbase doar o jumătate de duzină de cuvinte.

Râse politicos şi distant.

— Ei bine... doamna aceea în vârstă, de exemplu, pe care probabil că aţi remarcat-o. Foarte urâtă, dar fascinantă. Nu trebuie decât să facă un semn cu degetul mic, să ceară ceva pe un ton politicos şi întreg trenul se pune în mişcare.

— Se pune în mişcare şi pentru prietenul meu *Monsieur* Bouc, zise Poirot, dar asta pentru că e directorul liniei, nu că e o fire puternică.

Mary Debenham zâmbi.

Dimineaţa trecea greu. Mai multe persoane, între care şi Poirot, rămaseră în vagonul-restaurant. Părea că timpul le trece mai uşor împreună, pentru moment. Detectivul auzi mai multe detalii despre fiica doamnei Hubbard şi află şi despre obiceiurile de-o viaţă ale decedatului domn Hubbard, de la răsărit, când îşi începea ziua cu cereale, şi până seara, când se culca încălţat cu şosetele croşetate pentru el de însăşi doamna Hubbard.

În timp ce asculta un pomelnic confuz de obiective misionare ale suedezei, unul dintre însoţitorii vagoanelor de dormit intră în restaurant şi se apropie de el.

— Îmi permiteţi, *Monsieur*?

— Da.

— Complimente din partea domnului Bouc, care ar fi bucuros dacă aţi avea amabilitatea de a veni la el pentru câteva clipe.

Poirot se ridică, se scuză faţă de domnişoara suedeză şi îl urmă afară din vagonul-restaurant. Nu era conductorul vagonului său, ci un altul, solid şi blond.

Îşi urmă ghidul pe coridor şi trecură în vagonul următor, unde omul ciocăni la o uşă, după care se dădu la o parte făcându-i loc lui Poirot să intre.

Nu era compartimentul lui *Monsieur* Bouc, ci unul de clasa a doua care fusese ales poate pentru că era un pic mai mare. Oricum, şi aşa părea aglomerat.

Monsieur Bouc şedea pe un scăunel din colţul opus intrării, iar în celălalt colţ, lângă geam, stătea un alt bărbat, mărunţel şi negricios, care privea afară, la zăpadă. În picioare, în mijlocul cabinei, se mai aflau un tip vânjos în uniformă albastră, care era şeful de tren, şi conductorul din vagonul lui Poirot.

— Ah, bunul meu prieten, exclamă Bouc. Intră. Avem nevoie de tine.

Bărbatul mărunţel se trase mai spre uşă şi Poirot, strecurându-se printre cei doi, în picioare, se aşeză în faţa prietenului său.

Expresia feţei lui Bouc, după cum s-ar fi exprimat el, oglindea un tumult de gânduri. Era clar că se întâmplase ceva ieşit din comun.

— Ce s-a mai întâmplat?, întrebă Poirot.

— Bună întrebare. În primul rând, zăpada asta... oprirea asta. Şi acum... Făcu o pauză şi dinspre conductorul vagonului de dormit veni un soi de icnet.

— Şi acum, ce?

— Şi acum un pasager zace mort în cuşeta sa – înjunghiat.

Monsieur Bouc vorbea pe un ton de calmă disperare.

— Un pasager? Care pasager?

— Un american. Un om pe nume, pe nume... se uită în nişte notiţe pe care le avea în faţă, Ratchett. Aşa e... Ratchett?

— Da, *Monsieur*, se înecă răspunzând conductorul care era alb ca varul.

— Ai face bine să-i permiţi omului să se aşeze, zise Poirot privindu-l. Altfel s-ar putea să leşine.

Şeful de tren se mişcă un pic şi conductorul se prăbuşi pe banchetă, îngropându-şi faţa în mâini.

— Brr!, făcu Poirot. E grav.

— Cu siguranţă că e grav. În primul rând, este vorba de crimă – ea însăşi o nenorocire de prim rang. Dar nu e numai asta, circumstanţele sunt deosebite şi putem sta aici ore întregi sau zile! Şi mai e ceva – în majoritatea ţărilor prin care am trecut, am avut poliţia locală cu noi în tren. Aici, în Iugoslavia, nu. Pricepi?

— E o situație foarte gravă, zise Poirot.

— Şi acum vine partea cea mai rea. Doctorul Constantine... Scuză-mă, am uitat, nu v-am făcut cunoştință. Domnule doctor Constantine, domnul Hercule Poirot!

Bărbatul cel mărunțel făcu o reverență şi Poirot îi răspunse în acelaşi fel.

— Doctorul Constantine este de părere că moartea a survenit în jur de ora unu azi-dimineață.

— E greu de precizat cu exactitate în astfel de cazuri, interveni doctorul, dar cred că pot spune cu siguranță că moartea a survenit între miezul nopții şi ora două a dimineții.

— Când a fost văzut acest domn Ratchett ultima oară în viață?, se interesă Poirot.

— Se ştie că trăia încă în jurul orei unu fără douăzeci, când a vorbit cu conductorul, îl lămuri Bouc.

— Aşa e, confirmă Poirot, am auzit şi eu ce s-a întâmplat la ora aceea. Este ultimul fapt cunoscut?

— Da.

Poirot se întoarse către doctor, care continuă.

— Fereastra compartimentului domnului Ratchett a fost găsită larg deschisă, conducând la presupunerea că ucigaşul a fugit pe acolo. Eu sunt de părere că acel geam deschis este o pistă falsă, căci oricine ar fi ieşit pe acolo ar fi lăsat urme pe zăpadă, dar nu există nicio urmă.

— Când a fost descoperită crima?, întrebă Poirot.

— Michel!

Conductorul se ridică de pe canapea. Fața lui era încă palidă şi arăta teribil de speriat.

— Povesteşte acestui domn ce s-a întâmplat exact, ordonă *Monsieur* Bouc.

Omul începu să vorbească încet, cu glasul întretăiat.

— Valetul acestui domn Ratchett a bătut de câteva ori de dimineață la uşă şi nu i-a răspuns nimeni. Apoi, acum o jumătate de oră a venit un chelner de la vagonul-restaurant să întrebe dacă domnul doreşte să mănânce. Ați înțeles că era ora unsprezece. Am deschis cu cheia mea, dar lanțul din interior era securizat. Nu răspundea nimeni din compartiment şi era o linişte deplină... şi frig, foarte frig, căci fereastra era deschisă şi ninsoarea pătrundea înăuntru. M-am gândit că

poate domnul a suferit o criză de paroxism şi l-am chemat pe şeful de tren. Am rupt împreună lanţul şi am intrat. Era... Ah! *c'était terrible*! Îşi îngropă din nou faţa în palme.

— Uşa era încuiată şi pe dinăuntru era pus lanţul, zise Poirot gânditor. N-a fost sinucidere, nu-i aşa?

Doctorul grec râse uşor sarcastic.

— Un om care se sinucide îşi înfige cuţitul în douăsprezece... cincisprezece locuri?, întrebă el.

Poirot făcu ochii mari.

— Asta e o adevărată atrocitate, exclamă el.

— A fost o femeie, spuse şeful de tren, vorbind pentru prima oară. Puteţi fi siguri de asta, a fost o femeie. Numai o femeie ar înjunghia aşa.

Doctorul Constantine se strâmbă gânditor.

— Trebuie să fi fost o femeie foarte puternică, zise el. Nu doresc să intru în detalii tehnice... acestea creează doar confuzii, dar vă asigur că una sau două lovituri au fost date cu o asemenea forţă încât au spart ţesuturi musculare şi pe cel osos.

— E limpede că nu a fost o crimă executată „ştiinţific", spuse Poirot.

— A fost extrem de neprofesionistă, replică doctorul Constantine. Loviturile au fost date la întâmplare şi sub imperiul grabei. Unele au nimerit pe alături, cauzând abia nişte zgârieturi. Este ca şi cum cineva, cu ochii închişi, cuprins de furie a lovit orbeşte, iar şi iar.

— *C'est une femme*, zise din nou şeful de tren. Aşa sunt femeile. Când sunt furioase, devin extrem de puternice.

Dădu cu atâta înţelepciune din cap, încât toată lumea presupuse că vorbea din experienţă personală.

— Poate că am şi eu o informaţie ce ar putea contribui la aflarea adevărului, zise Poirot. Domnul Ratchett mi-a vorbit ieri şi mi-a spus, în măsura în care am fost în stare să-l înţeleg, că viaţa lui era în pericol.

— „Lichidat"... asta este expresia americană, nu-i aşa?, întrebă Bouc. Atunci n-a fost o femeie, ci un gangster sau un pistolar.

Şeful de tren păru îndurerat văzând că teoria lui se reduce la zero.

— Dacă-i aşa, a fost un amator, zise Poirot pe un ton de dezaprobare profesională.

— În tren este un pasager solid, american, zise Bouc continuându-şi ideea, un tip cu un aspect ordinar şi cu nişte haine groaznice, care mestecă gumă, ceea ce cred că, în cercurile selecte, nu se face. Înțelegeți la cine mă refer?

Conductorul vagonului de dormit, căruia i se adresă, încuviință cu o mişcare a capului.

— Da, *Monsieur*, cel de la nr. 16. Dar nu se poate să fi fost el. L-aş fi văzut intrând sau ieşind din compartiment.

— S-ar fi putut să nu. S-ar fi putut să nu, dar vom analiza şi asta imediat. Întrebarea este: ce să facem?, zise el privind către Poirot, care îi întoarse privirea.

— Hai prietene, zise Bouc. Pricepi cam ce urmează să îți cer. Îți cunosc puterile. Preia comanda acestei investigații! Nu, nu, nu refuza. Vezi, pentru noi e extrem de grav – vorbesc în numele Companiei Internaționale de Vagoane de Dormit. Ce simplu ar fi dacă i-am putea oferi poliției iugoslave soluția, atunci când va veni! Altfel vor fi întârzieri şi o mie şi una de neplăceri şi chiar pentru persoane nevinovate. În schimb... tu rezolvi misterul şi noi vom putea spune: S-a comis o crimă – acesta este criminalul!

— Şi presupunând că nu rezolv cazul?

— Ah, *mon cher*! Vocea lui *Monsieur* Bouc deveni mieroasă. Îți cunosc reputația şi câteva dintre tehnicile tale. E un caz ideal pentru tine. Să cauți antecedentele acestor persoane, să le descoperi buna-credință... toate acestea consumă mult timp şi generează nesfârşite neplăceri. Oare nu te-am auzit zicând adesea că, pentru a rezolva un caz, trebuie doar să stai în fotoliu şi să gândeşti? Fă asta! Ancheteză fiecare pasager, examinează cadavrul, analizează dovezile şi după aceea... Ei bine, am încredere în tine! Nu cred că doar te-ai lăudat. Aşază-te comod şi gândeşte... foloseşte (cum te-am auzit adesea, zicând) micile celule cenuşii ale minții... şi vei afla!

Se apleacă înainte, privind cu drag la detectiv.

— Încrederea ta e mişcătoare, prietene, zise Poirot emoționat. Precum spui, acesta nu poate fi un caz dificil. Chiar şi eu, azi-noapte... dar să nu vorbim despre asta acum. În realitate sunt intrigat de ceea ce s-a întâmplat. Tocmai mă gândeam,

acum nici jumătate de oră, că ne aşteaptă ore întregi de plictiseală înţepeniţi aici şi iată că am o problemă de rezolvat.

— Accepţi, deci?, zise cu repeziciune Bouc.

— *C'est entendu*[1]. Lasă asta în seama mea!

— Bine, suntem cu toţii la dispoziţia ta.

— Pentru început aş dori un plan al vagonului Istanbul-Calais cu o listă a persoanelor care ocupă cele câteva compartimente şi aş mai vrea să văd paşapoartele şi biletele acestora.

— Michel ţi le va aduce.

Conductorul vagonului de dormit părăsi compartimentul.

— Ce pasageri mai sunt în tren?, întrebă Poirot.

— În vagonul acesta, eu şi doctorul Constantine suntem singurii călători. În vagonul de la Bucureşti este un domn şchiop, pe care conductorul îl cunoaşte foarte bine. Mai încolo sunt vagoanele obişnuite, dar acestea nu ne interesează, atâta vreme cât au fost încuiate aseară, după servirea cinei. În faţa vagonului Istanbul-Calais mai este doar vagonul-restaurant.

— Atunci se pare, zise rar Poirot, că trebuie să ne căutăm ucigaşul în vagonul Istanbul-Calais. Se adresă apoi doctorului. Este cam ce aţi gândit şi dumneavoastră?

Grecul încuviinţă.

— La jumătate de oră după miezul nopţii ne-am înzăpezit. Nimeni nu a mai putut părăsi trenul de-atunci.

Monsieur Bouc zise solemn:

— Ucigaşul este printre noi... în tren...

[1] Ne-am înţeles (în lb. fr. în orig.).

6
O femeie

Mai întâi de toate aş vrea să vorbesc puţin cu tânărul MacQueen. Ar putea să ne furnizeze nişte informaţii preţioase.

— Sigur, zise Bouc. Apoi se adresă şefului de tren: Roagă-l pe MacQueen să vină aici.

Acesta plecă.

Conductorul se întoarse cu o grămadă de paşapoarte şi bilete pe care le preluă Bouc.

— Mulţumesc, Michel. Cel mai bine ar fi acum dacă te-ai duce la treburile tale. Îţi vom lua mărturia scrisă mai târziu.

— Prea bine, *Monsieur*, răspunse acesta şi plecă şi el din compartiment.

— După ce îl voi fi văzut pe MacQueen, zise Poirot, poate domnul doctor va veni cu mine în compartimentul decedatului?

— Cu siguranţă.

— După ce terminăm acolo...

Dar, în acest moment, şeful de tren se întoarse cu Hector MacQueen.

Monsieur Bouc se ridică.

— Suntem cam înghesuiţi aici, zise el cu amabilitate. Domnule MacQueen, luaţi locul meu, domnul Poirot va sta în faţa dumneavoastră, aşa...

Apoi îi spuse şefului de tren să scoată lumea afară din vagonul-restaurant pentru a-l lăsa liber, la dispoziția lui *Monsieur* Poirot.

— Îți vei desfăşura interviurile acolo, *mon cher*?

— Da, ar fi cel mai convenabil, fu de acord Poirot.

MacQueen stătea uitându-se de la unul la altul, neînțelegând prea bine franceza curgătoare vorbită de cei doi.

— *Qu'est ce qu'il y a*[1]?, se strădui el să întrebe. *Pourquoi*[2]...?

Cu un gest energic, Poirot îi făcu semn să se aşeze în colț. MacQueen se aşeză şi începu iarăşi:

— *Pourquoi*...?

Apoi se controlă şi întrebă pe limba lui:

— Ce se petrece în tren? S-a întâmplat ceva?

Apoi se uită pe rând la fiecare.

Poirot dădu din cap.

— Exact. S-a întâmplat ceva. Pregătiți-vă pentru un şoc. Patronul dumneavoastră, domnul Ratchett, e mort!

Gura lui MacQueen se strânse într-un rictus şi, în afara faptului că o clipă îi sclipiră ochii ceva mai intens, nu dădu niciun semn de şoc sau de nefericire.

— Deci, l-au găsit până la urmă, zise el.

— Ce doriți să spuneți mai exact, domnule MacQueen?

MacQueen ezită.

— Presupuneți că *Monsieur* Ratchett a fost ucis?

— N-a fost? De data aceasta, MacQueen chiar era surprins. Ei bine, zise el tărăgănat, exact asta am gândit. Vreți să spuneți că a murit pur şi simplu în somn? Ei, bătrânul era tare ca... tare ca...

Se opri, negăsind termenul potrivit de comparație.

— Nu, nu, zise Poirot. Ați presupus corect. *Monsieur* Ratchett a fost ucis. Înjunghiat. Aş dori însă să ştiu de ce erați aşa de sigur că a fost o crimă, şi nu moarte... naturală

MacQueen ezită.

— Trebuie să îmi clarific ceva, zise el. Cine sunteți, mai exact, şi care e rolul dumneavoastră?

---

[1] Ce este? (în lb. fr. în orig.).
[2] De ce? (în lb. fr. în orig.).

— Reprezint Compania Internaţională de Vagoane de Dormit. Poirot se opri, apoi adăugă: Sunt detectiv şi mă numesc Hercule Poirot.

Eventualul efect scontat nu se produse, căci MacQueen spuse doar:

— Oh, da?, şi îl aşteptă să continue.

— Poate vă e cunoscut numele?

— Ei bine, pare oarecum cunoscut, doar că am crezut că este numele unui croitor pentru doamne.

Hercule Poirot îl privi cu dezgust.

— Este de necrezut!, exclamă el.

— Ce e de necrezut?

— Nimic. Să continuăm cu treburile noastre. *Monsieur,* aş vrea să-mi spuneţi tot ce ştiţi despre decedat. Eraţi rudă cu el?

— Nu. Eu sunt... eram... secretarul lui.

— De cât timp?

— De ceva mai mult de un an.

— Vă rog să-mi spuneţi cât mai multe.

— Ei bine, l-am cunoscut pe domnul Ratchett acum mai bine de un an, când eram în Persia...

Poirot îl întrerupse.

— Ce făceaţi acolo?

— Venisem din New York să cercetez o concesiune petrolieră. Nu cred că vreţi să ştiţi toată povestea. Eu şi prietenii mei n-am fost prea norocoşi. Domnul Ratchett stătea la acelaşi hotel şi tocmai avusese o dispută cu secretarul său. Mi-a oferit slujba şi am acceptat-o. Eram falit şi m-am bucurat să-mi pice din cer o slujbă atât de bine plătită, precum era asta.

— Şi de atunci?

— Am călătorit de colo-colo, căci domnul Ratchett dorea să vadă lumea şi era stânjenit de faptul că nu cunoştea nicio limbă străină. Eu eram mai mult un fel de curier decât secretar. Duceam o viaţă plăcută.

— Acum aş vrea să ştiu cât mai multe despre patronul dumneavoastră.

Tânărul ridică din umeri şi pe chipul lui trecu o umbră de perplexitate.

— Asta nu-i aşa de simplu.

— Care era numele său întreg?
— Samuel Edward Ratchett.
— Era cetățean american?
— Da.
— Din care parte a Americii provenea?
— Nu știu.
— Bine, spuneți-mi ce știți!
— Adevărul este, domnule Poirot, că nu știu absolut nimic! Domnul Ratchett nu vorbea niciodată despre el sau despre viața lui din America.
— Ce credeți că făcea acolo în America?
— Nu știu. Mi-am imaginat că îi e rușine de originea și începuturile sale. Unora le este.
— Vi s-a părut o explicație mulțumitoare?
— Să fiu cinstit, nu.
— Avea ceva rude?
— N-a pomenit pe nimeni.

Poirot insistă.

— Sunt sigur că v-ați formulat o părere, domnule MacQueen.
— Ei bine, da. În primul rând, nu cred că Ratchett era numele lui adevărat și cred că a părăsit America pentru ca să scape de cineva sau de ceva. Cred că a și reușit... până acum câteva săptămâni.
— Și după aceea?
— A început să primească scrisori... scrisori de amenințare.
— Le-ați văzut?
— Da. Era treaba mea să mă ocup de corespondență. Prima scrisoare a sosit acum două săptămâni.
— Aceste scrisori au fost distruse?
— Nu, cred că mai am câteva prin dosarele mele... pe una știu că domnul Ratchett a rupt-o într-un acces de furie. Să vi le aduc?
— Dacă sunteți atât de bun!

MacQueen ieși din compartiment și reveni după câteva minute cu două foi de hârtie, mai degrabă murdară, pe care le puse în fața lui Poirot.

Prima scrisoare suna așa:

Crezi că ne-ai păcălit şi ai scăpat, nu-i aşa? Te înşeli. TE URMĂRIM şi TE VOM PRINDE!

Nu era semnată.

Fără niciun comentariu în afara unei sprâncene ridicate, Poirot luă cea de-a doua scrisoare.

Îți pregătim ceva, Ratchett. Curând. O să TE PRINDEM... ştii?

Poirot puse scrisoarea jos.

— Stilul e banal!, zise el. Mai banal chiar decât caligrafia.

MacQueen se holbă la el.

— N-ați observat, zise cordial Poirot, pentru că este nevoie de un ochi bine antrenat în astfel de chestiuni. Această scrisoare nu a fost scrisă de o singură persoană, domnule MacQueen. A fost scrisă de două persoane sau mai multe... fiecare scriind alternativ câte o literă dintr-un cuvânt. De asemenea, literele sunt de tipar, ceea ce face ca identificarea grafologică să fie şi mai dificilă. Făcu o pauză, apoi continuă. Ştiați că domnul Ratchett mi-a cerut ajutorul?

— Dumneavoastră?

Tonul uimit al lui MacQueen îl convinse pe Poirot că tânărul, cu siguranță, habar nu avusese.

Detectivul dădu din cap afirmativ.

— Da. Era speriat. Spuneți-mi cum a reacționat când a primit prima scrisoare?

MacQueen ezită.

— E greu de zis. El... el a dat-o la o parte râzând în felul lui calm. Dar cumva... (şi îl trecu un fior) simțeam că era multă agitație sub aparența aceea tăcută.

Poirot încuviință şi apoi puse o întrebare neaşteptată.

— Domnule MacQueen, îmi puteți spune, cu sinceritate, ce simțeați față de patronul dumneavoastră? Îl plăceați?

Lui Hector MacQueen îi trebuiră câteva secunde ca să răspundă.

— Nu, răspunse în cele din urmă. Nu îl plăceam.

— De ce?

— Nu pot spune precis. Era întotdeauna agreabil în felul său. Făcu o pauză, apoi spuse: Vă voi spune adevărul, domnule Poirot. Nu îmi plăcea şi nu aveam încredere în el, căci sunt sigur că era un individ crud şi periculos, deşi nu am niciun argument cu care să-mi susţin punctul de vedere.

— Mulţumesc, domnule MacQueen. Încă o întrebare: când l-aţi văzut, în viaţă, ultima oară pe domnul Ratchett?

— Aseară, în jur de... se gândi o clipă... să zic, pe la zece, când m-am dus la el în compartiment, ca să iau nişte instrucţiuni.

— Pe ce temă?

— Nişte antichităţi... plăcuţe şi vase pe care le-a cumpărat din Persia, care nu erau ceea ce comandase. Este multă corespondenţă controversată pe acest subiect.

— Şi... la acea oră domnul Ratchett trăia.

— Da, aşa cred.

— Ştiţi când a primit domnul Ratchett ultima scrisoare de ameninţare?

— În dimineaţa în care am plecat din Constantinopol.

— Mai am o singură întrebare pentru dumneavoastră, domnule MacQueen. Eraţi în relaţii bune cu patronul dumneavoastră?

Tânărul clipi brusc.

— Acesta este momentul în care ar trebui să mi se facă pielea găinii. Cu cuvintele dintr-un roman bine vândut, aş zice că „nu aveţi nicio dovadă în privinţa mea“. Eu şi Ratchett eram în relaţii extraordinar de bune.

— Va trebui, domnule MacQueen, să îmi lăsaţi numele dumneavoastră întreg şi adresa din America.

MacQueen îşi spuse numele... Hector Willard MacQueen... şi o adresă din New York.

Poirot se lăsă cu spatele pe pernele canapelei.

— Asta e tot pentru moment, domnule MacQueen, zise el. V-aş rămâne îndatorat dacă aţi ţine, pentru puţină vreme, pentru dumneavoastră chestiunea privitoare la moartea domnului Ratchett.

— Valetul lui, Masterman, va trebui să ştie.

— Probabil că ştie deja, zise sec Poirot. Dacă e aşa, încercaţi să-l faceţi să-şi ţină gura.

— N-ar trebui să fie prea greu, căci este englez şi, cum spune el, „mut“. Oricum, are o părere proastă despre americani, iar despre oricare alte naționalități nu are niciuna.

— Vă mulțumesc, domnule MacQueen.

Americanul părăsi cabina.

— Ei bine, întrebă *Monsieur* Bouc, l-ai crezut pe acest tânăr?

— Pare cinstit şi direct. Nu a pretins că ar fi plin de vreo afecțiune pentru patronul său, cum ar fi făcut dacă ar fi avut vreun amestec. Este adevărat că domnul Ratchett nu i-a spus că a încercat să obțină serviciile mele şi a greşit, dar nu cred că acesta ar fi cu adevărat un motiv de suspiciune. Îmi imaginez că domnul Ratchett nu cerea părerea nimănui în astfel de cazuri.

— Astfel, vrei să spui că ai scos o persoană, cel puțin, de pe lista suspecților, zise Bouc cu voioşie.

Poirot îi aruncă o privire plină de reproş.

— Eu suspectez pe toată lumea până în ultima clipă, afirmă el. În acelaşi timp, trebuie să admit că nu-l văd pe acest cappătrat de MacQueen pierzându-se cu firea şi înfigând cuțitul în victimă de douăsprezece sau paisprezece ori. Nu cadrează cu tiparul său psihologic, nicidecum.

— Nu, spuse şi Bouc meditativ. Acesta e actul unui om adus la limita nebuniei de o ură acerbă care mai degrabă te duce cu gândul la un temperament meridional sau, aşa cum sugerează insistent şeful de tren, la o femeie.

7
Corpul

Urmat de doctorul Constantine, Poirot se mută în vagonul următor, în compartimentul ocupat de victimă, pe care conductorul îl deschise cu cheia sa.

Intrară, iar Poirot se întoarse întrebător către tovarăşul său.

— Cât de mult s-a intervenit în acest compartiment?

— Nu a fost atins nimic, pentru că am fost atent să nu mişc cadavrul în timp ce l-am examinat.

Poirot aprobă din cap şi se uită împrejurul său.

Primul aspect care-i stârni simţurile fu un frig cumplit. Geamul fusese lăsat în jos la maximum posibil şi jaluzelele erau ridicate.

— Brrr, făcu Poirot.

Celălalt zâmbi în semn de confirmare.

— Nu m-a încântat ideea de a-l închide, zise el.

Poirot examină geamul cu atenţie.

— Aţi avut dreptate, constată el, nimeni nu a părăsit compartimentul pe aici. Poate că geamul lăsat astfel era menit să inducă ideea că cineva ar fi făcut-o. Dacă-i aşa, zăpada a dejucat planurile criminalului.

Examină în continuare, cu aceeaşi atenţie, rama geamului şi scoţând o cutiuţă din buzunar presără puţină pudră pe ea.

— Nu este nicio amprentă, constată el. Asta poate însemna că au fost şterse. Ei bine, chiar dacă ar fi fost, nu ne-ar fi spus mare lucru, căci puteau fi ale conductorului sau ale valetului. În zilele noastre, criminalii nu mai fac astfel de greşeli. Aceasta fiind situaţia, zise el bucuros, putem foarte bine să închidem fereastra, că e cam frig aici!

Zis şi făcut. Apoi îşi îndreptă atenţia pentru prima dată către cadavrul ţeapăn care zăcea în pat. Ratchett era întins pe spate cu bluza de la pijama pătată de sânge descheiată şi cu pieptul dezvelit.

— Trebuia să văd cum arată rănile, înţelegeţi?, explică doctorul.

Poirot încuviinţă. Se aplecă deasupra corpului, apoi se îndreptă făcând o uşoară grimasă.

— Nu arată prea bine, zise el. Cineva s-a pus pe el şi l-a tot înjunghiat. Câte răni sunt, mai precis?

— Am numărat douăsprezece. Una sau două nu-s decât nişte zgârieturi. Practic, sunt cel puţin trei cauzatoare de moarte.

Ceva din tonul doctorului îi reţinu atenţia lui Poirot şi îl făcu să se uite către acesta care privea contrariat la cadavru cu o expresie încruntată.

— E ceva în neregulă, nu-i aşa?, întrebă detectivul. Spune-mi, prietene, ce te frământă? Ce este?

— Vedeţi aceste două răni... aici şi aici, arătă el. Sunt adânci şi fiecare a secţionat vase de sânge, dar marginile nu sunt căscate. Nu au sângerat atât de mult, cum era de aşteptat.

— Ceea ce denotă...?

— Că omul era deja mort... de puţin timp, atunci când i-au fost aplicate loviturile, ceea ce este, cu siguranţă, o absurditate.

— S-ar putea să fie, zise Poirot gânditor. Asta dacă nu cumva ucigaşul nostru a considerat că nu şi-a îndeplinit misiunea cum trebuie şi s-a întors, ca să fie sigur, ceea ce ar fi chiar absurd! Mai e ceva?

— Ei bine, ar mai fi o chestiune.

— Şi anume?

— Vedeți dumneavoastră, rana aceasta de sub brațul drept, lângă umăr. Luați creionul acesta... ați putea să dați o astfel de lovitură?

Poirot își poziționă mâna.

— *Précisément*, spuse. Înțeleg. Este extrem de dificil de dat cu mâna dreaptă. Ar fi trebuit să fie dată cu mâna răsucită, iar dacă ar fi fost dată cu stânga...

— Exact, domnule Poirot. Lovitura a fost executată, cu siguranță, cu mâna stângă.

— Deci, criminalul nostru să fie stângaci? Nu, este mult mai complicat decât pare, nu-i așa?

— Așa e, cum spuneți, domnule Poirot. Unele dintre celelalte lovituri sunt date în mod evident cu mâna dreaptă.

— Două persoane... revenim la două persoane, murmură detectivul, după care întrebă brusc: Lumina era aprinsă?

— E greu de spus. Vedeți dumneavoastră, conductorul stinge lumina în fiecare dimineață în jurul orei zece.

— Comutatoarele ne vor spune, zise Poirot.

Se uită la comutatorul lămpii din tavan și la cel al veiozei de la capătul patului. Primul era în poziția închis, iar cel din urmă era și el închis.

— Ei bine, spuse el, avem de-a face cu Primul Ucigaș și cu Al Doilea Ucigaș, cum ar fi zis marele Shakespeare. Primul Ucigaș și-a înjunghiat victima, a stins lumina și a plecat. Al Doilea Ucigaș a venit pe întuneric, n-a observat că altcineva îi făcuse treaba, și a înjunghiat de cel puțin două ori, un cadavru. *Que pensez-vous de ça*[1]?

— Extraordinar!, zise doctorul entuziasmat.

Ochii celuilalt clipiră.

— Așa credeți? Mă bucur, căci mie mi se părea un pic cam fără noimă.

— Ce altă explicație ar mai putea fi?

— Asta mă întrebam și eu. Avem de-a face cu o coincidență sau cu ce? Or mai fi și alte inadvertențe care să indice că ar fi vorba de două persoane implicate?

— Cred că pot spune că da. Unele dintre lovituri, așa cum am mai zis, exprimă o slăbiciune... o lipsă de hotărâre sau de

---

[1] Cum vi se pare? (în lb. fr. în orig.).

putere. Au fost date cu ezitare şi nesiguranţă, dar aceasta de aici şi cealaltă, arătă el, au fost aplicate cu o forţă extraordinară. Au străpuns muşchiul.

— După părerea dumneavoastră au fost date de un bărbat?

— În mod sigur.

— Ar fi putut şi o femeie?

— Una tânără, viguroasă şi sportivă, dacă era sub influenţa unei emoţii puternice. Eu sunt de părere că este prea puţin probabil.

Poirot rămase tăcut o vreme.

Celălalt întrebă nerăbdător:

— Înţelegeţi ce vreau să spun?

— Perfect, răspunse Poirot. Chestiunea începe să se limpezească într-un mod miraculos! Criminalul a fost un individ puternic, dar era nesigur, a fost o femeie, a fost stângaci, a fost dreptaci... Ah! *c'est rigolo, tout ça*[1]! Apoi se înfurie brusc: Şi victima... ce o fi făcut în tot acest răstimp? A ţipat? S-a apărat?

Băgă mâna sub pernă şi scoase pistolul automat pe care Ratchett i-l arătase în ziua precedentă.

— E încărcat, vedeţi?

Priviră în jur. Hainele lui Ratchett atârnau în cuierul din perete, iar pe măsuţa care era de fapt capacul chiuvetei se aflau o mulţime de obiecte diferite: proteza era într-un pahar, un alt pahar gol, o sticlă cu apă minerală, un bidon mai mare, o scrumieră cu un chiştoc de ţigară, o bucăţică de hârtie arsă pe jumătate şi două beţe de chibrit de asemenea arse.

Doctorul luă paharul gol şi îl mirosi.

— Aici se află explicaţia lipsei de reacţie a victimei, zise încet.

— Drogat?

— Da.

Poirot încuviinţă şi luă cele două chibrituri, examinându-le cu atenţie.

— Aţi găsit o dovadă?, vru să ştie doctorul nerăbdător.

---

[1] E amuzant! (în lb. fr. în orig.).

— Cele două chibrituri sunt diferite ca formă, zise Poirot. Unul este mai plat decât celălalt, vedeţi?

— Este de felul celor care se dau în tren, zise doctorul. Sunt ambalate în pliculeţe de carton.

Poirot pipăi buzunarele hainelor lui Ratchett de unde scoase imediat o cutie cu chibrituri pe care le compară cu cele arse.

— Cel rotunjit este un chibrit pe care l-a aprins Ratchett. Să vedem dacă are şi din cele plate.

Dar, cu toată strădania lui, nu mai descoperi niciun alt tip.

Poirot îşi roti ochii, cu ţintă, prin tot compartimentul, ca un vultur. Era limpede că nu-i scăpa niciun detaliu. Făcând o mică exclamaţie, se aplecă pentru a ridica ceva de pe podea.

Era o batistuţă pătrată, extrem de delicată, având brodată pe un colţ o monogramă... H.

— O batistă de damă, constată doctorul. Prietenul nostru, şeful de tren, a avut dreptate. În treaba asta este implicată o femeie.

— Şi, în cel mai convenabil mod, lasă o batistă în urmă!, zise Poirot. Exact cum se întâmplă în cărţi şi în filme... şi ca să ne uşureze treaba, mai este şi marcată cu o iniţială.

— Ce filon norocos pentru noi!, izbucni doctorul...

— Nu-i aşa?, spuse Poirot.

Ceva din tonul său îl surprinse pe doctor, dar înainte de a mai întreba ceva, Poirot se aplecă din nou. De data aceasta ţinea în palmă un instrument de curăţat pipa.

— Poate că este al domnului Ratchett?, îşi dădu cu părerea doctorul.

— Nu avea în buzunare nicio pipă, nici tutun şi nici punguţa pentru tutun.

— Atunci este un indiciu.

— Oh!, desigur. Şi lăsat din nou la îndemână, un indiciu masculin de data aceasta, vedeţi bine! Nu ne putem plânge că nu avem indicii în rezolvarea acestui caz. Avem dovezi din belşug. Apropo, ce aţi făcut cu arma?

— Nu era nici urmă de armă. Criminalul poate că a luat-o cu el.

— Mă întreb de ce, mormăi Poirot.

— Ah!, făcu doctorul care mai căuta încă prin buzunarele pijamalei mortului. Am uitat de asta, zise el. Am desfăcut nasturii bluzei şi am tras-o spre spate.

Din buzunarul de la piept scoase un ceas de aur, al cărui capac era cumplit de deformat; indicatoarele arătau către unu şi un sfert.

— Vedeţi, strigă nerăbdător Constantine. Avem ora crimei, care este aceeaşi cu cea aproximată de mine. Între miezul nopţii şi două dimineaţa, deşi e greu să ştii precis în cazuri de acest fel. Ei bine, aici e confirmarea. Unu şi un sfert: la ora aceea s-a produs crima.

— E posibil. Da, cu siguranţă e posibil.

Doctorul îl privi curios.

— Mă scuzaţi, domnule Poirot, dar nu vă înţeleg.

— Nici eu nu mă înţeleg prea bine, zise Poirot. Nu mai înţeleg absolut nimic şi, aşa cum vedeţi, asta mă îngrijorează.

Oftă şi se concentră asupra obiectelor de pe măsuţă, în special asupra fragmentelor zdrenţuite de hârtie. Murmură ca pentru sine:

— Acum aş avea nevoie de cutia de pălării a unei doamne de modă veche.

Doctorul Constantine habar n-avea ce puteau însemna aceste cuvinte ale detectivului. Poirot nu-i lăsă timp să se dumirească şi, deschizând uşa coridorului, chemă conductorul.

Omul sosi în fugă.

— Câte femei sunt în acest vagon?

Conductorul socoti pe degete.

— Una, două, trei... şase *Monsieur*. Bătrâna americancă, suedeza, tânăra englezoaică, contesa Andrenyi şi *Madame* la *Princesse* Dragomiroff şi servitoarea ei.

Poirot presupuse:

— Toate au cutii cu pălării, da?

— Da, *Monsieur*.

— Atunci adu-mi-le... stai să mă gândesc... da, pe cea a suedezei şi pe cea a cameristei. Spune-le că le cer vameşii sau... orice îţi trece prin minte.

— Nu va fi nevoie, deoarece nici una dintre doamne nu se află în compartimentul ei.

— Atunci, mişcă-te repede.

Conductorul reveni cu două cutii. Poirot o deschise mai întâi pe cea a servitoarei şi o dădu deoparte, după care o desfăcu şi pe cea a suedezei şi emise o exclamaţie de mulţumire. Scoase cu grijă pălăriile care lăsară să se vadă grămăjoare de sârme împletite.

— Ah, aici avem ce ne trebuie! Aşa se făceau cutiile de pălării acum cincisprezece ani. Pălăriile se fixau cu un ac înfipt până în împletitura de sârmă, spuse el, în timp ce desfăcea cu îndemânare două dintre împletituri. Puse apoi pălăriile la loc în cutii şi le dădu conductorului să le ducă de unde le luase.

Poirot se adresă tovarăşului său numai după ce uşa fu închisă.

— Vedeţi dumneavoastră, dragul meu doctor, nu mă bazez pe proceduri extraordinare. Eu mă ghidez după psihologie, nu după amprente sau scrum de ţigară. Dar în această situaţie aş avea nevoie de puţină asistenţă ştiinţifică. Acest compartiment este plin de indicii, dar pot fi sigur, oare, că ele sunt cu adevărat ceea ce par?

— Mă tem că nu vă înţeleg prea bine, domnule Poirot.

— Ei bine, vă voi da un exemplu... Avem o batistă de damă. A fost pierdută de o femeie? Sau de un bărbat care a comis o crimă spunându-şi că va face să pară că a fost înfăptuită de o femeie, că îşi va înjunghia victima cu nenumărate lovituri de cuţit, unele nesigure şi ineficiente şi va lăsa batista într-un loc extrem de vizibil? Ar fi una dintre variante, dar ar mai fi încă una. A fost ucis de o femeie care a lăsat în mod voit un curăţitor de pipă pentru a face să pară că a fost un bărbat? Sau presupunem că doi oameni, un bărbat şi o femeie, au fost implicaţi separat şi că fiecare dintre ei a fost atât de neglijent încât să lase dovezi referitoare la identitatea sa? Ar fi o coincidenţă prea mare!

— Şi cutiile de pălării ce rost au?, întrebă doctorul confuz.

— A, ajung şi la asta. Cum spuneam, aceste indicii... ceasul oprit la unu şi un sfert, batista de damă, instrumentul de curăţat pipa... pot fi originale sau pot fi false, nu pot spune încă. Există însă o dovadă care, şi aici s-ar putea să mă înşel, nu a fost contrafăcută. Mă refer la acest chibrit plat, domnule doctor! Cred că acest băţ a fost folosit de criminal, şi nu

de domnul Ratchett, pentru a arde nişte bucăţi de hârtie ce conţineau probabil date incriminatoare. O notiţă. Era ceva în acea notiţă, care dădea anumite indicii legate de atacator. Voi încerca să aflu ce anume era acel ceva.

Ieşi puţin din compartiment, după care se întoarse cu o spirtieră şi un cleşte pentru ondulat părul.

— Îl folosesc pentru mustăţi, zise el referindu-se la acesta din urmă.

Doctorul îl urmărea cu mare interes. Poirot turti cele două gheme de sârmă, le aşeză unul peste altul şi între ele puse bucăţica de hârtie arsă. Apoi, cu cleştele de ondulat, prinse acest „sandvici" şi-l ţinu deasupra flăcării de la spirtieră.

— Folosesc o improvizaţie, zise el peste umăr, să sperăm că va servi intereselor noastre.

Doctorul era foarte atent la procedură când metalul deveni incandescent şi apăru, încetul cu încetul, conturul unor litere – litere care formau cuvinte „de foc". Era un mic fragment în care se vedeau clar trei cuvinte şi puţin din cel de-al patrulea.

... teşte micuţa Daisy Armstrong.

— Ah!, exclamă strident Poirot.

— Îţi spune ceva?, întrebă doctorul.

Lui Poirot îi sclipeau ochii. Puse cleştele jos, cu grijă.

— Da, zise el. Ştiu adevăratul nume al decedatului şi ştiu de ce a trebuit să părăsească America.

— Cum îl chema?

— Cassetti.

— Cassetti?, repetă Constantine încruntat. Mă duce cu gândul la ceva de acum câţiva ani... nu-mi amintesc prea bine... a fost un caz în America, nu-i aşa?

— Da, confirmă Poirot. Un caz în America.

Poirot nu era dispus să zică mai multe; privi în jurul său şi după aceea continuă:

— Ajungem şi la asta, imediat. Să ne asigurăm că am văzut aici tot ceea ce era de văzut.

Mai controlă încă o dată, rapid şi eficient, hainele mortului, dar nu mai găsi nimic interesant. Încercă clanţa de la

ușa despărțitoare dintre cabine și constată că era blocată pe partea cealaltă.

— Ar mai fi ceva ce nu pricep, spuse doctorul Constantine. Dacă ucigașul nu a fugit pe geam, dacă această ușă este încuiată pe partea cealaltă și dacă ușa de pe coridor era nu numai închisă, ci și securizată cu lanțul, atunci cum a părăsit criminalul compartimentul?

— Asta întreabă și spectatorii atunci când un tip legat de mâini și de picioare dispare, deși e încuiat într-un dulap.

— Vreți să spuneți că...?

— Vreau să spun, explică Poirot, că, dacă ucigașul a vrut ca noi să credem că a fugit pe geam, el s-a străduit, în mod firesc, să ne arate că pe celelalte două căi ar fi fost imposibil. Întocmai ca și la „persoana dispărută“ din dulap, e un truc. Treaba noastră e să aflăm cum s-a făcut această șmecherie.

Apoi, Poirot încuie ușa de la compartimentul victimei.

— Fac asta pentru ca extraordinara doamnă Hubbard să nu-și pună mintea să rețină detalii ale crimei pentru a le putea scrie fiicei ei.

Se mai uită o dată în jur.

— Cred că nu mai avem nimic de făcut aici. Să ne întoarcem la *Monsieur* Bouc.

8
Cazul răpirii micuței Daisy Armstrong

Îl găsiră pe *Monsieur* Bouc terminând de mâncat o omletă.

— Am considerat că este cel mai bine să ni se servească prânzul imediat, în vagonul-restaurant, zise el. După aceea va fi închis pentru ca domnul Poirot să-şi poată desfăşura ancheta. Între timp am comandat să ne aducă ceva de mâncare, aici, pentru toți trei.

— O idee minunată, zise Poirot.

Niciunuia dintre cei trei nu îi era foame, de aceea terminară repede masa. Abia când îşi savurau cafelele, Bouc abordă subiectul care îi preocupa pe toți.

— Ei bine?, întrebă el.

— Ei bine, am descoperit identitatea victimei şi ştiu motivul plecării sale din America.

— Cine a fost el?

— Îți aminteşti când citeai despre copilul Armstrong? Acesta este cel care a ucis-o pe micuța Daisy Armstrong: Cassetti.

— Acum îmi amintesc. O chestiune îngrozitoare... nu-mi amintesc prea bine amănuntele.

— Colonelul Armstrong era englez... decorat cu „Victoria Cross". Era pe jumătate american, mama lui fiind una dintre fiicele lui W. K. Van der Halt, milionarul de pe Wall Street.S-a căsătorit cu fiica Lindei Arden, o celebră tragediană americană. Au locuit în America şi au avut un copil, o fetiță, pe care au idolatrizat-o. Când fetița a împlinit trei ani, a fost răpită şi li s-a cerut pentru ea o răscumpărare enormă. Nu vă voi plictisi cu toate complicațiile ce au urmat, ci voi menționa că, în momentul când părinții au plătit suma de două sute de mii de dolari, s-a descoperit cadavrul fetiței care era moartă de mai bine de două săptămâni. Indignarea publică a crescut la maximum şi a urmat o altă tragedie, căci doamna Armstrong, care era însărcinată, a născut prematur un copil mort şi apoi a murit şi ea. Soțul, copleşit de tristețe, n-a rezistat şi s-a împuşcat.

— *Mon Dieu*, ce nenorocire. Acum îmi amintesc, zise *Monsieur* Bouc. Şi a mai murit cineva, dacă îmi amintesc bine?!

— Da, o nefericită de dădacă franțuzoaică sau elvețiancă. Poliția a fost convinsă că ar fi avut legătură cu crima. Anchetatorii au refuzat să o creadă şi, în final, într-un acces de disperare, fata s-a aruncat de la o fereastră şi a murit. Ulterior s-a dovedit că era absolut nevinovată.

— Nu e plăcut de povestit istoria asta!, zise Bouc.

— La vreo şase luni, acest Cassetti a fost arestat în calitate de cap al unei bande de răpitori de copii, căci în trecut folosiseră aceleaşi metode. Dacă simțeau că poliția „a mirosit" ceva, ucideau victima, ascundeau cadavrul şi continuau să obțină cât mai mulți bani înainte ca fapta să fie descoperită.

— Acum pot spune cu siguranță, prietene, că acest om era Cassetti! Dar, datorită averii sale enorme şi pentru că deținea secretele multor persoane, implicate în proces, a fost achitat din cauza unei erori tehnice judiciare. Dat fiind faptul că ar fi fost linşat de populație, el şi-a schimbat numele şi a părăsit America. De atunci a dus o viață de huzur călătorind prin străinătate şi trăind ca un rentier.

— *Ah!, quel animal!* Tonul lui *Monsieur* Bouc era marcat de un profund dezgust. Nu pot regreta că este mort... absolut deloc.

— Sunt de acord cu tine.

— *Tout de meme*[1], nu era necesar să fie ucis în Orient Express. Erau atâtea alte locuri.

Poirot zâmbi puțin, căci își dădu seama că Bouc era subiectiv.

—Întrebarea la care trebuie să răspundem este, zise el, dacă această crimă este opera unei bande rivale pe care a deranjat-o Cassetti în trecut sau este o răzbunare personală?

Poirot povesti despre descoperirea celor câtorva cuvinte de pe bucata de hârtie arsă.

— Dacă presupunerea mea se adeverește, atunci, scrisoarea a fost arsă de către criminal. De ce? Pentru că pe ea era scris numele Armstrong, care este cheia misterului.

— Mai există membri în viață ai familiei Armstrong?

— Din păcate, nu știu acest amănunt, dar îmi amintesc că am citit ceva, pe atunci, despre o soră mai tânără a doamnei Armstrong.

Poirot continuă, informându-i pe ceilalți la ce concluzii ajunsese împreună cu doctorul Constantine. Bouc a tresărit când a aflat de ceasul spart.

— Aceasta pare a fi ora exactă a crimei.

— Da, zise Poirot. Este foarte simplu.

În vocea lui era ceva greu de descris, care îi făcu pe ceilalți doi să-l privească foarte atent.

— Zici că l-ai auzit cu urechile tale pe Ratchett vorbind cu conductorul la unu fără douăzeci?, întrebă Bouc.

Poirot relată episodul cu exactitate.

— Ei bine, zise *Monsieur* Bouc, asta dovedește că acest Cassetti... sau să-l numesc în continuare Ratchett... era viu, cu siguranță, la unu fără douăzeci.

— Unu fără douăzeci și trei de minute, mai precis sau, ca să spun în mod oficial, domnul Ratchett era viu la ora douăsprezece patruzeci și șapte. Cel puțin aceasta este o realitate.

Poirot nu răspunse, căci stătea gânditor, privind în gol, undeva în față.

Se auzi o bătaie în ușă, după care intră un chelner.

---

[1] Totuși (în lb. fr. în orig.).

— Vagonul-restaurant este liber acum, *Monsieur*, anunță el.

— Ne vom muta acolo, spuse Bouc ridicându-se.

— Pot să vă însoțesc şi eu?, întrebă Constantine.

— Desigur, dragul meu doctor, dacă domnul Poirot nu are nimic împotrivă.

— Fireşte că sunt de acord, zise Poirot.

După o mică dispută politicoasă în materie de întâietate – *Apres vous*[1], *Monsieur*; *Mais non, apres vous* – părăsiră compartimentul.

[1] După dumneavoastră (în lb. fr. în orig.).

Partea a doua

Mărturiile

1
Mărturia însoțitorului de vagon

În vagonul-restaurant, totul fusese pregătit cu grijă. Poirot şi Bouc stăteau împreună la o masă, iar doctorul şedea dincolo de interval, la masa de vizavi. În fața lui Poirot era întins planul vagonului, pe care numele pasagerilor era trecut cu cerneală roşie. Într-un colț al mesei erau un teanc de paşapoarte şi de bilete de tren, hârtie de scris, cerneală, tocuri şi penițe.

— Excelent, spuse Poirot, putem deschide lucrările Curții noastre de anchetă fără alte preparative. Cred că, mai întâi, ar trebui să audiem mărturia conductorului vagonului de dormit. Probabil că ştii ceva despre acest om. Ce caracter are? Putem să ne bazăm pe cuvântul lui?

— Aşa aş zice. Pierre Michel lucrează pentru compania noastră de mai bine de cincisprezece ani. E francez, locuieşte lângă Calais. Respectabil şi cinstit. Poate nu se remarcă prin inteligență.

Poirot dădu din cap, înțelegător.

— Bine, spuse el. Să-l vedem.

Pierre Michel îşi mai recăpătase din aerul său uşor arogant, deşi era încă extrem de nervos.

— Sper că domnul nu va crede că am dat dovadă de neglijență, începu el îngrijorat, privind când la Poirot, când la

Bouc. E groaznic ce s-a întâmplat. Sper că domnul nu crede că am vreo vină.

După ce-i linişti temerile, Poirot începu să-i pună întrebări. Îi ceru lui Michel să spună mai întâi numele şi adresa, de când e în serviciu şi vechimea pe această rută. Poirot aflase de mai înainte aceste amănunte, dar mai ştia că întrebările de rutină îl fac pe om să se simtă mai în largul lui.

— Şi acum, continuă Poirot, să ne întoarcem la evenimentele de astă-noapte. Când anume s-a retras domnul Ratchett să se culce?

— Aproape imediat după cină, *Monsieur*. De fapt, cu puțin înainte de a părăsi Belgradul. La fel a făcut şi cu o noapte înainte. Mi-a cerut să-i fac patul în timp ce se afla încă la masă, şi aşa am făcut.

— A mai intrat cineva după aceea în compartimentul lui?

— Valetul său, *Monsieur*, şi tânărul gentleman american, secretarul.

— Altcineva?

— Nu, *Monsieur*, din câte ştiu eu.

— Bine. Şi asta a fost ultima oară când l-ai văzut sau auzit?

— Nu, *Monsieur*. Ați uitat că a sunat pe la unu fără douăzeci, la puțină vreme după ce ne-am oprit?

— Mai exact, cum s-au petrecut lucrurile?

— Am bătut la uşă, dar mi-a strigat că n-are nevoie de nimic, că a făcut o greşeală.

— În englezeşte sau în franțuzeşte?

— În franțuzeşte.

— Care au fost, exact, cuvintele lui?

— *Ce n'est rien. Je me suis trompé.*

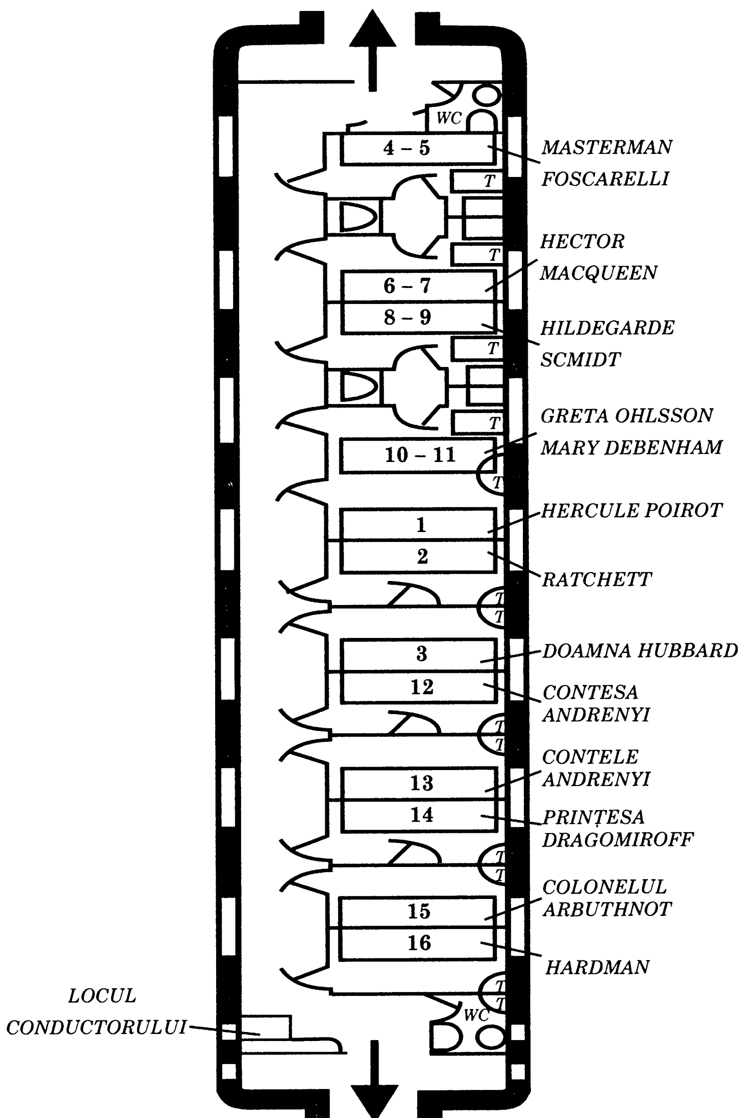
— Într-adevăr, spuse Poirot, acelaşi lucru am auzit şi eu. Şi apoi ai plecat?

— Da, *Monsieur*.

— Te-ai întors la locul dumitale?

— Nu, *Monsieur*. Tocmai sunase o altă persoană şi m-am dus mai întâi să răspund.

— Acum, Michel, aş vrea să-ți pun o întrebare importantă. Unde erai la unu şi un sfert?

VAGONUL
RESTAURANT
WC
4 – 5
MASTERMAN
FOSCARELLI
T
HECTOR
MACQUEEN
6 – 7
8 – 9
HILDEGARDE
SCMIDT
GRETA OHLSSON
MARY DEBENHAM
10 – 11
HERCULE POIROT
1
2
RATCHETT
DOAMNA HUBBARD
3
12
CONTESA
ANDRENYI
CONTELE
ANDRENYI
13
14
PRINȚESA
DRAGOMIROFF
COLONELUL
ARBUTHNOT
15
16
HARDMAN
LOCUL
CONDUCTORULUI
VAGONUL ATENA-PARIS

— Eu, *Monsieur*? Stăteam pe scăunelul meu de la capătul vagonului, cu fața spre culoar.

— Eşti sigur?

— *Mais oui*... în cele din urmă... M-am dus în vagonul următor, cel de Atena, ca să stau de vorbă cu colegul meu. Am vorbit despre zăpadă. Asta s-a întâmplat la puțină vreme după ora unu, dar nu pot spune precis.

— Şi te-ai întors... când?

— A sunat una dintre soneriile din vagonul meu... îmi amintesc... v-am mai spus. Era doamna americancă; a sunat de vreo câteva ori.

— Mi-amintesc, spuse Poirot. Şi după aceea?

— După aceea, *Monsieur*? Am răspuns la soneria dumneavoastră, v-am adus nişte apă minerală, apoi la vreo jumătate de oră după aceea am făcut patul într-un alt compartiment... cel al tânărului american, secretarul domnului Ratchett.

— Domnul MacQueen era singur în compartiment când i-ai făcut patul?

— Era cu colonelul englez de la numărul 15. Stăteau de vorbă.

— Ce-a făcut colonelul după ce l-a părăsit pe domnul MacQueen?

— S-a dus înapoi în compartimentul său.

— Numărul 15... Ăsta e foarte aproape de locul dumitale, nu-i aşa?

— Întocmai, *Monsieur*. Este al doilea compartiment de la acel capăt al coridorului.

— Avea patul desfăcut deja?

— Da, *Monsieur*. Îl pregătisem pe când se afla la masă.

— La ce oră se întâmplau toate astea?

— N-aş putea spune precis, *Monsieur*. Nu mai târziu de ora două.

— Şi după aceea?

— După aceea, *Monsieur*, am rămas la locul meu până dimineață.

— Nu te-ai mai dus iarăşi în vagonul de Atena?

— Nu, *Monsieur*.

— Poate ai dormit?

— Nu cred, *Monsieur*. Din cauză că trenul stătea pe loc, n-am moțăit, cum fac de obicei.

— Ai văzut pe vreunul dintre pasageri trecând pe coridor?

Omul reflectă.

— Cred că una dintre doamne s-a dus la toaleta din celălalt capăt.

— Care doamnă?

— Nu știu, *Monsieur*. Era departe pe coridor, și stătea cu spatele la mine. Purta un chimono stacojiu, cu dragoni pe el.

Poirot dădu din cap.

— Și după aceea?

— Nimic, *Monsieur*, până dimineață.

— Ești sigur?

— Ah, pardon... dumneavoastră, *Monsieur*, ați deschis ușa și v-ați uitat o clipă afară.

— Bine, prietene, spuse Poirot. Tocmai mă întrebam dacă o să-ți amintești asta. Dar, fiindcă veni vorba, m-a trezit la un moment dat un zgomot, o bufnitură, de parcă cineva, un tip masiv, greu s-ar fi lovit de ușa mea. Ai idee ce ar fi putut să fie?

Conductorul se holbă la el.

— N-a fost nimic, *Monsieur*, absolut nimic, sunt sigur.

— Atunci, înseamnă că oi fi avut un coșmar, filosofă Poirot.

— Dacă nu cumva, interveni *Monsieur* Bouc, ceea ce ai auzit, venea din compartimentul vecin.

Poirot nu luă în seamă această observație, sau poate nu dorea s-o facă în fața conductorului.

— Să trecem la altceva, spuse el. Presupunând că noaptea trecută un ucigaș s-a urcat în tren, e absolut sigur că n-ar fi putut să-l părăsească după comiterea crimei?

Pierre Michel clătină din cap.

— Nici nu s-ar fi putut ascunde pe undeva?

— A fost bine scotocit peste tot, spuse Bouc. Renunță la această idee, prietene.

— În plus, adăugă Michel, nimeni nu poate intra în vagonul de dormit fără ca eu să-l văd.

— Unde a fost ultima oprire?

— Vincovici.

— Ce oră era?

— Ar fi trebuit să plecăm de acolo la 11.58, dar din cauza vremii am întârziat douăzeci de minute.

— Ar fi putut să vină cineva dinspre vagoanele obişnuite?

— Nu, *Monsieur*. După ce se serveşte cina, uşa dinspre vagoanele obişnuite şi vagoanele de dormit se încuie.

— Dumneata ai coborât din tren la Vincovici?

— Da, *Monsieur*. Am coborât pe peron, ca de obicei, şi am rămas lângă scară. Ceilalţi conductori au făcut la fel.

— Dar uşa din faţă... cea de lângă vagonul-restaurant?

— Rămâne întotdeauna încuiată pe dinăuntru.

— Acum nu-i chiar atât de încuiată.

Omul păru o clipă surprins, apoi se lumină.

— Fără îndoială, o fi deschis-o vreun pasager, ca să privească zăpada de afară.

— Probabil, spuse Poirot.

Stătu câteva clipe pe gânduri, bătând cu degetele în masă.

— *Monsieur* nu mă acuză?, întrebă Michel cu sfială.

Poirot îi zâmbi cu blândeţe.

— Ai ratat această şansă, prietene, îi spuse el. Ah, încă ceva până nu uit. Ai spus că ai auzit o altă sonerie, tocmai când băteai la uşa domnului Ratchett. De altfel, am auzit-o şi eu. Cine sunase?

— Prinţesa Dragomiroff. Dorea s-o chem pe cameristă.

— Şi aşa ai făcut?

— Da, *Monsieur*.

Poirot studie îngândurat planul din faţa lui. Îi făcu semn cu capul.

— Asta-i tot, îi zise, deocamdată.

— Mulţumesc, *Monsieur*.

Omul se ridică. Privi înspre Bouc.

— Nu fi îngrijorat, îi spuse acesta amabil. Nu văd să fi dat vreo dovadă de neglijenţă.

Mulţumit, Pierre Michel părăsi compartimentul.

2

Mărturia secretarului

Vreme de un minut sau două, Poirot rămase pierdut în gânduri.

— Cred, spuse el într-un târziu, că ar fi bine să mai stăm o dată de vorbă cu domnul MacQueen, având în vedere că acum ştim ce ştim.

Tânărul american îşi făcu apariţia cu promptitudine.

— Ei bine, zise el, cum mai merg treburile?

— Nu prea rău. De la ultima noastră discuţie am mai aflat ceva... identitatea domnului Ratchett.

— Da?

Hector MacQueen se aplecă înainte, vădit interesat.

— Ratchett, după cum bănuiaţi şi dumneavoastră, era doar un nume fictiv. Ratchett era de fapt Cassetti, cel care conducea temutele echipe de răpitori de copii... cazul micuţei Daisy Armstrong.

Pe faţa lui MacQueen apăru o expresie de extremă uluire; apoi, brusc, i se întunecă.

— Dihor blestemat!, izbucni el.

— N-aveaţi habar de asta, domnule MacQueen?

— Nu, *sir*, spuse americanul răspicat. Dac-aş fi ştiut, mi-aş fi tăiat mâna dreaptă, mai degrabă decât să fi făcut pe secretarul pentru el!

— Văd că sunteţi foarte pornit, domnule MacQueen.

— Am şi un motiv anume. Tatăl meu a fost procurorul care s-a ocupat de acest caz, domnule Poirot. Am văzut-o pe doamna Armstrong de câteva ori... Era o femeie adorabilă. Atât de nobilă... Era distrusă. (Fața i se întunecă şi mai tare.) Dacă un om şi-a meritat vreodată soarta, atunci acesta e Ratchett..., sau Cassetti. Mă bucur că şi-a găsit sfârşitul. Unul ca acesta nu merita să trăiască!

— Lăsați impresia că ați fi fost dispus să faceți chiar dumneavoastră această faptă bună?

— Aşa e. Eu... Se opri brusc, apoi adăugă vizibil stânjenit. Pare că mă cam acuz singur...

— Mai degrabă aş fi fost înclinat să vă suspectez, domnule MacQueen, dacă ați fi afişat o mare tristețe aflând de moartea patronului dumneavoastră.

— Nu cred c-aş fi fost în stare să fac asta, chiar de-ar fi trebuit să mă salvez de la scaunul electric..., spuse MacQueen cu asprime, apoi adăugă: Dacă nu sunt prea curios, cum ați reuşit să aflați asta? Vreau să spun... identitatea lui Cassetti.

— Din fragmentele unei scrisori găsite în compartimentul său.

— Desigur... vreau să zic... asta a cam fost o neglijență din partea bătrânului.

— Depinde, remarcă Poirot, din ce punct de vedere vezi lucrurile.

Tânărul păru cam năucit de această observație. Se holbă la Poirot, încercând parcă să-i ghicească gândurile.

— Sarcina mea, spuse Poirot, este de a afla ce a făcut fiecare persoană din tren. Nimeni nu trebuie să se supere, înțelegeți? E o chestiune de rutină.

— Fireşte. Dați-i drumul, iar eu voi face tot ce pot pentru a vă ajuta.

— Nu mai e nevoie să vă întreb de numărul compartimentului, spuse Poirot zâmbind, întrucât l-am împărțit cu dumneavoastră o noapte. E vorba de cuşetele nr. 6 şi 7, clasa a doua. După plecarea mea l-ați avut doar pentru dumneavoastră.

— Întocmai.

— Şi acum, domnule MacQueen, aş vrea să-mi spuneți tot ce ați făcut astă-noapte, de când ați părăsit vagonul-restaurant.

— Asta-i chiar simplu. M-am întors în compartiment, am citit puțin, apoi la Belgrad am coborât pe peron, dar am văzut că era prea frig şi am urcat în tren. Am stat o vreme de vorbă cu o tânără doamnă, o englezoaică din compartimentul de lângă al meu. Apoi am intrat în discuție cu englezul acela, colonelul Arbuthnot... şi de fapt, mi se pare că ați trecut pe lângă noi tocmai atunci. Pe urmă m-am dus la domnul Ratchett, unde, cum v-am spus, am luat câteva instrucțiuni privind scrisorile pe care intenționa să le expedieze. După ce am terminat, i-am spus noapte bună şi am plecat. Colonelul Arbuthnot mai era încă pe coridor. Cum compartimentul lui fusese aranjat pentru noapte, i-am propus să vină la mine. Am comandat nişte băuturi, pe care le-am băut repede. Am discutat politică mondială, despre Guvernul din India, despre propriile noastre probleme cu Prohibiția şi despre criza de pe Wall Street. De obicei, nu mă prea omor după englezi – sunt nişte tipi țepeni –, dar ăsta mi-a plăcut.

— Ştiți ce oră era când a plecat de la dumneavoastră?

— Destul de târziu. Aş zice că era spre ora două.

— Ați băgat de seamă că trenul se oprise?

— O, da. Ne-am cam mirat. Ne-am uitat afară şi am văzut stratul gros de zăpadă, dar nu ne-am închipuit că ar fi ceva grav.

— Ce s-a mai întâmplat după ce colonelul Arbuthnot şi-a luat la revedere?

— Colonelul s-a dus spre compartimentul lui, iar eu l-am chemat pe conductor să-mi desfacă patul.

— Unde ați stat în acest răstimp?

— Pe coridor, lângă uşă; am fumat o țigară.

— Şi apoi?

— Apoi m-am băgat în pat şi am dormit până dimineața.

— Ați coborât din tren în cursul serii?

— Eu şi Arbuthnot ne-am gândit să ne dăm jos la... cum se numea locul ăla? ... Vincovici... ca să ne dezmorțim puțin picioarele, dar era al naibii de frig şi viscolea, aşa că am sărit la loc în tren.

— Pe ce uşă ați coborât?

— Pe cea mai apropiată de compartimentul meu.

— Cea de lângă vagonul-restaurant?

— Da.
— Vă amintiți dacă era încuiată?
MacQueen se concentră.
— Da, da, mi se pare că era. În orice caz, era un fel de bară vârâtă prin clanță. La asta vă referiți?
— Da. La întoarcere ați pus bara la loc?
— Ah, nu, nu cred. Eu am urcat ultimul, dar nu-mi amintesc s-o fi pus la loc. Era important?, adăugă el brusc.
— S-ar putea. Bănuiesc că în vreme ce stăteați de vorbă cu colonelul Arbuthnot, ușa compartimentului dumneavoastră, cea care dădea în coridor, era deschisă?
MacQueen făcu semn că da.
— Aş dori, dacă puteți să-mi spuneți, dacă a trecut cineva pe coridor după ce a plecat trenul din Vincovici şi până când v-ați retras la culcare!
MacQueen se încruntă.
— Cred că a trecut o dată conductorul, spuse el, venind dinspre vagonul-restaurant şi o femeie, care a trecut în sens invers, către acel vagon.
— Care dintre femei?
— N-aş putea spune. N-am fost atent. Eram preocupat să-l conving pe Arbuthnot în legătură cu ceva, înțelegeți? Mi se pare că am zărit, în treacăt, ceva de mătase stacojie, fluturând. Nu m-am uitat şi, oricum, nu aş fi putut vedea fața persoanei. După cum ştiți, compartimentul meu e cu fața la vagonul-restaurant, aşa că nu aş vedea decât spatele unei persoane care trece pe coridor.
Poirot aprobă.
— Bănuiesc că se ducea la toaletă.
— Presupun că da.
— Ați văzut-o întorcându-se?
— Ca să vă spun drept, n-am văzut-o, dar fiindcă mi-ați amintit, presupun că trebuie să se fi şi întors.
— Încă o întrebare. Fumați pipă, domnule MacQueen?
— Nu, *sir*.
Poirot făcu o pauză.
— Cred că, pentru moment, asta a fost tot. Aş vrea acum să-l văd pe valetul domnului Ratchett. Apropo, amândoi călătoriți de obicei la clasa a doua?

— El, da. Eu însă, în mod normal, merg cu clasa întâi, iar dacă e posibil, chiar în compartimentul de lângă cel al domnului Ratchett. Bagajul său era de obicei la mine în compartiment pentru a avea acces imediat ori la acesta, ori la persoana mea. De data aceasta însă, toate cuşetele de la clasa întâi erau ocupate, cu excepţia uneia, pe care a ocupat-o el.

— Am înţeles. Vă mulţumesc, domnule MacQueen.

3

Mărturia valetului

Americanul a fost urmat de englezul cel palid, cu fața inexpresivă, pe care Poirot îl remarcase încă din ziua precedentă. Aştepta în picioare, foarte țeapăn, până când Poirot îi făcu semn să ia loc.

— Înțeleg că dumneata eşti valetul domnului Ratchett?

— Da, domnule.

— Numele dumitale?

— Edward Henry Masterman.

— Vârsta?

— Treizeci şi nouă.

— Adresa de acasă?

— Friar Street nr. 21, Clerkenwell.

— Ai auzit că stăpânul dumitale a fost ucis?

— Da, *sir*. Un şoc extraordinar.

— Spune-mi, te rog, la ce oră l-ai văzut ultima oară pe domnul Ratchett?

Valetul se gândi.

— Trebuie să fi fost aseară, cam pe la nouă, *sir*, sau un pic mai târziu.

— Spune-mi, cu vorbele dumitale, cum s-a întâmplat mai exact.

— M-am prezentat ca de obicei la domnul Ratchett, *sir*, să-i îndeplinesc dorințele.

— Care erau îndatoririle dumitale precise?

— Să-i strâng sau să-i aşez hainele, *sir*. Să-i pun proteza dentară în apă şi să am grijă să aibă tot ce-i trebuie pentru noapte.

— Stăpânul dumitale s-a comportat ca de obicei?

Valetul reflectă o clipă.

— Ei bine, *sir*, cred că era un pic supărat.

— În ce sens, supărat?

— În legătură cu o scrisoare pe care tocmai o citea. M-a întrebat dacă eu am pus-o în compartimentul său. Fireşte că i-am spus că eu nu fac lucruri de-astea, dar el a început să mă înjure şi să îmi găsească nod în papură în tot ce făceam.

— Asta era ceva neobişnuit?

— Oh, nu, domnule. Îşi pierdea repede cumpătul... cum spuneam, în funcție de natura supărării.

— Stăpânul dumitale lua vreodată somnifere?

Doctorul Constantine se apleacă în față, interesat.

— Întotdeauna când călătorea cu trenul, domnule. Spunea că altfel nu poate dormi.

— Ştii cumva ce somnifer obişnuia să ia?

— N-aş şti să vă spun, *sir*. Nu scria pe sticluță decât „Pilule de luat înainte de culcare“.

— Astă-noapte l-a luat?

— Da, domnule. I l-am turnat într-un pahar, pe care i l-am pus pe măsuța de toaletă.

— L-a băut în fața dumitale?

— Nu, *sir*.

— Ce s-a întâmplat în continuare?

— L-am întrebat dacă mai doreşte ceva şi la ce oră vrea să fie trezit a doua zi dimineață. Mi-a spus că nu vrea să fie deranjat până nu mă cheamă el.

— Era ceva obişnuit?

— Nu, *sir*. Când se trezea îl suna mai întâi pe conductor, pe care-l trimitea să mă cheme.

— Se scula devreme, sau mai târziu?

— Depindea, *sir*, de starea de spirit în care se afla. Uneori se scula la micul dejun, alteori dormea până la prânz.

— Deci, nu te alarmai dacă trecea dimineaţa şi nu te chema?

— Nu, *sir*.

— Ştiai că stăpânul dumitale avea duşmani?

— Da, *sir*.

Vocea lui nu trăda nici cea mai mică emoţie.

— Cum ai aflat?

— L-am auzit vorbind cu domnul MacQueen despre câteva scrisori, *sir*.

— Ţineai la patronul dumitale, Masterman?

Faţa valetului deveni, dacă era cu putinţă, şi mai inexpresivă decât era în mod obişnuit.

— Cu greu aş putea zice asta, *sir*. Era un stăpân generos.

— Dar nu îţi plăcea de el?

— Să zicem că nu prea îi „înghit“ pe americani, *sir*.

— Ai fost vreodată în America?

— Nu, domnule.

— Îţi aminteşti să fi citit în ziare despre cazul răpirii Armstrong?

Obrajii lui Masterman prinseră puţină culoare.

— Da, *sir*, desigur. O fetiţă, nu-i aşa? Ceva revoltător.

— Ştiai că stăpânul dumitale, domnul Ratchett, fusese principalul vinovat în cazul răpirii fetiţei?

— Nu, *sir*, cu adevărat, nu. Pentru prima oară, în timbrul valetului se simţea o notă de însufleţire şi de uşoară căldură. Îmi vine greu să cred, *sir*.

— Totuşi, acesta este adevărul. Şi-acum, să trecem la ce-ai făcut dumneata în noaptea trecută? E o chestiune de rutină, înţelegi? Ce ai făcut după ce ai ieşit de la stăpânul dumitale?

— I-am zis domnului MacQueen că îl cheamă stăpânul. Apoi m-am întors în compartimentul meu şi am citit.

— Unde era compartimentul dumitale?

— Lângă vagonul-restaurant. Ultimul de clasa a doua, *sir*.

Poirot se uită pe plan.

— Mda... şi care e cuşeta dumitale?

— Cea de jos, domnule.
— Numărul 4?
— Da, *sir*.
— Mai e cineva cu dumneata?
— Da, domnule. Un individ uriaş, italian.
— Vorbeşte englezeşte?
— Ei bine, un fel de engleză, *sir*. Tonul lui Masterman era profund dispreţuitor: Am înţeles că a fost în America... Chicago...
— Conversaţi mult?
— Nu, *sir*. Prefer să citesc.
Poirot zâmbi. Îşi putea imagina scena: solidul şi volubilul italian privit cu un aer superior de către majordomul englez.
— Dacă nu sunt prea indiscret, îmi poţi spune ce anume citeai?, întrebă el.
— Acum, *sir*, tocmai citesc „Prizoniera dragostei“, de domnişoara Arabella Richardson.
— E o poveste interesantă?
— Consider că e deosebit de agreabilă, *sir*.
— Ei bine, să continuăm. Te-ai întors în compartimentul dumitale şi ai citit „Prizoniera dragostei“ până... când?
— Pe la vreo zece şi jumătate, *sir*, italianul de care vorbeam a vrut să se culce. Aşa încât conductorul a venit să facă paturile.
— Iar dumneata te-ai băgat în pat şi ai adormit?
— M-am băgat în pat, domnule, dar n-am adormit.
— De ce?
— Aveam o durere de dinţi, *sir*.
— *Oh! La-la*... e ceva foarte neplăcut.
— A fost cumplit, *sir*.
— Ai luat ceva?
— Mi-am pus puţin ulei de cuişoare, *sir*, care mi-a mai calmat puţin durerea, totuşi n-am fost în stare să adorm. Am aprins lumina de deasupra capului şi am citit... ca să-mi treacă timpul mai uşor.
— Şi n-ai dormit deloc?
— Ba da, *sir*, am aţipit pe la patru dimineaţa.

— Şi tovarăşul dumitale?

— Italianul? Oh, a sforăit tot timpul.

— N-a ieşit deloc din compartiment pe timpul nopții?

— Nu, *sir*.

— Dar dumneata?

— Nici eu, *sir*.

— Ai auzit ceva în timpul nopții?

— Nu cred, *sir*. Nimic neobişnuit, vreau să spun. Trenul stătea pe loc, aşa că era linişte.

Poirot rămase mut câteva secunde, apoi spuse:

— Mda, cred că nu mai sunt multe de zis. Nu ne poți spune nimic în legătură cu această tragedie?

— Din păcate, nu. Îmi pare rău, *sir*.

— După câte ştii dumneata, între stăpânul dumitale şi domnul MacQueen exista vreo duşmănie sau erau ceva resentimente?

— Oh, nu, *sir*. Domnul MacQueen este un gentleman foarte simpatic.

— Ai mai lucrat înainte de a fi angajat de domnul Ratchett?

— Da, în serviciul lui *sir* Henry Tomlinson, din Grosvenor Square.

— De ce ai plecat de acolo?

— Domnul Tomlinson pleca în Africa Orientală şi nu mai avea nevoie de serviciile mele. Dar sunt sigur că vă va spune lucruri bune despre mine, căci am lucrat mulți ani acolo.

— Şi de când lucrezi pentru domnul Ratchett?

— Exact de nouă luni, *sir*.

— Mulțumesc, Masterman. Apropo, eşti fumător de pipă?

— Nu, *sir*, fumez numai țigări; țigări din cele ieftine.

— Mulțumesc. Asta-i tot, spuse Poirot şi îi făcu semn că e liber.

Valetul şovăi un moment.

— Vă rog să mă scuzați, *sir*, dar doamna în vârstă din America este, cum să vă zic, într-o stare de mare agitație. Spune că ştie totul despre ucigaş. E la limita unei crize de nervi, *sir*.

— În acest caz, spuse Poirot zâmbind, ar fi timpul s-o chemăm pe ea în continuare.

— Să-i spun, *sir*? Insistă să stea de vorbă cu cineva autorizat. Conductorul a încercat s-o împace.

— Trimite-o încoace, prietene, spuse Poirot. Să-i auzim povestea.

4
Mărturia doamnei din America

Doamna Hubbard sosi în vagonul-restaurant, cu respirația întretăiată de surescitare şi de-abia putea să articuleze.

— Să-mi spuneți cine e persoana autorizată? Am nişte informații, foarte, foarte importante pe care le voi spune cuiva îndrituit. Dacă dumneavoastră, domnilor...

Privirea ei neîncrezătoare trecu de la unul la celălalt.

Poirot se înclină puțin.

— Spuneți-mi mie, doamnă, zise el, dar, mai înainte, vă rog să vă aşezați.

Doamna Hubbard se prăvăli, cu toată greutatea, pe un scaun din fața ei.

— Iată ce vreau să vă spun. Astă-noapte, în tren a avut loc o crimă şi asasinul a fost *fix la mine în compartiment!*

Făcu o pauză pentru a da emfază dramatică spuselor ei.

— Sunteți sigură, *Madame*?

— Fireşte că sunt sigură! Ce chestie! Eu ştiu despre ce vorbesc. Vă voi spune tot ce e de spus. M-am băgat în pat şi am adormit, când deodată m-am trezit – totul era în beznă – şi mi-am dat seama că în compartimentul meu se afla un bărbat. Eram atât de înspăimântată încât n-am putut să strig, dacă vă puteți da seama. Stăteam şi mă gândeam: „Dumnezeule, voi fi ucisă!". Nici nu vă pot descrie cum mă simțeam. Trenurile

astea dezgustătoare, îmi spuneam, şi toate nenorocirile despre care am citit. Şi m-am gândit: oricum, bijuteriile nu mi le putea lua, deoarece, ştiţi, le băgasem într-un ciorap pe care-l vârâsem sub pernă... Nu era prea confortabilă... era bombată... înţelegeţi? Unde rămăsesem?

— Când v-aţi dat seama, *Madame*, că un bărbat se afla în compartimentul dumneavoastră.

— Aşa, ei bine, stăteam acolo cu ochii închişi şi mă gândeam ce-aş putea face şi-mi spuneam: că sunt mulţumită că fiică-mea nu ştie în ce situaţie mă aflu. Apoi, nu ştiu cum, mi-am luat inima-n dinţi, am căutat soneria cu mâna şi am sunat să vină conductorul. Şi am sunat, şi am sunat, dar nu venea nimeni, şi vă rog să mă credeţi că am simţit că fac infarct. Dumnezeule, mi-am spus, te pomeneşti că i-au omorât pe toţi până la ultimul. Oricum, trenul stătea pe loc şi era o linişte mormântală. Am continuat să apăs pe sonerie până când, oh, ce uşurare!, am auzit paşi alergând pe coridor şi apoi o ciocănitură în uşă. Am strigat să intre şi am aprins concomitent toate becurile. N-o să vă vină să credeţi, nu era nici picior de om înăuntru.

Asta i se păru doamnei Hubbard mai degrabă un *climax*, decât un *anticlimax*.

— Şi ce s-a mai întâmplat, *Madame*?

— Ei bine, i-am povestit conductorului, dar părea că nu mă crede. Îşi închipuia c-am visat toată tărăşenia. L-am pus să se uite sub banchetă, deşi el spunea că nu e loc destul pentru ca cineva să se strecoare acolo. Era absolut clar că bărbatul o ştersese, dar sunt sigură că cineva a fost acolo, aşa că mi-am ieşit din fire văzând modul în care însoţitorul încerca să mă calmeze! Eu nu sunt genul de om care să inventeze poveşti, domnule... nu cred că v-am reţinut numele...

— Poirot, *Madame*, iar dânşii sunt domnul Bouc, director al companiei, şi doctorul Constantine.

Doamna Hubbard murmură:

— Sunt, fireşte, încântată de cunoştinţă – către toţi trei, într-o manieră impersonală şi se aruncă din nou în tumultul recitalului ei: N-o să pretind acum că am făcut mare lucru. Mi-a intrat în cap că trebuie să fi fost bărbatul din compartimentul vecin... bietul om care a fost ucis. L-am rugat pe conductor să

se uite la uşa de acces dintre cabine, fiind aproape convinsă că nu era încuiată şi, pentru că nu era, am avut grijă să-i spun să o blocheze. După ce a plecat, am coborât din pat şi am proptit un geamantan în ea, pentru mai multă siguranță.

— Ce oră era, doamnă Hubbard?

— N-aş putea să vă spun. Nu m-am uitat deloc la ceas. Eram atât de tulburată...

— La ce concluzie ați ajuns acum?

— Ei, aş spune că este cât se poate de limpede. Asasinul era omul din compartimentul meu. Cine altul ar fi putut fi?

— Şi credeți că s-a întors în compartimentul vecin?

— Cum aş putea să ştiu unde s-a dus? Aveam ochii strâns închişi.

— S-ar fi putut strecura pe uşă, afară, pe coridor.

— Ei bine, nu ştiu ce să vă spun. Înțelegeți că eram cu ochii închişi.

Doamna Hubbard oftă convulsiv.

— Dumnezeule, cum m-am speriat! Dacă ar fi ştiut fata mea...

— Nu credeți, *Madame*, că ceea ce ați auzit dumneavoastră era, de fapt, zgomotul produs de cineva care se mişca în compartimentul de alături, cel al individului ucis?

— Nu, nu cred, domnule... cum vă zice?... Poirot. Omul *era exact în acelaşi compartiment cu mine*. În plus am şi dovada.

Cu un gest triumfător îşi trase mai aproape poşeta voluminoasă şi începu să scoată din ea, pe rând: două batiste mari, curate, o pereche de ochelari cu ramă de baga, un tub cu aspirină, un pachețel cu săruri Glauber, un tub de celuloid cu bomboane verzi, de mentă, o legătură de chei, o foarfecă, un carnet de cecuri American Express, fotografia unui copil lipsit de expresie, nişte scrisori, cinci şiraguri de mătănii pseudo-orientale şi un mic obiect metalic - un nasture.

— Vedeți acest nasture? Ei bine, aflați că nu îmi aparține. Nu e de la nicio haină de-a mea. L-am găsit azi-dimineață când m-am trezit.

Îl puse pe masă. *Monsieur* Bouc se aplecă să-l vadă şi exclamă:

— Acesta e un nasture de la tunica conductorului vagonului de dormit!

— Ar putea exista o explicație firească pentru asta, spuse Poirot, şi se întoarse cu blândețe către doamnă. *Madame,* este posibil ca acest nasture să fi căzut de la uniforma conductorului, ori când a căutat prin compartimentul dumneavoastră, ori astă-noapte, când v-a desfăcut patul.

— Nu ştiu ce e cu dumneavoastră. Mi se pare că nu vreți să faceți nimic altceva decât să obiectați. Ascultați-mă! Aseară, până să mă culc, am citit o revistă. Înainte să sting lumina am pus-o pe o valijoară care se afla pe podea, lângă fereastră. E clar până aici?

Cei trei bărbați o asigurară că da.

— Foarte bine! Atunci să mergem mai departe. Conductorul s-a uitat sub bancheta de lângă uşă, a securizat uşa dintre cabine, dar nu s-a apropiat nicio clipă de geam. Ei bine, azi-dimineață, acest nasture era exact pe coperta revistei. Aş vrea să ştiu cum ați califica dumneavoastră asta?

— Eu numesc asta, dovadă, *Madame*, spuse Poirot.

Răspunsul păru să o mai potolească.

— Când nu sunt crezută devin mai rea ca o viespe!

— Ne-ați dat informații foarte interesante şi valoroase, rosti Poirot împăciuitor. Acum, îmi permiteți să vă pun şi eu câteva întrebări?

— Desigur.

— Cum se face că, deşi îngrijorată din cauza acestui Ratchett, n-ați încuiat mai devreme uşa dintre compartimente?

— Ba am încuiat-o, i-o întoarse cu promptitudine doamna Hubbard.

— Oh, da?

— Ei bine, ca fapt divers, am întrebat-o pe bătrâna domnişoară suedeză – o persoană atât de cumsecade – dacă era încuiată şi mi-a spus că da.

— Cum de n-ați verificat dumneavoastră înşivă?

— Pentru că eram în pat, iar *nécessaire-ul* meu era agățat de clanța uşii şi nu puteam vedea.

— La ce oră ați rugat-o să vă facă acest serviciu?

— Să mă gândesc. Să fi fost zece şi jumătate sau unsprezece fără un sfert. Venise să-mi ceară o aspirină. I-am spus unde să caute şi am scăpat-o de sub control.

— Erați în pat?

— Da.

Deodată izbucni în râs.

— Săraca de ea... era atât de tulburată încât a deschis din greşeală uşa dintre cabine.

— A lui Ratchett?

— Da. Ştiți cât de greu e când mergi pe coridor şi găseşti toate uşile închise. Ea a deschis-o pe a lui din greşeală. Era nefericită din cauza asta. Se pare că el a râs şi presupun că i-a spus ceva nu tocmai drăguț. Săraca, era foarte supărată: „Oh, am făcut greşeală!, zicea, sunt ruşine făcut greşeală. Nu om de treabă... «Tu, prea bătrână»“, i-a zis el.

Doctorul Constantine chicoti şi doamna Hubbard îl îngheță cu o singură privire.

— Nu era deloc un om amabil, repetă ea. Cum să spui aşa ceva unei doamne? Şi nici nu-i corect să râzi de aceste lucruri.

Doctorul Constantine se scuză imediat.

— Ați mai auzit, după asta, vreun zgomot dinspre compartimentul lui Ratchett?, întrebă Poirot.

— Ei bine, nu tocmai.

— Ce vreți să spuneți, *Madame*?

— Ei bine, făcu o pauză. Sforăia...

— Ah, sforăia, nu-i aşa?

— Îngrozitor. Cu o noapte înainte m-a ținut trează până dimineață.

— Nu l-ați mai auzit sforăind după ce-ați tras sperietura aceea cu bărbatul din compartimentul dumneavoastră?

— Dar, domnule Poirot, cum aş mai fi putut? Era mort!

— Da, într-adevăr, aşa e..., zise Poirot părând încurcat.

— Vă amintiți de cazul răpirii, cazul Armstrong, doamnă Hubbard?

— Da, desigur. Mai ales că acel pungaş a scăpat basma curată. Să-l fi dat pe mâna mea...

— N-a scăpat. E mort. A murit astă-noapte.

— Doar nu vreți să spuneți că...?

De emoție, doamna Hubbard aproape că se ridicase de pe scaun.

— Ba da, asta spun. Ratchett era acela.

— Ei bine, ce să mai spun! Trebuie să-i scriu neapărat fiicei mele. Nu v-am spus eu, noaptea trecută, că omul ăsta are o față de om rău? Vedeți că am avut dreptate. Fiică-mea spune întotdeauna: „Când mami are o presimțire, poți să pariezi pe ultimul dolar că aşa e".

— Cunoaşteți pe cineva din familia Armstrong, doamnă Hubbard?

— Nu. Se mişcau într-un cerc extrem de exclusivist. Dar am auzit că doamna Armstrong era o femeie foarte cumsecade şi că soțul ei o adora.

— Bine, doamnă Hubbard, ne-ați ajutat foarte mult... foarte mult, într-adevăr. Poate sunteți dispusă să-mi spuneți numele dumneavoastră întreg?

— Desigur! Caroline Martha Hubbard.

— Vreți să notați aici adresa dumneavoastră?

Doamna Hubbard scrise, fără a înceta să vorbească.

— Pur şi simplu nu-mi vine să cred. Cassetti... în acest tren. Am avut o presimțire în legătură cu el, nu-i aşa, domnule Poirot?

— Într-adevăr, *Madame*. Apropo, aveți cumva un capot de mătase stacojie?

— Dumnezeule, ce întrebare caraghioasă! Bineînțeles că nu. Am două capoate la mine, unul de flanel roz, din acela comod, pentru călătorii, şi altul pe care mi l-a dăruit fiică-mea, artizanal, de mătase purpurie. Dar pentru Dumnezeu, de ce vă interesează capoatele mele?

— Ei bine, cineva într-un chimono stacojiu a intrat noaptea trecută ori în compartimentul dumneavoastră, ori în cel al lui Ratchett. E foarte greu, cum ați spus şi dumneavoastră, când toate uşile sunt închise, să ştii care, al cui compartiment este.

— Ei bine, la mine nu a intrat nimeni îmbrăcat în chimono stacojiu.

— Atunci trebuie să fi intrat la Ratchett.

Doamna Hubbard îşi strânse buzele şi spuse încruntată:

— Nu m-ar surprinde deloc.

Poirot se aplecă spre ea, încordat.

— Deci, aţi auzit o voce de femeie alături?

— Nu ştiu cum de aţi ghicit-o şi pe-asta, domnule Poirot. Nu chiar... Dar... ca fapt divers... da, am auzit.

— Dar când v-am întrebat adineauri dacă aţi auzit ceva în compartimentul alăturat, mi-aţi spus că l-aţi auzit doar pe Ratchett sforăind.

— Ei bine, e destul de adevărat. A sforăit o vreme. Apoi... Doamna Hubbard deveni de-a dreptul jenată. Nu e prea frumos să vorbeşti despre lucrurile astea.

— La ce oră aţi auzit o voce de femeie?

— Nu vă pot spune exact. Mă trezisem doar o clipă şi am auzit o femeie vorbind. Era limpede unde era. Aşa că mi-am zis: „Ei bine, ăsta-i omul! Nu mă miră“ – şi pe urmă am adormit la loc. Sunt sigură că n-aş fi menţionat aşa ceva în faţa a trei domni necunoscuţi dacă nu m-aţi fi obligat.

— Era înainte de povestea cu bărbatul din compartimentul dumneavoastră sau după?

— M-aţi întrebat la fel şi adineauri! Dacă era mort, mai putea să mai discute cu vreo femeie?

— *Pardon*. Cred că deja mă credeţi de-a dreptul stupid, *Madame*.

— Bănuiesc că şi dumneavoastră vi se mai încurcă mintea din când în când. Dar parcă tot nu-mi vine să cred că era monstrul acela de Cassetti. Ce-o să spună fiică-mea!

Poirot o ajută pe stimabila doamnă să-şi pună lucrurile la loc, în poşetă, şi o conduse apoi, rapid, către uşă.

În ultimul moment îi spuse:

— V-a căzut batista, *Madame*.

Doamna Hubbard se uită la pătrăţelul de batist pe care i-l întinse el:

— Nu-mi aparţine, domnule Poirot. A mea e aici...

— *Pardon*. Văzusem iniţiala H pe ea şi m-am gândit că...

— Da, e curios, dar sigur nu e a mea. Ale mele sunt marcate cu *C. M. H.* Şi apoi, sunt batiste elegante, nu flendurici

costisitoare de la Paris. Cum s-ar putea şterge cineva la nas cu batistuța asta minusculă?

Niciunul dintre bărbați nu fu capabil să răspundă la această întrebare, aşa că doamna Hubbard părăsi salonul cu un aer triumfător.

5
Mărturia suedezei

Monsieur Bouc studia nasturele lăsat de doamna Hubbard.

— Nasturele acesta... nu înțeleg. Înseamnă că, până la urmă, Pierre Michel ar putea să fie implicat în vreun fel? Făcu o pauză, dar văzând că Poirot nu-i răspunde, îl întrebă: Ce-ai de spus prietene?

— Nasturele acesta sugerează multe posibilități, zise Poirot pierdut în gânduri. Dar înainte de a comenta mărturiile pe care le avem până în acest moment, cred că ar trebui să o audiem pe suedeză.

Scotoci în teancul de pașapoarte din fața lui.

— Aha, am găsit. Greta Ohlsson, patruzeci și nouă de ani.

Monsieur Bouc îi dădu chelnerului instrucțiunile de rigoare și, în scurtă vreme, în vagonul-restaurant intră doamna cu cocul sur-gălbui, cu față prelungă și blândă, ca de oaie. Se uită cu ochii ei miopi, prin ochelari, la Poirot, cu un calm desăvârșit.

Se dovedi că înțelegea și vorbea franțuzește, așa că discuția se purtă în această limbă. Poirot îi puse, pentru început, câteva întrebări la care cunoștea deja răspunsul: numele, vârsta și adresa. Apoi o întrebă cu ce se ocupă. Ea îi spuse că

fusese supraveghetoare într-o şcoală a misionarilor de lângă Istanbul. Era asistentă medicală de profesie.

— Desigur că ştiţi ce s-a întâmplat azi-noapte, *Mademoiselle.*

— Fireşte. E îngrozitor. Iar doamna Hubbard mi-a spus că ucigaşul a fost în compartimentul ei.

— Am aflat, *Mademoiselle*, că aţi fost ultima persoană care l-a văzut viu pe Ratchett?

— Nu ştiu. Aşa o fi. Am deschis din greşeală uşa compartimentului său. Mi-a fost extrem de ruşine. A fost o greşeală penibilă.

— L-aţi văzut într-adevăr?

— Da. Citea o carte. Mi-am cerut scuze repede şi m-am retras.

— V-a spus ceva?

Obrajii respectabilei femei se îmbujorară uşor.

— A râs şi mi-a spus câteva vorbe. Eu... eu nu le-am înţeles prea bine.

— Ce-aţi făcut după aceea, *Mademoiselle*?, întrebă Poirot trecând, cu tact, la alt subiect.

— M-am dus la doamna americancă, doamna Hubbard. I-am cerut nişte aspirină şi mi-a dat.

— V-a întrebat cumva dacă uşa dintre cuşeta ei şi cea a domnului Ratchett era încuiată?

— Da.

— Şi după aceea?

— M-am întors în compartimentul meu, am înghiţit aspirina şi m-am întins.

— La ce oră se întâmplau toate acestea?

— Când m-am băgat în pat era unsprezece fără cinci. Ştiu, pentru că m-am uitat la ceas înainte de a-l întoarce.

— Aţi adormit imediat?

— Nu prea. Deşi nu mă mai durea aşa de rău capul, am mai stat trează o vreme.

— Trenul se oprise înainte ca dumneavoastră să fi adormit?

— Nu cred. Ne-am oprit, mi se pare, într-o gară tocmai când eram gata să aţipesc.

— Trebuie să fi fost Vincovici. Acesta e compartimentul dumneavoastră, *Mademoiselle*?, întrebă Poirot şi îl arătă pe plan.

— Da, acesta.

— Dumneavoastră ocupaţi cuşeta de sus sau pe cea de jos?

— Cea de jos, numărul 10.

— Mai staţi cu cineva?

— Da, o tânără doamnă din Anglia. E foarte drăguţă şi amabilă. Vine de la Bagdad.

— După ce trenul a plecat din Vincovici, a părăsit compartimentul?

— Nu, sunt sigură că nu.

— Cum puteţi fi sigură dacă dormeaţi?

— Dorm foarte uşor. Sunt obişnuită să mă trezesc la cel mai mic zgomot. Sunt sigură că, dacă ar fi coborât din cuşeta ei, m-aş fi trezit.

— Dar dumneavoastră aţi părăsit compartimentul?

— Până azi-dimineaţă, nu.

— Aveţi un chimono stacojiu, *Mademoiselle*?

— Nu, am unul bun, comod dintr-un material denumit „Jaeger“.

— Dar al doamnei care stă cu dumneavoastră, miss Debenham, ce culoare e?

— Ea poartă o *aba* mov-deschis, din cele pe care le cumperi din Orient.

Poirot dădu din cap aprobativ, apoi o întrebă pe un ton prietenos:

— Care este motivul călătoriei dumneavoastră? O vacanţă?

— Da, mă duc acasă într-o vacanţă. Dar, înainte, mă opresc la Lausanne, să stau cu o soră de-a mea, o săptămână sau două.

— Poate sunteţi atât de bună să lăsaţi aici, scris, numele şi adresa surorii dumneavoastră.

— Cu plăcere.

Luă hârtia şi tocul pe care i le întinsese el şi scrise ceea ce i se ceruse.

— Aţi fost vreodată în America, *Mademoiselle*?

— Nu. Cândva era cât p-aci să ajung acolo. Trebuia să însoțesc o doamnă invalidă, dar călătoria a fost contramandată în ultimul moment. Mi-a părut foarte rău. Americanii sunt nişte oameni foarte buni. Finanțează multe şcoli şi spitale şi sunt foarte pragmatici.

— Vă amintiți să fi auzit despre cazul Armstrong?

— Nu, ce a fost?

Poirot îi explică.

Greta Ohlsson era indignată. Cocul ei gălbui tremura de emoție.

— Există pe lume astfel de oameni răi! Îți pun la încercare credința. Sărmana mamă. Mă doare inima pentru ea.

Deosebit de amabila suedeză plecă, cu fața ei cumsecade îmbujorată şi cu ochii înlăcrimați.

Poirot scria febril ceva pe o foaie de hârtie.

— Ce scrii acolo, prietene?, se interesă Bouc.

— *Mon cher*, îmi stă în obicei să fiu concis şi ordonat. Am întocmit un mic tabel cronologic al evenimentelor.

După ce sfârşi de scris, îi întinse lui Bouc hârtia.

9.15	*Trenul pleacă din Belgrad.*
pe la 9.40	*Valetul îl părăseşte pe Ratchett, lăsându-i pregătit somniferul.*
pe la 10.00	*MacQueen pleacă din compartimentul lui Ratchett.*
pe la 10.40	*Greta Ohlsson îl vede pe Ratchett (ultima dată văzut în viață).* *N.B. Era treaz şi citea o carte.*
0.10	*Trenul pleacă din Vincovici (cu întârziere).*
0.30	*Tenul se înzăpezeşte.*
0.37	*Se aude soneria lui Ratchett. Conductorul răspunde. Ratchett îi spune:* „Ce n'est rien. Je me suis trompé".
pe la 1.17	*Doamna Hubbard crede că e cineva în compartimentul ei. Sună după conductor.*

Monsieur Bouc dădu satisfăcut din cap.

— E cât se poate de clar, spuse el.

— Nu ţi se pare nimic ciudat?

— Nu, totul pare foarte limpede şi firesc. E absolut evident că această crimă a fost comisă la ora 1.15. Dovada este ceasul, iar povestea doamnei Hubbard nu face decât să confirme. În ce mă priveşte, m-aş pronunţa asupra identităţii ucigaşului. Aş zice, prietene, că e vorba despre italianul cel uriaş. Vine din America – de la Chicago – şi, nu uita, că arma italianului e cuţitul şi că înjunghie nu o dată, ci de mai multe ori.

— E adevărat.

— Fără nicio îndoială, asta e cheia enigmei. E evident că el şi cu acest Ratchett au fost complici în răpirea fetiţei. Cassetti e un nume italienesc şi, cumva, Ratchett i-a jucat o festă, s-ar spune. Italianul l-a descoperit, i-a trimis mai întâi scrisori de ameninţare, iar în cele din urmă s-a răzbunat crunt. Totul e cum nu se poate mai simplu.

Poirot clătină din cap, neîncrezător.

— Mi-e teamă că nu-i deloc atât de simplu, murmură el.

— Eu sunt convins că acesta e adevărul, insistă *Monsieur* Bouc, devenind din ce în ce mai încântat de teoria sa.

— Şi atunci, cum rămâne cu valetul pe care îl dureau dinţii şi care s-a jurat că italianul n-a ieşit nicio clipă din compartiment?

— Într-adevăr, aici e buba.

Poirot îi făcu cu ochiul.

— Da, e supărător. Durerea de dinţi a valetului domnului Ratchett este un ghinion pentru teoria dumitale şi o şansă pentru amicul nostru italian.

— Totul se va lămuri, spuse Bouc cu o măreaţă certitudine.

Poirot clătină din nou din cap.

— Nu-i deloc aşa de simplu, murmură el din nou.

6
Mărturia prințesei ruse

Să auzim ce are de spus Pierre Michel despre acest nasture, spuse Poirot.

Conductorul fu rechemat. Se uită la ei întrebător.

Monsieur Bouc își drese glasul.

— Michel, începu el, uite un nasture de la tunica dumitale. A fost găsit în compartimentul doamnei din America. Ce ai de spus despre asta?

Mâna conductorului se îndreptă automat spre tunică.

— Dar n-am pierdut niciun nasture, *Monsieur*. Trebuie să fie vreo greșeală.

— Foarte ciudat.

— N-am nicio explicație pentru asta, *Monsieur*.

Omul părea uimit, în niciun caz vinovat sau încurcat.

— Datorită împrejurărilor în care a fost găsit, declară *Monsieur* Bouc cu convingere, este absolut cert că acest nasture a fost lăsat de către bărbatul care a fost azi-noapte în compartimentul doamnei Hubbard, când a sunat ea.

— Dar, domnule, nu era nimeni acolo. Doamna trebuie să-și fi închipuit.

— N-a fost închipuire, Michel. Ucigașul lui Ratchett a trecut pe acolo și *a lăsat să-i cadă acest nasture.*

Când înțelesul cuvintelor lui Bouc îi deveni clar, Pierre Michel fu cuprins de o puternică agitație.

— Nu-i adevărat, *Monsieur*, nu-i adevărat!, strigă el. Mă acuzați de crimă. Pe mine? Eu sunt nevinovat, sunt absolut nevinovat. De ce aş fi vrut să ucid pe un *Monsieur* pe care nu-l mai văzusem niciodată până atunci?

— Unde erai când a sunat doamna Hubbard?

— V-am mai spus *Monsieur*, în vagonul următor, unde stăteam de vorbă cu colegul meu.

— Îl vom chema.

— Aşa să faceți, *Monsieur*, vă implor.

Îl chemară pe conductorul din vagonul următor şi el confirmă de îndată cele spuse de Pierre Michel. Adăugă că mai fusese cu ei şi conductorul vagonului ataşat de la Bucureşti. Comentaseră situația creată de ninsoare. Vorbeau de vreo zece minute, când lui Michel i s-a părut că aude o sonerie. Când a deschis uşile dintre cele două vagoane au auzit cu toții soneria. Suna repetat, insistent, iar Michel se repezi să răspundă.

— Vedeți, domnule, nu sunt vinovat, strigă Michel cu îngrijorare în glas.

— Dar prezența acestui nasture cum se explică?

— Nu ştiu, *Monsieur*. E un mister pentru mine. Toți nasturii mei sunt la locul lor.

Şi ceilalți doi conductori declarară că nu au pierdut niciun nasture şi, de asemenea, că nu fuseseră niciodată în compartimentul doamnei Hubbard.

— Linişteşte-te, Michel, îi spuse *Monsieur* Bouc, şi gândeşte-te la momentul când ai fugit să-i răspunzi doamnei Hubbard. Te-ai întâlnit cu cineva pe coridor?

— Nu, *Monsieur*.

— Ai văzut pe cineva îndepărtându-se de tine pe coridor, în direcția opusă?

— Încă o dată nu, *Monsieur*.

— Ciudat, spuse Bouc.

— Nu tocmai, remarcă Poirot, e o chestiune de timp. Doamna Hubbard se trezeşte şi găseşte pe cineva în compartimentul ei. Câteva minute rămâne paralizată, cu ochii închişi. Probabil că atunci s-a strecurat asasinul afară, pe coridor. Apoi ea începe să sune. Dar conductorul nu vine imediat. El

aude abia al treilea sau al patrulea apel. Aş putea spune că a fost suficient timp...

— Pentru ce? Pentru ce, *mon cher*? Nu uita că trenul este înconjurat de nămeți uriaşi de zăpadă.

— Misteriosul asasin avea două căi de acces, continuă Poirot calm. Ar fi putut intra în oricare dintre toalete ori ar fi putut să disparã într-unul dintre compartimente.

— Dar erau ocupate toate.

— Da.

— Vrei să spui că s-ar fi putut înapoia în propriul său compartiment?

Poirot dădu afirmativ din cap.

— Se potriveşte, se potriveşte, murmură *Monsieur* Bouc. În timpul absenței de zece minute a conductorului, asasinul iese din compartimentul său, intră în cel al lui Ratchett, îl ucide, încuie uşa, îi pune lanțul pe dinăuntru, trece prin compartimentul doamnei Hubbard şi se înapoiază, liniştit şi în siguranță, în compartimentul lui, până la sosirea conductorului.

Poirot murmură:

— Nu-i deloc atât de simplu, prietene. Doctorul poate să-ți confirme.

Monsieur Bouc le făcu semn celor trei conductori că pot să plece.

— Mai avem de vorbit cu încă opt pasageri, spuse Poirot. Cinci care călătoresc cu clasa întâi – prințesa Dragomiroff, contele şi contesa Andrenyi, colonelul Arbuthnot şi domnul Hardman. Trei pasageri de la clasa a doua: Miss Debenham, Antonio Foscarelli şi camerista prințesei, Fräulein Schmidt.

— Pe cine vrei să vezi mai întâi... pe italian?

— Ai ce ai cu italianul! Nu, vom porni din vârful pomului. Poate că *Madame la Princesse* va fi atât de amabilă încât să ne acorde câteva minute din timpul său. Transmite-i acest mesaj, Michel.

— *Oui, Monsieur*, spuse conductorul ieşind pe uşă.

— Spune-i că putem să o vizităm noi dacă dânsa nu vrea să se deranjeze să vină până aici, adăugă *Monsieur* Bouc.

Prințesa Dragomiroff refuză însă această propunere şi veni ea însăşi în vagonul-restaurant. Salută asistența cu o uşoară înclinare a capului şi se aşeză în fața lui Poirot.

Fața ei mică, de broască, părea și mai gălbejită decât în ajun. Era urâtă și cu toate acestea, aidoma broaștelor, avea ochii ca niște nestemate, negri și scrutători, lăsând să se întrevadă o energie ascunsă și o forță intelectuală ce impresionau din primul moment.

Vocea îi era profundă, bine articulată și te zgâria la urechi.

Monsieur Bouc îngăimă câteva scuze, dar prințesa i-o tăie scurt.

— Nu trebuie să vă cereți scuze, *Messieurs*. Înțeleg că a avut loc o crimă. Și, firește, trebuie să-i interogați pe toți pasagerii. Sunt gata să vă dau tot concursul.

— Sunteți foarte amabilă, *Madame*, spuse Poirot.

— Deloc. Îmi fac datoria. Ce doriți să știți?

— Numele dumneavoastră de botez și adresa, *Madame*. Poate preferați să le scrieți chiar dumneavoastră?

Poirot îi întinse o foaie de hârtie și un toc, dar prințesa le dădu deoparte.

— Puteți să scrieți dumneavoastră, spuse ea, nu-i greu – Natalia Dragomiroff, Avenue Kleber, 17, Paris.

— Vă înapoiați acasă de la Constantinopol, *Madame*?

— Da, am stat la Ambasada Austriei. Camerista mea călătorește cu mine.

— Sunteți bună să-mi relatați, pe scurt, ce ați făcut astănoapte, după ce ați luat masa de seară?

— Cu plăcere. I-am cerut conductorului să-mi facă patul, în timp ce eu eram la cină în vagonul-restaurant. După aceea, m-am retras imediat în pat. Am citit până la ora unsprezece, când am stins lumina. N-am reușit să adorm din cauza unor dureri reumatice. Pe la unu fără un sfert am sunat după camerista mea. Mi-a făcut un masaj și apoi mi-a citit cu glas tare, până când am ațipit. Nu pot să vă spun precis când a plecat. Să fi fost după o jumătate de oră, sau chiar mai mai mult.

— Trenul se oprise atunci?

— Da, era oprit.

— N-ați auzit nimic, vreau să zic nimic neobișnuit, în acest timp, *Madame*?

— Nu, nimic neobișnuit.

— Cum se numește camerista dumneavoastră?

— Hildegarde Schmidt.

— De cât timp e în serviciul dumneavoastră?

— De cincisprezece ani.

— Considerați că e de încredere?

— Absolut. Familia ei se trage de pe o moşie din Germania a răposatului meu soț.

— Presupun că ați fost în America, *Madame*?

Prințesa ridică mirată din sprâncene la această subită schimbare de subiect.

— De multe ori.

— Ați cunoscut la un moment dat o familie cu numele de Armstrong? O familie lovită de nenorocire?

— Îmi vorbiți de prieteni de-ai mei, *Monsieur*, spuse ea cu o urmă de duioşie în glas.

— Atunci îl cunoaşteți bine pe colonelul Armstrong?

— Pe el mai puțin; dar soția lui, Sonia Armstrong, era fina mea. Eram prietenă cu mama ei, actrița Linda Arden. Linda Arden era un mare talent, una dintre cele mai mari tragediene din lume. Ca Lady Macbeth, sau ca Magda, era inegalabilă. Nu eram doar o admiratoare a artei sale, ci şi o prietenă apropiată.

— A murit?

— Nu, nu, trăieşte, dar într-o izolare totală. Sănătatea ei e foarte şubredă, trebuie să stea întinsă pe o canapea, mare parte din timp.

— Mi se pare că a avut şi o a doua fiică?

— Da, mult mai tânără decât doamna Armstrong.

— Trăieşte?

— Fireşte.

— Unde e?

Bătrâna femeie îl scrută încordată.

— Aş vrea să ştiu motivul acestor întrebări. Ce legătură au ele cu problema de față, respectiv cu crima din acest tren?

— Sunt legate, *Madame,* astfel: cel asasinat a fost răspunzător de răpirea şi uciderea fetiței doamnei Armstrong.

— Ah!

Sprâncenele drepte i se uniră, formând o linie continuă. Prințesa Dragomiroff se îndreptă în scaun.

— În viziunea mea, această crimă este o întâmplare agreabilă! Îmi veți ierta, sper, punctul de vedere puțin bizar.

— E firesc, *Madame*. Şi acum să ne întoarcem la întrebarea la care nu ne-ați răspuns. Unde se află fiica mai mică a Lindei Arden, sora doamnei Armstrong?

— Sincer vorbind, n-aş putea să vă spun, *Monsieur*. Am pierdut legătura cu generația mai tânără. Mi se pare că s-a măritat acum câțiva ani cu un englez şi a plecat în Anglia. În acest moment însă nu-mi amintesc numele.

Făcu o pauză, apoi întrebă:

— Mai aveți nevoie de mine, domnilor?

— Aş vrea să vă pun o întrebare oarecum personală, *Madame*. Ce culoare are capotul dumneavoastră?

Prințesa ridică din sprâncene.

— Presupun că aveți un motiv întemeiat pentru o astfel de întrebare. Capotul meu este de satin negru.

— Asta-i tot, *Madame*. Vă sunt foarte recunoscător pentru că ați răspuns cu atâta promptitudine la întrebările mele.

Ea făcu un mic gest cu mâna încărcată de inele. Apoi se ridică – şi ceilalți odată cu ea – după care se opri:

— Vă rog să mă scuzați, *Monsieur*, pot să vă întreb care e numele dumneavoastră? Figura dumneavoastră mi se pare oarecum cunoscută.

— Numele meu, *Madame*, este Hercule Poirot.

Prințesa rămase tăcută o vreme.

— Hercule Poirot, spuse ea. Da, îmi amintesc acum. Acesta este destinul.

Apoi ieşi, foarte dreaptă, puțin prea țeapănă.

— *Voilà une grande dame*[1], spuse *Monsieur* Bouc. Ce părere ai despre ea, prietene?

Hercule Poirot clătină din cap.

— Mă întreb, spuse el, ce o fi vrut să spună prin destin.

[1] Uite o mare doamnă (în lb. fr. în orig.).

7

Mărturia contelui și a contesei Andrenyi

În continuare au fost chemați contele și contesa Andrenyi. Cu toate acestea, doar contele veni în salonul restaurantului.

Văzut din față era, fără îndoială, un bărbat arătos, avea cel puțin 1,80 metri și umerii lați contrastau cu șoldurile înguste. Purta un costum bine croit din stofă englezească și putea fi luat drept englez dacă n-ar fi avut mustățile prea lungi și pomeții ieșiți în afară.

— Ei bine, *Messieurs*, spuse el, cu ce vă pot fi de folos?

— Cred că înțelegeți, *Monsieur*, începu Poirot, că, dat fiind cele întâmplate, sunt nevoit să pun anumite întrebări tuturor pasagerilor.

— Perfect, perfect, spuse contele dezinvolt. Înțeleg perfect situația dumneavoastră. Mi-e teamă însă că soția mea și cu mine n-o să vă putem fi de prea mare folos. Am dormit și n-am auzit absolut nimic.

— Cunoașteți identitatea decedatului, *Monsieur*?

— Am aflat că era americanul acela masiv... care avea o figură, evident, neatrăgătoare. Stătea la masa de colo.

Și arătă, cu capul, masa la care stătuseră Ratchett și MacQueen.

— Da, *Monsieur*, aveți perfectă dreptate. Voiam să întreb dacă știți numele omului?

— Nu.

Contele păru complet încurcat de interogatoriul lui Poirot.

— Dacă vreți să știți cum îl cheamă, zise el, cu siguranță că este scris în pașaportul său.

— Numele din pașaportul lui e Ratchett, vorbi Poirot. Dar acesta, *Monsieur*, nu este numele lui adevărat. De fapt, este Cassetti, celebrul răpitor de copii din America.

Vorbind, Poirot îl urmărea atent pe conte, dar acesta nu părea foarte impresionat de noutăți; doar privirea trăda o oarecare curiozitate.

— Ah, spuse, asta ar trebui să limpezească, firește, lucrurile. America este o țară extraordinară.

— Ați fost acolo, *Monsieur le Compte*?

— Am stat un an la Washington.

— Ați cunoscut, poate, familia Armstrong?

— Armstrong... Armstrong... e greu să-mi aduc aminte... întâlnești atâta lume... Zâmbi și dădu din umeri. Dar să ne întoarcem la problema noastră, domnilor, continuă el. Cu ce vă mai pot ajuta?

— Când v-ați retras aseară, *Monsieur le Compte*?

Poirot privi pe furiș la planul de pe masă: contele și contesa Andrenyi ocupau compartimente alăturate, 12 și 13.

— În timp ce eram la masă, unul dintre compartimente a fost pregătit pentru noapte. Când ne-am întors, am stat o vreme în celălalt.

— La ce număr?

— La 13. Am jucat o partidă de pichet. Pe la unsprezece, soția mea s-a dus să se culce. Conductorul mi-a desfăcut patul și m-am culcat și eu. Am dormit adânc până dimineață.

— Ați remarcat momentul opririi trenului?

— Nu, nu mi-am dat seama până azi-dimineață.

— Dar soția dumneavoastră?

— Soția mea ia întotdeauna un somnifer când călătorește cu trenul. Și aseară și-a luat doza obișnuită de trional.

Se opri.

— Îmi pare rău că nu vă pot ajuta în niciun fel.

Poirot îi întinse o foaie de hârtie şi un toc.

— Vă mulțumesc, *Monsieur le Compte.* Ar mai fi o formalitate. Vreți să notați aici numele şi adresa dumneavoastră?

Contele scrise încet, cu grijă.

— Scriu aşa, pentru dumneavoastră, spuse el. Felul în care se scrie numele moşiei mele este mai dificil pentru cine nu e familiarizat cu limba maghiară.

Îi înapoie lui Poirot hârtia şi se ridică.

— E cu totul inutil să mai vină şi soția mea, spuse el. Nu vă poate spune nimic în plus față de ceea ce v-am spus eu.

O sclipire aproape imperceptibilă se ivi în ochii lui Poirot.

— Fără îndoială, fără îndoială, spuse el... Cred însă că va trebui să am o mică discuție cu *Madame la Comtesse.*

— Vă asigur că nu e deloc necesar.

Vocea contelui devenise autoritară...

— Va fi numai o formalitate, repetă Poirot, insistând cu blândețe. Vă rog să mă înțelegeți, e necesar pentru raportul meu.

Contele cedă, înfuriat.

— Cum doriți.

Se înclină scurt şi ieşi.

Poirot întinse mâna după un paşaport. Găsi acolo, înregistrate în ordine, numele şi titlurile contelui. Trecu la o altă rubrică: „*Însoțit de:* soție; *Nume de botez:* Elena Maria*; Numele de fată:* Goldenberg*; Vârsta:* douăzeci de ani“. Era pătat cu grăsime, din cauza neglijenței vreunui funcționar.

— Paşaport diplomatic, observă Bouc. Trebuie să fim atenți, prietene, să nu-l jignim pe conte. Aceşti oameni nu pot avea de-a face cu crima.

— Fii liniştit, *mon vieux*, voi fi plin de tact. O simplă formalitate.

Se opri, întrucât contesa tocmai intra în vagon. Avea un aer timid, dar era încântătoare.

— Ați dorit să vin, *Messieurs*?

— Doar o formalitate, *Madame la Comtesse.* Poirot se ridică foarte curtenitor şi o invită să ia loc. Numai pentru a vă întreba dacă ați văzut sau auzit ceva în noaptea trecută, ceva care ar putea arunca o lumină asupra acestei întâmplări.

— Nu ştiu nimic, *Monsieur*. Dormeam.

— N-aţi auzit, de pildă, vreo mişcare în compartimentul vecin? Doamna din America, de alături, a făcut o criză de isterie şi a sunat după conductor.

— N-am auzit nimic, *Monsieur*. Ştiţi, luasem un somnifer.

— Aha, înţeleg... Bine, nu vă mai reţin... şi, în timp ce se ridica, grăbită, mai spuse: O clipă doar. Aceste date, numele dumneavoastră de fată, vârsta şi celelalte sunt corecte?

— Desigur, *Monsieur*.

— Sunteţi bună atunci să semnaţi de confirmare?

Contesa Andrenyi semnă grăbită: un scris elegant, uşor înclinat – *Elena Andrenyi*.

— L-aţi însoţit pe soţul dumneavoastră în America, *Madame*?

— Nu, domnule. Zâmbi, roşindu-se uşor. Pe atunci nu eram căsătoriţi. Suntem căsătoriţi doar de un an.

— Aha, da. Mulţumesc, *Madame*. Apropo, soţul dumneavoastră fumează?

Ea îl privi uimită.

— Da, desigur.

— Pipă?

— Nu, ţigări şi trabuc.

— Ah! Mulţumesc.

Contesa şovăi. Ochii ei priviră curioşi spre Poirot. Avea ochi frumoşi: negri, migdalaţi, cu gene negre, foarte lungi, reliefate pe albul desăvârşit al obrajilor. Buzele, de un roşu foarte închis, erau uşor întredeschise. Era exotică şi foarte frumoasă.

— De ce mă întrebaţi?

— *Madame*... (Poirot făcu un gest larg cu mâna) Detectivii trebuie să pună tot felul de întrebări. De pildă, aş vrea să-mi spuneţi ce culoare are capotul dumneavoastră?

Contesa îl privi buimăcită, apoi izbucni în râs.

— Are culoarea spicului de grâu. E într-adevăr important?

— Foarte important, *Madame*.

— Înseamnă că sunteţi un detectiv adevărat?

Vocea îi era naivă, copilăroasă.

— La dispoziţia dumneavoastră, *Madame*.

— Credeam că, atât timp cât suntem în Iugoslavia, n-o să fie niciun detectiv în tren până ajungem în Italia.

— Eu nu sunt un detectiv iugoslav, *Madame*. Sunt un detectiv internaţional.

— Sunteţi în serviciul Ligii Naţiunilor?

— Sunt în serviciul lumii, doamnă, spuse Poirot cu oarecare dramatism. Lucrez mai ales la Londra. Vorbiţi englezeşte?, o întrebă el deodată în limba engleză.

— Da, vorbesc puţin.

Avea un accent încântător. Poirot se mai înclină încă o dată.

— Nu vă mai reţinem, *Madame*. Vedeţi, n-a fost nimic îngrozitor.

Ea zâmbi, îi salută şi ieşi.

— *Elle est jolie femme*[1], spuse Bouc admirativ şi oftă. Nu ne-a făcut să progresăm prea mult.

— Nu, zise Poirot. Doi oameni care n-au văzut nimic şi n-au auzit nimic.

— Acum e rândul italianului, nu-i aşa?

Poirot nu-i răspunse deocamdată; examina o pată de grăsime de pe un paşaport diplomatic unguresc.

[1] Este o femeie drăguţă (în lb. fr. în orig.).

8
Mărturia colonelului Arbuthnot

Poirot făcu o mişcare bruscă. Clipi şmechereşte când întâlni privirea nerăbdătoare a lui *Monsieur* Bouc.

— Oh, bunul şi vechiul meu prieten, spuse el. Vezi, am devenit ceea ce se numeşte un snob! Am considerat să mă ocup de clasa întâi, înainte de a trece la clasa a doua. Acum cred că a venit rândul arătosului colonel Arbuthnot.

Realizând că franceza colonelului era limitată, Poirot îşi desfăşură interogatoriul în englezeşte. După verificarea atentă a vârstei, adresei şi vechimii în armată a colonelului, Poirot începu:

— Veniţi din India şi mergeţi acasă, în învoire, sau, cum spunem noi, *en permission*, nu-i aşa?

Colonelul Arbuthnot, neinteresat de felul cum numeau nişte străini concediul său, răspunse cu o adevărată concizie englezească.

— Da.

— Dar nu mergeţi acasă cu vaporul?

— Nu.

— De ce?

— Am preferat să abordez o rută pe uscat din motive personale. „Asta aşa – părea să spună atitudinea sa – pentru încrezuţi băgăcioşi ca voi."

— Veniţi direct din India?

Colonelul răspunse sec:

— M-am oprit o noapte în Caldeea, să vizitez cetatea Ur şi trei zile la Bagdad, la un vechi prieten de-al meu.

— V-aţi oprit trei zile la Bagdad. Ştiu că domnişoara Debenham vine şi ea de la Bagdad, probabil că aţi cunoscut-o acolo?

— Nu. Pe domnişoara Debenham am cunoscut-o în trenul Kirkuk-Nissibin.

Poirot se aplecă puţin. Deveni insistent şi un pic mai distant decât era necesar.

— *Monsieur*, aş vrea să vă rog ceva. Dumneavoastră şi domnişoara Debenham sunteţi singurii englezi din tren. Aş vrea să ştiu ce părere aveţi unul despre celălalt.

— Mi se pare cu totul contrar uzanţelor, replică acru colonelul.

— Nu tocmai. Înţelegeţi, această crimă a fost comisă, cel mai probabil, de o femeie. Omul a fost înjunghiat de nu mai puţin de douăsprezece ori. Chiar *chef de train* s-a pronunţat, din prima, că „e o femeie". Ei bine, atunci ce trebuie să fac întâi? Să le „întorc pe toate feţele", cum spun americanii, pe toate femeile care călătoresc în vagonul Istanbul-Calais. Dar cu o englezoaică e mai greu. Englezii sunt foarte rezervaţi. Ce fel de persoană e această domnişoară Debenham? Ce ştiţi despre ea?

— Domnişoara Debenham, spuse colonelul cu oarecare căldură, e o lady.

— Ah, făcu Poirot aparent extrem de mulţumit de răspuns. Deci, nu credeţi că ar putea fi implicată în acest asasinat.

— Ideea e absurdă, spuse Arbuthnot. Acest om era cu totul străin... Nu-l mai văzuse niciodată.

— Aşa v-a spus ea?

— Da. A făcut câteva comentarii la adresa înfăţişării sale dizgraţioase. Dacă o femeie este implicată în această crimă, precum se pare că gândiţi (după mine fără să aveţi dovezi, ci doar presupuneri), atunci pot să vă asigur că domnişoara Debenham nu este implicată.

— Pledaţi în favoarea ei cu mult patos, spuse Poirot zâmbind.

Colonelul îi aruncă o privire glacială.

— Chiar nu înţeleg ce vreţi să spuneţi.

Căutătura lui păru să-l stânjenească pe Poirot. Se uită în jos, apoi începu să foiască prin hârtiile din faţa lui.

— Toate astea sunt doar amănunte colaterale, zise el. Să fim pragmatici şi să ne întoarcem la fapte. Avem motive să credem că această crimă a fost înfăptuită la ora unu şi un sfert, noaptea trecută. Procedura standard ne obligă să întrebăm pe oricine din acest tren ce făcea la acea oră.

— Perfect. La unu şi un sfert, după câte îmi amintesc, stăteam de vorbă cu tânărul american... secretarul celui mort.

— Aha! Eraţi în compartimentul lui sau în al dumneavoastră?

— Eram în al lui.

— E vorba de tânărul cu numele de MacQueen?

— Da.

— Vă este prieten sau o cunoştinţă?

— Nu, l-am cunoscut acum, în această călătorie. Ieri am schimbat câteva cuvinte banale şi apoi am fost interesaţi să continuăm discuţia. De regulă, nu-mi plac americanii... am o părere proastă despre ei...

Poirot zâmbi, amintindu-şi opiniile lui MacQueen despre britanici...

— ...dar mi-a plăcut tânărul acesta. Îi intraseră în cap nişte neghiobii despre situaţia din India. Asta-i cel mai rău la americani: sunt foarte sentimentali şi idealişti. Ei bine, era interesat de ceea ce îi spuneam. Am o experienţă de aproape treizeci de ani în această ţară. Iar eu eram interesat de ce avea el de spus referitor la efectele Prohibiţiei din America. Apoi am trecut la politica internaţională, în general. Am fost chiar surprins când m-am uitat la ceas şi am văzut că se făcuse două fără un sfert.

— Atunci aţi întrerupt discuţia?

— Da.

— Ce-aţi făcut după aceea?

— M-am dus la culcare.

— Patul era gata făcut?

— Da.

— Dumneavoastră ocupați compartimentul... să vedem... numărul 15... penultimul din capătul celălalt, dinspre vagonul-restaurant?

— Da.

— Unde se afla conductorul când v-ați dus către compartimentul dumneavoastră?

— Stătea la o măsuță, la capătul culoarului. Ca fapt divers, MacQueen l-a chemat tocmai în momentul când am intrat în compartimentul meu.

— De ce l-a chemat?

— Să-i facă patul, presupun. Compartimentul lui nu fusese aranjat pentru noapte.

— Acum, colonele Arbuthnot, vă rog, să vă gândiți bine. În timp ce vorbeați cu domnul MacQueen, a trecut cineva pe coridor, prin fața ușii?

— Au trecut o mulțime. Trebuie să mă gândesc. N-am fost atent.

— Da, dar eu mă refer... să zicem, la ultima oră şi jumătate din discuția dumneavoastră. Ați coborât la Vincovici, nu?

— Da, dar mai puțin de un minut, pentru că viscolea şi era un frig năprasnic. Am fost chiar fericit să revin în aerul irespirabil care a devenit ceva obişnuit în aceste trenuri scandalos de supraîncălzite.

Monsieur Bouc scoase un oftat.

— E foarte dificil să mulțumeşti pe toată lumea, păru el că se scuză. Englezii deschid tot ce le iese în cale, uşi, ferestre, după care vin ceilalți şi le închid la loc. E foarte dificil...

Nici Poirot şi nici colonelul Arbuthnot nu-i dădură vreo atenție.

— Acum, *Monsieur*, încercați să vă reamintiți, îl încurajă Poirot. Afară era frig. Ați revenit în tren. V-ați aşezat din nou, ați fumat o țigară sau, poate, o pipă...

Se opri o fracțiune de secundă.

— Eu, pipă. MacQueen fuma țigări.

— Trenul porneşte din nou. Dumneavoastră vă fumați pipa. Discutați despre starea Europei, a întregii lumi. S-a făcut târziu. Cei mai mulți călători s-au dus să se culce. A trecut cineva prin dreptul uşii? Gândiți-vă!

Arbuthnot se încruntă, încercând să-şi reamintească.

— Greu de spus. Înțelegeți, n-am fost atent deloc.

— Dar aveți spiritul de observație a detaliului pe care îl are orice militar. Vedeți chiar dacă nu vedeți, să zicem aşa.

Colonelul se concentră din nou, apoi clătină din cap.

— N-aş putea să zic. Nu-mi amintesc să fi trecut cineva, cu excepția conductorului. Stați o clipă... cred că a mai fost o femeie.

— Ați văzut-o? Era tânără... bătrână?

— N-am văzut-o. Nu mă uitam într-acolo. Doar un fâşâit şi o undă de parfum.

— Parfum? Un parfum *bun*?

— Cum să vă spun, mai degrabă straniu, dacă înțelegeți ce vreau să spun. Îl simți de la o poştă. Dar, stați puțin, zise grăbit colonelul, s-ar putea să fi fost ceva mai devreme. Exact cum spuneați, e ceva pe care îl observi fără să fii atent. Ştiu că, la un moment dat, în seara aceea, mi-am spus: „Femeie... parfum... şi-a dat cam mult“. Dar nu sunt sigur *când*... dacă nu cumva... ah, ba da, trebuie să fi fost după Vincovici.

— De ce?

— Doarece îmi aduc aminte că am inspirat parfumul tocmai când vorbeam despre dezastrul cauzat de Planul Cincinal elaborat de Stalin. Ideea de *femeie* mi-a readus în minte condiția femeilor din Rusia. Ştiu că n-am ajuns la Rusia decât spre sfârşitul discuției noastre.

— N-ați putea fi mai precis decât atât?

— Nn-nu. Trebuie să fi fost cam în ultima jumătate de oră.

— Era după ce se oprise trenul?

Celălalt încuviință.

— Da, sunt sigur că da.

— Bine, să trecem peste asta. Ați fost vreodată în America, colonele Arbuthnot?

— Niciodată. Şi nici nu vreau să merg!

— Ați cunoscut vreun colonel Armstrong?

— Armstrong... Armstrong... am cunoscut vreo doi sau trei. Tommy Armstrong din 60, nu este vorba despre el, nu-i aşa? Apoi Selby Armstrong, care a fost ucis la Somme.

— Mă refer la colonelul Armstrong, căsătorit cu o americancă şi al cărui singur copil a fost răpit şi ucis.

— Da, îmi aduc aminte că am citit despre asta... îngrozitoare poveste. Nu cred că ne-am intersectat, cu toate că am auzit despre el. Toby Armstrong. Băiat bun. Toată lumea îl iubea. A avut o carieră deosebită. A fost decorat cu Crucea Victoria.

— Omul care a fost omorât astă-noapte este cel care i-a răpit şi ucis fetiţa.

Colonelul se încruntă.

— Atunci, sunt de părere că porcul a primit ceea ce a meritat. Deşi aş fi preferat să-l văd spânzurat... sau pe scaunul electric, acolo la ei.

— De fapt, colonele Arbuthnot, preferaţi legea şi ordinea în locul răzbunării personale?

— Ei bine, nu ne putem răzbuna şi înjunghia aşa cum fac corsicanii sau Mafia, zise colonelul. Orice aţi zice, procesul cu juraţi e un sistem solid.

Poirot îl fixă câteva clipe, chibzuind.

— Mda, mormăi apoi. Sunt convins că acesta este punctul dumneavoastră de vedere. Ei bine, colonele, nu cred că aş mai avea ceva de întrebat. Nu vă amintiţi nimic din seara precedentă care să vă fi părut suspect în vreun fel?

Arbuthnot se gândi câteva momente.

— Nu, zise el. Chiar nimic. Doar dacă...

Ezită.

— Continuaţi, vă rog!

— De fapt, nu cred că e mare lucru, spuse colonelul rar. Dar aţi zis *orice*.

— Întocmai. Spuneţi mai departe.

— Oh, dar e un nimic. Un amănunt. Când am ajuns la compartimentul meu am observat că uşa de după a mea... din capăt, ştiţi...

— Da, numărul 16.

— Ei bine, uşa nu era bine închisă, iar cel dinăuntru se uita pe furiş afară. Apoi a închis-o mult prea repede. Ştiu că asta nu e mare lucru, dar mi s-a părut puţin ciudat. Vreau să zic că e absolut normal să deschizi uşa şi să scoţi capul afară dacă vrei să vezi ceva. Dar faptul că era pe furiş mi-a atras atenţia.

— Mda, făcu Poirot neîncrezător.

— V-am spus că nu e nimic important, se scuză Arbuthnot. Dar ştiţi cum e.... În primele ore ale dimineţii, totul e nemişcat. Chestiunea arăta sinistru... ca într-un roman poliţist. O absurditate, într-adevăr.

Arbuthnot se ridică.

— Dacă nu mai aveţi nevoie de mine...

— Vă mulţumesc, domnule colonel Arbuthnot, asta e tot.

Colonelul ezită un moment. Primul său impuls de a dispreţui, firesc, faptul că era luat la întrebări de aceşti „străini“ se evaporase.

— E vorba de domnişoara Debenham, spuse el cam încurcat. Vă asigur că nu are niciun amestec. E o *pukka sahib.*

Se retrase roşind.

— Ce înseamnă *pukka sahib*?, întrebă curios doctorul Constantine.

— Înseamnă, îi explică Poirot, că tatăl şi fraţii domnişoarei Debenham au urmat aceeaşi şcoală ca şi colonelul Arbuthnot.

— Oh!, exclamă doctorul dezamăgit. Deci, n-are legătură cu crima.

— Exact, zise Poirot.

Detectivul deveni absent. Bătea darabana cu degetele în masă, după care îşi ridică privirea.

— Colonelul Arbuthnot fumează pipă, spuse, uitându-se la ceilalţi doi. În compartimentul lui Ratchett am găsit un curăţitor de pipă. Ratchett fuma numai trabuc.

— Crezi că ar exista posibilitatea...?

— El e deocamdată singurul care a recunoscut că fumează pipă. Pe de altă parte, a auzit de colonelul Armstrong... poate chiar l-a cunoscut, deşi nu vrea să mărturisească.

— Crezi deci că e posibil ca...?

Poirot negă vehement cu o mişcare a capului.

— Tocmai, e imposibil... cu totul imposibil, ca un englez onorabil, cam prostănac, dar cinstit, să-şi înjunghie un duşman de douăsprezece ori! Nu vă daţi seama cât e de imposibil?

— Asta-i psihologie, remarcă *Monsieur* Bouc.

— Şi trebuie ținut seamă de psihologie. Această crimă are o „semnătură“ şi e limpede că nu pe cea a colonelului Arbuthnot. Dar să trecem la următorul interviu.

De data asta, *Monsieur* Bouc nu-l mai pomeni pe italian, dar se gândi la el.

9
Mărturia domnului Hardman

Ultimul dintre pasagerii de la clasa întâi, domnul Hardman, era masivul şi viu coloratul american care împărţise masa cu italianul şi cu valetul, englez.

Purta un strident costum cadrilat, o cămaşă roz, un ac de cravată strălucitor şi mesteca ceva în vreme ce intra în vagonul-restaurant. Avea o faţă mare şi cărnoasă cu o expresie de hâtru. Pe faţa lui lată, cărnoasă, cam din topor, se citea buna dispoziţie.

— 'Neaţa, *gentlemen*.[1] Cu ce vă pot fi de folos?.

— Aţi aflat de crimă, domnule... ăă... Hardman?

— Sigur.

Îşi roti, cu abilitate, guma de mestecat.

— Suntem nevoiţi să interogăm toţi pasagerii din tren.

— N-am nimic impotrivă. Cred că e singurul mod de a descurca treaba.

Poirot aruncă o privire pe paşaportul din faţa lui.

— Sunteţi Cyrus Bethman Hardman, cetăţean al Statelor Unite, patruzeci şi unu de ani, comis-voiajor de panglici de maşini de scris?

— Eu sunt.

— Călătoriţi de la Istanbul spre Paris?

— Exact.

---

[1] Domnilor (în lb. eng. în orig.).

— Motivul?

— Afaceri.

— Călătoriți întotdeauna cu clasa întâi domnule Hardman?

— Da, *sir*. Firma îmi plăteşte cheltuielile de deplasare.

Le făcu cu ochiul.

— Să trecem, domnule Hardman, la evenimentele petrecute azi-noapte.

Americanul aprobă din cap.

— Ce-ați putea să ne spuneți?

— Chiar nimic.

— Oh, asta-i păcat. Poate vreți să ne spuneți, domnule Hardman, ce-ați făcut după cină?

Pentru prima oară, americanul păru că a rămas fără replică. În cele din urmă, zise:

— Scuzați-mă, *gentlemen*, dar cine sunteți dumneavoastră? Luminați-mă.

— Dânsul e domnul Bouc, director al Companiei de Vagoane de Dormit, acest domn este doctorul care a examinat cadavrul...

— Iar dumneavoastră?

— Iar eu sunt Hercule Poirot. Angajat de companie ca să anchetez acest caz.

— Am auzit de dumneavoastră, spuse Hardman. Chibzui câteva minute. Cred că e mai bine să joc curat.

— E, într-adevăr, recomandabil să ne spuneți tot ce ştiți, remarcă Poirot sec.

— Vă asigur că v-aş spune tot dacă aş şti ceva. Dar nu ştiu. Nu ştiu absolut nimic, v-am mai spus. Deşi *ar fi trebuit* să ştiu ceva. Asta mă scoate din sărite, pentru că *ar fi trebuit*.

— Explicați-ne, vă rog, domnule Hardman!

Hardman oftă, aruncă guma de mestecat şi îşi afundă mâna într-un buzunar. Instantaneu, întreaga sa personalitate parcă se metamorfoză. Dintr-un personaj teatral, deveni un om obişnuit. Rezonanța nazală a vocii fu înlocuită cu un ton normal.

— Paşaportul acesta e un pic fals, zise el. Acesta sunt cu adevărat.

Poirot cercetă cartea de vizită pe care acesta i-o flutură, iar Bouc trase cu ochiul peste umărul lui:

Dl. CYRUS B. HARDMAN
AGENȚIA DE DETECTIVI McNEIL
NEW YORK

Poirot cunoştea firma. Era una dintre cele mai cunoscute şi mai onorabile agenții particulare de detectivi din New York.

—Acum, domnule Hardman, spuse el, să auzim ce înseamnă asta.

— Sigur. Se mai întâmplă şi aşa. Am ajuns în Europa, urmărind câțiva pungaşi... fără nicio legătură cu cazul de față. Urmărirea s-a încheiat la Istanbul. I-am telegrafiat şefului care mi-a dat dispoziție să mă întorc şi, când tocmai o luasem agale către bătrânul New York, m-am pomenit cu asta.

Arătă o scrisoare.

HOTEL TOKATLIAN

Dragă domnule,

Mi s-a spus că sunteți agent al Agenției de detectivi McNeil. Vă rog să veniți în apartamentul meu astăzi, după-amiază, la ora patru.

S.E. Ratchett.

— *Eh bien?*

— M-am prezentat la ora anunțată, şi domnul Ratchett mi-a povestit toată tărăşenia, arătându-mi câteva scrisori pe care le primise.

— Era alarmat?

— Pretindea că nu, dar era zdruncinat bine. Mi-a făcut o propunere: să călătoresc în acelaşi tren cu el, până la Paris, şi să am grijă să nu-i facă cineva de petrecanie. Ei bine, domnilor, *am* călătorit cu acelaşi tren şi, cu toate astea, cineva *l-a rezolvat*. Mă deranjează şi nu îmi convine prea tare.

— V-a spus să vă ocupați de ceva anume?

— Sigur. Avea plănuit totul. A fost ideea lui ca eu să călătoresc în compartimentul de lângă al lui, dar am ratat încă de la început. Singurul loc pe care l-am putut ocupa a fost nr. 16, cu destulă dificultate. Cred că însoțitoul dispune de acel compartiment după bunul său plac, dar nu mai contează. După ce-am

evaluat situația, mi-am dat seama că numărul 16 era o poziție strategică ideală. În fața vagonului de la Istanbul mai era doar vagonul-restaurant, iar ușa din partea din față se încuia pe timpul nopții. Singura direcție din care putea să vină un răufăcător era ori pe ușa din capătul opus, ori prin tren, dar tot pe acolo, deci, în ambele cazuri era obligat să treacă prin dreptul compartimentului meu.

— N-aveți idee, presupun, despre identitatea atacatorului?

— Ei bine, știam cum arată. Domnul Ratchett mi-l descrisese.

— Cum?

Toți trei se aplecară curioși în față.

Hardman continuă:

— Un bărbat scund, negricios, cu voce efeminată. Atât mi-a spus bătrânul. De asemenea, mai zicea că nu crede să se întâmple ceva în prima noapte, ci mai degrabă în a doua sau a treia.

— Știa el ceva, comentă *Monsieur* Bouc.

— Știa în orice caz mai mult decât i-a spus secretarului, vorbi Poirot clătinând din cap. V-a mai dat amănunte despre acest dușman al său? De pildă, *din ce cauză* îi era viața în pericol?

— Nu, s-a arătat mai reținut în această privință. A spus doar că tipul îl urmărea ca să-i ia gâtul și că era hotărât.

— Un bărbat scund, negricios, cu voce efeminată, repetă Poirot preocupat.

Apoi, uitându-se fix la Hardman, zise:

— Știți, desigur, cine era cu adevărat?

— Cine, *Mister*?

— Ratchett. L-ați recunoscut?

— Nu vă înțeleg.

— Numele adevărat al lui Ratchett era Cassetti. Criminalul din cazul Armstrong.

Domnul Hardman scoase un fluierat prelung.

— Asta chiar e o surpriză! Ei bine, *sir*, nu l-am recunoscut. Când s-a judecat cazul, eram undeva prin Vest. Cred că am văzut ceva poze în ziare, dar pot să vă spun că n-aș recunoaște-o nici pe mama dacă ar fi fotografiată de un fotoreporter. Ei bine, nu mă îndoiesc că unii doreau să-i vină de hac lui Cassetti ăsta.

— Cunoașteți pe cineva care să fi avut vreo legătură cu cazul Armstrong și care să corespundă acestei descrieri: bărbat, scund, negricios, cu voce de femeie?

Hardman se gândi câteva clipe.

— Greu de spus. Aproape toți care au avut legătură cu acest caz sunt morți.

— Era o fată care s-a aruncat de la fereastră... din câte îmi amintesc.

— Sigur. Acesta ar fi un amănunt important. Fata era de undeva din străinătate. Poate avea nişte legături cu locul ei de baştină. Nu uitați însă că au mai fost şi alte cazuri asemănătoare cu cel al familiei Armstrong. Acest Cassetti a operat ceva vreme împreună cu acoliții săi. Nu puteți să vă concentrați atenția aupra unui singur caz.

— Avem motive să credem că *această* crimă este legată de cazul Armstrong.

Hardman îl privi întrebător. Poirot nu răspunse. Americanul dădu din cap.

— Nu țin minte pe nimeni, în cazul Armstrong, care să corespundă descrierii. Dar, să nu uităm, n-am fost la fața locului şi, ca atare, nu ştiu prea multe.

— Bine, continuați-vă povestirea, domnule Hardman.

— Sunt puține de povestit. Am dormit în timpul zilei, iar noaptea am stat la pândă. În prima noapte, nimic deosebit. Noaptea trecută s-a întâmplat acelaşi lucru, din punctul meu de vedere, nimic. Am ținut uşa întredeschisă şi am pândit coridorul. N-a trecut niciun străin.

— Sunteți sigur, domnule Hardman?

— Mai mult ca sigur. Nu s-a urcat nimeni în tren şi n-a venit nimeni dinspre celelalte vagoane. Pot să jur.

— Din locul dumneavoastră de observație îl puteați vedea pe conductor?

— Bineînțeles. Stătea pe scăunelul lui exact în raza mea vizuală.

— Şi-a părăsit vreo clipă locul după oprirea de la Vincovici?

— Asta a fost ultima gară? Da, cum să nu, a răspuns la vreo două apeluri... asta cam imediat după ce trenul s-a oprit de tot. După ce a răspuns, a trecut prin dreptul meu spre vagonul din spate... unde a stat cam un sfert de oră. A urmat apoi zbârnâitul lung şi insistent al unei sonerii, şi omul s-a întors în fugă. Am ieşit pe coridor să văd ce se întâmplă – eram puțin agitat, vă dați seama, dar nu era decât doamna aceea în vârstă din

America. Făcea ca dracu', din cine ştie ce motiv. Apoi, conductorul s-a dus la un alt compartiment, s-a întors să ia o sticlă de apă minerală pentru cineva. După asta s-a aşezat din nou la locul lui, până când a fost rugat să facă patul cuiva din celălalt capăt al vagonului. Pe urmă cred că nu s-a mai mişcat până la cinci dimineața.

— A moțăit?

— Nu ştiu, se prea poate.

Poirot dădu din cap. Într-un gest mecanic, mâinile sale netezeau hârtiile de pe masă. Luă din nou cartea de vizită.

— Fiți aşa de bun şi scrieți-vă inițialele pe ea.

Hardman se conformă.

— Presupun că nu este nimeni care ar putea confirma istoria cu identitatea dumneavoastră, domnule Hardman.

— În acest tren? Nu, nu tocmai. Poate doar tânărul MacQueen. Îl cunosc destul de bine, l-am văzut la biroul tatălui său, la New York, dar nu cred să-şi amintească de mine. Nu, domnule Poirot, trebuie să aşteptați şi să telegrafiați la New York, când se va termina cu zăpada asta. Dar e O.K., nu vă păcălesc. Ei bine, pe curând *gentlemen*. Mi-a făcut plăcere să vă cunosc, domnule Poirot.

Poirot îi oferi o țigară din tabachera sa.

— Sau poate preferați o pipă?

— Eu? Nu.

Se servi singur, apoi ieşi călcând apăsat.

Cei trei se uitară unul la altul.

— Crezi că a spus adevărul?, întrebă doctorul Constantine.

— Da. Cunosc genul. Şi-apoi, e o poveste care poate fi foarte uşor verificată.

— Ne-a dat o informație foarte interesantă, spuse *Monsieur* Bouc.

— Da, într-adevăr.

— Un bărbat scund, negricios, cu o voce pițigăiată.

— O descriere care nu se potriveşte nimănui din tren, observă Poirot.

10
Mărturia italianului

Şi acum, spuse Poirot clipind şiret din ochi, spre încântarea prietenului nostru Bouc, o să-l chemăm pe italian.

Antonio Foscarelli intră în vagon cu pas iute şi elastic ca o pisică. Avea o faţă luminoasă, tipică de italian, brunet şi optimist.

Vorbea o franceză fluentă, corectă, cu un accent abia simţit.

— Vă numiţi Antonio Foscarelli?

— Da, *Monsieur*.

— Sunteţi, după cum văd, cetăţean american naturalizat?

Foscarelli rânji.

— Da, domnule. E util pentru afacerile mele.

— Sunteţi agent de vânzări al firmei Ford?

— Da, vedeţi dumneavoastră...

Urmă un expozeu volubil. La sfârşitul lui, tot ce nu ştiau cei trei bărbaţi despre modul în care Foscarelli făcea afaceri, despre călătoriile sale, despre venitul său, despre opiniile sale în legătură cu America şi o mare parte dintre ţările europene, părea neglijabil. Nu era omul de la care trebuia să scoţi cuvintele cu cleştele. Ele se revărsau ca un torent.

Figura lui blândă, copilăroasă, radia de mulţumire atunci când, cu un ultim gest elocvent, se opri şi îşi şterse fruntea cu o batistă.

— Aşa că vedeți, încheie el, fac afaceri pe picior mare. Sunt în pas cu vremurile. Ştiu ce înseamnă vânzările!

— Atunci, înțeleg că în ultimii zece ani ați tot venit şi plecat din America?

— Da, *Monsieur*. Ah, cât de bine îmi amintesc ziua când am luat vaporul spre America! Maică-mea, surioara mea...

Poirot îi tăie firul amintirilor:

— În timpul şederii dumneavoastră în Statele Unite, l-ați întâlnit vreodată pe răposat?

— Niciodată. Dar cunosc genul. Oh, da! Foscarelli îşi pocni degetele, cu înțeles. Foarte respectabil, foarte bine îmbrăcat, dar dedesubt totul era putred. Aş zice, din experiență, că era un mare escroc. Asta e părerea mea.

— Părerea dumneavoastră este corectă, spuse Poirot sec. Ratchett era Cassetti, răpitorul de copii.

— Ce v-am spus eu? Viața m-a învățat să fiu perspicace, să cunosc omul după figură. Nici nu se poate altfel. Numai în America înveți să vinzi cum trebuie.

— Vă amintiți de cazul Armstrong?

— Nu-mi amintesc prea bine... A, stați puțin! De nume, da? Era al unei fetițe, nu-i aşa?

— Da, o întâmplare extrem de tragică.

Italianul se dovedi prima persoană care nu împărtăşi această părere.

— Ei, ce să-i faci, astfel de lucruri se mai întâmplă, comentă el filosofic – într-o țară atât de mare ca America...

Poirot i-o tăie scurt.

— Ați întâlnit vreodată vreun membru al familiei Armstrong?

— Nu, nu cred. E greu de spus. Să vă dau, de pildă, câteva cifre. Numai anul trecut am vândut...

— *Monsieur*, fiți amabil şi rămâneți la subiect.

Mâinile italianului se agitară în semn de scuze.

— Mii de scuze.

— Povestiți-mi, dacă sunteți dispus, ce ați făcut azi-noapte, după cină?

— Cu plăcere. Am stat aici cât am putut de mult. Era mai amuzant. Am discutat cu americanul de la masa mea. Vinde panglici de maşini de scris. Apoi m-am dus în compartimentul

meu. Era pustiu. Nefericitul John Bull[1], care ocupă cuşeta împreună cu mine, era la stăpânul său. În cele din urmă, s-a întors, cu o faţă lungă, ca de obicei. Nu vorbeşte deloc... zice doar da şi nu. Un soi nefericit, englezii ăştia, nu-s deloc simpatici. Stătea ţeapăn într-un colţ şi citea o carte. Apoi a venit conductorul şi ne-a făcut paturile.

— Numerele 4 şi 5, murmură Poirot.

— Întocmai, ultimul compartiment. Eu am cuşeta de sus. M-am urcat, am fumat şi am citit. Englezul avea, mi se pare, o durere de dinţi. Scotea mereu o sticluţă din care bea ceva puternic mirositor. Stătea în pat şi gemea. Eu am adormit numaidecât. De câte ori mă trezeam, îl auzeam gemând.

— Ştiţi dacă a ieşit în timpul nopţii din compartiment?

— Nu cred s-o fi făcut; aş fi auzit. Ştiţi... lumina de pe coridor te trezeşte automat, crezi că-s vameşii la vreo graniţă.

— A vorbit ceva despre stăpânul său? S-a plâns de vreo neplăcere cauzată de acesta?

— V-am spus că nu deschidea gura. Nu era deloc simpatic. Tăcut ca un peşte.

— Aţi spus că fumaţi... ţigări, pipă, trabuc?

— Numai ţigări.

Poirot îi oferi una pe care italianul o luă.

— Aţi fost vreodată la Chicago?, îl întrebă *Monsieur* Bouc.

— Oh, da, un oraş frumos, dar cunosc mai bine New Yorkul, Washingtonul, Detroitul. Aţi fost în Statele Unite? Nu? Ar trebui să mergeţi, este...

Poirot îi întinse o foaie de hârtie.

— Dacă sunteţi bun să semnaţi şi să vă scrieţi adresa de rezidenţă.

Italianul scrise cu înflorituri. Apoi se ridică, surâzând mai fermecător ca niciodată.

— Asta-i tot? Nu mai aveţi nevoie de mine? Bună ziua, *Messieurs*. Aş vrea să ieşim din zăpada aceasta. Am o întâlnire la Milano... Dădu din cap, cu regret: O să pierd afacerea.

Şi plecă.

---

[1] Este personificarea naţională a Marii Britanii în general şi a Angliei în special, în caricaturile politice, fiind desenat ca un bărbat îndesat, de vârstă mijlocie, care poartă o vestă făcută din steagul unional.

Poirot se întoarse spre prietenul său.

— A stat multă vreme în America, observă *Monsieur* Bouc, e italian şi italienii folosesc cuţitul! Şi mai sunt şi mari mincinoşi! Nu-mi plac italienii.

— Se vede, zâmbi Poirot. Şi poate că ai dreptate, dar îţi atrag atenţia, prietene, că nu avem absolut nicio dovadă împotriva omului.

— Şi cum rămâne cu psihologia? Italienii nu înjunghie?

— Fireşte, spuse Poirot, mai ales în focul unei dispute. Dar aici avem de-a face cu un altfel de crimă. Ceva îmi spune că această crimă a fost pusă la cale şi înscenată cu multă ingeniozitate. Nu este, cum să spun, o crimă *latină*. E o crimă care denotă un creier calculat, inteligent, care gândeşte... un creier anglo-saxon, cred.

Luă ultimele două paşapoarte.

— Şi-acum, zise el, s-o vedem pe domnişoara Mary Debenham.

11
Mărturia domnişoarei Debenham

Când intră Mary Debenham, lui Poirot i se confirmă impresia pe care şi-o făcuse deja despre ea.

Era foarte îngrijit îmbrăcată, într-o jachetă neagră şi o fustă gri, model franţuzesc, iar onduleurile părului ei negru erau extrem de bine coafate. Atitudinea ei era calmă şi netulburată, la fel ca şi buclele ei... Se aşeză în faţa lui Poirot şi a lui Bouc şi îi privi întrebătoare.

— Vă numiţi Mary Hermione Debenham şi aveţi douăzeci şi şase de ani?, începu Poirot.

— Da.

— Englezoaică?

— Da.

— Sunteţi atât de amabilă, domnişoară, să scrieţi aici adresa dumneavoastră de acasă?

Ea consimţi. Avea un scris frumos şi citeţ.

— Şi-acum, *Mademoiselle*, ce ne puteţi spune despre evenimentele din noaptea trecută?

— Mă tem că nu vă pot spune nimic. M-am băgat în pat şi am adormit.

— V-a tulburat foarte mult, *Mademoiselle,* faptul că s-a comis o crimă în acest tren?

Întrebarea era, evident, surprinzătoare. Mary Debenham făcu ochii mari.

— Nu înțeleg ce vreți să spuneți.

— V-am pus o întrebare foarte simplă, *Mademoiselle*. O să v-o repet. Vă tulbură foarte mult faptul că s-a comis o crimă în trenul acesta?

— N-am gândit-o astfel. Nu, n-aş putea spune că sunt tulburată.

— O crimă face parte din viața dumneavoastră de zi cu zi, să înțeleg?

— Fireşte, este neplăcut că s-a întâmplat, spuse Mary Debenham cu voce scăzută.

— Sunteți foarte anglo-saxonă, *Mademoiselle*. Nu vă arătați prea emotivă.

Ea zâmbi uşor.

— Mă tem că nu mă pot manifesta isteric pentru a-mi dovedi sensibilitatea. Şi, la urma urmei, în fiecare zi mor oameni.

— Mor, într-adevăr. Dar uciși, mai rar.

— Oh, desigur.

— Îl cunoşteați pe defunct?

— L-am văzut pentru prima oară ieri, la masa de prânz.

— Şi ce impresie v-a făcut?

— De-abia l-am observat.

— Nu v-a făcut impresia unei personalități diabolice?

Ea înălță uşor din umeri.

— Nici nu pot spune că m-am gândit măcar.

Poirot o privi cu multă atenție.

— Cred că vă cam displace felul în care îmi desfăşor ancheta, spuse el făcându-i cu ochiul. Vă spuneți, probabil, în sinea dumneavoastră că o anchetă englezească nu ar decurge astfel. În Anglia, totul ar fi fost clar şi simplu, totul s-ar fi limitat la fapte şi ar fi fost o chestiune extrem de ordonată. Dar eu, *Mademoiselle*, am micile mele extravaganțe. Întâi mă uit bine la martor, îi evaluez caracterul, apoi îmi formulez întrebările corespunzător. Cu doar numai câteva minute mai înainte am pus întrebări unui domn care dorea să-mi spună tot ce ştia despre o largă varietate de subiecte. Ei bine, pe el l-am ținut strict la subiect. Doream să-mi răspundă doar cu da sau nu, şi atât. Apoi ați venit dumneavoastră. Mi-am dat seama imediat că sunteți ordonată şi metodică, de faptul că

vă veţi limita strict la chestiunea pe care o dezbatem şi că răspunsurile dumneavoastră vor fi scurte şi precise. Şi, pentru că, *Mademoiselle*, natura umană e perversă, vă voi ruga să-mi răspundeţi la un altfel de întrebări. Vă întreb cum vă simţiţi, ce credeţi. Nu vă place această metodă?

— Vă rog să mă iertaţi, dar mi se pare că e, cumva, o pierdere de timp. Faptul că mi-a plăcut sau nu figura domnului Ratchett nu cred că e de folos în a afla cine l-a ucis.

— Ştiţi cine era de fapt Ratchett, *Mademoiselle*?

Ea dădu din cap afirmativ.

— Doamna Hubbard a spus tuturor.

— Şi ce părere aveţi despre cazul Armstrong?

— A fost ceva cu totul înspăimântător, spuse ea cu o voce dură.

Poirot o privi gânditor.

— Cred că veniţi de la Bagdad, domnişoară Debenham?

— Da.

— Şi mergeţi la Londra?

— Da.

— Cu ce v-aţi ocupat la Bagdad?

— Am lucrat ca guvernantă a doi copii.

— Vă mai întoarceţi la serviciu după vacanţă?

— Nu sunt sigură.

— De ce?

— Bagdadul este mai degrabă rupt de lume. Cred că aş prefera un post la Londra, dacă aş găsi unul convenabil.

— Înţeleg. Mă gândeam că probabil sunteţi pe cale să vă măritaţi.

Domnişoara Debenham nu răspunse. Îşi ridică privirea uitându-se fix în ochii lui Poirot părând să-i zică: „Sunteţi impertinent“.

— Ce părere aveţi despre doamna cu care staţi în compartiment... domnişoara Ohlsson?

— Pare o fiinţă simplă, cumsecade.

— Ce culoare are capotul pe care-l poartă?

Mary Debenham se holbă, mirată.

— Un fel de cafeniu... de culoarea lânii naturale.

— Pot să afirm fără să comit o indiscreție, sper, că am observat, în trenul de la Alep la Istanbul, că aveți un capot de culoare mov-deschis.

— Da, aşa e.

— Mai aveți şi un alt capot, *Mademoiselle*? Unul stacojiu, de pildă?

— Nu, acela nu-i al meu.

Poirot se aplecă brusc înainte. Părea o pisică gata să se arunce asupra şoarecelui.

— Dar al cui e?

Femeia se dădu înapoi speriată.

— Nu ştiu. Ce vreți să spuneți?

— Dumneavoastră n-ați spus: „Nu, nu am aşa ceva“, ci ați spus: „Acela nu e al meu“, ceea ce înseamnă că acel lucru aparține altcuiva.

Domnişoara Debenham dădu din cap afirmativ.

– E vorba de cineva din acest tren?, întrebă Poirot.

— Da.

— Al cui e?

— V-am spus: nu ştiu. M-am trezit dimineață, pe la cinci, cu senzația că trenul stătea pe loc de multă vreme. Am deschis uşa şi m-am uitat pe coridor, crezând că suntem într-o gară. Atunci am văzut pe cineva îmbrăcat într-un chimono stacojiu ceva mai departe, pe coridor.

— Şi nu ştiți cine era? Era blondă, brunetă sau căruntă?

— N-aş putea spune. Avea o bonetă în formă ascuțită şi i-am văzut doar ceafa.

— Ce fel de constituție?

— Înaltă şi subțire, e greu de spus. Chimonoul era brodat cu dragoni.

— Da, da, aşa e... dragoni.

Poirot rămase câteva clipe tăcut.

— Nu pot să înțeleg. Nu pot să înțeleg. Nu se leagă nimic, murmură el ca pentru sine.

Apoi ridicând capul, spuse:

— Nu mai este nevoie să vă rețin, *Mademoiselle*.

— Oh, exclamă ea, luată puțin pe neaşteptate şi sări în picioare.

Ajunsă în pragul uşii, şovăi o clipă, apoi se întoarse.

— Suedeza... domnişoara Ohlsson, nu-i aşa... pare îngrijorată. Zice că i-ați spus că a fost ultima persoană care l-a văzut pe om în viață. Are impresia, cred, că o suspectați din această cauză. N-aş putea oare să-i spun că se înşală? Ştiți, este genul de persoană care n-ar face rău nici măcar unei muşte.

În timp ce rostea aceste cuvinte, zâmbi puțin.

— Cât era ceasul când s-a dus să ia aspirina de la doamna Hubbard?

— Puțin după ora zece şi jumătate.

— A lipsit... câtă vreme?

— Vreo cinci minute.

— A mai părăsit compartimentul în timpul nopții?

— Nu.

Poirot se întoarse către doctor.

— S-ar fi putut ca Ratchett să fi fost ucis atât de devreme?

Doctorul scutură din cap.

— Atunci cred că vă puteți linişti prietena, *Mademoiselle.*

— Vă mulțumesc.

Pe neşteptate îi aruncă lui Poirot un zâmbet plin de simpatie.

— E ca o oaie, ştiți. Cum îi e frică, începe să behăie.

Se întoarse şi ieşi.

12

Mărturia cameristei

Monsieur Bouc privi intrigat înspre prietenul său.

— Nu te prea înțeleg, *mon vieux*. Ce încercai să faci?

— Căutam o fisură.

— O fisură?

— Da, în platoşa de autocontrol a unei tinere domnişoare. Doream să-i zdruncin sângele rece. Am reuşit? Nu ştiu. Dar de un lucru sunt sigur: că nu se aştepta să abordez chestiunea în felul în care am făcut-o.

— O suspectezi, murmură Bouc rar. Dar de ce? Pare o tânără încântătoare... ultimul om din lume care să fie amestecat într-o astfel de crimă.

— Şi eu sunt de acord, interveni Constantine. E calmă, neemotivă. N-ar fi înjunghiat un om; l-ar fi târât prin sălile tribunalelor.

Poirot oftă.

— Trebuie, amândoi, să renunțați la ideea că aceasta este o crimă subită şi nepremeditată. Cât despre motivele pentru care o bănuiesc pe domnişoara Debenham, ele sunt două. Mai întâi, din cauza a ceva ce am auzit şi despre care voi nu ştiți încă.

Le povesti despre ciudatul schimb de cuvinte pe care-l auzise când venea de la Alep.

— E într-adevăr curios, spuse *Monsieur* Bouc după ce termină Poirot. Trebuie găsită o explicație. Dacă bănuielile dumitale au un temei, atunci înseamnă că amândoi sunt amestecați... şi ea, şi englezul cel bățos.

Poirot dădu din cap afirmativ.

— Asta este exact ce nu reiese din fapte, zise. Înțelegi, dacă erau amestecați, la ce ar trebui să ne aşteptăm? Ca fiecare să furnizeze un alibi pentru celălalt. Nu-i aşa? Dar asta nu se va întâmpla. Alibiul domnişoarei Debenham este furnizat de către o femeie suedeză pe care o vedea pentru prima oară, iar cel al colonelului Arbuthnot este adus de MacQueen, secretarul decedatului. Nu, această rezolvare este mult prea uşoară.

— Spuneai că mai era un motiv pentru care o bănuiai, îi reaminti Bouc.

Poirot zâmbi.

— Da, dar acesta e doar psihologic. Mă întreb: e posibil ca domnişoara Debenham să fi plănuit această crimă? În spatele crimei se ascunde – sunt sigur de asta – un creier inteligent, capabil, care judecă totul la rece. Această descriere se potriveşte domnişoarei Debenham.

Bouc clătină din cap.

— Cred că greşeşti, prietene. Eu n-o văd pe această tânără englezoaică în postură de criminal.

— Ah!, şi-acum, zise Poirot luând în mână ultimul paşaport, să trecem la ultimul nume de pe lista noastră. Hildegarde Schmidt, camerista.

Chemată de chelner, Hildegarde Schmidt intră în vagonul-restaurant şi rămase respectuoasă, în picioare, lângă uşă. Poirot o invită să ia loc. Ea se aşeză cu mâinile împreunate şi aşteptă calmă să fie întrebată. Părea o ființă, în principal, respectabilă şi, probabil, nu prea inteligentă.

De această dată, Poirot adoptă o metodă complet diferită de cea folosită cu Mary Debenham. Se arătă cât se poate de amabil şi blând, făcând-o pe femeie să se simtă în largul ei. După ce o invită să-şi scrie numele şi adresa, alunecă pe nesimțite spre ceea ce-l interesa.

Acest interviu avu loc în nemțeşte.

— Am vrea să aflăm cât mai multe despre ceea ce s-a întâmplat azi-noapte. Ştim că nu ne poţi spune mare lucru despre crima în sine, dar poate ai auzit sau ai văzut ceva care să nu aibă o semnificație deosebită pentru dumneata, însă pentru noi să fie de mare valoare. Înțelegi?

Părea că nu pricepe. Fața mare şi blajină rămăsese fixată într-o expresie prostească.

— Nu ştiu nimic, domnule, îngăimă ea.

— Ei bine, spre exemplu, ştii că stăpâna dumitale a trimis după dumneata azi-noapte?

— Asta, da.

— Îți aminteşti la ce oră?

— Nu, *Monsieur*. Ştiți, dormeam când a venit conductorul şi mi-a spus.

— Aha, da... De obicei erai chemată noaptea?

— Da, domnule. Milostiva doamnă are nevoie de îngrijiri pe timpul nopții. Nu doarme prea bine.

— *Eh bien*, deci ai fost înştiințată şi te-ai sculat. Ți-ai pus un capot pe dumneata?

— Nu, Monsieur, mi-am pus nişte haine. Nu puteam să mă duc la Excelența Sa, în capot.

— Oricum, e un capot foarte frumos... stacojiu, nu-i aşa?

Ea făcu ochii cât cepele.

— E un capot de flanel, albastru-închis, *Monsieur*.

— Aha! Ei, continuă. A fost o mică glumă din partea mea. Deci, te-ai dus la *Madame la Princesse*. Şi ce-ai făcut când ai ajuns acolo?

— I-am făcut masaj, *Monsieur*, şi apoi i-am citit cu glas tare. Nu citesc prea bine, dar Excelența Sa zice că e cum nu se poate mai bine. Asta o ajută să doarmă. Când era aproape să ațipească, *Monsieur*, mi-a spus să mă duc, aşa că am închis cartea şi m-am întors în propriul meu compartiment.

— Ştii cumva cât era ceasul?

— Nu, *Monsieur*.

— Bine. Câtă vreme ai stat cu *Madame la Princesse*?

— Cam vreo jumătate de oră, *Monsieur*.

— Bine, continuă.

— Mai întâi i-am adus Excelenței Sale încă o cuvertură din compartimentul meu. Era foarte frig, deşi încălzirea

funcționa. Am pus cuvertura pe dânsa şi apoi mi-a urat noapte bună. I-am turnat nişte apă minerală, am stins lumina şi am părăsit-o.

— Şi după aceea?

— După aceea, nimic, *Monsieur*. M-am întors în compartimentul meu şi m-am culcat.

— N-ai întâlnit pe nimeni pe coridor?

— Nu, *Monsieur*.

— N-ai văzut cumva o doamnă într-un chimono stacojiu, cu dragoni pe el?

Ochii blajini se holbară la el.

— Nu, nu, *Monsieur*. Nu era nimeni în afară de conductor. Toată lumea dormea.

— Dar pe conductor l-ai văzut?

— Da, *Monsieur*.

— Ce făcea?

— Tocmai ieşea dintr-un compartiment, *Monsieur*.

— Ce?, strigă Bouc aplecându-se spre ea. Din care?

Hildegarde Schmidt păru îngrozită din nou şi Poirot îi aruncă prietenului său o privire plină de reproş.

— Fireşte, spuse el, conductorul trebuie să răspundă noaptea la sonerii. Îți aminteşti ce compartiment era?

— Era pe la mijlocul vagonului, *Monsieur*. La două sau trei uşi de compartimentul unde este *Madame la Princesse*.

— Aha. Spune-ne, te rog, cum au decurs exact lucrurile.

— Aproape că a dat peste mine, *Monsieur*. Tocmai mă întorceam din compartimentul meu cu cuvertura pentru *Madame la Princesse*.

— Iar el a ieşit dintr-un compartiment şi era cât pe-aici să te izbească? În ce direcție se ducea?

— Către mine, *Monsieur*. Şi-a cerut scuze, a trecut pe lângă mine şi a luat-o în direcția vagonului-restaurant. Tocmai atunci s-a auzit o sonerie, dar nu cred că s-a dus să răspundă.

Se opri o clipă, apoi mai spuse:

— Nu înțeleg. Cum se face că...?

Poirot o linişti.

— E o chestiune de timp. Rutina. Acest biet conductor se pare că a avut o noapte agitată. Întâi să te scoale pe dumneata, apoi să răspundă la sonerii.

— Nu era cel care m-a sculat pe mine, *Monsieur*. Era un altul.

— Ah! Un altul? Îl mai văzuseşi înainte?

— Nu, *Monsieur*.

— Crezi că l-ai recunoaşte dacă l-ai vedea?

— Cred că da, *Monsieur*.

Poirot şopti ceva la urechea lui Bouc. Acesta se ridică, se duse la uşă să dea un ordin.

Poirot continuă cu întrebările, în felul său prietenos, binevoitor.

— Ai fost vreodată în America, Fräulein Schmidt?

— Niciodată, domnule. Trebuie să fie o țară frumoasă.

— Ai auzit, probabil, cine era cu adevărat acest om care a fost ucis? Că era vinovat de moartea unui copil?

— Da, am auzit, *Monsieur*. A fost oribil... atâta cruzime. Bunul Dumnezeu n-ar trebui să îngăduie asemenea lucruri. La noi, în Germania, oamenii nu sunt atât de ticăloşi.

I se umplură ochii de lacrimi. Sufletul ei bun, de mamă, era adânc mişcat.

— A fost o crimă îngrozitoare, spuse Poirot grav.

Scoase bucățica de batist din buzunar şi i-o întinse.

— E a dumitale, Fräulein Schmidt?

Femeia o examină în tăcere. După câteva clipe ridică ochii. Obrajii i se îmbujorară puțin.

— Ah, nu, nu e a mea, *Monsieur*.

— Am văzut inițiala H, de aceea m-am gândit c-o fi a dumitale.

— Ah, *Monsieur*, asta e batista unei doamne. E o batistă foarte scumpă. E brodată de mână şi aş spune că e de la Paris.

— Deci, nu e a dumitale şi nici nu ştii a cui e?

— Eu? Oh, nu *Monsieur*.

Din cei trei care erau de față, numai Poirot sesiză nuanța de ezitare din vocea ei. Bouc îi şopti ceva la ureche. Poirot dădu din cap şi îi spuse femeii:

— Au sosit cei trei conductori. Fii atât de bună şi spune-mi care este cel pe care l-ai întâlnit azi-noapte, pe când te duceai cu pătura la prinţesă?

Cei trei bărbaţi intrară. Pierre Michel, apoi solidul conductor blond din vagonul Atena-Paris, şi cel scurt şi îndesat din vagonul de la Bucureşti.

Hildegarde Schmidt îi privi şi imediat clătină din cap.

— Nu, *Monsieur*. Nici unul dintre aceştia nu e cel pe care l-am văzut azi-noapte.

— Bine, dar ei sunt singurii conductori din tren. Trebuie să te fi înşelat.

— Sunt absolut sigură, *Monsieur*. Aceştia sunt toţi înalţi, bărbaţi bine. Cel pe care l-am întâlnit eu era mic şi negricios. Purta o mustăcioară. Când a zis *„Pardon“* avea o voce slabă, ca de femeie. Mi-l amintesc foarte bine, *Monsieur*.

13
Recapitularea mărturiilor pasagerilor

Un bărbat scund, negricios, cu voce de femeie, spuse *Monsieur* Bouc.

Cei trei conductori şi Hildegarde Schmidt ieşiră.

— Nu mai înţeleg nimic, dar absolut nimic din toate acestea, izbucni Bouc cu disperare. Acest duşman de care vorbea Ratchett s-a aflat, la urma urmei, în tren? Dar acum, unde e? Cum de s-a evaporat aşa, în aer? Mi se învârteşte capul, pur şi simplu. Arată-mi cum poate fi posibil imposibilul!

— Iată o frază inteligentă, spuse Poirot. Imposibilul nu poate să se fi întâmplat, ca atare imposibilul trebuie să fie posibil, în ciuda aparenţelor.

— Explică-mi atunci, pe scurt, ce s-a întâmplat în tren noaptea trecută.

— Nu sunt magician, *mon cher*. Sunt, ca şi dumneata, foarte încurcat. Afacerea asta progresează într-un fel extrem de neobişnuit.

— Ba nu progresează defel. Stă pe loc.

Poirot clătină din cap.

— Nu, asta nu-i adevărat. Am avansat mult. Ştim anumite lucruri. Am auzit mărturiile pasagerilor.

— Şi ce ne spun ele? Absolut nimic.

— Eu n-aş spune asta, prietene.

— Poate exagerez... Americanul, Hardman şi camerista germană, da, într-adevăr ne-au spus câteva lucruri utile. Mai precis, au făcut ca întreaga afacere să apară şi mai de neînţeles decât era.

— Nu, nu, spuse Poirot liniştindu-l.

Bouc se întoarse spre el.

— Ei, atunci vorbeşte. Să auzim din înţelepciunea lui Hercule Poirot.

— Nu ţi-am spus că sunt, ca şi dumneata, foarte nedumerit? Dar, cel puţin, putem să judecăm problema. Putem aranja, în ordine şi metodic, faptele de care dispunem.

— Vă rog să continuaţi, *Monsieur*, insistă şi doctorul Constantine.

Poirot îşi drese glasul în timp ce îndrepta o bucată de sugativă.

— Să recapitulăm cazul în faza în care se află acum. În primul rând, cunoaştem câteva fapte incontestabile. Acest tip, Ratchett sau Cassetti, a fost înjunghiat de douăsprezece ori şi a murit noaptea trecută. Acesta este faptul numărul unu.

— Îţi garantez, îţi garantez, *mon vieux*, spuse Bouc ironic.

Hercule Poirot nu se arătă deloc descumpănit. Continuă imperturbabil:

— Voi trece, pentru moment, peste anumite aspecte, cam ciudate, pe care le-am discutat deja cu doctorul Constantine. Voi ajunge imediat şi la acestea. Al doilea fapt important după mine, este *ora* crimei.

— Aceasta, din nou, e una dintre puţinele date pe care le cunoaştem, spuse *Monsieur* Bouc. Crima a fost comisă la unu şi un sfert noaptea. Totul arată că aşa a fost.

— Nu chiar totul. Există, desigur, dovezi suficiente care sprijină această presupunere.

— Mă bucur că admiţi măcar atât.

Poirot continuă, fără să dea atenţie întreruperii.

— Avem în faţă trei posibilităţi. Prima: crima a fost comisă, precum spui, la unu şi un sfert. Se bazează pe ceas, pe mărturia doamnei Hubbard, pe cea a cameristei nemţoaice,

Hildegarde Schmidt, şi se potriveşte cu mărturia doctorului Constantine.

A doua: crima a fost comisă mai târziu, iar ceasul, ca probă, a fost măsluit intenţionat pentru a induce în eroare.

A treia: crima a fost comisă mai devreme şi, în acest caz, proba falsă a ceasului menţionată la punctul 2 rămâne valabilă.

Acum, dacă admitem varianta 1 ca fiind cea mai probabilă, în sprijinul ei existând mai multe dovezi, suntem nevoiţi să admitem şi unele fapte ce decurg de aici. În primul rând, dacă crima a fost comisă la unu şi un sfert, criminalul n-a putut să părăsească trenul. Şi atunci, se ridică întrebările: Unde se află? Şi *cine* e?

Pentru început să examinăm cu atenţie dovezile. Prima oară am auzit de existenţa acestui bărbat – scund şi negricios, cu voce de femeie – de la Hardman. El ne-a spus că Ratchett i-a vorbit de acest om şi că l-a angajat să-l apere de el. Nu avem nicio altă *mărturie* decât cele spuse de Hardman. Să examinăm următoarea chestiune: este oare Hardman cine pretinde că este, anume un detectiv al agenţiei din New York?

Ceea ce mi se pare foarte interesant în acest caz este că n-avem nicio facilitate de care beneficiază poliţia. Astfel, nu putem verifica *bona fides*[1] a acestor oameni. Trebuie să ne bazăm numai pe deducţie. Asta, mi se pare mie, că face cazul mult mai interesant. Nu mai e o treabă de rutină, ci de intelect. Mă întreb: Putem accepta cele spuse de Hardman despre sine? Mă hotărăsc şi răspund: Da. Sunt de părere că *putem* accepta versiunea lui Hardman.

— Vă bazaţi pe intuiţie, sau, cum spun americanii, aveţi un *presentiment*?, întrebă doctorul Constantine.

— Deloc. Iau în consideraţie numai probabilităţi. Hardman călătoreşte cu un paşaport fals... dă imediat de bănuit. Primul lucru pe care-l va face poliţia, când va sosi, va fi să-l reţină pe Hardman şi să telegrafieze pentru a-i verifica identitatea. În cazul multor pasageri va fi dificil de stabilit buna lor credinţă; pentru cei mai mulţi dintre ei nici nu se va încerca aşa ceva, mai ales dacă nimic nu dă de bănuit. Dar în cazul lui

[1] Buna credinţă (în lb. lat. în orig.).

Hardman e simplu. Ori este persoana care zice el că este, ori nu. De aceea zic că toate se vor dovedi în regulă.

— Îl absolviți de orice bănuială?

— Nicidecum. M-ați înțeles greşit. După câte ştiu, orice detectiv american poate avea propriile sale motive de a dori să-l omoare pe Ratchett. Nu, eu spun că putem accepta, cred, versiunea lui. Povestea aceea că Ratchett l-ar fi solicitat şi angajat nu e imposibilă, şi... chiar dacă nu e foarte sigur, e adevărată. Dacă admitem că este adevărată, trebuie să vedem dacă se verifică. Şi o găsim exact într-un loc extrem de neaşteptat, anume în declarațiile lui Hildegarde Schmidt. Modul cum l-a descris pe bărbatul întâlnit pe coridor, îmbrăcat în uniformă de conductor, se potriveşte perfect cu relatarea lui Hardman. Mai există vreun element care să sprijine aceste două declarații? Există. Mă gândesc la nasturele găsit în compartimentul ei de către doamna Hubbard. Şi se coroborează cu o altă declarație în acest sens, pe care probabil n-ați luat-o în seamă.

— Care anume?

— E vorba atât de mențiunea colonelului Arbuthnot, cât şi de cea a lui MacQueen, potrivit căreia conductorul a trecut prin dreptul compartimentului lor. Ei nu au acordat nicio importanță faptului, dar, domnilor, *Pierre Michel a declarat că nu şi-a părăsit locul decât în câteva ocazii*, precise; niciuna însă nu i-a solicitat prezența la capătul vagonului, adică dincolo de compartimentul unde stăteau Arbuthnot şi MacQueen. Prin urmare, povestea cu omul scund, negricios şi cu voce de femeie, îmbrăcat în uniformă de conductor, se bazează pe mărturiile – directe sau indirecte – a patru persoane.

— O mică observație, interveni doctorul Constantine. Dacă povestea spusă de Hildegarde Schmidt este adevărată, cum se face că adevăratul conductor n-a menționat că a văzut-o, atunci când s-a dus să răspundă la chemarea doamnei Hubbard?

— Cred că acest punct este rezolvat. Când conductorul a răspuns chemării doamnei Hubbard, camerista se afla cu stăpâna sa. Iar când, în cele din urmă, s-a întors în compartimentul ei, conductorul era înăuntru, la doamna Hubbard.

Monsieur Bouc aşteptă cu nerăbdare sfârşitul acestei explicaţii.

— Bine, bine, prietene, spuse el. În vreme ce îţi admir prudenţa cu care înaintezi pas cu pas, nu mă pot împiedica să nu observ că n-ai atins încă punctul nevralgic. Toţi suntem de acord că această persoană există. Ideea este: *unde s-a dus*?

Poirot clătină din cap a reproş.

— Greşeşti. Eşti înclinat să pui căruţa înaintea calului. Înainte să îmi pun întrebarea: *Unde a dispărut acest om*?, trebuie să mă întreb: Există cu adevărat un astfel de bărbat? Deoarece, vezi dumneata, dacă omul este inventat... un fals... cât e de uşor să-l faci să dispară! Aşa că încerc să stabilesc, în primul rând, dacă această persoană există în carne şi oase.

— Şi odată ajuns la concluzia că există... *eh bien*, unde e acum?

— Nu există decât două răspunsuri, *mon cher*. Ori este încă ascuns în tren, într-un loc ales cu mare ingeniozitate: ori este, cum s-ar spune, *două persoane într-una singură*. Adică, este concomitent atât el însuşi – omul de care se temea Ratchett –, cât şi un pasager din tren, atât de bine deghizat încât Ratchett nu l-a recunoscut.

— Ar fi o idee, spuse *Monsieur* Bouc luminându-se la faţă. După câteva clipe însă se întunecă din nou: dar aş avea o obiecţie...

Poirot îi luă vorba din gură.

— Statura individului. Asta voiai să spui? Cu excepţia valetului lui Ratchett, toţi călătorii sunt bărbaţi înalţi! Italianul, colonelul Arbuthnot, Hector MacQueen, contele Andrenyi. Prin urmare, rămâne valetul... presupunere care nu prea stă în picioare. Dar mai există şi o altă posibilitate. Nu uita vocea „femeiască“. Acest element ne permite să alegem între două alternative: sau individul era deghizat în femeie, sau *este* o femeie. O femeie înaltă, îmbrăcată în haine bărbăteşti, ar putea să pară mai micuţă?

— Dar, cu siguranţă, Ratchett şi-ar fi dat seama...

— Poate că *a ştiut*. Poate că această femeie mai încercase să-l omoare, îmbrăcată tot în haine bărbăteşti, ca să-şi atingă scopul. E posibil ca Ratchett să fi presupus că ea va folosi

același truc și de aceea i-a spus lui Hardman să urmărească un bărbat. Oricum, a menționat vocea femeiască.

— E o posibilitate, spuse *Monsieur* Bouc. Dar...

— Ascultă, prietene, cred că e momentul să-ți spun despre unele chestiuni sesizate de doctorul Constantine.

Îi povesti cu lux de amănunte concluziile la care ajunseseră amândoi în privința naturii rănilor descoperite. *Monsieur* Bouc mormăi ceva, destul de neîncrezător.

— Știu, spuse Poirot îngăduitor, știu exact ce simți. Te-a luat amețela, nu-i așa?

— Toată povestea e de domeniul fantasticului, strigă Bouc.

— Întocmai. E absurdă, neverosimilă și nu poate fi probată. Așa mi-am spus și eu. Cu toate acestea, prietene, *ea există*! Faptele nu pot fi negate.

— E o nebunie.

— Nu-i așa? Totul e așa de lipsit de noimă, încât uneori mă bântuie gândul că, de fapt, trebuie să fie foarte simplu... Dar asta nu-i decât una dintre „micile mele idei“!

— Doi ucigași, gemu *Monsieur* Bouc. În Orient Express.

Aproape că-i dădură lacrimile.

— Și acum să facem povestea și mai fantastică, spuse Poirot binedispus. Noaptea trecută, în tren s-au aflat doi străini misterioși: conductorul descris de Hardman și văzut de Hildegarde Schmidt, de colonelul Arbuthnot și de domnul MacQueen; femeia cu chimonoul roșu... o femeie înaltă, subțire... văzută de Pierre Michel, de domnișoara Debenham, domnul MacQueen și de mine (percepută olfactiv, ca să spun așa, de colonelul Arbuthnot!). Cine era? Nimeni din tren n-a recunoscut că ar avea un chimono stacojiu. Și ea, la rândul ei, a dispărut. O fi ea una și aceeași persoană cu falsul conductor? Ori e cu totul altcineva? Unde sunt aceștia doi? Și, fiindcă veni vorba, unde sunt uniforma de conductor și chimonoul stacojiu?

— Ah, iată în sfârșit ceva palpabil, se repezi *Monsieur* Bouc înfierbântat. Trebuie să cercetăm bagajele tuturor pasagerilor. Da, asta poate fi ceva.

Poirot se ridică în picioare.

— Am să prezic ceva, spuse el.

— Știi unde sunt?

— Am o mică idee.

— Unde sunt, atunci?

— Veți găsi chimonoul în bagajul unuia dintre bărbați, iar uniforma conductorului în bagajul lui Hildegarde Schmidt.

— Al lui Hildegarde Schmidt? Crezi...?

— Altceva decât dumneata. O să-mi formulez ideea în felul următor: dacă Hildegarde Schmidt e vinovată, uniforma *ar putea fi* găsită în bagajul ei, dar dacă e nevinovată, atunci *sigur va fi* acolo.

— Dar cum...?, începu *Monsieur* Bouc și se opri brusc. Ce e zgomotul acesta care se apropie?, strigă el. Parcă ar fi o locomotivă în mișcare.

Zgomotul se auzi mai aproape. Era un șir prelung de țipete ale unei femei care protesta. Ușa de la capătul vagonului-restaurant zbură în lături. Doamna Hubbard năvăli înăuntru.

— E oribil, strigă ea, oribil. În *nécessaire*-ul meu. Un cuțit mare, mânjit de sânge.

Și deodată se dezechilibră și leșină, căzând cu toată greutatea în brațele lui *Monsieur* Bouc.

14
Arma crimei

Mai mult cu forță decât cu eleganță, Bouc o așeză pe doamna leșinată cu capul pe masă. Doctorul Constantine strigă după unul dintre chelneri, care sosi într-un suflet.

— Ține-i capul așa, spuse doctorul. Dacă își revine, dă-i puțin coniac, înțelegi?

Apoi se repezi după ceilalți doi. Interesul lui principal era crima, și nu doamnele bătrâne leșinate.

Poate că doamna Hubbard și-a revenit ceva mai repede cu ajutorul acestor metode, dat fiind că puțin mai târziu bea coniac din paharul adus de chelner și era din nou în stare să vorbească.

— Nici nu pot să vă spun ce teribil a fost. Nu cred că poate înțelege cineva cum mă simt. De mică am fost foarte, foarte sensibilă. Numai când văd sânge... îh... chiar și acum îmi vine să leșin când mă gândesc.

Chelnerul îi întinse din nou paharul.

— *Encore un peu, Madame*[1]?

— Crezi că o să-mi facă bine? Toată viața am băut numai ceai. Nu m-am atins niciodată de alcool sau de vin. Toți din familia mea sunt abstinenți. Totuși, dacă e așa, ca un medicament...

[1] Încă un pic, doamnă (în lb. fr. în orig.).

Şi mai trase o duşcă.

Între timp, Poirot şi Bouc, urmaţi îndeaproape de doctorul Constantine părăsiră în grabă vagonul-restaurant şi o luară pe coridorul vagonului de la Istanbul spre compartimentul doamnei Hubbard. Părea că toţi pasagerii din tren se adunaseră în faţa uşii. Conductorul, cu o figură răvăşită, de-abia îi mai ţinea în loc.

— *Mais il n'y a rien à voir*[1], spunea el în franţuzeşte şi traducea apoi în alte câteva limbi.

— Te rog, dă-mi voie să trec, ceru *Monsieur* Bouc.

Strecurându-şi rotunjimile printre călătorii curioşi care blocau accesul, intră în compartiment, urmat îndeaproape de Poirot.

— Mă bucur că aţi venit, domnule, spuse conductorul răsuflând uşurat. Fiecare voia să intre. Iar doamna din America cum mai ţipa... *ma foi,* am crezut c-au omorât-o şi pe ea! Am venit într-un suflet, iar ea stătea aici şi urla ca o nebună. Striga că se duce după dumneavoastră şi a plecat ţipând şi povestind ce se întâmplase celor pe lângă care trecea.

Adăugă apoi, făcând un gest cu mâna:

— Este acolo, *Monsieur*. Nu l-am atins.

De clanţa uşii de acces în compartimentul vecin atârna o geantă voluminoasă, cadrilată, de muşama. Sub ea, pe podea, fix acolo unde căzuse din mâna doamnei Hubbard, se afla un pumnal cu lama dreaptă... o armă ieftină cu mâner reliefat, o imitaţie orientală de duzină. Lama era pătată cu ceva care semăna cu rugina.

Poirot îl ridică cu grijă.

— Da, murmură el. Nu mai rămâne nicio îndoială. Avem şi arma care ne lipsea... ei, doctore?

Doctorul o examină.

— Nu trebuie să fii atât de precaut, îi zise Poirot. N-o să găsim decât amprentele doamnei Hubbard.

Procedura de examinare nu dură mult.

— Într-adevăr, aceasta-i arma, spuse doctorul după câteva momente. Toate rănile o dovedesc.

— Te implor, prietene, nu spune asta.

[1] Dar nu-i nimic de văzut (în lb. fr. în orig.).

Doctorul păru uimit.

— Suntem deja copleşiţi de coincidenţe. Doi oameni decid să-l înjunghie pe Ratchett noaptea trecută. E prea de tot ca fiecare dintre ei să fi ales aceeaşi armă.

— În privinţa asta, poate, coincidenţa nu-i atât de mare cum pare, zise doctorul. Se fabrică mii de imitaţii de pumnale orientale care apoi se vând în bazarele din Constantinopol.

— M-ai liniştit puţin, dar numai puţin, spuse Poirot.

Privi atent la uşa din faţa lui, apoi ridicând *nécessaire*-ul încercă clanţa. Uşa nu se clinti. Deasupra clanţei, la vreo 30 de centimetri, era zăvorul. Poirot îl trase şi încercă din nou, însă uşa nu se deschise.

— Am încuiat-o noi pe partea cealaltă, aţi uitat?, zise doctorul.

— Aşa e, spuse Poirot absent.

Părea că se gândeşte la altceva, căci sprâncenele îi erau îmbinate într-o expresie de perplexitate.

— Se potriveşte, nu-i aşa?, întrebă *Monsieur* Bouc. Omul trece prin acest compartiment. În timp ce închide uşa de acces, dă peste *nécessaire*. Atunci îi vine ideea şi strecoară în el cuţitul însângerat. Neştiind că o trezise pe doamna Hubbard, se strecoară pe cealaltă uşă, cea care dă în coridor.

— Cum spui, murmură Poirot. Aşa trebuie să se fi întâmplat.

Dar expresia de uluială nu-i dipăruse de pe faţă.

— Dar ce e?, întrebă *Monsieur* Bouc. E ceva, nu-i aşa, ceva care te nemulţumeşte?

Poirot îl ţintui cu o privire.

— Nu vezi acelaşi lucru? Nu, bineînţeles că nu. Ei bine, e o chestiune măruntă..

Conductorul băgă capul pe uşă.

— Doamna din America se întoarce.

Doctorul Constantine se simţea puţin vinovat. Ştia că o tratase pe doamna Hubbard cu lipsă de eleganţă. Dar ea nu-i adresă reproşuri. Toată energia şi zelul ei erau concentrate pe alt subiect.

— Am să vă spun imediat un lucru, zise ea gâfâind. Eu nu mai stau în acest compartiment! N-aş mai dormi aici la noapte nici pentru un milion de dolari!

— Dar, *Madame*...

— Ştiu ce-o să spuneţi, dar eu vă anunţ că nu mai vreau! Mai bine stau toată noaptea pe coridor! Şi începu să plângă. Oh, dac-ar şti fiica mea... dacă m-ar vedea acum...

Poirot o întrerupse cu fermitate:

— N-aţi înţeles bine, *Madame*. Cererea dumneavoastră este cu totul rezonabilă. Bagajul vă va fi mutat imediat în alt compartiment.

Doamna Hubbard îşi luă batista de la ochi.

— Da? Oh, deja mă simt mai bine. Dar fără îndoială că peste tot e plin, dacă nu cumva unul dintre domni...

Veni rândul lui *Monsieur* Bouc să vorbească...

— Bagajul dumneavoastră, *Madame*, va fi dus în alt vagon. Veţi avea un compartiment în vagonul alăturat, cel care a fost ataşat la Belgrad.

— Oh, minunat. Ştiţi, nu sunt o femeie din cale-afară de nervoasă, dar să dorm în compartimentul acesta, lângă un mort... Se cutremură. Asta mă scoate din minţi.

— Michel, strigă Bouc, mută acest bagaj într-un compartiment gol din vagonul Atena-Paris.

— Da, *Monsieur*. Acelaşi număr ca acesta... nr. 3?

— Nu, răspunse Poirot înaintea lui Bouc. Cred că doamna s-ar simţi mai bine să stea la un alt număr, să zicem numărul 12.

— *Bien, Monsieur*.

Conductorul ridică bagajul. Doamna Hubbard se întoarse spre Poirot recunoscătoare.

— Sunteţi foarte amabil şi delicat. Apreciez asta, vă asigur.

— N-aveţi pentru ce, *Madame*. Vă vom însoţi. Vrem să vă vedem instalată confortabil.

Doamna Hubbard, însoţită de cei trei bărbaţi, se îndreptă radioasă spre noua ei cuşetă. Se uită fericită în jurul ei.

— E perfect.

— Vă convine, *Madame*? Vedeţi, e exact la fel ca şi cel pe care l-aţi părăsit.

— Aşa e... numai că-i cu faţa în celălalt sens. Dar nu contează pentru că aceste trenuri prima dată merg într-un sens, apoi în celălalt... I-am spus fiicei mele că vreau un loc cu faţa către locomotivă şi ea mi-a zis: „Mamă, dar nu e bine pentru

tine deoarece atunci când te vei culca vei fi într-o direcţie, iar când te vei scula vei fi în cealaltă“, şi a avut dreptate. Aseară, trenul a intrat în Belgrad pe o parte şi a plecat pe alta.

— Oricum, *Madame*, sunteţi fericită şi mulţumită acum?

— Ei bine, n-aş zice asta. Stăm aici înţepeniţi în troiene şi nimeni nu mişcă nimic, iar vaporul meu pleacă poimâine.

— *Madame*, spuse *Monsieur* Bouc, nu uitaţi că toţi suntem în aceeaşi situaţie.

— Da, asta-i adevărat, recunoscu doamna Hubbard. Dar nimeni altcineva n-a avut un asasin care să-i treacă prin compartiment în miezul nopţii.

— Ceea ce mă preocupă pe mine încă, spuse Poirot, este cum a intrat asasinul prin compartimentul dumneavoastră dacă uşa de acces era încuiată, cum ziceţi. Sunteţi sigură că *era* încuiată?

— Păi cum, suedeza a încercat-o în faţa mea.

— Să reconstituim scena. Stăteaţi întinsă în pat, aşa, şi nu aveaţi cum să vedeţi, aşa aţi declarat.

— Da, nu vedeam din cauza *nécessaire*-ului. Oh, trebuie să-mi cumpăr unul nou. Îmi face rău la stomac când îl văd pe acesta.

Poirot luă *nécessaire*-ul şi îl agăţă pe clanţa uşii dintre cele două cuşete.

— *Précisément*. Văd că, spuse el, zăvorul e chiar sub clanţă, iar poşeta îl acoperă şi din locul în care stăteaţi nu puteaţi să vedeţi dacă e închis sau nu.

— Păi tocmai asta v-am spus!

— Iar suedeza, domnişoara Ohlsson, stătea aşa, între dumneavoastră şi uşă. A verificat zăvorul şi v-a spus că era închis.

— Exact.

— Concomitent, *Madame*, se poate ca ea să se fi înşelat. Înţelegeţi ce vreau să spun. Poirot păru nerăbdător să-i explice: Zăvorul acesta nu-i decât o proeminenţă de metal... aşa. Când e întors către dreapta, uşa este închisă. Când este în poziţie dreaptă, uşa este deschisă. Este posibil ca atunci când ea a încercat uşa, aceasta era închisă pe partea opusă şi ea a crezut că este închisă din partea dumneavoastră.

— Ei bine, cred că asta a fost o prostie din partea ei.

— *Madame*, oamenii cei mai buni, cei mai amabili, nu sunt întotdeauna şi cei mai deştepţi.

— Asta aşa e, fireşte.

— Fiindcă veni vorba, *Madame,* aţi venit pe la Smirna?

— Nu. Am venit cu vaporul direct la Istanbul, unde un prieten de-al fiicei mele, domnul Johnson (un om cu totul admirabil, mi-ar plăcea să-l cunoaşteţi), m-a întâmpinat şi m-a purtat prin tot oraşul. Dar era jalnic... cu totul dărâmat. Cât despre moscheile lor şi să-ţi pui papucii aceia uriaşi peste pantofi... Unde eram?

— Spuneaţi că v-a întâmpinat domnul Johnson...

— Aşa e, şi m-a condus la bordul unui vas de mesagerie, francez, care mergea la Smirna, în timp ce ginerele meu stătea pe chei. Ce va spune când o să audă ce mi s-a întâmplat? Fiică-mea zicea că aceasta va fi cea mai sigură şi mai comodă călătorie imaginabilă. „Stai pur şi simplu în compartimentul tău“, spunea ea, „şi te şi trezeşti la Paris, de unde iei American Expressul“. Şi, vai de mine, cum o să anulez acum traversarea cu vaporul? Ar trebui să-i înştiinţez. Dar nu pot face nimic. E îngrozitor...

Doamna Hubbard era gata să izbucnească din nou în plâns.

Poirot, care începuse să dea uşoare semne de nerăbdare, profită de ocazie:

— Aţi suferit un şoc, *Madame*. Chelnerul va primi instrucţiuni să vă aducă ceai şi nişte biscuiţi.

— Nu cred că-s moartă după ceai, zise doamna Hubbard pe un ton plângăcios. E un obicei mai mult englezesc.

— Atunci cafea, *Madame*. Aveţi nevoie de un stimulent...

— Coniacul acela m-a înveselit cam tare. Cred că aş vrea nişte cafea.

— Excelent. Trebuie să vă refaceţi forţele.

— Ia te uită ce expresie nostimă.

— Dar mai întâi, doamnă, o mică formalitate de îndeplinit. Îmi permiteţi să cercetez bagajul dumneavoastră?

— Pentru ce?

— Suntem în momentul în care verificăm bagajele tuturor pasagerilor. Nu vreau să vă reamintesc o întâmplare neplăcută, dar *nécessaire*-ul dumneavoastră...

— Oh, Dumnezeule! Poate aveți dreptate. N-aş mai suporta încă o surpriză.

Examinarea bagajelor ei se termină repede. Doamna Hubbard călătorea cu foarte puține lucruri: o cutie de pălării, o valiză ieftină şi un sac de voiaj bine burduşit. Conținutul acestora era simplu şi bine aranjat. Ar fi durat şi mai puțin dacă doamna Hubbard nu ar fi insistat să i se umble cu atenție cu fotografiile „fiicei mele“ şi cele ale unor copii urâți: „Nepoții, nu-i aşa că-s drăguți“?.

15
Bagajele pasagerilor

După ce debită diferite minciuni politicoase şi după ce o asigură pe doamna Hubbard că îi va comanda cafeaua, Poirot reuşi să se retragă împreună cu cei doi prieteni.

— Vasăzică, am început prost, observă *Monsieur* Bouc. Pe cine „atacăm" în faza următoare?

— Cred că ar fi cel mai simplu să o luăm de-a lungul trenului, compartiment cu compartiment. Ceea ce înseamnă că începem cu numărul 16... simpaticul domn Hardman.

Hardman, care fuma un trabuc, îi întâmpină cu deferență:

— Intrați, domnilor... Asta e, dacă este omeneşte cu putință. E doar un pic prea strâmt aici pentru o petrecere.

Monsieur Bouc îi explică scopul vizitei lor, la care solidul detectiv dădu din cap înțelegător.

— E O.K. Ca să fiu sincer, mă şi miram că n-ați făcut-o mai devreme. Uitați, cheile mele, domnilor şi, dacă doriți să-mi cotrobăiți şi prin buzunare, sunteți bine-veniți. Să dau sacii jos?

— Conductorul va face această operațiune. Michel!

Cei doi saci de voiaj ai lui Hardman fură cercetați repede şi puşi la loc. Conțineau, poate, o cantitate cam mare de spirtoase. Hardman le făcu cu ochiul.

— Nu prea te controlează la graniță dacă mituieşti conductorul. I-am strecurat un teanc de bancnote turceşti şi până acum n-am avut probleme.

— Şi la Paris?

Hardman făcu iarăşi cu ochiul.

— Până ajung eu la Paris, ce mai rămâne intră tocmai bine într-o sticluță de şampon.

— Nu sunteți un adept al Prohibiției, *Monsieur* Hardman, spuse Bouc zâmbind.

— Ei bine, nu pot spune că mi-am făcut probleme din cauza Prohibiției.

— Aha, făcu Bouc. Frecventați, carevasăzică, barurile ilegale. Pronunță tacticos cuvintele. Termenii americani sunt atât de neobişnuiți, atât de expresivi, zise el.

— Mie mi-ar plăcea mult să mă duc în America, interveni Poirot.

— Ați învăța câteva metode moderne acolo, zise Hardman. Europa trebuie să se trezească. Este pe jumătate adormită.

— E adevărat că America e țara progresului, fu de acord Poirot. Îi admir în multe privințe pe americani. Numai că, sau poate sunt eu de modă veche, femeile americane mi se par mai puțin fermecătoare decât compatrioatele mele. Cred că nu e ceva mai frumos şi mai încântător pe lume decât o tânără franțuzoaică sau belgiancă.

Hardman privea îngândurat pe fereastră la zăpadă.

— Poate aveți dreptate, domnule Poirot, zise el. Dar eu cred că fiecărui popor îi plac mai mult femeile sale.

Clipi repede din ochi, ca şi când ar fi fost orbit de albul zăpezii.

— Îți ia vederea, nu-i aşa?, remarcă el. Vă spun sincer, domnilor, această poveste a început să mă calce pe nervi. Crima şi zăpada şi toate celelalte – şi *nu facem* nimic. Să atârn aşa aşteptând să treacă timpul. Aş vrea să mă ocup de ceva sau de cineva.

— Iată, spiritul vestic al acțiunii, exclamă Poirot zâmbind.

Conductorul puse sacii de voiaj la loc şi cei trei trecură la următorul compartiment.

Colonelul Arbuthnot stătea într-un colț trăgând din pipă şi citind o revistă. Poirot îl puse la curent cu misiunea lor.

Colonelul nu avu nimic de obiectat. Avea două geamantane grele, din piele.

— Restul bagajelor, le-am trimis cu vaporul, explică el.

Ca majoritatea militarilor, colonelul era un tip care-şi împacheta ordonat bunurile. Examinarea bagajului luă doar câteva minute. Poirot observă un pachet de curățitoare de pipă.

— Folosiți întotdeauna acelaşi tip?, se interesă el.

— De obicei. Dacă le găsesc.

— Aha, făcu Poirot.

Curățitoarele din bagaj erau identice cu cel găsit pe podeaua compartimentului celui asasinat. Doctorul Constantine remarcă acelaşi lucru când ieşiră din nou pe coridor.

— *Tout de même*[1], murmură Poirot, nu-mi vine să cred. Nu-i *dans son caractère*[2], şi cu asta ai spus totul.

Uşa cuşetei următoare era închisă. Era compartimentul prințesei Dragomiroff. Bătură la uşă. Din interior se auzi vocea profundă a prințesei:

— *Entrez*![3]

Monsieur Bouc deschise discuția. Foarte reverențios, îi explică prințesei scopul vizitei lor.

Prințesa îl ascultă în tăcere. Fața ei mică, de broască, era absolut nemişcată.

— Dacă e necesar, domnilor, spuse ea încet după ce Bouc încheie, atunci este suficient. Camerista mea are cheile. Ea vă va ajuta.

— Camerista ține întotdeauna cheile, *Madame*?, întrebă Poirot.

— Fireşte, *Monsieur*.

— Şi dacă, să zicem la vreuna dintre granițe, vameşii cer să fie deschis un geamantan?

Bătrâna doamnă ridică din umeri.

— E foarte puțin probabil. Dar dacă totuşi se întâmplă, conductorul ar chema-o.

— Aveți, deci, încredere în ea, *Madame*?

[1] Şi totuşi (în lb. fr. în orig.).
[2] În caracterul său (în lb. fr. în orig.).
[3] Intră (în lb. fr. în orig.).

— V-am mai spus deja că da, rosti prințesa pe un ton scăzut. Nu angajez oameni în care să n-am încredere.

— Da, spuse Poirot gânditor. Încrederea e într-adevăr ceva deosebit în ziua de azi. E probabil mai bună o servitoare banală în care poți avea încredere decât o cameristă mai *chic*... spre exemplu, o pariziancă șmecheră.

Poirot observă ochii negri, inteligenți, rotindu-se încet spre el și fixându-l.

— Ce sugerați, domnule Poirot?

—Nimic, *Madame*. Eu? Nimic.

— Ba da. Credeți, nu-i așa, că ar trebui să am o franțuzoaică șmecheră, care să se ocupe de toaleta mea?

— Ar fi fost, poate, mai obișnuit, *Madame*.

Ea clătină din cap.

— Schmidt îmi este devotată. Articulă rar, zăbovind parcă pe cuvinte: Devotamentul ... *c'est impayable*[1].

Nemțoaica sosi cu cheile. Prințesa îi vorbi pe limba ei. Îi spuse să deschidă valizele și să-i ajute pe domni în acțiunea lor. Ea însăși rămase pe coridor privind pe fereastră, la zăpadă. Poirot rămase alături de ea, lăsându-l pe Bouc să se ocupe de bagaje.

Prințesa îl privi zâmbind sinistru.

— Ei bine, *Monsieur*, nu vreți să vedeți ce conțin valizele mele?

— E vorba, *Madame,* doar de o formalitate.

— Sunteți așa de sigur?

— În cazul dumneavoastră, da.

— Și totuși, am cunoscut-o și am iubit-o pe Sonia Armstrong. Ce credeți? Că nu mi-aș fi mânjit mâinile omorând o canalie precum Cassetti? Ei bine, poate aveți dreptate.

Tăcu câteva clipe, apoi spuse:

— Știți ce mi-ar fi plăcut să-i fac? Mi-ar fi plăcut să le spun servitorilor mei: Biciuiți-l pe acest om până la moarte și azvârliți-l la gunoi. În felul acesta se proceda când eram eu tânără, *Monsieur*.

Poirot nu spuse nimic: o asculta atent doar. Prințesa se întoarse spre el, aruncându-i o privire impetuoasă.

---

[1] E neprețuit (în lb. fr. în orig.).

— Nu spuneţi nimic, domnule Poirot. Mă întreb ce gândiţi.

El o privi foarte direct.

— Cred, *Madame*, că forţa dumneavoastră stă în voinţă, şi nu în braţe.

Ea îşi coborî ochii spre braţele subţiri, înveşmântate în negru care se continuau cu mâini gălbui şi degete ca nişte gheare, pline de inele.

— E adevărat, n-am deloc forţă în ele. Nici nu ştiu dacă mă bucur, sau regret.

Apoi, deodată, se întoarse către compartiment, unde camerista era ocupată cu refacerea geamantanelor.

Prinţesa scurtă brusc scuzele lui *Monsieur* Bouc.

— Nu-i nevoie să vă scuzaţi, *Monsieur*. A fost comisă o crimă şi de aceea trebuie luate unele măsuri. Asta-i tot.

— Sunteţi foarte amabilă, *Madame*.

Prinţesa înclină uşor capul în vreme ce ei plecau.

Uşile următoarelor două compartimente erau închise. Bouc se opri şi se scărpină în creştet.

— *Diable*[1]!, exclamă el. Asta poate fi penibil. Au paşapoarte diplomatice. Bagajele lor sunt scutite de control.

— De control vamal, da. Dar o crimă e cu totul altceva.

— Ştiu. Totuşi, nu vrem să avem complicaţii...

— Nu te necăji, prietene. Contele şi contesa vor fi oameni rezonabili. Ai văzut ce amabilă a fost prinţesa Dragomiroff.

— E într-adevăr, o *grande dame*. Şi aceştia au acelaşi rang, dar contele mi-a făcut impresia unui bărbat cam brutal. Nu s-a arătat prea încântat când ai insistat să stai de vorbă cu soţia lui. Iar asta îl va înfuria şi mai mult. Ce-ar fi... oh, dacă am sări? În fond, nu pot să aibă nicio legătură cu chestiunea asta. De ce să mă leg la cap când nu mă doare...

— Nu sunt de aceeaşi părere, zise Poirot. Contele Andrenyi, sunt convins, ne va înţelege. În orice caz, hai să încercăm.

Şi, înainte ca Bouc să apuce să-i răspundă, ciocăni zdravăn în uşa compartimentului numărul 13.

Dinăuntru se auzi:

— *Entrez*!

---

[1] Drace! (în lb. fr. în orig.).

Contele şedea în colţul de lângă uşă şi citea un ziar. Contesa stătea ghemuită în celălalt colţ, lângă fereastră. Capul îi era rezemat de o pernă şi părea că doarme.

— *Pardon, Monsieur le Comte*, începu Poirot, vă rog să ne iertaţi că dăm buzna. Cercetăm bagajele tuturor pasagerilor din tren. În cele mai multe dintre cazuri e vorba doar de o simplă formalitate care trebuie îndeplinită. Domnul Bouc sugerează că, deoarece aveţi paşaport diplomatic, puteţi cere să fiţi scutit de un asemenea control.

Contele păru să chibzuiască o clipă.

— Mulţumesc, zise, dar nu ţin să se facă o excepţie în ce mă priveşte. Aş prefera ca bagajele noastre să fie controlate la fel ca ale celorlalţi pasageri.

Se întoarse către soţia lui:

— Cred că n-ai nimic împotrivă, Elena?

— Absolut deloc, răspunse contesa fără ezitare.

Controlul fu rapid şi cam superficial. Poirot părea că încearcă să-şi ascundă stânjeneala, făcând tot felul de remarci fără rost precum:

— Uite o etichetă udă pe valiza dumneavoastră în timp ce dădea jos o geantă de marochin, albastră, cu iniţiale şi o coroniţă. Contesa nu răspunse la această observaţie. Părea, într-adevăr, mai degrabă plictisită de întreaga tevatură şi rămase ghemuită în colţ, privind visătoare pe fereastră, în vreme ce ceilalţi îi examinau bagajele din compartimentul vecin.

Poirot îşi încheie cercetarea deschizând dulăpiorul de deasupra chiuvetei şi aruncând o privire fugară înăuntru: un burete, cremă de faţă, pudră şi o sticluţă cu eticheta „Trional".

Apoi, după un schimb de cuvinte politicoase, grupul de anchetatori se retrase.

Urmară compartimentul doamnei Hubbard, al victimei şi cuşeta lui Poirot.

Ajunseră la compartimentele de clasa a doua. Primul – cu paturile cu numerele 10 şi 11 – era ocupat de Mary Debenham, care citea o carte, şi de Greta Ohlsson, care dormea dusă, dar care se trezi brusc când intrară.

Poirot îşi repetă discursul explicativ. Suedeza păru să se agite, în timp ce Mary Debenham era calmă şi indiferentă. Poirot se adresă întâi suedezei.

— Dacă ne daţi voie, *Mademoiselle*, vom cerceta bagajul dumneavoastră mai întâi şi apoi poate veţi fi atât de bună să mergeţi să vedeţi cum se mai simte doamna Hubbard. Am mutat-o într-unul dintre compartimentele din vagonul următor, dar este încă afectată de cele întâmplate. Am cerut să i se ducă nişte cafea, dar mi se pare că e o persoană pentru care a vorbi cu cineva este o necesitate de prim ordin.

Buna femeie se arătă, brusc, plină de înţelegere. Se va duce imediat. Trebuie să fi avut într-adevăr un şoc teribil biata doamnă atât din cauza călătoriei, cât şi a despărţirii de fiica ei. Da, fireşte, o să se ducă imediat – geamantanul ei nu era încuiat – şi o să ia cu ea şi nişte săruri de amoniac.

Se năpusti afară din compartiment. Lucrurile îi fură repede examinate. Erau extrem de puţine. Evident, nu observase încă lipsa sârmelor din cutia de pălării.

Mary Debenham puse, în sfârşit, cartea deoparte. Îl urmărea cu privirea pe Poirot. La rugămintea acestuia, îi întinse cheile, iar el deschise un geamantan pe care-l dăduse jos.

Mary Debenham îl întrebă:

— De ce-aţi determinat-o să plece, *Monsieur* Poirot?

— Eu, *Mademoiselle*? Ei bine, ca să aibă grijă de doamna Hubbard.

— Un pretext excelent... dar, oricum, pretext.

— Nu vă înţeleg, *Mademoiselle.*

— Ba cred că mă înţelegeţi foarte bine.

Îi zâmbi.

— Doreaţi să fiu doar eu, singură, nu-i aşa?

— Îmi atribuiţi vorbe pe care nu le-am zis, *Mademoiselle.*

— Şi gânduri pe care nu le-aţi gândit? Nu, nu cred. Ideile sunt dinainte acolo. Nu-i aşa?

— *Mademoiselle*, noi avem şi un proverb...

— *Qui s'excuse s'accuse*[1]. Asta voiaţi să spuneţi? Trebuie să recunoaşteţi că nu sunt complet lipsită de spirit de observaţie

[1] Cine se scuză se acuză (în lb. fr. în original).

şi de bun-simţ. Dintr-un motiv sau altul, v-a intrat în cap că eu ştiu ceva despre această chestiune sordidă... această asasinare a unui individ pe care l-am văzut acum pentru prima dată.

— E doar în imaginaţia dumneavoastră, *Mademoiselle.*

— Ba cred că nu îmi imaginez nimic. Dar mi se pare că pierdem foarte mult timp cu minciuni, ocolind subiectul, în loc să spunem lucrurilor pe nume.

— Iar dumneavoastră nu vă place să pierdeţi timpul. Nu, preferaţi să puneţi punctul pe i. Vă place metoda abordării directe. *Eh, bien*, vă voi oferi metoda directă. Vă voi ruga să-mi lămuriţi sensul anumitor cuvinte pe care le-am auzit pe drumul din Siria. Coborâsem din tren ca să îmi mai dezmorţesc picioarele în gara din Konia şi din întunericul nopţii v-am auzit vorbind cu colonelul. Îi spuneaţi: *Nu acum. Nu acum. Când se va termina totul... când vom fi trecut peste toate...* Ce aţi vrut să spuneţi cu aceste cuvinte, *Mademoiselle*?

Ea îi zise încet:.

— Credeţi că mă refeream la... crimă?

— Eu pun întrebările, *Mademoiselle.*

Ea oftă şi rămase pierdută în gânduri. Apoi, parcă dezmeticindu-se, îi spuse:

— Aceste cuvinte au un înţeles, *Monsieur*, pe care însă nu vi-l pot spune. Pot numai să vă dau cuvântul meu de onoare că nu l-am văzut pe acest Ratchett înainte să mă urc în acest tren.

— Deci... refuzaţi să-mi explicaţi acele cuvinte?

— Da, dacă vreţi s-o luaţi aşa, refuz. Se refereau... la o sarcină pe care mi-am asumat-o.

— O sarcină care a fost îndeplinită?

— Ce vreţi să spuneţi?

— A fost terminată, nu-i aşa?

— De ce gândiţi astfel?

— Ascultaţi, *Mademoiselle*, o să vă reamintesc o altă întâmplare. În ziua în care trebuia să ajungem la Istanbul, trenul a avut o întârziere. Eraţi foarte agitată, dumneavoastră care sunteţi de obicei atât de calmă, de stăpânită. Nu mai aveaţi nici urmă din acel calm.

— Nu voiam să pierd legătura.

— Aşa aţi spus. Dar trebuie să ştiţi că Orient Expressul pleacă din Istanbul în fiecare zi a săptămânii. Chiar dacă aţi fi scăpat legătura, întârzierea dumneavoastră ar fi fost de numai douăzeci şi patru de ore.

Pentru prima oară, domnişoara Debenham păru că-şi pierde răbdarea.

— Se pare că dumneavoastră nu realizaţi că cineva poate avea prieteni care-i aşteaptă sosirea la Londra şi că o întârziere de o zi dă peste cap anumite aranjamente şi produce neplăceri.

— Aşa, deci asta era! Există prieteni care vă aşteaptă şi pe care nu vreţi să-i supăraţi?

— Fireşte...

— Şi totuşi... e curios...

— Ce e curios?

— Acum, acest tren... are din nou întârziere. De data aceasta e una mult mai serioasă, cu atât mai mult cu cât nu există nicio posibilitate să le trimiteţi o telegramă prietenilor dumneavoastră sau de a lua legătura cu ei... la distanţă... la distanţă...

— La distanţă lungă? Vreţi să spuneţi, prin telefon.

— Ah, da, convorbire *„portmanteau“*, cum spuneţi dumneavoastră în Anglia.

Mary Debenham zâmbi fără să vrea.

— Convorbire interurbană, îl corectă ea. Întocmai, precum spuneţi, e foarte neplăcut să nu poţi trimite o vorbă nici prin telegraf, nici prin telefon.

— Şi totuşi, domnişoară, de *această* dată comportamentul dumneavoastră e cu totul diferit. Nu mai afişaţi nelinişte. Atitudinea dumneavoastră e calmă şi filosofică.

Mary Debenham se înroşi şi îşi muşcă buzele. Nu mai părea dispusă să zâmbească.

— Nu răspundeţi, *Mademoiselle*?

— Îmi pare rău, dar nu ştiam că ar fi trebui să răspund la ceva.

— Să-mi explicaţi schimbarea de atitudine.

— Domnule Poirot, nu credeţi că vă agitaţi, în fond, pentru nişte nimicuri?

Poirot îşi desfăcu mânile într-un gest de scuză.

— Poate este un păcat, al nostru, al detectivilor. Ne aşteptăm ca oamenii să se poarte într-un anumit fel. Nu le acceptăm toanele.

Mary Debenham tăcu.

— Îl cunoaşteţi bine pe colonelul Arbuthnot, *Mademoiselle*?

Poirot avu impresia că această schimbare de subiect o mai linişti.

— L-am întâlnit pentru prima oară în această călătorie.

— Aveţi vreun motiv să credeţi că l-ar fi cunoscut pe acest Ratchett?

Ea scutură din cap cu hotărâre.

— Sunt absolut sigură că nu.

— De ce sunteţi atât de sigură?

— Datorită felului în care a vorbit.

— Şi totuşi, *Mademoiselle,* trebuie să ştiţi că am găsit un curăţitor de pipă pe podeaua compartimentului lui Ratchett. Iar colonelul Arbuthnot este singurul din tren care fumează pipă.

Poirot o urmări atent, dar ea nu se arăta nici surprinsă, nici emoţionată. Spuse doar:

— E absurd. Colonelul Arbuthnot este ultimul om din lume care să fie amestecat într-o crimă... mai ales într-o crimă teatrală ca aceasta.

Observaţia ei coincidea atât de mult cu opinia pe care şi-o făcuse şi el încât fu cât pe-aci să-i dea crezare. Îi spuse însă:

— Trebuie să vă reamintesc că nu-l cunoaşteţi foarte bine, *Mademoiselle*.

Ea ridică din umeri.

— Cunosc destul de bine genul.

Poirot o întrebă foarte blând:

— Refuzaţi, în continuare, să-mi spuneţi ce însemnau aceste cuvinte: „*Când se va termina totul... când vom fi trecut peste toate...*“

Mary Debenham îi aruncă o privire rece:

— Nu mai am nimic de spus.

— Nu contează, rosti Hercule Poirot. Am să aflu.

Se înclină şi ieşi din compartiment închizând uşa după el.

— Crezi c-ai făcut bine, prietene?, îl întrebă *Monsieur* Bouc. Ai pus-o în gardă... şi prin ea, pe colonel.

— *Mon ami*, dacă vrei să prinzi un iepure, trebuie să pui la gaură un copoi şi dacă iepurele e acolo, fuge. Asta-i tot ce-am făcut.

Intrară în compartimentul cameristei Hildegarde Schmidt. Aceasta îi aştepta, respectuoasă, dar lipsită de emoții.

Poirot aruncă o privire prin conținutul unei valijoare aflate pe banchetă, apoi îi făcu semn conductorului să dea jos geamantanul cel mare de pe raft.

— Cheile?

— Nu e încuiat, *Monsieur*.

Poirot desfăcu închizătorile şi săltă capacul.

— Aha, exclamă el întorcându-se spre *Monsieur* Bouc. Ții minte ce am spus? Ia uită-te un pic aici!

Surpriză! Deasupra hainelor, împăturită la repezeală, se afla o uniformă cafenie de conductor.

Indiferența femeii suferi o transformare bruscă.

— Ah!, strigă ea. Asta nu-i a mea. Nu eu am pus-o acolo. N-am deschis deloc geamantanul de când am plecat din Istanbul. E aşa cum vă spun.

Se uita rugătoare când la unul, când la altul.

Poirot o luă cu blândețe de mână şi încercă s-o liniştească.

— Nu-i nimic, totul e în ordine. Vă credem. Nu vă frământați. Sunt aşa de sigur că n-ați ascuns dumneata uniforma, pe cât sunt de sigur că sunteți o bucătăreasă bună. Înțelegeți? Chiar sunteți o bucătăreasă bună, nu-i aşa?

Speriată, femeia surâse fără să vrea.

— Da, aşa e. Toate stăpânele mele au spus asta. Eu...

Se opri, cu gura căscată, citindu-i-se din nou frica pe chip..

— Nu, nu, vă asigur că totul e în regulă. O să vă spun cum s-au întâmplat lucrurile. Acest om, cel pe care l-ați văzut îmbrăcat în uniforma de conductor, a ieşit din compartimentul celui asasinat.V-ați ciocnit. Ghinionul lui; el spera că nu-l va vedea nimeni. Ce să facă atunci? Trebuia să scape de uniforma care nu-l mai apăra, ci, dimpotrivă, îl punea în pericol.

Privirea îi alunecă către *Monsieur* Bouc şi doctorul Constantine, care-l ascultau cu atenție.

— Afară, e zăpadă, vedeți? Asta i-a dat toate planurile peste cap. Unde să-şi poată ascunde hainele? Toate compartimentele sunt ocupate. Ba nu, trece pe lângă unul a cărui uşă e deschisă, semn că pasagerul lipseşte. Trebuie să fie al femeii cu care tocmai se intersectase. Se strecoară înăuntru, se dezbracă de uniformă şi o îndeasă în grabă într-un geamantan din rastel. O să treacă ceva timp până va fi descoperită.

— Şi apoi?, întrebă *Monsieur* Bouc.

— La asta mai trebuie să cugetăm, zise Poirot aruncându-i o privire de avertizare.

Ridică tunica. Lipsea un nasture, al treilea. Poirot băgă mâna în buzunarul tunicii şi scoase o cheie universală din cele folosite de conductori pentru a deschide uşile.

— Iată explicația felului în care poate cineva să treacă prin uşi încuiate, zise Bouc. Întrebările pe care i le-ai pus doamnei Hubbard au fost inutile. Încuiată sau nu, omul a putut trece cu uşurință prin uşa de acces. La urma urmei, dacă există o uniformă universală, de ce n-ar exista şi o cheie universală?

— De ce nu, într-adevăr, repetă Poirot.

— De fapt, ne-am fi putut gândi. Îți aminteşti că Michel spusese că uşa compartimentului doamnei Hubbard era încuiată în momentul când a venit să răspundă chemării ei?

— Întocmai, *Monsieur*, confirmă conductorul. De aceea am considerat că doamna trebuie să fi visat.

— Acum e uşor, continuă Bouc. Fără îndoială, a vrut să încuie uşa de acces, dar poate că, auzind zgomot dinspre pat, a intrat în alertă.

— Acum trebuie doar, observă Poirot, să găsim chimonoul stacojiu.

— Într-adevăr. Ultimele două compartimente care au mai rămas sunt ocupate de bărbați.

— O să căutăm oricum.

— Oh, bineînțeles. De altfel, îmi amintesc ce ai spus.

Hector MacQueen acceptă controlul bagajelor fără ezitare.

— Chiar mă bucur că o faceți, spuse el zâmbind melancolic. Îmi dau seama că sunt, fără îndoială, cel mai suspect individ din tren. Mai trebuie doar să găsiți un testament prin care

bătrânul să-mi fi lăsat mie toți banii lui, asta ar lămuri pur și simplu lucrurile.

Monsieur Bouc îi aruncă o privire bănuitoare.

— Fac și eu haz de necaz, zise repede MacQueen. Nu mi-ar fi lăsat niciun cent. I-am fost doar util... cu limbile străine și așa mai departe. În Europa n-ai nicio șansă dacă vorbești bine doar engleza americană. Nu sunt nici eu vreun specialist în limbi străine, dar mă pricep să fac cumpărături și mă descurc prin hoteluri cu cele câteva cuvinte pe care le știu în franceză, germană și în italiană.

Vorbea mai tare decât în mod obișnuit. Părea că nu se simte confortabil în legătură cu controlul bagajelor, în ciuda acordului pe care și-l exprimase.

Poirot ieși.

— N-am găsit nimic la dumneata, zise el. Nici măcar un testament compromițător!

MacQueen răsuflă ușurat.

— Ei bine, o problemă mai puțin pe capul meu, glumi el.

Se îndreptară către ultimul compartiment. Dar nici examinarea bagajelor italianului și ale valetului nu dădu niciun rezultat.

Cei trei stăteau la capătul vagonului și priveau unul la altul.

— Și acum?, întrebă *Monsieur* Bouc.

— Ne întoarcem în vagonul-restaurant, spuse Poirot. Știm tot ce se poate ști. Avem mărturiile pasagerilor, am verificat bagajele lor, și mai e ceea ce am văzut cu ochii noștri. Nu mai putem aștepta alt ajutor. Nouă ne revine sarcina de a ne pune mintea la lucru

Își căută tabachera. Era goală.

— Vin și eu imediat, zise el. Voi avea nevoie de țigări. E o poveste dificilă și extrem de bizară. Cine o fi purtat acel chimono stacojiu? Unde o fi acum? Aș vrea să știu. În cazul acesta este ceva... un element... care-mi scapă! Dar o să mai vorbim noi. Scuzați-mă o clipă.

O luă grăbit înspre compartimentul lui. Știa că mai avea o rezervă de țigări într-una dintre valize. O coborâ de pe raft și o descuie.

Se dădu un pas înapoi şi făcu ochii mari:

Împăturit cu grijă, în valiza sa era un chimono subţire, stacojiu, brodat cu dragoni.

— Deci, aşa, murmură el. O sfidare. Foarte bine, o accept.

Partea a treia

Poirot se aşază şi se gândeşte

1
Care dintre ei?

M*onsieur* Bouc şi doctorul Constantine stăteau de vorbă când Poirot intră în vagonul-restaurant. Bouc arăta deprimat

— Iată-l, spuse el văzându-l pe Poirot. Apoi adăugă, în timp ce acesta se aşeza: Dacă rezolvi acest caz, *mon cher*, voi începe într-adevăr să cred în miracole!

— Te îngrijorează povestea asta?

— Dar bineînțeles că mă îngrijorează. Nu ştiu unde începe şi cum se sfârşeşte.

— Sunt de acord, spuse doctorul cu interes. Ca să fiu sincer, nu văd care ar fi pasul următor.

— Nu?, întrebă Poirot absent.

Luă o țigară din tabacheră şi o aprinse. Părea că visează.

— Pentru mine, farmecul cazului nostru este acela că nu putem folosi nici una dintre metodele obişnuite de procedură. Oamenii aceştia pe care i-am audiat spun adevărul sau mint? Nu avem niciun mijloc de a verifica... evident, cu excepția mijloacelor pe care le inventăm noi. E un exercițiu mental.

— Toate bune şi frumoase, spuse *Monsieur* Bouc. Dar pe ce te bazezi?

— O să vă spun de îndată... Avem mărturiile pasagerilor şi ceea ce am văzut cu ochii noştri...

— Da, grozave mărturii, ale pasagerilor! Nu ajută la absolut nimic.

Poirot clătină din cap.

— Nu sunt de acord, prietene. Declarațiile călătorilor ne-au oferit câteva informații interesante.

— Aşa o fi, spuse *Monsieur* Bouc sceptic, dar eu nu le-am observat.

— Pentru că n-ai ascultat.

— Ei bine, spune-mi tu ce mi-a scăpat?

— Uite, un singur exemplu: prima declarație pe care am audiat-o, cea a tânărului MacQueen. După părerea mea, a spus o frază deosebit de semnificativă.

— Despre scrisori?

— Nu, nu despre scrisori. După câte îmi amintesc, cuvintele lui au fost următoarele: *Călătoream de colo, colo. Domnul Ratchett voia să vadă lumea. Faptul că nu cunoştea nicio limbă străină îl stânjenea. Eram mai mult curier decât secretar.*

Se uită la doctor, apoi la *Monsieur* Bouc.

— Cum? Tot nu înțelegeți? Asta-i de neiertat, cu atât mai mult cu cât ați mai avut o şansă să pricepeți, chiar adineauri, când domnul MacQueen ne-a spus: *În Europa n-ai nicio şansă dacă vorbeşti bine doar engleza americană*

— Vrei să spui că...?

Monsieur Bouc părea uluit.

— Ah! Vreți să vi se dea totul pe tavă. Ei bine, asta e! Ratchett nu vorbea deloc franțuzeşte!!! Şi totuşi, când conductorul s-a prezentat la el, după ce fusese sunat, o voce i-a spus în franțuzeşte că era o greşeală şi că nu dorea nimic. Mai mult, era o frază perfect idiomatică, şi nu una folosită de cineva care ştia doar puțină franceză. *„Ce n'est rien. Je me suis trompé"*.

— E adevărat, strigă Constantine înfierbântat. Ar fi trebuit să ne dăm seama! Acum îmi amintesc că ați accentuat cuvintele, când ni le-ați repetat. Şi acum înțeleg, vă înțeleg, reticența de a vă baza pe dovada evidentă a ceasului stricat. Deja, la unu fără douăzeci şi trei de minute, Ratchett era mort...

— Şi cel care vorbea era asasinul lui!, completă *Monsieur* Bouc impresionat.

Poirot făcu un gest de dezaprobare.

— Să nu ne grăbim. Şi să nu pretindem că ştim mai mult decât ştim de fapt. Cred că e mai sigur să spunem că la acea oră, adică la unu fără douăzeci şi trei de minute, *altcineva* decât Ratchett se afla în compartimentul acestuia, şi această persoană ori era francez, ori vorbea cursiv franţuzeşte.

— Eşti extrem de precaut, *mon vieux*...

— Trebuie să avansăm cu câte un pas o dată. Nu avem nicio *dovadă* că Ratchett era mort la acea oră.

— Ar mai fi strigătul care te-a trezit.

— Da, într-adevăr.

— Într-un fel, spuse *Monsieur* Bouc meditativ, această descoperire nu schimbă prea mult lucrurile. Ai auzit pe cineva mişcându-se alături. Acest cineva nu era Ratchett, ci celălalt. Se spăla, fără îndoială, de sângele de pe mâini, ştergea urmele şi ardea scrisoarea compromiţătoare. Apoi a aşteptat până când s-a făcut complet linişte şi, crezând că e în afară de orice primejdie, că drumul e liber, a încuiat şi a zăvorât pe dinăuntru uşa lui Ratchett, a descuiat uşa de acces spre compartimentul doamnei Hubbard şi s-a strecurat înăuntru. De fapt, aşa am gândit noi, cu diferenţa că Ratchett fusese ucis cam cu o jumătate de oră mai devreme şi că ceasul fusese pus la unu şi un sfert, ca să creeze un alibi.

— Un alibi nu prea grozav, spuse Poirot. Acele ceasului arătau unu şi un sfert, adică tocmai momentul când ucigaşul a părăsit de fapt scena crimei.

— Adevărat, spuse Bouc puţin zăpăcit. Atunci, ce-ţi spune ceasul?

— Dacă acele au fost mutate, spun *dacă*, atunci ora pe care o arată *ar trebui* să aibă o semnificaţie. Cel mai firesc ar fi să suspectăm pe oricine are un alibi serios pentru timpul indicat de ceas, adică unu şi un sfert.

— Da, da, fu de acord doctorul, raţionamentul e corect.

— Trebuia, de asemenea, să acordăm puţină atenţie momentului când asasinul *a pătruns* în compartiment. Când a avut ocazia? Dacă nu îl bănuim de complicitate pe adevăratul conductor, atunci a existat o singură ocazie, în timpul opririi trenului la Vincovici. După plecarea trenului, conductorul a stat cu faţa spre coridor şi, cum pasagerilor puţin le pasă de felul în care arată un conductor de tren, singura persoană care

ar fi fost capabilă *să observe* un impostor ar fi fost adevăratul conductor. Dar în timpul opririi de la Vincovici, conductorul a coborât pe peron. Calea era liberă.

— Şi, conform raționamentului nostru anterior, asasinul *trebuie* să fie unul dintre călători, zise *Monsieur* Bouc. Ne întoarcem de unde am plecat. Care dintre ei?

Poirot zâmbi.

— Am făcut o listă, spuse el. Dacă vreți s-o vedeți, poate că vi se va împrospăta memoria.

Doctorul şi *Monsieur* Bouc se aplecară asupra foii de hârtie pe care le-o întinse Poirot. Era scrisă îngrijit şi într-o manieră sintetică, o listă pe care pasagerii erau trecuți în ordinea în care fuseseră chestionați.

HECTOR MACQUEEN	*– cetățean american. Cuşeta numărul 6. Clasa a doua.*
Motiv	*– posibil să fi izvorât din asocierea cu cel asasinat?*
Alibi	*– de la miezul nopții la 2 dimineața. (De la miezul nopții la 1.30, confirmat de colonelul Arbuthnot, iar de la 1.15 la 2 confirmat de către conductor).*
Dovezi împotriva lui	*– niciuna.*
Împrejurări suspecte	*– niciuna.*

CONDUCTORUL PIERRE MICHEL	*– cetățean francez.*
Motiv	*– niciunul.*
Alibi	*– de la miezul nopții la 2 dimineața. (Văzut de Hercule Poirot pe coridor, în intervalul în care s-a auzit vocea din compartimentul lui Ratchett, adică la 12.37. De la 1 la 1.16, confirmat de ceilalți doi conductori).*
Dovezi împotriva lui	*– niciuna.*
Împrejurări suspecte	*– uniforma de conductor găsită constituie un punct în favoarea lui, întrucât se pare că era destinată să arunce bănuiala asupra lui.*

EDWARD MASTERMAN	*– cetățean britanic. Cuşeta numărul 4. Clasa a doua.*
Motiv	*– posibil provenit din legătura cu decedatul, al cărui valet era.*
Alibi	*– de la miezul nopții la 2 dimineața. (Confirmat de Antonio Foscarelli.)*
Dovezi împotriva lui sau împrejurări suspecte	*– niciuna, exceptând faptul că e singurul bărbat având înălțimea şi talia potrivite pentru uniforma de conductor. Pe de altă parte, e puțin probabil să vorbească bine franțuzeşte.*
DOAMNA HUBBARD	*– cetățeană americană. Cuşeta numărul 3. Clasa întâi.*
Motiv	*– niciunul.*
Alibi	*– de la miezul nopții la 2 dimineața – niciunul.*
Dovezi împotriva ei sau împrejurări suspecte	*– povestea cu bărbatul din compartimentul ei, susținută de declarațiile lui Hardman şi ale cameristei Schmidt.*
GRETA OHLSSON	*– cetățeană suedeză. Cuşeta numărul 10. Clasa a doua.*
Motiv	*– niciunul.*
Alibi	*– de la miezul nopții la 2 dimineața. (Confirmat de Mary Debenham.) Notă. A fost ultima care l-a văzut pe Ratchett în viață.*
PRINȚESA DRAGOMIROFF	*– cetățeană franceză naturalizată. Cuşeta numărul 14. Clasa întâi.*
Motiv	*– cunoştință intimă a familiei Armstrong, naşă a Soniei Armstrong.*

Alibi	*– de la miezul nopții la 2 dimineața. (Confirmat de conductor și de cameristă).*
Dovezi împotriva ei sau împrejurări suspecte	*– niciuna.*
CONTELE ANDRENYI	*– cetățean ungur. Pașaport diplomatic. Cușeta numărul 13. Clasa întâi.*
Motiv	*– niciunul.*
Alibi	*– de la miezul nopții la 2 dimineața. (Confirmat de conductor, fără să acopere intervalul de la 1 la 1.15).*
CONTESA ANDRENYI	*– ca mai sus. Cușeta 12.*
Motiv	*– niciunul.*
Alibi	*– de la miezul nopții la 2 dimineața. A luat trional și a dormit. (Confirmat de soțul ei. Sticluța cu trional în dulăpiorul din baie).*
COLONELUL ARBUTHNOT	*– cetățean britanic. Cușeta numărul 15. Clasa întâi.*
Motiv	*– niciunul.*
Alibi	*– de la miezul nopții la 2 dimineața. A stat de vorbă cu MacQueen până la 1.30. S-a dus în compartimentul lui și nu l-a mai părăsit. (Confirmat de MacQueen și de conductor).*
Dovezi împotriva lui sau împrejurări suspecte	*– curățitorul de pipă.*
CYRUS HARDMAN	*– cetățean american. Cușeta numărul 16.*
Motiv	*– niciunul cunoscut.*
Alibi	*– de la miezul nopții la 2 dimineața. Nu și-a părăsit cușeta (Confirmat de MacQueen și de conductor).*

Dovezi împotriva lui sau împrejurări suspecte – niciuna.

ANTONIO FOSCARELLI – cetățean american (de origine italiană). Cușeta numărul 5. Clasa a doua.
Motiv – niciunul cunoscut.
Alibi – de la miezul nopții la 2 dimineața. (Confirmat de Edward Masterman).
Dovezi împotriva lui sau împrejurări suspecte – niciuna, exceptând faptul că arma folosită ar părea să se potrivească temperamentului său (a se vedea domnul Bouc).

MARY DEBENHAM – cetățeană britanică. Cușeta numărul 11. Clasa a doua.
Motiv – niciunul.
Alibi – de la miezul nopții la 2 dimineața. (Confirmat de Greta Ohlsson).
Dovezi împotriva ei sau împrejurări suspecte – convorbirea surprinsă de Hercule Poirot și refuzul ei de a o explica.
HILDEGARDE SCHMIDT – cetățeană germană. Cușeta numărul 8. Clasa a doua.
Motiv – niciunul.
Alibi – de la miezul nopții la 2 dimineața. (Confirmat de conductor și de stăpâna ei). S-a dus la culcare. Trezită de către conductor, în jurul orei 12.38, s-a dus la stăpâna ei.

NOTĂ: Mărturiile pasagerilor sunt susținute de declarația conductorului, potrivit căreia nimeni nu a intrat ori a ieșit din compartimentul lui Ratchett între miezul nopții și ora 1 (când conductorul însuși s-a dus în celălalt vagon) și între 1.15 și 2.

— Înțelegeți, zise Poirot, că acest document este doar un rezumat al declarațiilor pe care le-am auzit, ordonate astfel pentru a fi mai ușor accesibile.

Bouc i-l dădu înapoi cu o grimasă.

— Nu aduce lumină în chestiune, zise.

— Poate că acesta e mai pe gustul dumitale, spuse Poirot zâmbind, și-i înmână o a doua foaie de hârtie.

2

Zece întrebări

Pe hârtie era scris:

Lucruri care necesită explicații:

1. Batista cu inițiala H. A cui e?

2. Curățitorul de pipă. A fost pierdut de colonelul Arbuthnot? Sau de altcineva?

3. Cine purta chimonoul stacojiu?

4. Cine era bărbatul sau femeia, travestit(ă) în uniformă de conductor?

5. De ce arată acele ceasului ora 1.15?

6. Crima a fost comisă la acea oră?

7. Mai devreme?

8. Mai târziu?

9. Putem fi siguri că Ratchett a fost înjunghiat de mai mult de o persoană?

10. Ar putea exista o altă explicație a rănilor sale?

— Ei bine, să vedem ce putem face, zise *Monsieur* Bouc, stimulat de această provocare intelectuală. Să începem cu batista. Trebuie să procedăm foarte ordonat şi metodic.

— Sigur, spuse Poirot dând mulțumit din cap.

Monsieur Bouc continuă oarecum pedagogic.

— Inițiala H are legătură cu trei persoane: doamna Hubbard, domnişoara Debenham, al cărei al doilea nume e Hermione, şi camerista Hildegarde Schmidt.

— Ei, şi dintre acestea trei?

— Greu de spus. Dar *cred* că aş opta pentru domnişoara Debenham. Cine ştie, s-ar putea foarte bine să fie chemată pe al doilea nume, şi nu pe primul. În plus, deja avem nişte bănuieli în legătură cu ea. Convorbirea aceea pe care ai auzit-o dumneata, *mon cher*, e cam ciudată, precum şi refuzul ei de a o explica.

— În ce mă priveşte, eu înclin spre americancă, spuse doctorul Constantine. Avem de-a face cu o batistă foarte scumpă, iar americanilor, aşa cum ştie toată lumea, nu le pasă prea mult pe ce dau banii.

— Deci, amândoi o excludeți pe cameristă?, întrebă Poirot.

— Da. După cum spunea chiar ea, batista este a cuiva din înalta societate.

— Şi acum, a doua întrebare... curățitorul de pipă. L-a pierdut colonelul Arbuthnot sau a fost lăsat de către altcineva?

— Asta e mai greu. Englezii nu înjunghie, aici ai dreptate. Înclin să cred că altcineva l-a lăsat, şi a făcut-o ca să-l incrimineze pe englez.

— Aşa cum spuneai, domnule Poirot, interveni doctorul, *două* indicii denotă prea multă neglijență. Sunt de aceeaşi părere cu domnul Bouc. Batista a fost o neglijență reală, de aceea nicio femeie nu admite că i-ar aparține. În schimb, curățitorul de pipă e un indiciu fals. În sprijinul acestei teorii, ține cont că Arbuthnot nu s-a jenat şi a recunoscut singur că fumează pipă şi că foloseşte acel tip de instrument.

— Raționamentul este corect, spuse Poirot.

— Întrebarea nr. 3: Cine purta chimonoul stacojiu?, continuă *Monsieur* Bouc. În legătură cu asta, mărturisesc că nu am nici cea mai vagă idee. Doctore Constantine, aveți vreo părere?

— Nici eu.

— Atunci, ne dăm bătuți. Următoarea întrebare are, oricum, câteva variante de răspuns. Cine era bărbatul sau femeia deghizat(ă) în uniformă de conductor? Ei bine, putem

face o listă cu câţiva pasageri care *n-ar fi putut fi*: Hardman, colonelul Arbuthnot, Foscarelli, contele Andrenyi şi Hector MacQueen, pentru că sunt prea înalţi. Doamna Hubbard, Hildegarde Schmidt şi Greta Ohlsson, pentru că sunt prea vânjoase. Rămân, deci, valetul, domnişoara Debenham, prinţesa Dragomiroff şi contesa Andrenyi... dar nu se prea potrivesc! Greta Ohlsson şi Antonio Foscarelli se jură amândoi că domnişoara Debenham şi valetul nu şi-au părăsit deloc compartimentele. Hildegarde Schmidt se jură şi ea că prinţesa a rămas tot timpul în compartimentul ei, iar contele Andrenyi ne-a spus că soţia lui a luat un somnifer. Prin urmare, pare imposibil să fi fost cineva... Ceea ce e absurd!

— Cum zice vechiul nostru prieten Euclid, murmură Poirot.

— Trebuie să fie unul din aceştia patru, spuse doctorul Constantine. Dacă nu cumva e cineva din afară care şi-a găsit o ascunzătoare, dar asupra acestui fapt am convenit că e imposibil.

Monsieur Bouc trecu la următoarea întrebare de pe listă.

— Numărul 5. De ce arată acele ceasului ora 1.15? Aici aş vedea două explicaţii. Ori că e opera asasinului, pentru a-şi construi un alibi, şi când a vrut să iasă din compartiment, a fost împiedicat de oamenii care se tot mişcau pe acolo, ori... Staţi... îmi vine o idee...

Ceilalţi doi aşteptară respectuoşi rezultatul efervescenţei mentale cu care se confrunta *Monsieur* Bouc.

— Gata, ştiu, spuse acesta în cele din urmă. Ceasul nu a fost distrus de „conductorul“ ucigaş, ci de persoana pe care noi am denumit-o Al Doilea Asasin... persoana stângace... cu alte cuvinte, femeia în chimono stacojiu. Aceasta soseşte mai târziu şi dă înapoi acele ceasornicului, pentru a-şi crea propriul său alibi.

— Bravo, izbucni doctorul Constantine. Bine gândit.

— În realitate, spuse Poirot, Al Doilea Asasin l-a înjunghiat pe întuneric, fără să îşi dea seama că era deja mort, dar a dedus cumva că trebuie să aibă un ceas în buzunarul de la pijama, l-a scos, a dat acele înapoi *pe întuneric*, şi l-a zgâriat ca să pară veridic.

Bouc îl privi cu răceală.

— Ne poți sugera altceva, mai bun?, întrebă el.

— Pentru moment... nu, recunoscu Poirot, deşi cred că nici unul dintre voi nu a luat în considerare cel mai interesant aspect pe care îl relevă ceasul.

— Întrebarea numărul 6 are legătură?, se interesă doctorul. La acea întrebare... dacă crima a fost comisă la ora aceea, 1.15?... Eu spun că *nu*.

— Sunt de acord, spuse *Monsieur* Bouc. Următoarea întrebare este: Mai devreme? Eu zic că *da*. Dumneata, doctore?

Doctorul dădu din cap, afirmativ.

— Da, dar întrebarea... „Mai târziu?" poate primi şi ea un răspuns afirmativ. Sunt de acord cu teoria dumneavoastră, domnule Bouc, şi cred că o împărtăşeşte şi domnul Poirot, chiar dacă nu se pronunță categoric. Primul Asasin a venit mai devreme de 1.15, iar Al Doilea Asasin – după 1.15, iar în privința loviturilor date cu mâna stângă, n-ar trebui oare să aflăm care dintre călători e stângaci?

— N-am neglijat total acest aspect, zise Poirot. Probabil că ați observat că am obținut de la fiecare pasager, în scris, ori o semnătură, ori o adresă. Nu este o concluzie finală, deoarece unii oameni execută anumite acțiuni cu mâna dreaptă şi pe altele cu stânga. Unii scriu cu dreapta, dar la golf lovesc cu stânga. Totuşi, am remarcat ceva. Fiecare persoană interogată a luat stiloul cu mâna dreaptă... în afară de prințesa Dragomiroff care a refuzat să scrie.

— Prințesa Dragomiroff? Imposibil!, exclamă *Monsieur* Bouc.

— Mă îndoiesc că ar fi avut atâta forță încât să dea o asemenea lovitură cu mâna stângă, spuse doctorul Constantine neîncrezător. Acea rană este rezultatul unei lovituri care a fost dată cu o forță extraordinară.

— O forță mai mare decât ar putea avea o femeie?

— Nu, n-aş spune asta. Dar cred că, pentru a provoca o asemenea rană, era nevoie de mai multă forță decât a unei femei în vârstă, iar constituția fizică a prințesei Dragomiroff e deosebit de fragilă.

— Poate fi un caz în care mintea controlează corpul, spuse Poirot. Prințesa Dragomiroff are o personalitate puternică şi o voință de fier. Dar să lăsăm asta, deocamdată.

— Întrebările 9 şi 10. Putem fi siguri că Ratchett a fost înjunghiat de mai mult de o persoană? Şi ce altă explicație a rănilor s-ar putea da? După părerea mea, din punct de vedere medical, nu poate exista *nicio altă* explicație a acelor răni. A presupune că cineva a lovit mai întâi şovăitor şi apoi cu violență, mai întâi cu mâna dreaptă şi apoi cu mâna stângă şi că după vreo jumătate de oră a mai făcut nişte urme proaspete pe un cadavru... ei bine, e lipsit de sens..

— Nu, zise Poirot, n-are sens. Şi credeți că existența a doi criminali ar reduce absurdul?

— Cum spuneați şi dumneavoastră, ce altă explicație ar putea fi?

Poirot privea undeva drept în față.

— Asta mă întreb şi eu, şi mă tot întreb.

Se lăsă pe speteaza scaunului.

— De acum înainte, totul e aici, zise el arătând spre propria-i frunte. Am răsucit totul pe toate fețele. Avem toate faptele, ordonate metodic. Pasagerii au trecut pe aici, unul câte unul, şi ne-au spus ce aveau de spus. Ştim tot ce se poate şti... din exterior.

Îi zâmbi lui Bouc cu afecțiune.

— Am cam glumit noi, nu-i aşa,... cu rezolvarea cazului prin metoda stând pe scaun şi *cugetând* la adevăr? Ei bine, sunt pe cale să-mi pun teoria în practică, aici, în fața voastră. Şi voi trebuie să faceți acelaşi lucru. Să închidem toți trei ochii şi să ne gândim... Unul sau mai mulți dintre pasageri l-au omorât pe Ratchett. Care dintre ei?

3

Nişte detalii semnificative

Trecu un sfert de oră fără ca nimeni să vorbească. *Monsieur* Bouc şi doctorul Constantine încercaseră să urmeze sfaturile lui Poirot. Se străduiseră să extragă o soluție solidă şi viabilă din analiza unei întregi încâlceli de detalii.

Gândurile lui *Monsieur* Bouc abordaseră următorul circuit:

„Cu siguranță, trebuie să gândesc. Dar, din punctul meu de vedere, am gândit deja... Poirot crede, fără îndoială, că tânăra englezoaică e amestecată. Nu mă pot abține să cred că nu-i chiar aşa... Englezii ăştia sunt deosebit de reci. Poate e din cauză că nu au forme... Dar nu asta e important.

Se pare că italianul n-ar fi putut s-o facă. Păcat. Presupun că valetul nu minte când spune că celălalt nu a părăsit compartimentul. Dar de ce ar face-o? Nu e uşor să-i mituieşti pe englezi. Sunt inabordabili.

Toată chestiunea e cum nu se poate mai nefericită. Mă întreb când o vom scoate la capăt? Ar cam trebui să se desfăşoare de-acum nişte operațiuni de salvare. În țările acestea, oamenii se mişcă greu... trec ore întregi până să se gândească cineva să facă ceva. Şi polițiştii locali... Cu ăştia o să avem de furcă fiindcă îşi dau multă importanță şi sunt extrem de sensibili cînd vine vorba de mândria lor. Vor face mare tevatură

din toată afacerea asta, căci li se iveşte arareori o astfel de şansă. Vor scrie în toate ziarele..."

Şi de aici încolo, gândurile lui *Monsieur* Bouc o luară pe o cale bine bătătorită, pe unde mai fuseseră deja de câteva sute de ori.

Între timp, doctorul Constantine se frământa:

„E ciudat omuleţul ăsta. Un geniu? Sau un nebun? O să rezolve misterul? Imposibil. Nu văd nicio ieşire. E prea încurcat totul... Poate că fiecare minte... Chiar şi aşa, nu ajută la nimic. Dacă toţi mint, totul este la fel de amestecat ca şi când ar spune adevărul. Foarte ciudate rănile acelea. Nu înţeleg... Ar fi fost mai simplu dacă l-ar fi împuşcat. La urma urmei, termenul „pistolar" defineşte pe cineva care trage cu o armă. Ciudată ţară, America asta. Mi-ar plăcea să mă duc acolo. E atât de progresistă. Când ajung acasă, trebuie să mă întâlnesc cu Demetrius Zagone. El a fost în America şi toate ideile sale sunt moderne... Ce o fi făcând Zia acum? Dacă nevastă-mea află vreodată..."

Şi gândurile îi continuară pe o pantă cu totul şi cu totul personală.

Hercule Poirot stătea nemişcat.

S-ar fi crezut că doarme.

Apoi, deodată, după un sfert de oră de completă nemişcare, sprâncenele începură să i se arcuiască încet. Oftă şi murmură ca pentru sine:

— La urma urmei, de ce nu? Iar dacă-i aşa, ei bine, dacă aşa e, atunci asta ar explica totul.

Deschise ochii. Erau verzi, ca de pisică. Spuse uşurel:

— *Eh bien*, eu m-am gândit. Voi?

Pierduţi în raţionamentele lor, ceilalţi doi tresăriră brusc.

— Şi eu m-am gândit, spuse *Monsieur* Bouc puţin încurcat, dar n-am ajuns la nicio concluzie. Elucidarea misterului unei crime este meseria dumitale, nu a mea.

— Şi eu am reflectat cu cea mai mare seriozitate, spuse doctorul fără să roşească, adunându-şi gândurile rămase focalizate pe anumite detalii pornografice. M-am gândit la multe teorii posibile, dar niciuna nu mă mulţumeşte.

Poirot dădu din cap înțelegător, vrând parcă să spună: „Perfect. Asta și așteptam să-mi spuneți. Mi-ați dat semnalul pe care îl așteptam“.

Se ridică în picioare, trase aer în piept, își mângâie mustața și le vorbi, ca un orator cu experiență în fața unei adunări publice:

— Prieteni, am revăzut în minte toate faptele, am verificat, de asemenea, declarațiile pasagerilor și am ajuns la următoarea concluzie: Întrevăd, neclar deocamdată, o anumită explicație, care s-ar corela cu faptele, așa cum le știm. E o explicație ciudată și încă nu pot fi sigur că este cea adevărată. Ca să mă conving, va trebui să fac anumite experimente.

Aș dori, în primul rând, să menționez anumite detalii care mi se par semnificative. Să începem cu observația prietenului nostru *Monsieur* Bouc, făcută chiar aici la primul dejun luat împreună. Spunea el atunci că în jurul nostru sunt oameni din toate clasele sociale, de toate vârstele și din toate naționalitățile. E un fapt rar întâlnit în acest sezon. Vagoanele Atena-Paris și București-Paris, spre exemplu, sunt aproape goale. Nu uitați de pasagerul care n-a mai venit! E un amănunt semnificativ. Apoi mai sunt și alte elemente minore care mi-au reținut atenția, cum ar fi poziția *nécéssaire*-ul doamnei Hubbard, numele mamei doamnei Armstrong, metodele de detectiv ale domnului Hardman, aluzia lui MacQueen cum că Ratchett însuși ar fi ars hârtia pe care am găsit-o, numele de botez al prințesei Dragomiroff și o pată de grăsime pe un pașaport unguresc.

Ceilalți doi se holbară la el.

— Aceste amănunte vă sugerează ceva?, întrebă Poirot.

— Nimic, recunoscu sincer *Monsieur* Bouc.

— Și *Monsieur le docteur*?

— Nu înțeleg despre ce vorbiți.

Între timp, Bouc, care reținuse partea concretă a celor spuse de prietenul său, căuta printre pașapoarte. Mormăind, îl scoase pe cel al contelui și contesei Andrenyi, și-l deschise.

— La asta te referi? La urma asta de murdărie?

— Da. E o pată de grăsime proaspătă. Observi unde apare?

— Da, la începutul rubricii cu semnalmentele soției contelui... Mai exact, la numele ei de botez. Dar mărturisesc că tot nu văd legătura.

— Voi aborda chestiunea dintr-un alt unghi. Să revenim la batista pe care am găsit-o la locul crimei. După cum am stabilit anterior, trei pasageri au legătură cu litera H. Doamna Hubbard, domnişoara Debenham şi camerista Hildegarde Schmidt. Să analizăm batista. Este extrem de scumpă, un obiect de lux, brodată de mână la Paris. Care dintre pasageri, făcând abstracție de inițială, ar putea fi proprietarul unei astfel de batiste? Doamna Hubbard, nu, pentru că este o femeie onorabilă, fără prea mari pretenții şi îmbrăcăminte extravagantă; nici domnişoara Debenham: e tipul de englezoaică modestă cu batiste de in, de bună calitate, dar cu siguranță nu va da niciodată două sute de franci pe un flecuşteț brodat; iar camerista sigur, nu. Dar în trenul acesta *există* două femei care ar putea foarte bine să fie proprietarele unei asemenea batiste. Să vedem deci dacă putem găsi vreo legătură între ele şi inițiala H. Cele două femei la care mă gândesc sunt prințesa Dragomiroff...

— Al cărei nume de botez e Natalia, interveni *Monsieur* Bouc ironic.

— Exact. Şi numele ei de botez, cum v-am mai spus, este un amănunt sugestiv. Cealaltă femeie e contesa Andrenyi. Şi deodată, ceva ne atrage atenția...

— *Ție îți atrage atenția*!

— Atunci, *mie*. Şi anume că numele ei de botez a fost modificat din cauza unui strop de grăsime. Un accident şi atât, ar zice oricine. Dar nu uitați numele ei de botez, Elena. Presupuneți că în loc de Elena ar fi fost Helena. Majuscula H putea fi preschimbată în majuscula E, e-ul mic următor, asimilat foarte uşor primei litere... şi apoi o mică pată de grăsime care să acopere modificarea.

— Helena, strigă *Monsieur* Bouc. Da, aceasta ar fi o idee.

— Sigur că e o idee! Încerc să caut o confirmare, oricât de slabă, pentru a-mi susține ideea, şi... o găsesc. Eticheta de pe unul dintre geamantanele contesei e uşor umezită şi e tocmai aceea care acoperă prima inițială pe capacul geamantanului. Eticheta a fost udată, dezlipită şi mutată în alt loc.

— Începi să mă convingi, spuse *Monsieur* Bouc. Totuşi, contesa Andrenyi... cu siguranță că...

— Acum, bătrâne, trebuie să încerci să priveşti cazul dintr-un punct de vedere cu totul diferit. Cum a fost regizată această crimă? Nu uita că zăpada a dejucat planurile inițiale ale asasinului. Să ne imaginăm pentru o clipă că nu e zăpadă şi că trenul merge normal. Ce s-ar fi întâmplat în acest caz? Crima, după toate probabilitățile, tot ar fi fost descoperită, dimineața la frontiera italiană. Şi poliția italiană ar fi avut parte de aceleaşi probe şi mărturii. MacQueen ar fi scos la iveală scrisorile de amenințare, domnul Hardman şi-ar fi spus povestea lui, doamna Hubbard ar fi fost nerăbdătoare să spună cum a trecut un bărbat prin compartimentul ei, nasturele ar fi fost găsit şi el. Îmi închipui că numai două lucruri ar fi arătat altfel. Omul nostru ar fi trecut prin compartimentul doamnei Hubbard cu puțin înaintea orei unu... iar uniforma de conductor ar fi fost găsită aruncată într-una dintre toalete.

— Vrei să spui că...

— Vreau să spun că această crimă era *plănuită să apară ca fiind comisă de cineva din afară.* S-ar fi presupus astfel că asasinul a coborât din tren la Brod, unde, în mod normal, trenul trebuia să sosească la 0.58. Cineva ar fi trecut pe lângă un conductor de tren necunoscut, pe coridor. Uniforma ar fi fost lăsată undeva la vedere, pentru a arăta limpede cum s-au petrecut lucrurile. Deci, pasagerii ar fi fost absolviți de orice implicare. Aşa ar fi trebuit să arate această poveste în ochii unui observator extern. Întârzierea trenului a schimbat totul. Din acest motiv, mai mult ca sigur, asasinul a rămas atât de mult în compartimentul victimei: aştepta ca trenul să plece. Până la urmă a realizat că *trenul nu avea să mai plece.* Trebuia să schimbe planul. Acum *s-ar fi ştiut* că ucigaşul se află în tren.

— Da, da, spuse Bouc nerăbdător. Înțeleg toate acestea, dar ce legătură au cu batista?

— Voi reveni la ea pe o cale, întrucâtva, sinuoasă. Pentru început trebuie să înțelegeți că scrisorile de amenințare sunt un fel de farsă. Ele ar fi putut fi, probabil, copiate integral din cine ştie ce roman polițist american. Nu sunt autentice, ci, pur

şi simplu, destinate poliţiei. Întrebarea pe care trebuie să ne-o punem este: l-au indus ele în eroare pe Ratchett? După toate aparenţele, răspunsul ar trebui să fie: Nu. Instrucţiunile pe care i le-a dat lui Hardman par să indice un anumit duşman „personal“, a cărui identitate îi era bine cunoscută. Asta, dacă luăm de bună declaraţia lui Hardman. Dar Ratchett a primit cu siguranţă *o scrisoare* de cu totul altă natură, cea care se referea la fetiţa familiei Armstrong şi din care am găsit un fragment în compartimentul lui. În cazul în care Ratchett nu înţelesese până atunci, această scrisoare urma să-i precizeze exact motivul ameninţării cu moartea. Acea scrisoare, aşa cum am spus tot timpul, *nu* trebuia să fie găsită. Prima grijă a asasinului a fost s-o distrugă. Aceasta a fost a doua piedică în realizarea planurilor sale. Prima a fost zăpada şi a doua a fost reconstituirea de către noi a acelui fragment.

Faptul că notiţa a fost distrusă cu atâta grijă poate însemna un singur lucru: Există cineva în tren care are o legătură atât de strânsă cu familia Armstrong încât găsirea acelei scrisori ar fi îndreptat toate bănuielile asupra acelei persoane.

Ajungem acum şi la celelalte indicii pe care le-am descoperit. Trec peste curăţitorul de pipă, despre care am vorbit destul de mult. Ajungem din nou la batistă. Ei bine, descoperirea ei acuză nemijlocit pe cineva, a cărui iniţială a numelui e H, şi ne spune că ar fi fost pierdută acolo de acea persoană.

— Exact, spuse doctorul Constantine. Când persoana respectivă descoperă că şi-a pierdut batista, încearcă imediat să-şi modifice numele de botez.

— Ce tare vă grăbiţi. Ajungeţi la o anumită concluzie mult mai devreme decât mi-aş permite eu.

— Mai există şi o altă variantă?

— Sigur că există. Să zicem, de pildă, că aţi comis o crimă şi că vreţi să aruncaţi vina asupra altcuiva. Ei bine, ştiţi că în tren se află o anumită persoană, strâns legată de familia Armstrong... o femeie. Să presupunem, apoi, că lăsaţi la locul crimei o batistă a acelei femei... Ea va fi interogată, se va afla de legătura ei cu familia Armstrong... şi gata. În acelaşi timp, aveţi un motiv şi dovada compromiţătoare.

— Dar într-un asemnea caz, obiectă doctorul, persoana incriminată, fiind nevinovată, n-ar încerca să-şi ascundă numele de botez.

— Credeţi? Acesta ar fi, într-adevăr, modul de gândire al poliţiştilor. Dar eu cunosc natura umană, prietene, şi pot să vă spun că cea mai nevinovată persoană, pusă deodată în faţa posibilităţii de a fi judecată pentru crimă, şi-ar pierde capul şi ar face cele mai absurde lucruri. Nu, pata de grăsime şi schimbarea etichetei de pe geamantan nu dovedesc vinovăţia... ci numai că, din anumite motive, contesa Andrenyi doreşte să-şi ascundă identitatea.

— Ce legătură credeţi că poate avea ea cu familia Armstrong? Ne-a spus că n-a fost niciodată în America.

— Exact. Vorbeşte engleza cu accent străin şi mai are şi un aspect exagerat de extravagant. Nu e greu să ghiceşti cine e, căci tocmai am pronunţat numele mamei doamnei Armstrong. Era Linda Arden, o actriţă celebră, şi printre altele o tragediană reputată pentru interpretarea personajelor shakespeariene. Gândiţi-va la „Cum vă place“, la Rosalinda şi la Pădurea Arden, de unde şi-a inspirat numele de scenă. Linda Arden, aşa cum era cunoscută în lumea întreagă, nu era numele ei adevărat. Ar fi putut fi Goldenberg, căci era posibil să-i curgă în vene sânge din Europa Centrală... poate şi un firicel evreiesc. Multe personalităţi au emigrat spre America. Vă sugerez, domnilor, că acea soră mai tânără a doamnei Armstrong, puţin trecută de copilărie la vremea tragediei, este Helena Goldenberg, fiica mai mică a Lindei Arden, care s-a măritat cu contele Andrenyi, pe când acesta era ataşat la Washington.

— Dar prinţesa Dragomiroff spunea că s-a măritat cu un englez.

— Al cărui nume nu şi-l putea aminti. Vă întreb, prieteni, e posibil aşa ceva? Prinţesa Dragomiroff o iubea pe Linda Arden, aşa cum poate o adevărată doamnă să iubească o adevărată artistă. A fost naşa uneia dintre fiicele Lindei Arden. Ar uita ea atât de uşor numele soţului celeilalte fiice? Puţin probabil. Nu cred că putem afirma cu siguranţă că prinţesa Dragomiroff a minţit. Ştia că Helena e în tren, o văzuse doar. Şi-a dat seama, de îndată ce a auzit cine era de fapt Ratchett,

că Helena va fi suspectată. Ca atare, când am întrebat-o despre sora doamnei Armstrong, a mințit fără ezitare... că s-a întâmplat mai de mult, că nu-şi poate aminti, dar crede că „Helena s-a măritat pare-se cu un englez", ceva cât se poate de neadevărat.

Unul dintre chelneri veni pe uşa din capăt şi se apropie de ei. Îl întrebă pe *Monsieur* Bouc:

— Pot să servesc masa, *Monsieur*? Totul e pregătit de câtva timp.

Bouc privi spre Poirot. Acesta aprobă.

— În orice caz, masa trebuie servită.

Chelnerul ieşi. Curând se auzi clopoțelul sunând şi vocea lui:

— Masa e servită... Primul fel....

4

Pata de grăsime de pe paşaportul unguresc

Poirot stătea la aceeaşi masă cu *Monsieur* Bouc şi cu doctorul. Pasagerii din vagonul-restaurant erau foarte liniştiţi. Vorbeau puţin. Până şi guraliva doamnă Hubbard era neobişnuit de tăcută. Murmură doar când se aşeză:

— Nici nu-mi vine să pun ceva în gură. Apoi se înfruptă din tot ce i se oferi, încurajată de către domnişoara suedeză, care îi acorda o atenţie deosebită.

Înainte ca masa să fie servită, Poirot îl trase de mânecă pe chelnerul-şef şi-i şopti ceva la ureche. Doctorul Constantine ghici îndată despre ce e vorba, când observă că pe contele şi pe contesa Andrenyi îi serveau mereu ultimii şi că nota lor de plată a fost adusă cu întârziere. De aceea rămăseseră, de data aceasta, ultimele persoane din vagonul-restaurant.

Când, în cele din urmă, se ridicară şi se îndreptară spre uşă, Poirot ţâşni în picioare şi-i urmă.

— *Pardon, Madame*, v-a căzut ceva, şi-i întinse batista fină, cu monogramă.

Ea o luă, o privi, apoi i-o dădu înapoi.

— Greşiţi, *Monsieur*, nu e batista mea.

— Nu e a dumneavoastră? Sunteţi sigură?

— Absolut sigură, domnule.

— Şi totuşi, *Madame*, are iniţiala dumneavoastră, H.

Contele făcu o mişcare bruscă. Poirot nu-i dădu atenţie. Privea ţintă în ochii contesei. Aceasta era foarte calmă.

— Nu vă înţeleg, *Monsieur*, iniţialele mele sunt E. A.

— Nu cred. Numele dumneavoastră este Helena... şi nu Elena. Helena Goldenberg, fiica mai mică a Lindei Arden... Helena Goldenberg, sora doamnei Armstrong.

Se lăsă o tăcere grea. Atât contele, cât şi contesa păliră. Poirot spuse pe un ton mai amabil:

— Este inutil să negaţi. Acesta-i adevărul, nu-i aşa?

Contele izbucni furios:

— Vă întreb, *Monsieur*, cu ce drept...

Ea îl întrerupse punându-i mâna pe buze.

— Nu. Rudolph, lasă-mă să vorbesc. E inutil să negăm cele afirmate de acest domn. Ar fi bine să luăm loc şi să discutăm deschis.

Vocea i se schimbase. Mai păstra încă plinătatea sudică a tonului, dar devenise dintr-odată mai tăioasă, mai hotărâtă. Era pentru prima oară o voce într-adevăr americană.

Contele tăcu. Se supuse dorinţei ei şi se aşezară amândoi în faţa lui Poirot.

— Cele spuse de dumneavoastră, *Monsieur*, sunt întru totul adevărate, începu contesa. Sunt Helena Goldenberg, sora mai mică a doamnei Armstrong.

— Azi-dimineaţă nu m-aţi informat în legătură cu aceasta, *Madame la Comtesse*.

— Nu.

— De fapt, ceea ce mi-aţi spus, şi dumneavoastră, şi soţul dumneavoastră, nu a fost altceva decât o urzeală de minciuni.

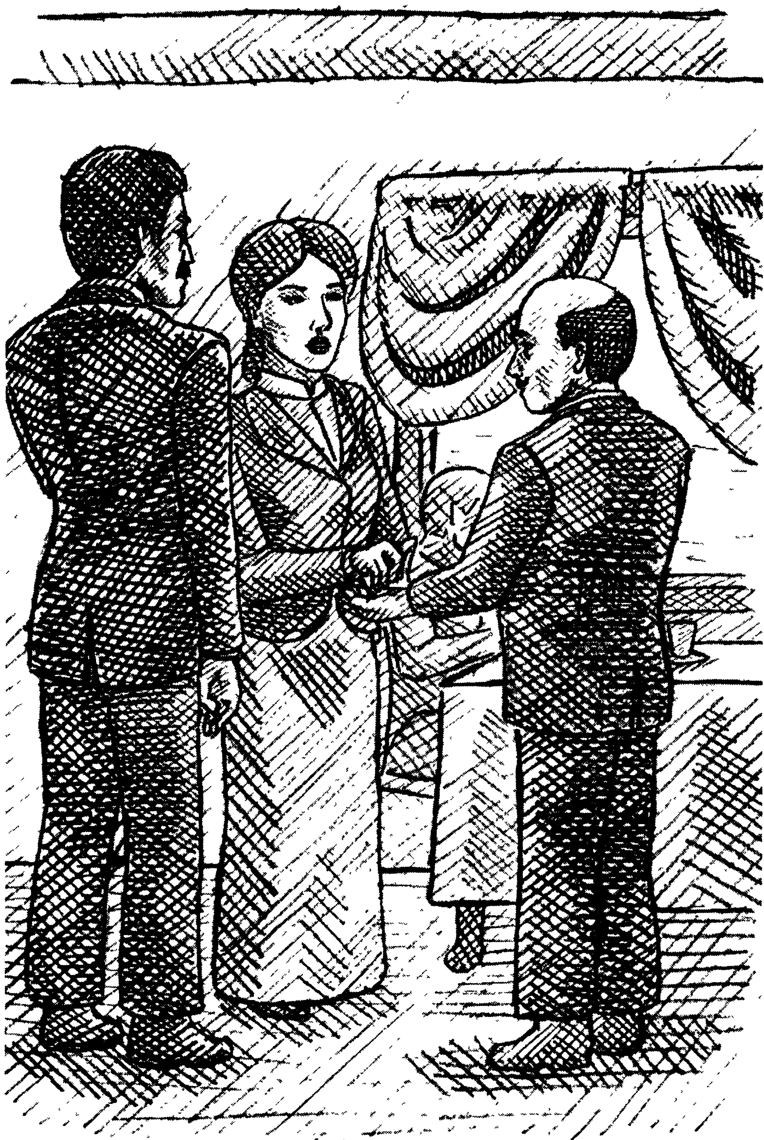
— *Monsieur*, strigă contele furios.

— Nu te înfuria, Rudolph! Chiar dacă domnul Poirot se exprimă cam brutal, ceea ce spune este incontestabil.

— Mă bucur că recunoaşteţi cu atâta sinceritate, *Madame*. Vreţi să-mi spuneţi acum ce motive aveaţi şi, de asemenea, de ce v-aţi modificat numele de botez de pe paşaport?

— Aceea a fost opera mea, interveni contele.

Helena vorbi calm:

— Cu siguranță, domnule Poirot, puteți ghici motivul meu... motivele noastre. Acest om care a fost asasinat este același cu cel care mi-a ucis nepoata, care a omorât-o pe sora mea, care i-a sfâșiat inima cumnatului meu. Trei dintre oamenii pe care-i iubeam cel mai mult și care erau familia mea... lumea mea!

Vorbea cu patimă. Era o adevărată fiică a acelei mame a cărei forță emoțională demonstrată pe scenă impresionase publicul până la lacrimi.

— Dintre toți pasagerii din tren, continuă ea mai liniștită, eram, probail, cea mai îndreptățită să îl ucid.

— Și nu l-ați ucis, *Madame*?

— Vă jur, domnule Poirot, și soțul meu poate să jure, că, oricât de tentată am fost s-o fac, niciodată nu am întreprins vreo acțiune împotriva acestui om.

— Și eu vă dau cuvântul meu de onoare, domnilor, spuse contele, că noaptea trecută Helena n-a părăsit compartimentul. După cum v-am spus, a luat un somnifer. Este absolut nevinovată.

Poirot privi când la unul, când la celălalt.

— Pe cuvântul meu de onoare, repetă contele.

Poirot clătină ușor din cap.

— Și totuși v-ați permis să modificați numele de pe pașaport?

— Domnule Poirot, începu contele pe un ton energic și pătimaș, puneți-vă în situația mea. Credeți că aș fi suportat gândul ca soția mea să fie târâtă într-o anchetă polițienească murdară? E nevinovată, știam asta, dar ea avea dreptate când vă spunea că din cauza legăturii de rudenie cu familia Armstrong ar fi fost principalul suspect. Ar fi fost interogată, poate chiar arestată. De vreme ce o neșansă diabolică ne-a adus în același tren cu acest Ratchett, nu îmi rămânea de făcut decât un singur lucru. Recunosc, *Monsieur*, că v-am mințit... cu excepția unui singur lucru, și anume că soția mea nu și-a părăsit compartimentul noaptea trecută.

Vorbea cu atâta ardoare încât era greu să nu îl crezi.

— Nu spun că nu vă cred, *Monsieur,* zise Poirot încet. Știu că sunteți dintr-o familie străveche și nobilă. Ar fi fost într-adevăr penibil dacă soția dumneavoastră ar fi fost vârâtă

într-o neplăcută investigaţie poliţienească. Aici vă înţeleg. Dar cum puteţi explica prezenţa batistei soţiei dumneavoastră în compartimentul defunctului?

— Această batistă nu e a mea, *Monsieur*, spuse contesa.

— În ciuda iniţialei H?

— În ciuda iniţialei. Batistele mele seamănă cu aceasta, dar niciuna nu are exact acelaşi model. Ştiu, bineînţeles, că nu pot spera să vă conving, dar vă asigur că aşa e. Această batistă nu-mi aparţine.

— Ar fi putut fi pusă acolo de cineva pentru a vă incrimina?

Ea zâmbi puţin.

— Vreţi să mă forţaţi să admit, până la urmă, că e a mea? Dar vă spun, domnule Poirot, nu e.

Vorbea foarte convingător.

— Atunci, dacă batista nu-i a dumneavoastră, de ce aţi modificat numele de pe paşaport?

De astă dată răspunse contele:

— Pentru că am auzit că a fost găsită o batistă cu iniţiala H pe ea. Am discutat împreună, înainte de a veni la convorbirea de azi-dimineaţă. I-am atras atenţia Helenei că, dacă s-ar observa că numele ei de botez începe cu H, atunci ar fi de îndată supusă unui interogatoriu mult mai riguros. Şi era atât de simplu să modifici Helena în Elena.

— Aveţi, *Monsieur Le Comte*, stofă de infractor, remarcă Poirot sec. O ingeniozitate naturală şi o remarcabilă lipsă de scrupule în a înşela justiţia.

— Oh nu, nu vorbiţi aşa, se repezi contesa. Domnule Poirot, el n-a făcut decât să explice cum s-au petrecut lucrurile. (Trecu din franceză în engleză.) Eram speriată... speriată de moarte. A fost groaznic... atunci... şi să fie răscolit iarăşi totul. Şi să fiu bănuită şi poate aruncată în închisoare. Eram pur şi simplu înspăimântată, domnule Poirot. Chiar nu înţelegeţi?

Avea o voce fermecătoare, adâncă şi convingătoare, vocea fiicei Lindei Arden, actriţa.

Poirot o privea grav.

— Dacă ar fi să vă cred, doamnă, şi nu zic că *nu vă voi crede*... atunci trebuie să mă ajutaţi.

— Să vă ajut?

— Da. Motivul crimei se află undeva, în trecut, în acea tragedie care v-a zdrobit căminul şi v-a întunecat copilăria. Familiarizaţi-mă cu trecutul, *Mademoiselle*, ca să pot găsi veriga lipsă

— Ce-ar mai fi de spus? Toţi sunt morţi. Şi repetă aproape plângând: Au murit cu toţii, cu toţii... Robert... Sonia... draga, draga de Daisy. Era atât de dulce, de fericită... şi avea nişte bucle minunate. O iubeam cu toţii, nebuneşte.

— A mai fost şi o altă victimă, *Madame*. O victimă colaterală, s-ar putea spune.

— Biata Susanne? Da, pe ea o uitasem. Poliţia a interogat-o. Erau convinşi că era amestecată cumva. Poate că a fost, dar fără să vrea. O fi stat, probabil, la taclale cu cine ştie cine, comunicându-i când ieşea Daisy la plimbare. Sărmana fată era atât de neliniştită... era convinsă că o vor scoate vinovată. O trecu un fior. S-a aruncat de la fereastră. Oh, a fost groaznic!

Îşi ascunse faţa în mâini.

— Ce naţionalitate avea, doamnă?

— Era franţuzoaică.

— Care era numele ei de familie?

— E caraghios, dar nu-mi amintesc. Toţi îi spuneam Susanne. O fată drăguţă şi destul de veselă. Îi era devotată lui Daisy.

— Era bonă, nu-i aşa?

— Da.

— Şi cine era doică?

— O asistentă profesionistă. O chema Stengelberg. Şi ea ţinea la Daisy... şi la sora mea.

— Acum, doamnă, aş vrea să vă gândiţi bine înainte de a-mi răspunde. De când sunteţi în tren, aţi întâlnit pe cineva cunoscut?

Contesa făcu ochii mari.

— Eu? Nu, pe nimeni.

— Dar prinţesa Dragomiroff?

— Ah, pe dânsa o cunosc, fireşte. Credeam că vă referiţi la altcineva... la cineva de atunci.

— La asta mă refer, *Madame*. Gândiți-vă cu atenție. Au trecut câțiva ani. E cineva care, poate, și-a schimbat înfățișarea.

Helena reflectă îndelung. În cele din urmă spuse:

— Nu, sunt sigură, nu e nimeni.

— Nu uitați că dumneavoastră înșivă erați o fetișcană pe atunci. Nu aveați pe cineva care să vă verifice lecțiile sau să aibă grijă de dumneavoastră?

— Oh, ba da, aveam un balaur, un fel de guvernantă pentru mine și secretară pentru Sonia. Era englezoaică, sau mai degrabă scoțiană... o femeie solidă, cu părul roșu.

— Cum o chema?

— Domnișoara Freebody.

— Tânără sau bătrână?

— Mi se părea înfricoșător de bătrână. Dar nu cred să fi avut mai mult de patruzeci de ani. Dar mai mult se ocupa de mine Susanne, și tot ea avea grijă și de garderoba mea.

— Și nu mai locuia nimeni cu dumneavoastră în casă?

— Numai servitori.

— Și sunteți sigură, absolut sigură, că n-ați recunoscut pe niciunul în tren?

Contesa îi răspunse cu toată seriozitatea.

— Pe niciunul, domnule.

5
Numele de botez al prinţesei Dragomiroff

După plecarea contelui şi a contesei, Poirot se uită către ceilalţi doi şi zise:

— Vedeţi, facem progrese.

— Excelentă treabă, zise admirativ *Monsieur* Bouc. Nu mi-ar fi trecut prin cap să-i bănuiesc pe contele şi contesa Andrenyi. Recunosc, că i-am considerat *hors de combat*[1]. Presupun că nu mai este niciun dubiu că ea a comis crima. Destul de trist, dar oricum n-o vor decapita, căci există circumstanţe atenuante. Va lua câţiva ani de puşcărie şi atâta tot.

— Eşti foarte sigur de vinovăţia ei.

— Dragul meu prieten, chiar nu e niciun dubiu. Am considerat că atitudinea pe care ai abordat-o a fost doar aşa, ca să netezeşti o cale, până scăpăm de zăpadă şi intervine poliţia.

— Nu crezi afirmaţia contelui, pe cuvântul său de onoare, că soţia lui este nevinovată?

— *Mon cher*, dar e firesc... ce altceva ar fi putut spune? Îşi adoră soţia. Vrea s-o salveze! Îşi spune minciuna foarte frumos, în felul său de *grand seigneur*, dar ce ar putea fi altceva decât o minciună?

---

[1] În afara luptei (în lb. fr. în orig.).

— Ei bine, am absurda convingere că s-ar putea să fie adevărul.

— Nu, nu... ai uitat de batistă. Batista încheie chestiunea.

— Eu nu sunt aşa de sigur în privința acestei batiste. Nu uitați că v-am spus mereu că există două posibilități privind apartenența acestei batiste.

— Cu toate acestea...

Bouc se opri brusc. Uşa din capăt se deschise şi prințesa Dragomiroff intră în vagonul-restaurant. Veni direct la ei şi cei trei bărbați se ridicară în picioare.

Făcând abstracție de ceilalți, prințesa i se adresă lui Poirot.

— Am impresia, *Monsieur*, zise ea, că aveți o batistă de-a mea.

Poirot aruncă o privire triumfătoare către ceilalți.

— Aceasta este, *Madame*?

Şi scoase pătrățelul de batist.

— Da. Are inițiala mea pe un colț.

— Dar, *Madame la Princesse*, aici văd litera H, spuse *Monsieur* Bouc. Numele dumneavoastră de botez, dacă-mi permiteți, este Natalia.

Ea îl privi cu răceală.

— Exact, *Monsieur*. Batistele mele au inițialele scrise în ruseşte. În alfabetul rus, H înseamnă N.

Bouc păru cam descumpănit. Ceva din această doamnă bătrână şi îndărătnică îl făcea să se simtă tulburat şi incomod.

— În timpul anchetei de azi-dimineață nu ne-ați spus că batista vă aparține.

— Nu m-ați întrebat, i-o tăie sec prințesa.

— Vă rog să luați loc, *Madame*, spuse Poirot.

Ea oftă.

— Cred că ar fi mai bine. Se aşeză şi continuă: Nu trebuie să faceți prea mult caz de batistă, *Messieurs*. Următoarea dumneavoastră întrebare va fi: cum a ajuns batista mea lângă cadavru? Răspunsul meu este că nu am habar.

— Chiar nu aveți nicio idee?

— Niciuna.

— Vă rog să mă scuzaţi, *Madame*, dar cât de mult ne putem baza pe adevărul răspunsurilor dumneavoastră?

Poirot pronunţă aceste cuvinte foarte încet. Prinţesa Dragomiroff răspunse dispreţuitor:

— Spuneţi asta, presupun, fiindcă nu v-am mărturisit că Helena Andrenyi este sora doamnei Armstrong?

— De fapt, ne-aţi minţit cu bună ştiinţă în această privinţă.

— Fireşte. Şi aş face-o din nou. Mama ei îmi era prietenă. Eu cred, *Messieurs*, în loialitatea faţă de prieten, de familie, de castă.

— Şi nu credeţi că e datoria dumneavoastră cea mai înaltă să sprijiniţi justiţia?

— În acest caz cred că justiţia, adevărata dreptate, a fost făcută.

Poirot se aplecă spre ea.

— *Madame*, sunt într-o postură dificilă. Chiar şi în privinţa batistei, pot oare să vă cred? Sau o apăraţi pe fiica prietenei dumneavoastră?

— Oh, înţeleg ce vreţi să spuneţi. (Zâmbi cu răutate.) Ei bine, *Messieurs*, declaraţia mea poate fi uşor probată. Vă voi da adresa din Paris unde-mi comand batistele. N-aveţi decât s-o arătaţi şi veţi afla că a fost făcută la comanda mea, acum mai bine de un an. Batista îmi aparţine, *Messieurs*.

Se ridică.

— Mai doriţi să mă întrebaţi altceva?

— Camerista dumneavoastră, doamnă, ar fi putut recunoaşte batista?

— Bineînţeles. A văzut-o şi n-a spus nimic? Ei bine, asta înseamnă că şi ea poate fi loială.

Cu o uşoară înclinare a capului, părăsi vagonul-restaurant.

— Deci asta a fost, murmură Poirot. Observasem eu o uşoară ezitare când am întrebat-o pe cameristă dacă ştie cui aparţine batista. Nu era sigură dacă trebuie să recunoască sau nu că e a stăpânei sale. Dar cum se potriveşte asta cu teoria mea principală? Mda, s-ar putea.

— Ah, exclamă *Monsieur* Bouc cu un gest caracteristic, e o bătrână teribilă.

— Ar fi putut să-l omoare pe Ratchett?, îl întrebă Poirot pe doctor.

Acesta clătină din cap.

— Loviturile acelea... date cu putere, care au străpuns muşchii, n-ar fi putut fi aplicate niciodată de o persoană cu un fizic atât de fragil.

— Dar cele mai slabe?

— Cele mai slabe, da.

— Mă gândesc, spuse Poirot, la întâmplarea de azi-dimineață, când i-am spus că forța ei stă mai degrabă în voință decât în brațe. Această remarcă era o capcană. Voiam să văd dacă se va uita la brațul drept, sau la stângul. S-a uitat la amândouă. Dar mi-a dat un răspuns ciudat. Mi-a spus: „Nu, n-am putere în acestea două. Nici nu ştiu dacă trebuie să mă bucur sau să regret". Un răspuns curios... care îmi întăreşte convingerile despre crimă.

— Nu ne lămureşte în privința criminalului stângaci.

— Nu. Apropo, ați observat? Contele Andrenyi îşi ține batista în buzunarul drept de la piept.

Monsieur Bouc făcu semn că nu. Gândurile îi zburau la revelațiile uimitoare ale ultimei jumătăți de oră. Murmură:

— Minciuni... şi iarăşi minciuni. Mă uluieşte cantitatea de minciuni pe care ne-au debitat-o de azi-dimineață.

— Şi încă mai sunt multe de descoperit, spuse Poirot voios.

— Crezi?

— Aş fi foarte dezamăgit dacă n-ar fi aşa.

— Atâta duplicitate... e groaznică, spuse Bouc. Dar se pare că-ți cam place, adăugă el cu reproş în glas.

— Are următorul avantaj, spuse Poirot. Dacă-l confrunți cu adevărul pe cel care a mințit, atunci de obicei recunoaşte, adesea, doar pentru că e luat prin surprindere. Totul e numai să presupui corect, şi să obții efectul scontat. Aceasta e singura metodă de a descurca un astfel de caz. Iau fiecare pasager în parte, îi studiez declarațiile, şi îmi spun: „Dacă ăsta şi ăsta mint, pe ce temă mint şi de ce?". Şi îmi răspund: „Dacă minte – rețineți că accentuez pe *dacă* – trebuie să fie dintr-o anumită cauză şi pe o anumită temă". Am pus-o în practică

mai întâi cu contesa Andrenyi şi acum vom încerca s-o aplicăm şi altor persoane.

— Şi, prietene, dacă presupunerea ta nu este corectă?

— Atunci, cel puţin o persoană va fi în afara oricărei bănuieli.

— Aha! Metoda prin eliminare.

— Exact.

— Şi pe cine abordăm în continuare?

— Îl vom aborda pe acel *pukka sahib*, colonelul Arbuthnot.

6

A doua întrevedere cu colonelul Arbuthnot

Colonelul Arbuthnot era vizibil enervat că trebuie să se prezinte din nou în vagonul-restaurant. Avea o expresie dintre cele mai scârbite.

Se aşeză şi întrebă:

— Ei bine?

— Mii de scuze că vă deranjăm din nou, începu Poirot. Dar mai sunt încă nişte informaţii pe care cred că ni le puteţi da.

— Într-adevăr? Nu prea-mi vine să cred.

— Să începem cu acest curăţitor de pipă. Îl vedeţi?

— Da.

— Vă aparţine?

— Nu ştiu. Nu obişnuiesc să le pun semne.

— Colonele Arbuthnot, ştiţi că sunteţi singurul bărbat dintre pasagerii vagonului Istanbul-Calais care fumează pipă?

— În acest caz, probabil este unul de-al meu.

— Ştiţi unde a fost găsit?

— N-am nici cea mai mică idee.

— A fost găsit lângă cadavrul lui Ratchett.

Colonelul ridică din sprâncene.

— Puteţi să ne spuneţi, domnule colonel, cum ar fi putut să ajungă acolo?

— Dacă vreți să spuneți că l-am lăsat eu acolo, vă înșelați.

— Ați intrat vreodată în compartimentul lui Ratchett?

— Nici măcar n-am vorbit vreodată cu el.

— N-ați vorbit cu el și nici nu l-ați ucis?

Sprâncenele colonelului se arcuiră din nou, ironic.

— Dacă aș fi făcut-o, mă îndoiesc că v-aș fi adus la cunoștință acest lucru. De fapt, *nu* l-am omorât eu.

— Ah, bine, murmură Poirot. De altfel, n-are nicio importanță.

— Poftim?

— Am spus că n-are nicio importanță.

— Oh!

Colonelul păru surprins. Se uită la Poirot stingherit.

— Deoarece, vedeți dumneavoastră, continuă Poirot, curățitorul nu prezintă nicio importanță. Eu însumi pot găsi vreo alte unsprezece explicații mulțumitoare ale prezenței lui acolo.

Arbuthnot se holbă la el.

— V-am chemat să discut cu dumneavoastră o cu totul altă chestiune, continuă Poirot. Domnișoara Debenham poate v-a spus că am auzit, fără să vreau, câteva cuvinte pe care vi le-a adresat în gara Konia?

Arbuthnot nu-i răspunse.

— Vă spunea ceva în genul „Nu acum. Când se va termina totul... când vom fi trecut peste toate". Știți la ce se refereau aceste cuvinte?

— Îmi pare rău, domnule Poirot, dar trebuie să refuz să vă răspund la această întrebare.

— *Pourquoi*?

— Vă sugerez s-o întrebați pe domnișoara Debenham însăși care e sensul acestor cuvinte, răspunse el rigid.

— Am făcut-o.

— Și a refuzat să vă spună?

— Da.

— Atunci, cred că este absolut limpede, chiar și pentru dumneavoastră, că buzele-mi sunt pecetluite.

— Nu vreți să dezvăluiți secretul unei doamne?

— Puteți s-o luați și așa dacă doriți.

— Domnișoara Debenham mi-a spus că aceste cuvinte se refereau la o chestiune personală.

— Atunci, de ce n-o credeți pe cuvânt?

— Din cauză că domnișoara Debenham, domnule colonel, este ceea ce se poate numi un personaj extrem de suspect.

— E absurd, izbucni colonelul cu înflăcărare.

— Ba nu e deloc absurd.

— Oricum, n-aveți nicio dovadă împotriva ei.

— În afara faptului că domnișoara Debenham a fost guvernantă în casa Armstrong, în momentul răpirii micuței Daisy Armstrong!

Se lăsă o tăcere mormântală.

Poirot dădu din cap cu blândețe.

— Vedeți, zise el, știm mai multe decât credeți. Dacă domnișoara Debenham e nevinovată, de ce ascunde acest lucru? De ce mi-a spus că n-a fost niciodată în America?

Colonelul își drese glasul.

— Nu cumva faceți o greșeală?

— Nu fac nicio greșeală. De ce m-a mințit domnișoara Debenham?

Colonelul ridică din umeri.

— Ar fi mai bine s-o întrebați pe ea. Eu continui să cred că vă înșelați.

Poirot îl chemă pe unul dintre chelneri.

— Du-te și roag-o pe doamna de la cușeta numărul 11 să fie amabilă să vină aici.

— *Bien, Monsieur.*

Omul plecă și cei patru bărbați rămaseră tăcuți. Figura colonelului părea cioplită în lemn, era țeapănă și impasibilă. Chelnerul reveni.

— Doamna va veni imediat, *Monsieur.*

— Mulțumesc.

Câteva clipe mai târziu, Mary Debenham intră în vagonul-restaurant.

7
Identitatea lui Mary Debenham

Nu purta pălărie. Avea capul dat uşor spre spate într-o atitudine sfidătoare. Cu fruntea liberă de bucle şi cu nările arcuite, semăna cu o statuie de la prova unei corăbii care despica valurile unei mări agitate. În acel moment era frumoasă.

Îl privi pe Arbuthnot o clipă, doar o clipă, apoi i se adresă lui Poirot:

— M-aţi chemat?

— Am vrut să vă întreb, *Mademoiselle*, de ce ne-aţi minţit azi-dimineaţă?

— V-am minţit? Nu ştiu ce vreţi să spuneţi.

— Ne-aţi ascuns faptul că, în momentul tragediei pe care au trăit-o cei din familia Armstrong, dumneavoastră locuiaţi cu ei. Mi-aţi spus că n-aţi fost nicodată în America.

O văzu cum tresare o clipă şi cum se străduieşte să-şi păstreze cumpătul.

— Da, răspunse ea, e adevărat.

— Nu, *Mademoiselle*, era fals.

— Nu m-aţi înţeles. Vreau să spun că e adevărat că v-am minţit.

— Ah, deci recunoaşteţi?

Domnişoara Debenham zâmbi abia perceptibil.

— Desigur. Din moment ce m-aţi prins.

— Cel puțin sunteți sinceră, *Mademoiselle*.

— Se pare că nu aş mai putea fi altfel.

— Aşa este. Şi acum, *Mademoiselle,* aş putea să cunosc motivul acestor eschive?

— Am considerat că motivul sare în ochi, domnule Poirot.

— În ai mei, nu, *Mademoiselle*.

Ea continuă cu o voce calmă şi cu o urmă de duritate în ea:

— Trebuie să-mi câştig existența.

— Adică...?

Mary Debenham ridică ochii şi-l privi cu seriozitate.

— Cât de multe știți dumneavoastră, domnule Poirot, despre lupta pentru a-ți găsi şi păstra un loc de muncă decent? Credeți că o femeie care a fost reținută de poliție în legătură cu o crimă, al cărei nume şi poate a cărei fotografie au apărut în ziarele englezeşti... credeți că o englezoaică de treabă, obişnuită, din clasa mijlocie, va mai fi dispusă s-o angajeze pe această fată ca guvernantă pentru fiicele ei?

— Nu văd de ce nu... dacă nu vi se aduce nicio acuzație?

— Oh, acuzație! Nu este vorba despre acuzație... ci despre publicitate! Până acum, domnule Poirot, am reuşit în viață. Am avut slujbe plăcute, bine plătite. Ce rost ar fi avut să-mi risc poziția câştigată, când, oricum, asta nu ducea la nimic bun.

— Îndrăznesc să vă sugerez, *Mademoiselle*, că eu aş fi fost cel mai în măsură să judec asta, şi nu dumneavoastră.

Ea ridică din umeri.

— Spre exemplu, m-ați fi putut ajuta în privința identificărilor.

— La ce vă referiți?

— E oare posibil, domnişoară, să nu fi recunoscut în persoana contesei Andrenyi pe sora mai mică a doamnei Armstrong, de care ați avut grijă la New York?

— Contesa Andrenyi? Nu. Clătină din cap. Poate că vi se va părea ieşit din comun, dar n-am recunoscut-o. Vedeți, era un copil când am cunoscut-o eu, acum mai bine de trei ani. E adevărat, contesa îmi amintea de cineva; eram contrariată. Dar pare atât de străină încât n-am făcut deloc legătura între ea şi şcolărița americancă. E adevărat că am văzut-o

ocazional, în vagonul-restaurant, şi m-am uitat mai mult la haine decât la faţa ei. Zâmbi uşor. Aşa sunt femeile! Şi apoi, aveam propriile mele probleme.

— Nu vreţi să-mi dezvăluiţi secretul dumneavoastră, *Mademoiselle*?

Vocea lui Poirot era foarte blândă şi convingătoare.

Ea răspunse aproape şoptit.

— Nu pot... Nu pot...

Şi deodată, pe neaşteptate, cedă nervos şi lăsându-şi capul pe braţe începu să plângă de parcă avea inima zdrobită. Colonelul sări în picioare şi se apropie stângaci de ea.

— Eu... ascultă...

Se opri şi aruncându-i o privire mânioasă lui Poirot îi zise:

— O să-ţi rup oasele, piticanie nenorocită!

— *Monsieur*, protestă *Monsieur* Bouc.

Arbuthnot se întoarse către Mary Debenham.

— Mary... Pentru numele lui Dumnezeu...

Ea se ridică brusc în picioare.

— Nu-i nimic. Sunt bine. Nu mai aveţi nevoie de mine, nu-i aşa, domnule Poirot? Dacă da, va trebui să veniţi să mă căutaţi. Oh, ce proastă sunt... m-am făcut de râs!

Şi părăsi vagonul în grabă. Arbuthnot, înainte de a o urma, se mai întoarse o dată către Poirot.

— Domnişoara Debenham nu are nicio legătură cu această poveste, niciuna, ai auzit? Iar dacă o mai necăjeşti, o să ai de-a face cu mine!

Şi ieşi.

— Îmi place să văd un englez furios, constată Poirot. Sunt foarte amuzanţi. Cu cât sunt mai tulburaţi, cu atât îşi controlează mai puţin limbajul.

Monsieur Bouc însă nu era interesat deloc de reacţiile emoţionale ale englezilor. Era copleşit de admiraţie pentru prietenul său.

— *Mon cher*, eşti grozav!, strigă el. Ai reuşit să ghiceşti din nou!

— E incredibil felul în care gândiţi, spuse admirativ doctorul Constantine.

— Oh, de această dată n-am avut niciun merit. N-am ghicit. Contesa Andrenyi mi-a spus, practic, tot.

— *Comment*[1]? Nu se poate!

— Vă amintiţi că am întrebat-o despre guvernanta sau bona ei? Eram convins că, *dacă* Mary Debenham a fost amestecată în treaba asta, atunci trebuie să fi avut o astfel de slujbă la familia Armstrong.

— Da, dar contesa Andrenyi a descris o cu totul altă persoană.

— Întocmai. O femeie înaltă, între două vârste, cu părul roşu... de fapt, opusul domnişoarei Debenham, ceea ce mi-a atras atenţia. Dar apoi a trebuit să inventeze rapid un nume şi asocierea inconştientă de idei a dat-o de gol. A zis Freebody, nu-i aşa?

— Da, şi?

— *Eh bien*, s-ar putea să nu ştiţi, dar există un magazin la Londra, care s-a numit până nu demult „Debenham & Freebody". Cu numele Debenham care i se învârtea în minte, trebuia să găsească repede un alt nume şi primul care i-a venit în minte a fost Freebody. Fireşte că mi-am dat seama imediat.

— Aceasta este o altă minciună. De ce-o fi făcut-o?

— Din loialitate, poate. Asta însă încurcă puţin lucrurile.

— *Ma foi!*, izbucni Bouc violent. Dar în trenul acesta toată lumea minte?

— Asta, spuse Poirot, urmează să descoperim.

[1] Cum? (în lb. fr. în orig.).

8

Noi revelații surprinzătoare

De-acum nimic nu mă va mai surprinde, zise *Monsieur* Bouc. Nimic! Chiar dacă se dovedeşte că fiecare pasager din tren a fost în casa Armstrong, tot n-o să mă mir.

— Asta-i o observație de mare profunzime, spuse Poirot. Mai vrei să ştii ce are de spus în apărarea sa suspectul dumitale favorit, italianul?

— Vrei să verifici din nou una dintre faimoasele dumitale presupuneri?

— Întocmai.

— E într-adevăr un caz *absolut* extraordinar, zise Constantine.

— Nu, este normal.

Monsieur Bouc ridică brațele într-un gest comic de disperare.

— Dacă asta numeşti dumneata normal, *mon ami*...

Nu-şi mai găsea cuvintele.

Între timp, Poirot îl rugă pe chelner să-l aducă pe Antonio Foscarelli.

Italianul cel voinic intră şi pe față i se citea o expresie prudentă. Se uita nervos, într-o parte şi-n alta, ca un animal hăituit.

— Ce mai doriți? Nu mai nimic să vă spun... nimic, auziți? *Per Dio*... Dădu cu pumnul în masă.

— Ba da, mai aveți ceva să ne spuneți, zise Poirot ferm. Adevărul!

— Adevărul?

Aruncă o privire neliniştită spre Poirot. Toată siguranța şi buna lui dispoziție dispăruseră.

— *Mais oui.* S-ar putea să-l ştiu deja. Dar ar fi mai bine pentru dumneavoastră dacă ni l-ați spune aşa, de bunăvoie.

— Vorbiți exact ca polițiştii americani. „Întregul adevăr", aşa zic ei, „Spune întregul adevăr!"

— Aha, deci ați avut de-a face cu poliția din New York?

— Nu, nu, niciodată. N-au găsit nicio dovadă împotriva mea, dar nu pentru că nu au încercat.

— Asta se întâmpla pe vremea cazului Armstrong, nu-i aşa? Dumneavoastă erați şoferul?, zise încetişor Poirot.

Întâlni privirea italianului. Îi pierise fanfaronada şi arătă deodată ca un balon dezumflat.

— Dacă ştiți... de ce mă mai întrebați?

— De ce ați mințit azi-dimineață?

— Motive de afaceri. În afară de asta, n-am încredere în polițiştii iugoslavi, căci este bine cunoscută ura lor pentru italieni. Nu mi-ar fi făcut dreptate.

— Poate că tocmai *dreptate* v-ar fi făcut!

— Nu, nu. N-am avut nicio legătură cu istoria de astănoapte. Nu mi-am părăsit compartimentul nicio clipă. Englezul cel morocănos poate să vă spună. Nu eu l-am omorât pe porcul ăsta... pe acest Ratchett. N-aveți nicio dovadă împotriva mea.

Poirot scria ceva pe o foaie de hârtie. Îl privi pe italian şi îi spuse:

— Foarte bine. Puteți pleca.

Foscarelli rămase locului, neliniştit.

— Nu vă dați seama că nu am fost eu? Că n-am nicio legătură?

— Am spus că puteți pleca.

— E un complot. Vreți să mă compromiteți? Şi toate astea pentru un porc de câine care de mult trebuia să fi sfârşit pe scaunul electric! E o infamie că nu s-a întâmplat aşa. Dacă aş fi fost eu... dacă m-ar fi arestat pe mine...

— Dar n-ați fost dumneavoastră. Dumneavoastră n-ați avut niciun amestec în răpirea copilului.

— Ce tot vorbiți? Micuța de ea... era bucuria familiei. „Tonio“, așa-mi zicea și cum stătea ea în mașină, cu mâinile pe volan și se prefăcea că șofează... Toți o adorau! Chiar și cei de la poliție au înțeles asta până la urmă. Ah, draga de ea...

Vocea i se frânse. Avea lacrimi în ochi. Se întoarse brusc și ieși din vagonul-restaurant.

— Pietro, strigă Poirot.

Chelnerul veni în fugă.

— Numărul 10... domnișoara suedeză.

— *Bien, Monsieur*.

— Din nou?, strigă *Monsieur* Bouc. Ah, nu... nu se mai poate. Îți spun eu că nu se poate.

— *Mon cher*, dar trebuie *să aflăm*. Chiar dacă până la urmă se dovedește că fiecare din tren a avut un motiv să-l ucidă pe Ratchett, noi trebuie *să aflăm*. Și o dată ce am aflat, putem, o dată pentru totdeauna, să stabilim cine-i vinovatul.

— Am amețit de-a binelea, mormăi *Monsieur* Bouc.

Greta Ohlsson fu poftită, cu amabilitate, să intre. Plângea în hohote. Se prăbuși pe scaunul din fața lui Poirot și își îngropă fața într-o batistă mare.

— Nu trebuie să vă faceți griji, *Mademoiselle*. Poirot o bătu pe umăr. Doar câteva cuvinte pentru a afla care-i adevărul, asta-i tot. Ați fost doica micuței Daisy Armstrong?

— Da, așa e... e adevărat, recunoscu printre lacrimi nefericita femeie. Ah, era un înger, un îngeraș dulce. N-avusese parte decât de bunătate și dragoste... și deodată... răpită de acel ticălos... tratată cu cruzime... și sărmana maică-sa... și cealaltă micuță care n-a trăit deloc. Nu puteți înțelege... nu puteți ști... dacă ați fi fost acolo ca și mine... dacă ați fi văzut toată acea groaznică tragedie ... Ar fi trebuit să vă spun adevărul despre mine, azi-dimineață. Dar mi-era frică... foarte frică. M-am bucurat atât de tare că ticălosul acela e mort... că n-o să mai poată omorî sau chinui alți copilași. Ah! nu pot să spun... nu-mi găsesc cuvintele...

Începu să plângă mai tare. Poirot o bătu din nou blând pe umăr.

— Haideți... lăsați. Vă înțeleg... înțeleg tot ce mi-ați spus. N-o să vă mai întreb nimic. E suficient că ați recunoscut ceea ce știu și eu că este adevărat. Înțeleg, credeți-mă.

Suspinând, nefiind în stare să scoată niciun cuvânt, Greta Ohlsson se ridică și se îndreptă, împleticindu-se, spre ușă. În prag se intersectă cu un bărbat care tocmai intra.

Era valetul, Masterman. Veni drept spre Poirot și vorbi pe tonul său liniștit, fără nicio emoție.

— Sper că nu vă deranjez, *sir*. M-am gândit că e cel mai bine să vin de îndată și să vă spun adevărul. În timpul războiului, am fost ordonanța colonelului Armstrong și apoi i-am slujit ca valet la New York. Trebuie să recunosc că azi-dimineață v-am ascuns acest lucru. A fost foarte urât din partea mea, *sir*, și m-am gândit că e mai bine să vin să vă mărturisesc deschis. Dar sper că nu-l bănuiți pe Tonio. Bietul Tonio, domnule, n-ar omorî nici măcar o muscă. Și pot să jur că n-a părăsit compartimentul astă-noapte. Așa că, vedeți, domnule, el n-ar fi putut-o face. O fi el străin, dar e un om foarte blând... nu ca mafioții aceia înfiorători despre care citim mereu în ziare.

Se opri. Poirot îl privea fix în ochi.

— Asta-i tot ce ai de spus?

— Asta e tot, *sir*.

Apoi, văzând că Poirot tace, se înclină puțin stingherit și, ezitând o clipă, ieși din vagonul-restaurant în aceeași manieră în care venise.

— Asta e o poveste mai ceva decât orice roman polițist pe care l-am citit, zise doctorul Constantine.

— Sunt de aceeași părere, spuse *Monsieur* Bouc. Din cei doisprezece pasageri din acest vagon, nouă s-au dovedit a avea legătură cu cazul Armstrong. Ce mai urmează, te întreb? Sau, să întreb, cine urmează?

— Aproape sigur pot să-ți răspund că vine la rând agentul nostru american, domnul Hardman.

— Și el vine să mărturisească?

Poirot n-apucă să-i răspundă că americanul se și apropia de masa lor. Părea destul de agitat și, așezându-se, începu cu o voce tărăgănată:

— Ce se întâmplă, de fapt, în trenul ăsta? Parcă am fi la balamuc.

Poirot clipi ironic.

— Sunteți absolut sigur, domnule Hardman, că n-ați fost grădinar în casa Armstrong?

— N-aveau grădină, răspunse Hardman prompt.

— Sau majordom?

— N-am eu manierele care se cereau în casa aia. Nu, n-am avut niciun fel de legătură cu casa Armstrong, dar încep să cred că sunt singurul din acest tren neimplicat în niciun fel. Facem pariu? Vă întreb... facem pariu?

— De fapt, e un pic surprinzător, spuse Poirot descumpănit.

— Asta-i bună!, izbucni Bouc.

— V-ați făcut vreo părere proprie asupra crimei, domnule Hardman?, îl întrebă Poirot.

— Nu, domnule. Mă depăşeşte, nu mai ştiu ce să cred. Nu pot fi toți amestecați; dar cine e de fapt vinovatul, asta nu mai ştiu. Sunt curios cum ați descurcat ițele poveştii.

— Pe ghicite.

— Atunci, credeți-mă, sunteți un ghicitor extrem de abil. Da, da, o să spun tuturor că sunteți un ghicitor foarte dibaci.

Hardman se aplecă înainte şi-l privi pe Poirot cu admirație.

— Vă rog să mă iertați, îi spuse, dar nimeni n-ar zice asta, având în vedere felul în care arătați. Îmi scot pălăria în fața dumneavoastră. Chiar să ştiți c-o fac.

— Sunteți prea amabil, domnule Hardman.

— Nicidecum. Pur şi simplu, o meritați.

— Totuşi, spuse Poirot, problema nu este încă rezolvată în întregime. Putem spune oare în mod cert că ştim cine l-a ucis pe Ratchett?

— Pe mine să nu mă puneți la socoteală, spuse Hardman. Eu n-am spus nimic. Sunt doar plin de firească admirație. Ce-i cu ceilalți doi pe care nu i-ați ghicit? Vreau să spun, doamna Hubbard şi camerista. Pot fi considerate singurele persoane nevinovate din tren?

— Până când, spuse Poirot zâmbind, le vom putea găsi un loc în mica noastră colecție ca... să zicem... menajeră şi bucătăreasă la familia Armstrong.

— Ei bine, nimic pe lume n-o să mă mai mire de acum înainte, spuse Hardman cu o calmă resemnare. Un balamuc, asta e, un balamuc!

— Ah, *mon cher*, asta ar însemna să întindem coarda prea mult, spuse Bouc. Nu pot fi toți amestecați.

Poirot se uită la el.

— Nu înțelegi, îi spuse. Nu înțelegi deloc. Spune-mi, știi cine l-a omorât pe Ratchett?

— Dar dumneata?, îi replică Bouc.

Poirot înclină capul.

— Oh, da, spuse el. Știu de câtăva vreme. E atât de limpede încât mă mir că n-ai observat și dumneata. Se uită înspre Hardman: Dar dumneata?

Hardman clătină din cap și-l privi plin de curiozitate.

— Nu știu, nu știu deloc. Care dintre ei?

Poirot rămase câtăva vreme pe gânduri. Apoi spuse:

— Dacă ești amabil, domnule Hardman, strânge-i pe toți aici. Există două soluții posibile ale acestui caz. Le voi expune în fața voastră, a tuturor.

9

Poirot propune două soluții

Pasagerii se adunară în vagonul-restaurant şi îşi ocupară locurile obişnuite în jurul meselor.

Aveau toți mai mult sau mai puțin aceeaşi expresie, de teamă amestecată cu nerăbdare.

Suedeza mai plângea încă, iar doamna Hubbard căuta s-o liniştească.

— Încearcă să te stăpâneşti, draga mea. Totul o să fie cum nu se poate mai bine. Nu trebuie să te pierzi cu firea. Dacă printre noi se află un criminal feroce, ei bine, ştim cu toții că nu eşti dumneata. De ce ar crede cineva o asemena nebunie? Aşază-te aici, iar eu voi sta lângă dumneata. Şi nu-ți mai face griji degeaba.

Vocea doamnei Hubbard amuți când Poirot se ridică în picioare.

Conductorul stătea rezemat de tocul uşii.

— Îmi permiteți să asist şi eu, *Monsieur*?

— Desigur, Michel.

Poirot îşi drese vocea.

— *Messieurs et Mesdames*, voi vorbi în englezeşte, deoarece consider că toți cei de față cunosc puțin această limbă. Ne-am adunat aici pentru a cerceta cauzele morții lui Samuel Edward Ratchett... alias Cassetti. Vă spun de la bun început că există două soluții posibile ale crimei. Vi le voi expune pe amândouă

şi voi ruga apoi pe domnul Bouc şi pe doctorul Constantine, aici de faţă, să judece care dintre ele este cea corectă.

Toţi cunoaşteţi faptele. Domnul Ratchett a fost găsit înjunghiat azi-dimineaţă. Ştim că se mai afla încă în viaţă azi-noapte la ora 12.37, când a schimbat câteva cuvinte, prin uşa închisă, cu conductorul vagonului. În buzunarul pijamalei sale a fost găsit un ceas stricat, ale cărui ace se opriseră la ora 1.15. Doctorul Constantine, care a examinat cadavrul, a aproximat că moartea a survenit între miezul nopţii şi ora două dimineaţa. La o jumătate de oră după miezul nopţii, după cum ştim cu toţii, ne-am înzăpezit. Din acel moment a devenit imposibil ca cineva să mai părăsească trenul.

Potrivit declaraţiilor domnului Hardman, membru al unei agenţii de detectivi din New York (câteva capete se întoarseră să îl privească pe Hardman), nimeni n-ar fi putut trece prin dreptul compartimentului său (numărul 16, de la capătul vagonului) fără ca el să-l fi văzut. Suntem deci siliţi să tragem concluzia că ucigaşul se află printre pasagerii unui anumit vagon, vagonul Istanbul-Calais. Aceasta a fost, ca să spun aşa, teoria noastră.

— *Comment*?, exclamă Bouc alarmat.

— Dar vă voi supune atenţiei o teorie alternativă, foarte simplă. Domnul Ratchett avea un duşman de care se temea. I l-a descris domnului Hardman şi i-a mai spus că, dacă acesta va atenta la viaţa lui, e foarte probabil că o va face în a doua noapte după plecarea din Istanbul.

Ei bine, doamnelor şi domnilor, vă pot spune acum că domnul Ratchett ştia mai multe decât a spus. Duşmanul, după cum se aştepta domnul Ratchett, s-a urcat în tren la Belgrad, sau probabil la Vincovici pe uşa lăsată deschisă de colonelul Arbuthnot şi domnul MacQueen care tocmai coborâseră pe peron. Era dotat cu o uniformă de conductor, pe care o purta deasupra hainelor obişnuite, precum şi cu o cheie universală care i-a facilitat pătrunderea în compartimentul domnului Ratchett chiar dacă uşa era încuiată. Domnul Ratchett se afla sub efectul unui somnifer. Asasinul l-a înjunghiat cu o deosebită sălbăticie şi apoi a ieşit pe uşa care comunică cu compartimentul doamnei Hubbard...

— Aşa e, spuse doamna Hubbard dând din cap.

— În trecere a înfipt pumnalul pe care-l folosise în *nécéssaire*-ul doamnei Hubbard, aflat la îndemână. Fără să știe, a pierdut un nasture de la uniformă. Apoi s-a strecurat afară din compartiment și a luat-o pe coridor. A ascuns în grabă uniforma într-un geamantan dintr-un compartiment gol și după câteva clipe, îmbrăcat în haine obișnuite, a coborât din tren puțin înainte de plecarea acestuia, folosind, din nou, ușa de lângă vagonul-restaurant.

Tuturor li se tăie răsuflarea.

— Dar ce-i cu ceasul acela?, întrebă Hardman.

— Aici se află explicația întregii chestiuni. Domnul Ratchett a uitat să-și dea ceasul înapoi cu o oră, cum ar fi trebuit s-o facă, pe când se afla la Tzaribrod. Ceasul său, deci, arăta ora după fusul orar est-european, care este cu o oră înaintea celui din Europa Centrală. Prin urmare, Ratchett a fost asasinat la douăsprezece și un sfert... și nu la unu și un sfert.

— Dar această explicație este absurdă, strigă *Monsieur* Bouc. Cum rămâne atunci cu vocea care s-a auzit din compartimentul lui la unu fără douăzeci și trei de minute? Era ori vocea lui Ratchett... ori a asasinului său.

— Nu neapărat. S-ar putea să fi fost... ei bine... a unei terțe persoane. Adică a cuiva care a intrat să-i spună ceva lui Ratchett și l-a găsit pe acesta mort. A apăsat pe butonul soneriei dorind să-l cheme pe conductor; apoi, așa cum spuneai dumneata, l-a apucat frica... i-a fost frică să nu fie acuzat de crimă; și a vorbit, dându-se drept Ratchett.

— *C'est possible*,[1] recunoscu Bouc înciudat.

Poirot privi spre doamna Hubbard.

— Da, *Madame*, voiați să spuneți că...?

— Ei bine, nu mai știu ce-am vrut să spun. Mă credeți că și eu am uitat să-mi dau ceasul înapoi?

— Nu, doamnă. Cred că l-ați auzit pe asasin trecând, dar erați semiconștientă; mai târziu ați avut un coșmar cum că un bărbat se afla în compartimentul dumneavoastră, v-ați trezit brusc și ați sunat după conductor.

— Bine, presupun că s-ar putea să fi fost așa, spuse doamna Hubbard.

Prințesa Dragomiroff se uita fix la Poirot de câtăva vreme.

---

[1] Este posibil (în lb. fr. în orig.).

— Cum explicați declarațiile cameristei mele, *Monsieur*?

— Foarte simplu. Camerista dumneavoastră a recunoscut că batista pe care i-am arătat-o vă aparține. E adevărat că a încercat să vă apere, cu stângăcie. Ea l-a întâlnit, după cum spune, pe asasin, dar mai devreme, pe când trenul se afla în gara Vincovici. A pretins că l-a văzut cu o oră mai târziu, încercând astfel, fără prea multă pricepere, să vă creeze un alibi inatacabil.

Prințesa lăsă capul în jos.

— V-ați gândit la toate, *Monsieur*. Eu... eu vă admir.

Urmă o clipă de tăcere. Doctorul Constantine dădu deodată cu pumnul în masă, și toți tresăriră.

— Dar nu, zise el, nu și nu! E o explicație care nu stă în picioare. Are o duzină de detalii minore care nu se potrivesc. Crima n-a fost comisă astfel... și domnul Poirot știe foarte bine asta.

Poirot se uită curios la el.

— Mda, văd că trebuie să-ți expun și a doua soluție la care m-am gândit, spuse el. Dar nu o abandona prea repede nici pe aceasta. S-ar putea să fii de acord cu ea mai târziu.

Se întoarse din nou spre ceilalți.

— Mai există și o altă soluție posibilă. Iată cum am ajuns la ea. După ce-am auzit toate mărturiile, m-am așezat comod, am închis ochii și am început să gândesc. Anumite elemente mi-au părut demne de toată atenția. Le-am enumerat și prietenilor mei. Unele dintre ele erau elucidate deja... cum ar fi pata de grăsime de pe pașaport etc. Voi trece la cele care au mai rămas. Primul detaliu și cel mai important a fost o remarcă a domnului Bouc, pe când ne aflam la masă, în prima zi după ce am plecat din Istanbul, care se referea la faptul că în vagonul-restaurant era un grup interesant, pentru că era atât de variat... reprezentând de fapt toate clasele și naționalitățile.

Am fost de acord, dar după aceea, când mi-am amintit de acest amănunt, am încercat să-mi imaginez dacă o astfel de adunare putea fi întâlnită în condiții obișnuite. Răspunsul, pe care mi l-am dat, a fost: numai în America. Acolo poți găsi într-o gospodărie, să zicem, atât de multe naționalități: un șofer italian, o guvernantă englezoaică, o doică suedeză, o cameristă franțuzoaică și așa mai departe. De aici mi-a venit și ideea să „ghicesc", adică să atribui, asemenea unui regizor, fiecărei persoane câte un rol în drama familiei Armstrong. Ei bine, această

procedură m-a condus la un rezultat extrem de interesant şi satisfăcător.

Apoi am examinat, în mintea mea, declaraţiile fiecăruia în parte şi am ajuns la concluzii curioase. Să luăm mai întâi mărturia domnului MacQueen. Prima mea întrevedere cu dânsul a fost pe deplin mulţumitoare. Dar la cea de-a doua a făcut o remarcă, mai degrabă, ciudată. I-am povestit că am descoperit o notă în care era menţionat cazul Armstrong. Mi-a spus: *Desigur...*, apoi s-a oprit brusc, după care a continuat... *asta a cam fost o neglijenţă din partea bătrânului.*

Acum am putut să înţeleg că nu asta începuse să spună domnul MacQueen. Presupunând că ceea ce voia, de fapt, să spună era: „Desigur că a fost arsă!“, înseamnă că MacQueen ştia de notiţă şi de distrugerea ei, cu alte cuvinte, el era ori asasinul, ori un complice al acestuia. Foarte bine.

Apoi, valetul. El a declarat că stăpânul său obişnuia să ia somnifere când călătorea cu trenul. S-ar putea să fie adevărat, dar ar fi luat Ratchett un somnifer azi-noapte? Pistolul automat de sub perna lui neagă afirmaţia. Ratchett intenţionase să rămână treaz. Oricare ar fi el, narcoticul care i-a fost administrat i-a fost dat fără ca el să ştie. De către cine? Evident, de către MacQueen sau de către valet.

Ajungem acum la declaraţia domnului Hardman. Am crezut tot ce mi-a spus despre propria-i identitate, dar în privinţa metodelor pe care le-a folosit pentru a-l păzi pe Ratchett, povestirea lui a fost nici mai mult, nici mai puţin decât absurdă. Singurul mod eficient prin care putea să-l apere pe Ratchett era să fi petrecut noaptea în compartimentul lui, sau undeva de unde ar fi putut supraveghea uşa. Singurul lucru pe care l-a dovedit clar depoziţia sa este că nimeni din nicio altă parte a trenului n-ar fi putut să-l ucidă pe Ratchett. Aria a fost restrânsă strict la vagonul Istanbul-Calais. Acesta mi s-a părut un fapt straniu şi inexplicabil, de aceea l-am lăsat deoparte, să mă mai gândesc.

Probabil că aţi aflat cu toţii despre cele câteva cuvinte pe care le-am auzit fără voia mea, schimbate între domnişoara Debenham şi colonelul Arbuthnot. M-a frapat faptul că, în timpul acelei convorbiri, colonelul Arbuthnot i se adresa cu „Mary“ şi erau într-o relaţie apropiată. Dar se presupunea că domnul colonel o cunoscuse cu doar câteva zile înainte... şi eu

îi cunosc bine pe englezii de tipul colonelului... Chiar dacă s-ar fi îndrăgostit la prima vedere de tânăra domnişoară, ar fi făcut totul încet, după etichetă, fără să precipite lucrurile. Am tras concluzia că, în realitate, domnişoara Debenham şi colonelul Arbuthnot se cunoşteau bine şi că, din anumite motive, pretindeau că sunt străini. Un alt detaliu, de mai mică importanță, este că domnişoara Debenham mi-a părut foarte familiarizată cu termenul de „distanță lungă[1]“ pentru convorbirile telefonice. Cu toate acestea, domnişoara Debenham îmi spusese că nu a fost niciodată în Statele Unite.

Să trecem la un alt martor. Doamna Hubbard ne-a relatat că, stând întinsă în pat, n-a putut să vadă dacă uşa de acces dintre compartimente era încuiată sau nu, aşa încât a rugat-o pe domnişoara Ohlsson să verifice. Dar această declarație ar fi fost perfect adevărată, dacă dânsa ar fi ocupat unul dintre compartimentele având numerele 2, 4 sau 12, sau oricare alt număr par, întrucât în aceste compartimente, într-adevăr, zăvorul se află exact sub clanța uşii; în compartimentele cu numere impare, cum ar fi 3, să zicem, zăvorul se află cu mult deasupra clanței şi, de aceea, nu poate fi în niciun fel mascat de un *nécessaire* agățat de clanță. Am fost nevoit să trag concluzia că doamna Hubbard a născocit un incident care nu s-a petrecut în realitate.

Ajunşi aici, dați-mi voie să spun vreo două vorbe despre timpi. După părerea mea, elementul realmente interesant legat de ceasul sfărâmat este locul în care a fost găsit: în buzunarul bluzei de la pijama a lui Ratchett. Un loc deosebit de incomod şi neobişnuit pentru a ține ceasul, cu atât mai mult cu cât există un „cârlig“ special aflat exact la capul patului. Mi-am dat seama, prin urmare, că ceasul a fost pus deliberat acolo... contrafăcut. În consecință, crima nu a fost comisă la unu şi un sfert.

Atunci, a fost comisă mai devreme? Mai exact, la unu fără douăzeci şi trei de minute? Prietenul meu, Monsieur Bouc, a sugerat, ca argument favorabil, strigătul puternic care m-a trezit pe mine din somn. Dar dacă Ratchett luase un somnifer, este limpede că n-ar fi putut să strige. Dacă ar fi fost capabil

[1] În engleză, „long distance call“, termen folosit exclusiv în Statele Unite ale Americii.

să strige, ar fi fost în stare să se şi lupte pentru a se apăra într-un fel sau altul, însă la faţa locului nu există nicio urmă a vreunei astfel de lupte.

Mi-am reamintit că MacQueen ne atrăsese atenţia, nu o dată, ci de două ori (şi a doua oară cu multă aroganţă), că Ratchett nu vorbea deloc franţuzeşte. Aşa am ajuns la concluzia că întreaga poveste de la unu fără douăzeci şi trei de minute nu a fost altceva decât o farsă care îmi era destinată! Oricine ar fi remarcat trucul cu ceasul... E un element frecvent utilizat în romanele poliţiste. Au presupus că ar trebui să pricep despre ce e vorba şi că, încântat de propria-mi deşteptăciune, voi înţelege că Ratchett era deja mort, deoarece voi presupune că dacă Ratchett nu vorbea franţuzeşte, atunci vocea pe care am auzit-o la unu fără douăzeci şi trei de minute nu putea fi a lui. Sunt convins însă că la unu fără douăzeci şi trei de minute Ratchett era cufundat în somnul profund cauzat de narcotic.

Dar şiretlicul a reuşit! Am deschis uşa şi am privit afară. Şi am auzit într-adevăr fraza spusă în franţuzeşte. Iar dacă aş fi fost într-atât de obtuz încât să nu înţeleg semnificaţia acestei fraze, trebuia să mi se atragă atenţia. La o adică, MacQueen putea să intre în scenă şi să-mi spună: „Scuzaţi-mă, domnule Poirot, nu putea să fi vorbit domnul Ratchett. El nu vorbea franţuzeşte“.

Şi acum... la ce oră s-a petrecut într-adevăr crima? Şi cine l-a omorât?

După părerea mea, care rămâne numai o părere, Ratchett a fost ucis foarte aproape de ora două, adică la limita superioară a intervalului specificat de doctor.

Cât despre cine l-a omorât...

Se opri, uitându-se atent către audienţă. Nu se putea plânge că cineva nu era atent. Toţi ochii erau aţintiţi asupra lui. Era atâta linişte că puteai să auzi cum cade un ac. Continuă, vorbind rar:

— Am fost foarte intrigat de cât a fost de dificil de probat vinovăţia oricărei persoane din acest tren şi de coincidenţa ciudată cu care, în fiecare caz, mărturia care constituia un alibi venea de la, ceea ce aş putea numi, o persoană „greu de crezut“. Astfel, domnul MacQueen şi colonelul Arbuthnot şi-au furnizat reciproc alibiuri... adică persoane despre care părea greu de crezut că se cunoscuseră anterior. Acelaşi lucru s-a întâmplat

cu valetul şi italianul, cu educatoarea suedeză şi guvernanta englezoaică. Mi-am spus atunci: „E nemaipomenit... nu pot fi implicați toți!".

Şi atunci, domnilor, m-am luminat. Toți erau amestecați. Deoarece era imposibil ca atâția oameni care aveau legătură cu cazul Armstrong să călătorească în acelaşi tren numai datorită unei coincidențe. Nu putea fi vorba de o întâmplare, ci de un plan premeditat. Mi-am adus aminte de o remarcă a colonelului Arbuthnot în legătură cu procesele cu jurați. Un juriu este compus din douăsprezece persoane: erau doisprezece pasageri, iar Ratchett a fost înjunghiat de douăsprezece ori. Şi astfel mi s-a explicat şi chestiunea care m-a preocupat tot timpul, şi anume extrema aglomerație din vagonul Istanbul-Calais în acest anotimp.

Ratchett scăpase de justiția din America. În privința vinovăției sale nu exista nicio îndoială. Am vizualizat un complet de judecată autoconstituit din doisprezece oameni care l-au condamnat la moarte şi care au fost obligați de împrejurări să-i devină şi pluton de execuție. Imediat, această ipoteză a luminat întregul caz şi a aranjat toate datele într-o ordine perfectă. Am văzut un mozaic, în care fiecare îşi juca rolul ce-i fusese distribuit. Totul fusese plănuit în aşa fel încât, dacă ar fi căzut bănuiala asupra cuiva, mărturiile altcuiva sau ale celorlalți să o îndepărteze şi să încurce astfel şi mai tare lucrurile. Mărturia lui Hardman era de rezervă pentru cazul în care cineva, complet nevinovat, din afară, ar fi fost suspectat şi n-ar fi fost în stare să găsească un alibi. Pasagerii din vagonul de Istanbul nu erau în pericol. Declarațiile lor fuseseră pregătite dinainte până în cel mai mic amănunt. Totul fusese inteligent plănuit, ca un puzzle, astfel încât orice bucățică de informație nouă care ieşea la iveală făcea ca soluția să fie din ce în ce mai greu de găsit. Aşa cum remarcase prietenul meu, domnul Bouc, cazul părea fantastic de absurd! Aceasta era tocmai impresia pe care voiau s-o creeze autorii lui.

Această soluție explică totul? Da, explică natura rănilor... fiecare provocată de altă persoană. Scrisorile de amenințare erau atât de artificiale întrucât fuseseră scrise doar pentru a fi folosite ca dovezi (fără îndoială, au fost şi scrisori reale, care îl avertizau pe Ratchett în legătură cu soarta lui, dar pe acestea MacQueen le-a distrus, punând altele în loc). Apoi, povestea

lui Hardman, cum că ar fi fost angajat de către Ratchett, era o minciună, fireşte, de la un cap la altul, iar descrierea acelui fictiv „omul scund, negricios şi cu voce de femeie" era foarte convenabilă, deoarece avea avantajul că nu acuza pe nici unul dintre conductori şi că se aplica la fel de bine atât unui bărbat, cât şi unei femei.

Ideea înjunghierii pare stranie la prima vedere, dar, dacă stăm să ne gândim mai bine, ne apare cum nu se poate mai adecvată împrejurărilor. Pumnalul era o armă care putea fi folosită de oricine, slab sau puternic, şi nu făcea zgomot. Îmi închipui, deşi s-ar putea să greşesc, că fiecare persoană a intrat, pe rând, pe întuneric, în compartimentul lui Ratchett trecând prin cel al doamnei Hubbard... şi a lovit! Ei înşişi nu aveau să ştie niciodată care lovitură l-a ucis de fapt...

Ultima scrisoare, pe care Ratchett a găsit-o probabil pe pernă, a fost arsă cu grijă. Fără niciun indiciu despre cazul Armstrong, n-ar fi existat absolut niciun motiv ca vreunul dintre pasagerii trenului să fie suspectat. S-ar fi tras concluzia că e vorba de un criminal venit din afară şi, bineînțeles, „omul scund, negricios şi cu voce de femeie" ar fi fost văzut de unul sau mai mulți pasageri coborând din tren la Brod!

Nu ştiu exact ce s-a întâmplat în momentul în care conspiratorii şi-au dat seama că această parte din planul lor era zădărnicită de înzăpezirea trenului. A avut loc, îmi închipui, o consultare grabnică, în care au decis să se meargă până la capăt. E adevărat că acum absolut toți pasagerii deveneau suspecți, dar această posibilitate fusese prevăzută şi preîntâmpinată. Singurul lucru care mai rămânea de făcut era să se complice şi mai tare lucrurile. Două aşa-zise „indicii" au fost lăsate intenționat în compartimentul lui Ratchett... unul incriminându-l pe colonelul Arbuthnot (care avea cel mai puternic alibi şi a cărui legătură cu familia Armstrong era, probabil, cel mai greu de dovedit); şi al doilea indiciu, batista, incriminând-o pe prințesa Dragomiroff care, datorită poziției sale sociale, a fragilității fizice şi a alibiului furnizat de către camerista ei şi de conductor, era practic intangibilă. Apoi, pentru a încurca lucrurile şi mai tare, s-a recurs la o diversiune: femeia fictivă în chimonoul roşu. Din nou trebuia să particip direct, ca martor, la acest truc. Aud o bufnitură puternică lângă uşa mea. Mă scol, privesc afară... şi văd acel chimono stacojiu dispărând

în depărtare. Trei martori aleşi cu multă grijă – conductorul, domnişoara Debenham şi MacQueen – vor vedea şi ei acelaşi lucru ca şi mine. Cred că cineva cu simţul umorului a pus, cu grijă, chimonoul în valiza mea, în timp ce eu îmi desfăşuram interogatoriile în vagonul-restaurant. Cui îi aparţine de fapt acest veşmânt, nu ştiu. Bănuiesc că e al contesei Andrenyi, deoarece în bagajul ei am zărit doar un *negligé* atât de elegant lucrat, încât arăta mai degrabă a rochie de cocktail, decât a haină de casă.

Când MacQueen a auzit, pentru prima oară, că scrisoarea pe care o arsese cu atâta grijă scăpase în parte distrugerii şi că tocmai cuvântul „Armstrong" rămăsese vizibil, le-a spus imediat şi celorlalţi. Era limpede că din acest moment poziţia contesei Andrenyi era periclitată, de aceea, soţul ei a făcut ceea ce era necesar pentru a modifica paşaportul. Acesta a fost al doilea ghinion!

Toţi s-au înţeles că trebuie să nege cu vehemenţă orice legătură cu familia Armstrong. Ştiau că eu nu dispun de mijloace pentru a descoperi adevărul şi nu credeau că voi cerceta serios cazul decât în eventualitatea în care l-aş fi bănuit pe vreunul dintre ei.

Mai rămâne un element care trebuie lămurit. Dacă suntem de acord că teoria mea e cea corectă – şi eu cred că trebuie să fie cea corectă –, atunci este evident că şi conductorul vagonului de dormit trebuie să fie implicat în complot. Dar dacă este aşa, atunci avem treisprezece persoane, în loc de douăsprezece. Conform obişnuitei formule „Dintre atâţia, unul singur e vinovat", m-am confruntat cu problema de a-l descoperi pe cel nevinovat dintre cei treisprezece. Care era persoana?

Am ajuns la o concluzie tare neobişnuită. Şi anume că persoana care n-a avut niciun amestec în făptuirea crimei era cea care ar fi fost cel mai repede bănuită. Mă refer la contesa Andrenyi. Am fost impresionat de seriozitatea cu care contele şi-a dat cuvântul de onoare că soţia lui n-a părăsit deloc compartimentul în acea noapte. Am decis că, de fapt, contele Andrenyi a luat, ca să spun aşa, locul soţiei sale.

Dacă aşa stăteau lucrurile, atunci Pierre Michel era în mod clar unul dintre cei doisprezece. Dar cum s-ar explica complicitatea lui? În fond, era un om corect, era angajatul companiei de foarte mulţi ani... şi nu era genul de om care poate fi mituit

pentru a da o mână de ajutor la comiterea unei crime. În consecință, Pierre Michel trebuia să fi fost implicat şi el în tragedia familiei Armstrong, deşi era puțin probabil. Atunci mi-am adus aminte că bona care murise fusese franțuzoaică. Să presupunem că nefericita fată ar fi fost fiica lui Pierre Michel. Aceasta ar fi explicat totul şi, în plus, locul ales pentru înfăptuirea crimei. Mai erau şi alții al căror loc în drama familiei Armstrong era încă nelămurit? Pe colonelul Arbuthnot l-am considerat prieten al lui Armstrong. Probabil făcuseră războiul împreună. Locul cameristei Hildegarde Schmidt în casa Armstrong n-a fost greu de ghicit căci, poate din cauză că sunt un gurmand, percep instinctiv un bucătar bun. I-am întins o cursă... şi ea a căzut în ea. I-am spus că ştiu sigur că face mâncare bună, iar ea mi-a răspuns: „Da, într-adevăr, toate doamnele la care am lucrat au spus asta“. Dar dacă eşti cameristă, stăpânii au rareori ocazia să afle dacă eşti sau nu o bucătăreasă bună.

Apoi mai era Hardman. Se vedea limpede că nu făcuse parte din personalul casei Armstrong. Nu-mi rămânea decât să-mi închipui că fusese îndrăgostit de tânăra franțuzoaică. I-am vorbit despre farmecul europencelor... şi din nou am obținut reacția pe care o aşteptam. I-au dat deodată lacrimile. A pretextat că lăcrimează din cauza zăpezii.

Mai rămânea doamna Hubbard. Dânsa, dați-mi voie să vă spun, a jucat cel mai important rol în toată această dramă. Deoarece ocupa compartimentul vecin cu cel al lui Ratchett, era mai expusă bănuielilor decât oricine altcineva. Prin natura împrejurărilor, ea nu putea avea niciun alibi pe care să se bazeze. Pentru rolul pe care l-a jucat ea – de mamă americană foarte iubitoare, puțin ridicolă, în orice caz foarte naturală – era nevoie de o artistă. Dar, exista o artistă care avea legătură cu familia Armstrong, şi anume mama doamnei Armstrong, Linda Arden, actrița...

Se opri.

Cu o voce melodioasă, caldă, visătoare, cu totul alta decât cea pe care o folosise în timpul călătoriei, doamna Hubbard spuse:

— M-am imaginat întotdeauna în roluri de comedie.

Continuă dusă pe gânduri:

— Scăparea cu *nécessaire*-ul a fost prostească. Denotă că repetițiile trebuie făcute întotdeauna cu foarte mare

conştiinciozitate. Aici unde am repetat ne aflam într-un compartiment cu număr par, mi se pare. Nici nu mi-a trecut prin cap că zăvoarele ar putea fi puse în alt loc.

Îşi mută puţin scaunul şi-l privi pe Poirot drept în ochi.

— Ştiţi totul, domnule Poirot. Sunteţi un om într-adevăr remarcabil. Dar nici chiar dumneavoastră nu vă puteţi imagina ziua aceea îngrozitoare, la New York. Am fost înnebunită de durere... la fel servitorii. Şi colonelul Arbuthnot se afla acolo. A fost cel mai bun prieten al lui John Armstrong.

— Mi-a salvat viaţa în război, spuse Arbuthnot.

— Am decis pe loc (nu ştiu, poate că eram nebuni) că pedeapsa cu moartea, de care Cassetti scăpase, trebuia să-i fie aplicată. Eram doisprezece, mai precis unsprezece, căci tatăl Susannei era în Franţa. La început ne-am gândit să tragem la sorţi cine să-l omoare, dar până la urmă am hotărât s-o facem aşa. Şoferul, Antonio, a venit cu ideea. Mary a pus la punct toate amănuntele, împreună cu Hector MacQueen. Hector o adorase mereu pe Sonia, fiica mea, şi el ne-a explicat cum şi-a cumpărat Cassetti, cu banii pe care-i avea, nevinovăţia.

Ne-a luat multă vreme până am pus totul la punct. Trebuia mai întâi să-i dăm de urmă lui Ratchett. Hardman s-a ocupat de asta şi, în cele din urmă, a reuşit. Apoi am încercat să-i băgăm pe Masterman şi pe Hector în serviciul lui... sau cel puţin pe unul dintre ei. Bun, am reuşit şi cu asta. Apoi am avut o discuţie cu tatăl Susannei. Colonelul Arbuthnot a insistat foarte mult să fim doisprezece. Credea că aşa va fi, oricum, mai legal. Nu-i plăcea prea mult ideea înjunghiatului, dar a fost de acord că ea rezolva majoritatea dificultăţilor. Tatăl Susannei a acceptat. Susanne fusese singurul lui copil. Aflasem de la Hector că Ratchett se va întoarce în scurtă vreme, din Orient, cu trenul acesta. Pierre Michel lucra pe acest tren, aşa că şansa era prea bună pentru a o rata. În afară de asta, era o ocazie bună de a nu compromite pe nimeni din afară.

Soţul fiicei mele a trebuit, bineînţeles, să fie informat şi el a insistat s-o însoţească. Hector a avut grijă ca Ratchett să aleagă pentru călătorie ziua corectă, când Michel era de serviciu. Am vrut să ocupăm tot vagonul Istanbul-Calais, dar, din păcate, nu ne-am putut atinge de un compartiment, căci era reţinut de multă vreme pentru un director al companiei de căi ferate. Domnul Harris, fireşte, a fost doar o născocire, însă ar fi fost

neplăcut să fie un străin în compartimentul lui Hector. Şi apoi, în ultimul moment, aţi venit dumneavoastră...

Se opri.

— Ei bine, spuse, acum ştiţi totul, domnule Poirot. Ce aveţi de gând să faceţi? Dacă totul trebuie dat la lumină, atunci n-aţi putea da vina pe mine şi numai pe mine? Eu l-aş fi înjunghiat cu bucurie, de douăsprezece ori, pe acest criminal. Şi asta nu numai pentru că este vinovat de moartea fiicei mele şi a copilului ei, şi de a celuilalt copil care acum ar fi putut trăi fericit. A fost mult mai mult decât atât. Au mai fost răpiţi şi alţi copii înainte de Daisy... şi mai puteau fi şi alţii în viitor. Societatea l-a condamnat; noi n-am făcut altceva decât să executăm sentinţa. Dar nu cred că e nevoie să-i implicăm pe toţi. Toate sufletele astea bune şi credincioase... sărmanul Michel... şi Mary, şi colonelul Arbuthnot care se iubesc...

Vocea ei avea o rezonanţă deosebită în spaţiul acela strâmt, închis. Era adâncă, vibrantă, era vocea care înfiorase atâţia spectatori din New York...

Poirot privi spre prietenul său.

— Dumneata eşti unul dintre directorii companiei, domnule Bouc, spuse el. Ce părere ai?

Bouc îşi limpezi glasul.

—După părerea mea, domnule Poirot, spuse el, prima teorie pe care ai expus-o e cea corectă. Propun ca asta să fie soluţia pe care s-o prezentăm poliţiei iugoslave când va sosi. Eşti de acord, doctore?

— Sigur că sunt de acord, spuse doctorul Constantine. În ce priveşte expertiza medicală, cred că... am făcut câteva sugestii de domeniul fantasticului.

— Şi acum, spuse Poirot, după ce mi-am prezentat punctul de vedere în faţa dumneavoastră, am onoarea să mă retrag...

Sfârşit

Cuprins